

„Fiind situate în aceeași regiune geografică, a Balcanilor, România și Turcia au multe interese comune. Ele sînt interesate să conlucreze activ pentru ca, în zona în care trăiesc, în Europa și în lume, să fie instaurat un climat de încredere și colaborare, care să le permită lor și tuturor popoarelor să-și consacre plener eforturile în direcția propășirii economice și sociale, în condiții de liniște și pace“.

(Din toastul președintelui **NICOLAE CEAUȘESCU** la dineul oficial oferit în onoarea generalului **KENAN EVREN**, șef de stat al Republicii Turcia).

„Buzăul are încă rezerve serioase pe care le va pune cît mai repede în valoare“

— Permiteți-ne să începem, stimate tovarășe prim-secretar, prin a reaminti că Organizației de partid a județului Buzău i s-a conferit, recent, Diploma de onoare pentru ocuparea locului IV pe țară în întrecerea privind îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan la principalii indicatori din agricultură în 1981. Chiar dacă locul IV nu e locul I, nu e, desigur, nici măcar locul III, el pare să însemne că județul se află angajat, mai mult ca oricînd, pe un drum ascendent.

— Firește, distincția primită ne-a bucurat. Cu atît mai mult cu cît Buzăul n-are, în materie de agricultură, o tradiție deosebită, el deținînd, e adevărat, o întinsă zonă de șes, dar avînd și o parte însemnată din suprafața ocupată de dealuri și munți. Așa sînd lucrurile, repet, Diploma de onoare ne-a bucurat, ea constituînd un puternic îndbold în activitatea de zi cu zi a omenilor muncii din județ, recunoscuți pentru hărnicia și ambiția lor, dar ne-a și îndrîjit. De ce? Pentru că, o spun cu toată sinceritatea, rezultatele din 1981 n-au avut darul să ne mulțumească. Am făcut progrese mari la toate capitolele, dar județul are încă rezerve serioase, pe care și-a propus să le pună neîntîrziat în valoare. Buzăul poate mai mult și cînd afirm că va da, chiar în 1982, mai mult, nu exprim atît un punct de vedere personal, cît mă fac ecoul hotărîrii ferme a buzoienilor ca județul lor să se încadreze și mai temeinic în înaltele exigențe ale etapei actuale.

Interviu cu tovarășul **VASILE CAROLICĂ**, prim-secretar al Comitetului județean Buzău al P.C.R., președinte al Consiliului popular al județului Buzău.

— V-am invita să faceți referiri mai ample la anul 1981. Care au fost izbînzile lui, care au fost poticnelile lui?

— N-a fost un an prea bun, în ciuda multor acumulări. Cu toate că am depășit indicatorii de plan la producția netă și la productivitatea muncii, deși volumul la export a crescut, față de 1980, cu 5 la sută, iar capacitățile industriale și agrozootehnice date în folosință au fost numeroase, 43 la număr, rezultatele n-au strălucit. În orice caz, ele n-au reușit să reflecte decît parțial forța economică a județului, mult superioară. În pofida acestei nemulțumiri, care e a noastră, a tuturor comunistilor și omenilor muncii din județ, s-au făcut, și în 1981, importanți pași înainte, Buzăul înscriindu-se în ritmul accelerat de dezvoltare a țării. Materializînd un volum consistent de investiții, harta industrială a județului s-a îmbogățit cu noi obiective, o fabrică de tricotaaje de tip bambac la Nehoiu, una de mobilă stil tot acolo, o turnătorie de fontă la Rîmnicu Sărat, o fabrică de mobilă în aceeași localitate etc., etc., saltul de la Buzăul de altădată la cel de azi fiind, și din punct de vedere industrial, de domeniul miracolului, orice comparație avînd puterea de a proba justetea politicii partidului și statului de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor țării. În aceste condiții, îmi permit să apreciez că județul dispune pe lingă un puternic defășament muncitoresc, omogen și devotat, de tot ce e necesar pentru a realiza obiectivele pe 1982 și prevederile întregului cincinal. Însuși secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, insistă asupra ideii că nu depinde decît de noi, de munca noastră, ca România socialistă să-și continue mersul avîntat, să se dezvolte mereu și, la sfîrșitul cincinalului, să pășească într-un nou stadiu, de țară mediu dezvoltată. Buzoienii știu asta și sînt decît să-și aducă, într-o măsură și mai mare, contribuția la zestrea de valori materiale și spirituale a patriei.

— Credem că veți fi de acord că o astfel de discuție nu poate trece în revistă întreaga industrie a județului, de aceea v-am ruga să punctați realizările cele mai importante. Mai concret, stimate tovarășe prim-secretar, ce e tipic buzoian în peisajul actual al industriei românești?

— Se fabrică, în județ, cîteva produse unice, prețuite deopotrivă în țară și peste hotare. Parbrizele pentru „Dacia“ și, în curînd, pentru „Oltcit“ sînt, ca să zic așa, monopolul industriei buzoiene. Singurele ferodouri care se realizează în țară se fac la Întreprinderea de garnituri de frînă și elanșare din Rîmnicu Sărat. Județul furnizează 80 la sută din producția națională de electrozi de sudură, iar Întreprinderea de aparate de cale din

(Continuare în pagina 2)

VIDIU IOANIȚOIAIA

Noua politică energetică

Constatînd că era energiei ieftine este revolută, dacă nu definitiv, pentru o lungă perioadă de timp, omenirea a aflat totodată că pentru ceea ce produce, consumă o mare cantitate de energie. Mult prea mare. Și, ca urmare, odată cu ample campanii pentru identificarea de noi surse energetice, mai puțin sau deloc utilizate pînă atunci, desfășoară acțiuni la fel de energice pentru un consum energetic mai mic și mai eficient. Criteriul minimizării consumurilor energetice dobîndește calitatea de reper fundamental în dimensionarea și evaluarea oricărei activități. Să și obțin o seamă de rezultate, unele destul de încurajatoare. Astfel, potrivit datelor prezentate de dr. Emil Costin într-un număr al Revistei economice, în numai trei ani, 1974—1977, consumul de energie electrică pentru 1 000 dolari venit național se reduce cu 8 la sută în Franța, cu 10 la sută în Marea Britanie, cu 20 la sută în R.F. Germania. La noi, în același interval de timp, reducerea e ceva mai mare — de 25 la sută. Să nu uităm însă că noi realizăm o unitate de venit național cu un consum mult mai mare de energie decît țările amintite.

Se spune adesea că, azi, cea mai importantă sursă de energie este economisirea, reducerea consumurilor, gospodărirea rațională

(Continuare în pagina 2)

VASILE BARAC

14

lacara

Săptămînal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

Anul XXXI (1 400)
Vineri, 9 aprilie 1982

APRILIE 1457—APRILIE 1982

525 de ani de la înălțarea în Tronul Moldovei a lui Ștefan cel Mare

Jurămînt la Putna

*Ridică-te, Ștefane, și vezi-ți liii,
Că vremea în lume e grea,
Credință veșnică patriei noastre
Jurăm Măria — Ta.*

Luați-vă-n brațe copiii,
Ca pe strategice arme,
Haideți cu toții la Putna
Unde Măria-Sa doarme.

Doamne a toată Moldova,
Nu te-am făcut de rușine,
Sufletul nostru te cheamă,
Are nevoie de tine!

Înconjurîndu-ți mormintul,
Ștefane, Ștefan cel Mare,
Reînviază o clipă,
Că ți-am adus închinare.

Tot ce-ai visat o să fie
Precum lăsatu-ne-ai slova
Casă a dacilor liberi
Este și fi-va Moldova.

Iată-ne aici toți plăieșii,
Iar un poet mai îngînă
Tragic din clopotul Putnei
Tainica doină română.

Cu innoită putere
Neamul întreg să tresară,
De la mormintul lui Ștefan
Să ne luptăm pentru țară.

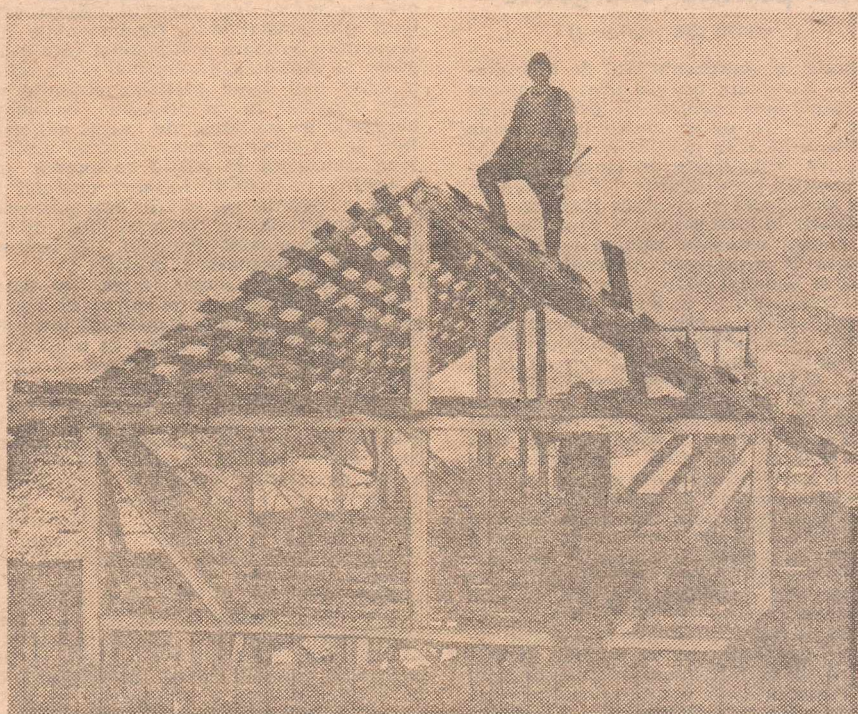
Doamne, jurăm lingă cripta
Care în piatră te leagă,
Că vom păstra peste veacuri
Patria noastră întreagă.

Luați-vă-n brațe copiii,
Dați-le sfînta poveste
Cum că mormintul lui Ștefan
Leagăn al neamului este.

ADRIAN PAUNESCU

„Și cînd totul va fi gata, s-o muta la ea și tată“

TUDOR ARGHEZI

Fotografie de A. MIHAILOPOL

La temelia bunăstării — munca și ordinea

Ținută în zilele cind întregul nostru popor sărbătorea și omagia cu cel mai profund respect și cu dragoste nemărginită împlinirea a opt ani de cind tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost investit în înalta funcție de președinte al României socialiste, plenara de săptămîna trecută a C.C. al P.C.R. a dezbătut probleme de maximă importanță pentru înfăptuirea hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului, a prevederilor planului pe 1982 și, de asemenea, pentru creșterea și întărirea continuă a rîndurilor partidului, pentru aplicarea neabătută a politicii de cadre, pentru soluționarea în spiritul democrației socialiste a sesizărilor oamenilor muncii, pentru creșterea continuă a contribuției țării noastre la apărarea păcii și la dezvoltarea colaborării internaționale. În mod corespunzător, plenara a adoptat hotărîri și alte documente cu privire la realizarea programului de producere a energiei în cincinalul 1981—1985 și dezvoltarea bazei energetice a țării pînă în 1990, cu privire la unele măsuri pentru realizarea programului de autoconducere și autoaprovizionare teritorială a populației, la activitatea internațională a partidului și statului nostru, la efectivul, compoziția și structura organizatorică ale partidului, la activitatea desfășurată în 1981 de către organele de partid, de stat și organizațiile de masă pentru înfăptuirea politicii de cadre a partidului, cu privire la rezolvarea propunerilor, sesizărilor, reclamațiilor și cererilor oamenilor muncii.

Prin vasta problematică abordată, prin concluziile la care s-a ajuns și prin hotărîrile luate, prin întreaga lor desfășurare, lucrările plenarei au evidențiat încă o dată rolul esențial, determinant al tovarășului Nicolae Ceaușescu în păstrarea României pe drumul făturii societății socialiste multilateral dezvoltate, grija sa deosebită pentru perfecționarea activității economico-sociale și aplicarea noului mecanism economico-financiar, a autoconducerii și autogestunii muncitorilor, pentru asigurarea mersului ascendent al economiei noastre naționale și creșterea bunăstării poporului, pentru sporirea contribuției țării noastre la rezolvarea problemelor complexe ale contemporaneității, la asigurarea păcii și colaborării în lume. Plenara a relevat, de asemenea, capacitatea deosebită a secretarului general al partidului de a investiga adinc realitatea pentru a formula soluțiile cele mai potrivite, capabile să asigure evoluția vieții economico-sociale pe baze științifice, în deplin acord cu realitatea, forța de pătrundere și de sintetizare a cerințelor legilor obiective ale construcției socialiste în condițiile specifice ale țării noastre în actuala ei etapă de dezvoltare. S-a subliniat că vigoarea și dinamismul economiei noastre socialiste atestă justetea politicii Partidului Comunist Român, al cărei promotor consecvent este tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Atenția de căpetenie se acordă în cuvîntare analizei celor mai importante și mai actuale probleme ale planului pe 1982, cel de-al doilea an al cincinalului: folosirea la maximum a tuturor capacităților de producție în toate domeniile de activitate; măsuri hotărîte în vederea reducerii consumurilor materiale, a consumurilor energetice; recuperarea și refolosirea materialelor din toate sectoarele, inclusiv recuperarea energiei și refolosirea surselor de energie; ridicarea calității și nivelului tehnic al producției, realizarea de produse de înaltă tehnicitate și competitivitate; creșterea rentabilității și eficienței economice; folosirea cointeresării materiale ca stimulente pentru realizarea planului; măsuri ferme pentru creșterea efectivelor de animale, pentru înfăptuirea în cele mai bune condiții a lucrărilor agricole de primăvară, a însămintărilor, în vederea asigurării unei baze trainice pentru o recoltă bună. Tocmai în scopul înfăptuirii exemplare a acestor sarcini, secretarul general al partidului a adresat clasei muncitoare, țărânilor, intelectualității, tuturor celor ce muncesc îndemnul de a-și mobiliza toate forțele, toate capacitățile creatoare, de a utiliza din plin marile rezerve existente.

Pentru realizarea acestor obiective, subliniază cuvîntarea, sînt necesare creșterea responsabilității față de angajamentele luate, concordanta dintre vorbă și faptă, promovarea unui stil de muncă eficient al cadrelor de conducere, prin contactul direct, nemijlocit cu terenul, cu făturii bunurilor materiale. Legat de problema cadrelor, cuvîntarea scoate în evidență necesitatea dezvoltării în continuare, și mai puternică, a spiritului revoluționar, a combativității partinice, necesitatea respingerii cu intransigență a oricărei abatere și oricărei încălcări a normelor etice și echității socialiste.

Făcînd o analiză profundă și competentă a celor mai importante probleme care stau în fața poporului român în momentul de față, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la recenta plenară a C.C. al P.C.R. trasează cu limpezime căile ce trebuie urmate și modalitățile concrete de acțiune pentru a se asigura trecerea la o nouă calitate a muncii și vieții, pentru a asigura o mai strînsă unire a eforturilor în vederea înfăptuirii obiectivului fundamental al politicii partidului — progresul economico-social al patriei și creșterea bunăstării întregului popor.

L. CODRU

Lucrările Marii Adunări Naționale Importante legi în contextul noii revoluții agrare

Lucrările în plen ale sesiunii a cincea a celei de-a opta legislaturi a Marii Adunări Naționale, desfășurate la 1 aprilie 1982, au coincis în mod fericit cu împlinirea a opt ani de cind forul suprem al țării, consacrand prin votul său unanim voința națiunii, l-a ales pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în cea mai înaltă funcție de stat, aceea de președinte al Republicii Socialiste România. Importantele proiecte de legi care s-au dezbătut și aprobat la această ultimă sesiune poartă ele însele pecetea puternicii personalități a președintelui nostru, a clarviziunii și dinamismului său.

Printre proiectele adoptate, două rețin în mod deosebit atenția, pe linia preocupărilor intense ale conducerii de partid și de stat pentru dezvoltarea continuă a agriculturii, pentru ridicarea potențialului productiv al pămîntului și pentru o mai înaltă eficiență a acestei ramuri de bază a economiei naționale.

Legea privind retribuțiile muncii în unitățile agricole socialiste reglementează într-un spirit nou principiile generale ale sistemului de retribuție în cooperativile agricole și asociațiile economice intercooperatiste, asigurînd cointeresarea materială a cooperatorilor și a celorlalți lucrători. Totodată, sînt incluse prevederi tinzînd, și în acest domeniu, la aplicarea mai fermă a principiilor noului mecanism economico-financiar.

Ținînd seama de faptul că izvorul principal al bogăției îl constituie munca, noul act normativ prevede creșterea gradului de ocupație a timpului de lucru al cooperatorilor și al celorlalți lucrători pînă la 300 zile pe an. În ce privește formele și condițiile de retribuție, legea accen-

tuează necesitatea generalizării în toate sectoarele a acordului global, ca mijloc important de întărire a spiritului muncii colective, a răspunderii echipelor, fermelor și brigăzilor, în realizarea producțiilor și beneficiilor planificate și sporirea productivității muncii.

Urmărind cointeresarea și stabilitatea muncitorilor cu o bună calificare în zootehnie, noua lege asigură un nivel sporit de retribuție lucrătorilor din acest important sector. În același scop, pe lîngă lotul de teren în folosință personală și celelalte drepturi ce se acordă cooperativitorilor, aceștia vor primi o pensie mărită, reprezentînd 80 la sută din nivelul pensiilor de care beneficiază muncitorii din unitățile agricole de stat.

Legea conține și alte reglementări de natură să contribuie la ridicarea pe o treaptă calitativ superioară a întregii activități din cooperativile agricole de producție și asociațiile economice intercooperatiste, să sporească aportul acestora la dezvoltarea generală a țării.

După cum s-a subliniat în cadrul dezbaterilor, ca o expresie a caracterului profund democratic al orînduirii noastre socialiste, proiectul legii a fost supus, în perioada aplicării experimentale, dezbaterii publice în adunările generale ale unităților agricole cooperatiste. Ca urmare, s-au primit o serie de propuneri din care o parte, apreciate utile, au fost incluse în proiectul care, de la 1 aprilie, a devenit lege.

În aceeași sesiune a fost adoptat proiectul de lege privind organizarea producerii și folosirii raționale a resurselor de nutrețuri. Această lege a izvorit din necesitatea îndeplinirii programului de dezvoltare a agriculturii și industriei ali-

mentare, de creștere substanțială a producției zootehnice în acest cincinal prin realizarea efectivelor de animale la toate speciile, asigurarea producției de furaje necesare, utilizarea acestora în condiții de maximă eficiență economică și, pe această bază, satisfacerea în mai bune condiții a aprovizionării populației cu produse animale și a altor nevoi ale economiei naționale.

Pentru folosirea cu randament ridicat a tuturor suprafețelor destinate producerii furajelor, potrivit noii legi unitățile agricole au obligația să stabilească structuri corespunzătoare de culturi de înaltă productivitate și cu un conținut ridicat de substanțe nutritive. O atenție deosebită se acordă valorificării superioare a paștilor naturale și cultivate, în care scop deținătorii sînt obligați să asigure executarea întregului complex de lucrări necesare.

Subliniind importanța cultivării cu randament a tuturor terenurilor pe care se pot produce furaje, legea prevede dreptul cooperativitorilor care contractează animale și produse animale la fondul de stat de a beneficia cu prioritate (potrivit hotărîrii adunării generale a C.A.P.) de suprafețe de teren pentru producerea furajelor în cultura a doua și de atribuirea de finețe pentru executarea lucrărilor cu plata în natură.

În perioada aplicării experimentale — s-a arătat la sesiunea M.A.N. — oamenii muncii din agricultură, exprimîndu-și sprijinul și pentru aceste reglementări, au făcut și unele propuneri de îmbunătățire, de care s-a ținut seamă.

Noile reglementări, care au devenit legi prin votul unanim al Marii Adunări Naționale, se înscriu în contextul ansamblului de măsuri luate în ultima vreme privind perfecționarea activității în agricultură și realizarea unuia din obiectivele majore stabilite de Congresul al XII-lea al partidului: o nouă revoluție agrară în patria noastră.

L. NICULESCU

Noua politică energetică

(Urmare din pagina 1)

a energiei și combustibilului de care dispunem. Afirmăm că nu are doar o valoare propagandistică, pentru că producția de energie nu va putea crește în deceniile următoare decît în măsura identificării de noi surse și aplicării tehnologiilor necesare pentru valorificarea lor economică. Sursa principală și condiția hotărîtoare a dezvoltării în continuare în ritm susținut a economiei naționale rămîne — așa cum se arată în programul național de producere a energiei electrice și dezvoltarea bazei energetice — asigurarea unei creșteri substanțiale a eficienței economice în utilizarea combustibililor și energiei electrice. Cit de importantă este această sursă pentru economia noastră națională rezultă fie și numai din datele pe care le prezentăm în continuare. Potrivit planului de dezvoltare a bazei energetice a țării, pînă în anul 1990, producția de energie electrică urmează să fie la sfîrșitul acestui deceniu de 110 miliarde kWh, cu aproape 50 la sută mai mare decît în anul 1982. Un indice mediu de consum energetic la 1.000 lei producție industrială neschimbat, ar limita creșterea producției industriale a României pînă în anul 1990 la un spor de numai 50 la sută. Sînd însă că la noi acest indice este foarte ridicat — de două și chiar de trei ori mai mare decît în țările dezvoltate industrial — micșorarea lui la nivelul celor realizate în aceste țări ar permite ca la o producție de energie electrică nu mai mare decît cea care se va obține în acest an,

deci fără nici o capacitate în plus, să se obțină o producție industrială de două, trei ori mai mare. Iată motivul pentru care unul din obiectivele fundamentale ale dezvoltării viitoare a României este atîngerea și depășirea, în cel mai scurt timp, a celor mai bune realizări obținute pe plan mondial în ce privește consumul energetic pe unitatea de venit național. Iată de ce strategia energetică pe termen lung concepută de partid se axează pe creșterea eficacității folosirii energiei în toate domeniile activității economico-sociale, cu precădere în activitatea industrială, principalul domeniu de consum energetic al economiei noastre.

O treabă nu foarte simplă și deloc ușoară. O chestiune care nu se realizează de pe o zi pe alta. Pentru că nu este deloc simplu să asiguri într-un timp scurt adaptarea la tendințele actuale ale economiei mondiale a unei industrii concepută în condițiile unei energii ieftine și abundente, cînd altele erau criteriile ce confirmau eficiența și modernitate a unei sau alteia dintre subramurile economiei naționale. Adaptarea la aceste tendințe cere acum, înainte de toate dezvoltarea mai rapidă a ramurilor de prelucrare superioară, furnizoare de produse de înaltă tehnicitate, cu consum mic de materii prime și energie, paralel cu limitarea la strictul necesar a producției ramurilor mari consumatoare de materii prime și energie. O asemenea restructurare trebuie să urmărească evitarea risipei de mijloace de producție pe care o implică de regulă o astfel de operațiune, imbinarea criteriilor eficienței imediate cu cele de perspectivă, asigurarea bazei materiale și finan-

ciare necesare dezvoltării ramurilor eficiente din punct de vedere energetic. La aceste schimbări în opțiunile dezvoltării trebuie adăugate, așa cum rezultă din Programul-directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei, preocupările pentru modernizarea tehnologiilor și raționalizarea fluxurilor de producție, eliminarea tehnologiilor învechite, restringerea utilizării de materii prime și materiale energointensive, creșterea continuă a randamentelor de transformare a energiei de la forma primară la cea de utilizare pentru a obține un efect economic sporit, recuperarea integrală a resurselor energetice, termice și de combustibil rezultate din procesele tehnologice.

Trecînd în revistă aceste orientări de excepțională însemnătate pentru dezvoltarea viitoare a României, am reamintit de fapt una din principalele caracteristici ale planului pe anii în curs, care asigură realizarea în anul 1982 a unui spor de venit național de 5,5 la sută, cu un consum de energie electrică cu cel mult 3 la sută mai mare decît în anul precedent.

Economisirea energiei, această bătălie ce nu poate fi în nici un fel ocolită, are pentru economia noastră națională o dublă însemnătate. Pe de o parte, pînă la identificarea altor rezerve, neclăsișe, rămîne principală sursă de energie, iar de care progresul neîntrerupt al economiei este de neconceput în actualele condiții economice internaționale. Pe de altă parte, acțiunea de economisire a energiei primară dezvoltării o orientare netă spre laturile interioare ale producției materiale, conferind economiei românești eficiență și competitivitate.

Pentru un climat de încredere și colaborare în Balcani și în întreaga lume

Vizita în România, la invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, a șefului de stat al Republicii Turcia, generalul Kenan Evren, reprezintă o expresie a dorinței celor două state de a extinde continuu prietenia și colaborarea dintre ele și de a contribui la instaurarea unui climat de încredere, colaborare și bună vecinătate în această parte a Europei și în întreaga lume. Noul dialog româno-turc oglindește pregnant cursul ascendent al relațiilor dintre cele două state.

În ultimii ani au avut loc rodnice contacte la nivelul cel mai înalt între România și Turcia. Recenta sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-turce de cooperare economică a reliefat rezultatele încurajatoare obținute pe linia colaborării industriale și tehnice, în cadrul acțiunilor de cooperare în domeniile prospectării și valorificării resurselor minerale, electrificării și termoficării, prelucrării produselor petroliere și chimice, metalurgiei, transporturilor, agriculturii, economiei forestiere și turismului.

Convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și generalul Kenan Evren, începute la 5 aprilie, au relevat, în contul favorabil mai sus arătat, extinderea raporturilor economice, creșterea însemnată a schimburilor comerciale dintre România și Turcia. S-a apreciat că rezultatele obținute constituie premise bune pentru intensificarea și diversificarea în viitor a colaborării bilaterale, îndeosebi în sfera producției materiale, în conformitate cu potențialul economiilor naționale ale celor două țări. A fost manifestată de ambele părți hotărârea de a valorifica cu eficiență largile posibilități existente pentru amplificarea și adâncirea conlucrării economice, industriale și tehnice. S-a căzut de acord să fie sporite eforturile pentru extinderea în continuare a schimburilor comerciale, pentru identificarea unor noi forme de colaborare, pentru promovarea mai intensă a conlucrării în importante domenii — industriile petroliere și minieră, energia electrică, siderurgia, agricultura, transportul naval și rutier — pentru inițierea unor noi acțiuni de cooperare, reciproc avantajoase. A fost reliefată, de asemenea, dorința de a se multiplica contactele în alte sectoare de activitate: cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, pregătirea cadrelor tehnice, cultura și arta, turismul.

Vizita generalului Kenan Evren în țara noastră — încă în curs de desfășurare în momentul când aceste rânduri merg la tipar — a prilejuit conducătorilor celor două state un larg tur de orizont al pro-

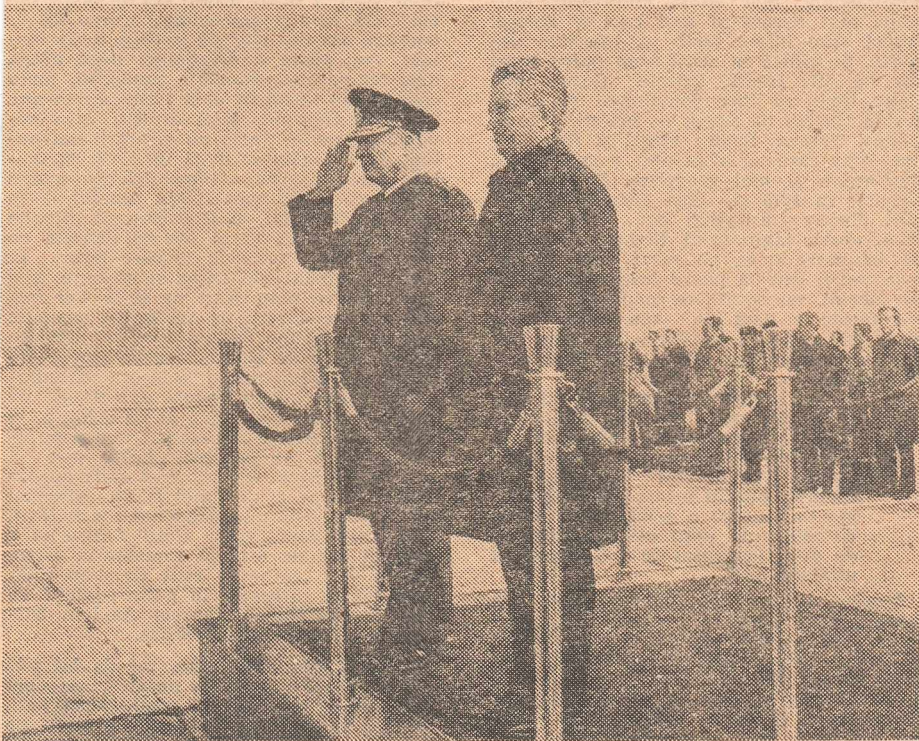
blemelor internaționale, un aprofundat schimb de păreri asupra situației din Balcani, careia atât România cât și Turcia îi acordă o atenție deosebită. Trebuie subliniat că azi există în această frământată zonă a Europei condiții noi, care, după cum aprecia președintele Nicolae Ceaușescu la 2 aprilie, în interviul acordat trimisului special al cotidianului turc „Güneş”, „crează premise pentru a se ajunge la soluționarea tuturor problemelor dintre țările acestei regiuni pe calea tratativelor și, totodată, pentru o extindere a colaborării și transformarea Balcanilor într-o zonă fără armament nuclear, într-o zonă a colaborării pașnice”.

Aceste generoase idei au fost subliniate și amplificate cu prilejul dinului oficial oferit de președintele Nicolae Ceaușescu în onoarea generalului Kenan Evren la 5 aprilie. „Fiind situate în aceeași regiune geografică, a Balcanilor — a arătat președintele Republicii Socialiste România în toastul rostit cu acest prilej — România și Turcia au multe interese comune. Ele sînt interesate să concluzioneze activ pentru ca, în zona în care trăiesc, în Europa și în lume, să fie instaurat un climat de încredere și colaborare care să le permită lor și tuturor popoarelor să-și consacre plener eforturile în direcția propășirii economice și sociale, în condiții de liniște și pace”.

„Acordăm o mare importanță raporturilor noastre cu România — a arătat înaltul oaspete turc în toastul său. Vizitele reciproce inițiate și menținute cu multă regularitate în cursul anilor din urmă constituie o contribuție pozitivă la lărgirea legăturilor dintre țările noastre... Turcia dorește ca regiunea Balcanilor, din care face parte, să fie transformată într-o regiune a păcii și colaborării. Nutrim speranța ca regiunea Balcanilor, cu sisteme social-economice diferite, să devină în viitor un exemplu de colaborare armonioasă între țările din regiune. Lărgirea colaborării bilaterale și multilaterale între țările din regiune va servi intereselor țărilor balcanice.”

În actualele împrejurări internaționale, cînd se impune mai mult ca oricînd ca popoarele să-și uncească eforturile și să concluzioneze tot mai strîns în vederea opririi agravării încordării internaționale, pentru reluarea și dezvoltarea politicii de destindere și pace, de colaborare și respect al independenței naționale, vizita de stat în țara noastră a șefului statului turc se înscrie ca un nou moment important în dezvoltarea bunelor relații dintre România și Turcia, ca o contribuție însemnată la cauza păcii și securității pe întregul continent european și în întreaga lume.

LIONEL NIȚESCU

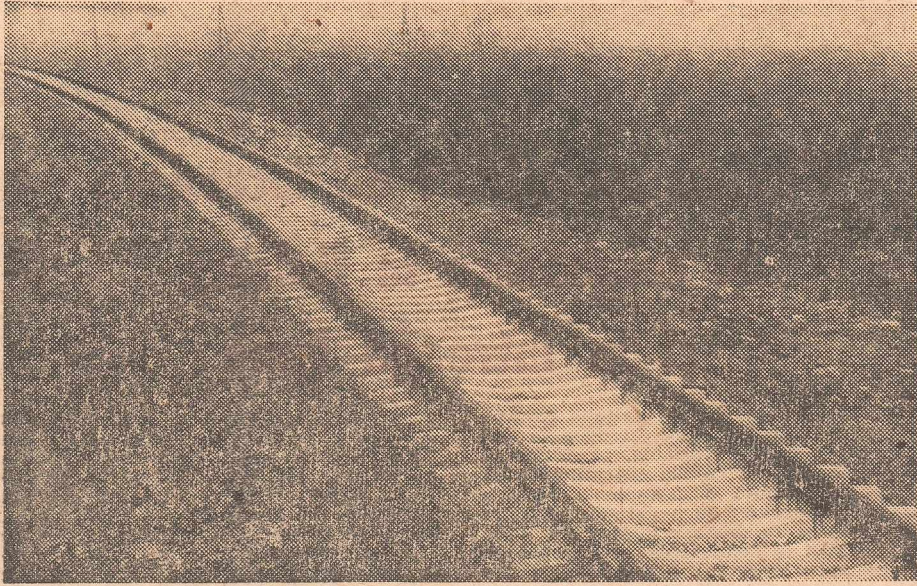
La sosire pe aeroportul Otopeni.

În timpul vizitei la Întreprinderea de calculatoare din București.

Convorbirile oficiale dintre președintele Nicolae Ceaușescu și generalul Kenan Evren, șef de stat al Republicii Turcia, s-au desfășurat într-o atmosferă de cordialitate și prietenie, de înțelegere și stimă reciprocă.

București - Rm. Vilcea

Cale scurtă, drum de fier!

Ing. Mircea Popa, șef de lot: „Trenul va trece pe aici în câteva secunde. Pe fereastră călătorii văd un pom, niște vaci, admiră pășunea. Puțini se vor gândi la câtă muncă a existat aici, pentru ca trenul să fluiera, alergând cu o sută pe o.ă pe șinele de fier!”

Lucrul mai sus evocat nu se va petrece însă decât spre sfârșitul anului 1985, cind noua cale ferată, acum existentă doar în faza de șantier, va fi inaugurată. Ea va lega Rimnicu Vilcea de Curtea de Argeș, și mai departe, pe linii de acum existente, către Pitești și Capitală. Proiectul nu e nou, el a fost discutat și rediscutat începând încă dinaintea ultimei conflagrații mondiale, localnicii se obișnuiseră aproape cu miile de măsurători și remăsurători care s-au perindat la fața locului, dar constructorii nu s-au încumetat la acea vreme pentru o asemenea lucrare despre care, cum vom vedea, obiectivele nu vor fi deloc prea puține. Drumul efectiv al călătorului pe această minunată cale ferată va fi cam de două ori mai scurt din București spre Rm. Vilcea decât prin actuala legătură, Costești-Piatra Olt. După calculele noastre, drumul va dura circa două ore și jumătate! Azi, pe calea ferată, se fac mai bine de cincispece kilometri vor scurta, pe această relație, legăturile Capitalei cu Transilvania. Dar există aici, totodată, o densitate a lucrărilor de artă aproape neîntâlnită în oricare sector de cale ferată în țară, 33 de kilometri cu o permanentă succesiune de poduri, podete, tunele și viaducte, o linie aproape „aeriană” dacă vreți, străbătând dealuri, coline, ape, văi, mături, lavine, prăpăstii și ripe, un teren extrem de frământat, în continuă mișcare. Precum în legenda Meșterului Manole, șanțul săpat astăzi de multe ori a doua zi dispare, alunecă, fuge, de unde necesitatea consolidărilor, mereu consolidări, ce fac ca prețul lucrării să se ridice la nu mai puțin de 980 de milioane, ca să fim exacti, să nu pronunțăm miliardul. Oamenii însă nu se sperie, mulți dintre ei lucrează în calea ferată de la Porțile de Fier, de la Suceava - Păltinoasa, ba chiar și de la Simeria - Hunedoara, Piatra Neamț - Bicz, până la legendara Salva-Vișeu. Unul dintre aceștia e maestrul Vasile Oproiu, 61 de ani acum, brigadier în 1948-1950, care însă nu prea mai ține socoteala podurilor pe care le-a făcut în 33 de ani de meserie. E din Albești, lângă Curtea de Argeș, acum a venit aproape acasă și de aici va ieși la pensie, are o fată absolventă de comerț exterior și un băiat subinginer, pe care l-a luat cu el pe șantier și acum lucrează împreună. Nevasta e deja pensionată, a fost soră

medicală și l-a însoțit peste tot în țară, pe unde a lucrat, la Bicz, la Vinți, la Simeria, la Păltinoasa, la Orșova, la pensie, zice, abia așteaptă să meargă amindoi să vadă mai bine locurile pe unde a lucrat, și Salva și Vișeu, și Biczul, toate. Da, se mindrește, unui pod peste riul Bicz i-a rămas numele „Podul Oproiu”, erau vremuri cind pământul se cara cu căruțele și cu roabele, lucrările se făceau cu vagonetii de mină, se minca pe cartelă și se cînta cu patos revoluționar, acum tare-i e frică de comoditate, că oamenii s-au învățat să vorbească mult și să facă prea puțin, deși condițiile, sigur, sînt incomparabile. Cind a venit într-un control de la minister un om cu funcție mare, adjunct chiar, nea Vasile nu l-a ocolit cu vorbele, că-l cunoștea de multă vreme și l-a știut întotdeauna om dintr-o bucată, i-a explicat și i-a cerut, fără îndoială nu pentru el, ci pentru șantier, fiindcă-l doare chiar dacă mine va ieși la pensie. Un om cu o bogată biografie de aur.

Ing. Ion Rădulescu, șeful șantierului 21 Construcții căi ferate Pitești: „În 15 ani de meserie n-am întîlnit o lucrare atît de grea. Avem de excavat milioane de metri cubi de pămînt, de făcut 75 de podete și 4 poduri mari, peste Argeș, peste Olt, iar un podet de cale ferată nu înseamnă în nici un caz ceea ce poate să închipuieți prin denumirea de „podet”, ci o lucrare bunicică, de luni de zile.”

Construcția unei căi ferate, care străbate în mare parte spații virgine, desțelenind teritoriul și producînd uimire, aduce cam de la Stephenson încoace pe lingă fum și uruit de roți și multă schimbare atît peisajului, cit și vieții oamenilor. Pe Valea Tutanei linia va trebui să treacă și prin foste grădini, pe lingă curți sau hambare, privită exclusiv din acest unghi, al săteanului, ea produce unele probleme, grădina lui nea Zică, spre exemplu, e de acum proverbială, ea a devenit între timp un important punct de lucru în jurul căruia excavatoare și mașini speciale se forțează zi și noapte să facă dintr-un deal și o vale o colină teșită ridicată doar la opt metri deasupra riului, lucru oarecum simplu teoretic, fiindcă se taie vîrfurile și cu pămîntul astfel rezultat se umple valea. Nea Zică parcă, parcă ar mai fi lăsat vreo săptămînă porumbul la copt, însă șantierul, constructorii în fapt, i l-au cules ei frumuseț și l-au așezat morman fără să-i ceară desigur nici o răsplată, în afara faptului că s-au putut apuca de o lucrare ce nu mai putea fi

aminată. Un altul, nea Fironi pe nume, va fi probabil obligat să-și mute grajdul, măcar un metru, doi, dar șeful șantierului i-a promis oameni și un utilaj să-l ajute, ca să nu lase omul să se chinuie singur. Calea ferată va aduce însă, ca întotdeauna, mai multă civilizație, drumuri mai ușoare și mai rapide, accesul direct spre inima țării și așa mai departe. Se ridică în acest scop patru stații noi de cale ferată, Vilcele (locul unde noua linie va face joncțiunea cu calea ferată Curtea de Argeș - Pitești, o fostă haltă), Tutana, Schitu Matei și Rm. Vilcea, oraș care va avea deci o gară nouă, mai mare și mai modernă. Șantierul a debutat în 1979 și abia cîțiva kilometri sînt efectiv acoperiți cu linie ferată. Aici, vorba inginerului Rădulescu, viteza de înaintare e ca pe șosea, unde o căruță poate ține la pas o întreagă coloană de mașini, iar viteza de înaintare a unei căi ferate e dată de cea a lucrărilor cele mai grele, a lucrărilor de artă. Cîteva dintre acestea sînt cu adevărat monumentale.

Ing. Nicolae Procop, șeful șantierului 83 tunele, Brașov: „Calea ferată nu a avut pînă acum la noi niciodată un asemenea viaduct, precum cel peste riul Topolog. Aici aplicăm pentru prima oară tehnologia de lansare a grinzilor de beton cu ajutorul unui utilaj proiectat de către institutul de specialitate al ministerului.”

Venind dinspre gara Vilcele, trenul va intra mai întîi în tunelul Ploștina (1910 metri), va ieși intrînd direct pe viaductul Topolog (peste 1300 metri lungime, 39 de pile avînd înălțimea între 20 și 50 de metri), apoi va intra iarăși într-un tunel, Gibeii pe nume (2230 metri, cel mai lung din țară construit în ultimele patru decenii!), ieșînd din tunel va merge doar alți 6 km pe terasament ferm, după care va trece pe alte trei viaducte, aproape înălțuite, Simnic, Lînia și Simnicel. Tot sectorul însumează mai bine de 6600 de metri de cale ferată adăpostită de tunele și cățărata pe viaducte. Lucrarea aflată acum în sarcina celor aproape 700 de oameni ai șantierului condus de Nicolae Procop. În tunelele Gibeii și Ploștina se lucrează cu scutul mecanizat pentru săpat tunele, utilaj de producție românească avînd gabarit de

vapor și randament extraordinar. Primul dintre aceste „scuturi” a fost experimentat la Bănița, pe linia Petroșani-Simeria, acum ambele existente în țară, făcînd parte din generația a III-a, lucrează aici, în Gibeii scutul a intrat în iulie 1981 și pînă acum a săpat primii 220 de metri din cei 2230, face singur munca a vreo 400 de oameni, dar nu știe să meargă decît înainte, nu poate fi demontat decît afară, deci de partea cealaltă a tunelului, lucru care se va întîmpla abia peste cîteva ani. Cind se săpa din două direcții, știți povestea, dacă echipele nu se întîlneau puteau ieși în schimb două tunele!, cu scutul lucrul acesta e imposibil, nu numai pentru că scutul săpa singur tunelul, de la un capăt la altul, ci și pentru că direcția de înaintare va fi în curînd dirijată cu ajutorul unui fascicul de raze laser, pe care topograful Ion Lolea se străduie să-l introducă în momentul de față. Cei mai vechi în construcția de căi ferate, așa cum e și maestrul Ion Badea, adevărat căpitan pe „vaporul” de 400 de tone ce mușcă din munte, își aduc aminte că la ora schimbului în tunel intrau uneori cite o mie de oameni, astăzi dacă sînt 30 pe schimb, 13 așa-ziși „mineri”, 3 mecanici ai locomotivei de mină, 4 mecanici pentru scut și încă vreo cîteva, uriașul scut săpa aproape 4 metri pe zi de tunel la un diametru de 9 metri, adică la gabaritul electricitat, cum spun specialiștii. Unul dintre ei e minerul șef de schimb Constantin Ursu, ceilalți sînt „minerii” (atît de greu e de renunțat la ghilimele în noile condiții de lucru!) Ilie Sandu, Marcel Asaftei, Dumitru Colțea sau Vasile Filip.

Eugen Mihalache, șef de brigadă mineri: „Lozina noastră, așa cum ne-o cere mereu șeful șantierului, e să înaintăm cei puțin 4 metri pe zi. Uneori însă nu facem decît 2, fiindcă roca prin care străpungem e foarte moale, se rupe și ne face necazuri, o dată a îngropat pur și simplu scutul. A trebuit să-l curățăm pînă și cu peria!”

Altfel, chiar așa cum spunea șeful Mircea Popa, într-o bună zi trenul va trece pe aici fluierînd, zburînd cîteva secunde. Pînă atunci mai e însă muncă multă, și asta e bine să se știe!

DUMITRU GRAUR

„Buzăul are încă rezerve serioase pe care le va pune cît mai repede în valoare”

(Urmare din pag. 1)

Buzău e, și ea, unicat. Toate aceste exemple, alese de pe o listă mai lungă, dovedesc convingător, că Buzăul poartă o însuflețită bătaie pentru nou, realizînd o gamă variată de produse valoroase, competitive pe plan mondial. O parte din aceste produse merg la export, ca și cele datorate altor unități industriale de elită. Întreprinderea de utilaj tehnologic, de contactoare, de mase plastice, de sirmă și așa mai departe. Legat de asta, aș nota însă că simțim nevoia unui ajutor mai substanțial din partea ministerelor, a centralelor, a întreprinderilor de comerț exterior în vederea asigurării exportului. La ora de față, planul la export e contractat la jumătate, mai exact în procent de 53 la sută. Nu că n-ar exista produse, acestea sînt și, încă mai mult, de bună calitate, iar nu s-a întreprins încă totul pentru că ele să fie promovate pe piața externă. Inteligență avem, e o constatare mai veche nu știm însă totdeauna s-o vindem cum ar trebui.

— Cum a început anul 1982 în județ?

— Mai bine ca oricînd, iar motivul e simplu. Am învățat deopotrivă din lipsurile și realizările lui 1981, mai ales din lipsuri. Le-am analizat temeinic, realist și, constatînd că ne-au rămas multe rezerve neexploitate, am hotărît să facem din 1982 un an record. Cind zic că 1982 a început bine, am în vedere cîteva parametri, o depășire cu 75 de milioane la producția-marfă, una de 10 milioane la investiții, un procent de 7 la sută peste plan la realizarea mărfurilor pentru export și așa mai departe. Planul pe anul în curs e mobilizator, el prevede, de pildă, o producție netă de 6,2 miliarde lei și o creștere a exportului cu 39 la sută față de 1980, dar stă în puterea noastră să-l îndeplinim și chiar să-l depășim, în așa fel încît, la sfîrșitul lui 1982, județul Buzău să ocupe un loc fruntaș pe țară. Avem, cum aminteam, toate condițiile în acest sens, depinde numai de noi, de munca noastră, mai exigentă, mai responsabilă, ca realizările să fie mai mari și, urmare logică, viața oamenilor mai plină de satisfacții. Gîndind așa, am acționat în con-

secință și campania agricolă de primăvară se află într-o fază avansată. Am încheiat lucrările la mazăre, ovăz, cartofi timpurii, lucernă, sfeclă de zahăr și floarea soarelui. Cît privește porumbul, pînă la 15 aprilie ne-am propus să încheiem însămînțatul. Aș cita cîteva cooperative frunțase, cele din Smeeni, Padina, Pogoanele, Brădeanu și Gherășeni, dar nu toate s-au încadrat în acest ritm. Mai sînt și întîrzieri, mai sînt și comodități, împotriva lor luptăm din răspuneri. Dacă n-am avut, anul trecut, probleme cu viticultura, producția la struguri a fost excelentă, peste 11000 de kilograme la hectar, n-am stat la fel de bine la cultura mare și n-am izbutit să ne onorăm obligațiile față de fondul de stat nici la griu, nici la porumb. Față de angajamente, diferențele au fost, e drept, mici, 3 la sută la griu și 5 la sută la porumb, dar au fost și, deși am depășit la orz, la struguri etc., nu ne-am putut, pe ansamblu, declara satisfăcuți. De aceea, anul acesta ne-am luat, din timp, toate măsurile și rezultatele sînt încurajatoare, existînd premisele unor recolte mai mari ca oricînd.

— Stimate tovarășe prim-secretar Vasile Carolică, ne-ar interesa care e situația în zootehnie. Județul Buzău e, din acest punct de vedere, renumit.

— În 1982, vom pune în funcțiune 3

ferme de vaci cu lapte, la Lanurile, Glodeanu Siliștea și Lunca, un complex de creșterea porcilor, tot la Glodeanu Siliștea, precum și, la Topliceni, unul destinat creșterii mielilor. Urmărim o sporire, pe ansamblu, a efectivelor de animale și precizez că, urmînd prețioasele indicații date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne-am îngrijit ca baza furajeră a județului să crească. Ea a ajuns la 25000 de hectare, nu sînt suficiente, dar acțiunea e în curs. S-au însămînțat 1300 de hectare cu pajisti situate în apropierea fermelor, iar o serie de unități au primit, prin contract, 33000 de hectare de păduri pășunabile. Pînă acum, contractele se încheiau pe 1-2 ani, le-am prelungește pînă la 5, experiența demonstrînd că, în cazul unor contracte de mai lungă durată, pajistile sînt mai rațional și mai eficient exploatate. Județul are o întinsă zonă muntoasă, am hotărît s-o folosim mai judicios. Vom urca animalele mai devreme și, pentru a nu le mai deplasa de ici colo, sîntem pe punctul de a amenaja 46 de adăposturi și 70 de fintini. Am acordat și acordăm o atenție deosebită cailor, lucru cu atît mai explicabil cu cît pe teritoriul județului sînt amplasate două herghelii renumite, cea de cai de curse de la Cislău și cea de cai de tracțiune

Mă duc cinstit și chiar cu o exagerată grijă „să nu se zică”, „să nu se spună”, etc., etc., etc., să cumpăr și eu, ca tot omul, un obiect fără de care civilizația actuală și în România nu se mai poate înțelege în termenii ei cei mai proprii, vreau să spun că obiectul e acum la îndemina oricui, în ultimă instanță, însă eu, precaut, îmi iau toate aprobările, intru pe usa din față, în văzul lumii, n-am, să se știe, nimic de ascuns, în sfârșit îmi prezint lucrurile, sint băgat în seamă, nimic de zis, aștept cu tot respectul să se desfășoare regula vânzării, plătesc ce e de plătit, și, firește, mă bucur ca un copil când văd obiectul trecut pe numele meu ca și când mi l-ar fi dat cadou (dar despre bucuria asta umiltoare în tableta de vinerea viitoare). Ei bine, în timp ce eu cu banii mei muncii și cu toate zapisele în regulă obțin ceea ce era de obținut, sub nasul meu, ca să zic așa, vine un tovarăș, nu cine știe cine, nu, doamnă forestă, dar cu tupeu, mă salută și pe mine ca din mers, să se vadă că mă știe și că și cu mine stă bine, sintem ca și prieten, intră cu un reorentant al firmei în biroul conducerii — „două minute, mai confidentiale, să nu audă toată lumea și mai ales — zice el rîzind complice și făcându-mi cu ochiul — tovarășul care e de unde e și mai e și membru” intră, zic, cu persoana în chestie în biroul gol al conducerii și cu o serviciu burdusită, iese repede cu ea dezumflată, îmi face iar cu ochiul și pînă să mă dumiresc eu hirtiiile lui sint gata înaintea mea, chitanța lui înaintea mea gata, eu rămîn la rînd, principial, el la același obiect ca mine, fără nici o petiție, fără nici o aprobare, fără nici o audiență prealabilă, fără nici o anticameră, e vesel, e bine dispus, iar eu în fața nevastei și a unui prieten rămîn destul de nedumerit și, oricum, fără prea mare autoritate căci toată principialitatea se dovedește, în fața lui, mai nimică.

— Dar văd că te descurci — zic eu, ca să mai dreg lucrurile la mine în familie, și de ce să nu recunosc și nițel ironic, arătînd obiectul „tovarășului”, la fel ca al meu, ba chiar mai lustruit, așteptînd să-mi vină și mie rîndul să intru în posesia celui pentru care principial luasem toate aprobările de rigoare.

— Dragă, zice el, și mai ales ca să priceapă bine nevastă-mea, stupefiată, — azi dacă n-ai bani, ești ca pasărea fără aripi, nu poți să zbori — și trebuie să recunosc că metafora îmi place, e inspirată, însă evident odioasă. — Înțeleg, am observat servieta, pe măsură ce trece timpul se ușurează văzînd cu ochii! — Ce să fac? Bag mina în ea, se luminează fața tovarășului și începe dialogul, acceptă să ajungem la o înțelegere. — Și ce dai? — întreb eu iar și îmi dau seama că pentru el întrebarea e

— Fii, domnule, serios. Păi n-am și eu o leafă ca toată lumea? N-am familie? Dacă trag ceva din leafă m-am curățat! Atunci ce-am făcut? Vrea să înțeleg că, ...ce dracu, mai sint și alții care știu povestea cu pasărea fără aripi și, în cazul lor devine el beneficiar al filosofiei, Cum o să dea bacșul din leafă?! — Dragă, atrage el atenția, trebuie să trăim ca viața e grea, s-a complicat. — Și firește, lui i se fac actele înainte, ba mai beneficiază și de o aprobare a mea, legală, spunînd că e prieten

adică exact ce acceptaseră în birou cu o clipă mai înainte, nu se poate. — Și meru lăsa impresia că, săracii, sint victima devotamentului, adică atît sint ei de devotați cauzei încît sint gata să și mintă sau să dea din cap orbeste. — Stau de vorbă cu un ajutor de primar care îmi spune cît e planul de ouă al satului unde gospodărește el. Și îl faci? — întreb eu. Nu, zice el, imposibil, dacă ajung pînă la crăciun la o treime din el. — Și? — întreb eu uluit.

— Și ce? — mă întrebă și el. Nu pot să fac ouă. N-am darul ăsta! Ca gîmă e bună, îmi zic, dar eu, orășean, contez pe ce m-a asigurat el! — Domnule, tovarășe, îl întreb din nou, dacă ai acceptat planul înseamnă că se conțează pe el.

— Se poate, zice el rîzînd, însă eu vă spun adevărul. — Bine, fratele meu de partid, încep eu să-mi pierd răbdarea, de ce n-ai spus adevărul de la început?!

Nu-mi mai răspunde. Toate acestea sint chestiuni de morală socială și e timpul să le privim foarte serios și în ipostaza lor gravă. Și inducerea în eroare, și acceptarea lipsită de răspundere, și ridicarea din umeri cînd falsul iese la iveală sint forme ale corupției morale. Principialitatea presupune adevărul curat și asumarea răspunderii lui și asumarea răspunderii ca lucrurile să meargă mai bine, pornindu-se de la temeiul realității curate, aceea pe care o trăim cu toții.

E timpul, cum se spune în documentele de partid, ca morala comunistă să se delimiteze categoric și fără menajamente de tot ce atentează la dorința noastră de a munci și de a trăi în chip comunist, asumîndu-ne întreaga răspundere a realității care e opera noastră, așa cum este, și ea nu poate fi nici mai bună, nici mai rea, decît sintem noi înșine, așa cum partidul nostru comunist e atît de inspirat și de cutezător cît sintem și cum sintem noi care îl alcătuim.

DINU SĂRARU

Opinia unui alegător

Între principialitate și corupție

direct imbecilă, sint clar de pe altă lume, și el se uită la mine cu milă și mă lasă să înțeleg, cu o grimasă extraordinară de expresivă că dacă am să mor de ceva, de principialitate am să mor, sau cu principialitatea în brațe am să mor, pe cînd el, care cunoaște viața, și a ajuns chiar filosof al vieții, de unde și înțelepciunea cu pasărea care fără aripi nu poate zbura, ceea ce, pe pămînt, e sinonim cu bietul om fără bani de bacșis și de spert. Și ce dai? — întreb eu iar.

— Dragă, ride el cu un dînte de aur în dreapta maxilarului — și aici e un protocol. Te orientezi, de la pachetul de țigări, la plic, pe urmă la o fiolă, două, mai deosebite, se găsește, adaugă el iar filosof, „se găsește și se primește”. Ți-a făcut actele?

— Nu, zic eu, urmează să-mi bată factura la mașină.

— Te ajut, zice el generos, te ajut, fiindcă mi-a mai rămas ceva și bagă mina în servieta, scoate un pachet cu țigări și mașina de scris începe să tăcane drăcește...

— Dar nu-mi inchipui că ai dat bani pe toate cadourile astea, pentru că atunci ajungi la același preț ca mine, care numai pe bonuri și aprobări am intrat aici.

cu mine. „Sintem împreună! — strigă el tare la gîmă, și aprobarea trece și pe numele lui în timp ce servieta i se dezumflă aproape de tot.

Îmi iau obiectul umilit, plec umilit, ies pe poarta cu plicina și nevasta, tristă și ea, nu se poate opri să nu vorbească așa, ca pentru ea.

— Și cît te-ai dat tu de ceasul morții ca să te aperi, cu principialitatea ta sfîntă! Pe la cite uși n-ai făcut frumos, cîtă lume n-ai datorat, lăsînd-o să înțeleagă cît de datorat îi ramii, pe banii tăi, și pe munca ta.

Vreau să vă spun că toată povestea e absolut reală. Că nu e o poveste întâmplătoare. Că ea exprimă o situație obiectivă și de la acest cuvînt începe și drama. Dacă e obiectivă, atunci e cazul să o privim ca pe un fapt social. Corupția nu e o ipostază singulară, denunțată prea zgomotos de un gazetar care crede că se poate trăi numai cu idei.

E, să recunoaștem, cel puțin adesea, o stare de fapt. Ca și minciuna. Ca și automatismul adeziunii unor confrăți care nu vor să răspundă de nimic și sint, automat, de acord, ca după ce ies din biroul unde au fost de acord, să spună chiar revoltați că „așa ceva”,

analizează riguros și pe baze științifice fiecare utilaj sau agregat, îl face bilanțul consumului de energie, apoi prin însumare rezultă bilanțul secțiilor, atelierelor, al întregii întreprinderi. Din cifrele aparent seci, apar clar locurile unde se pierde inutil energie, agregatele cu randamente slabe, resursele secundare și rezervele nefolosite.

tan. Îmi vine acum în minte o situație în care analizînd la masă cu colegii din uzină cifrele bilanțului, am descoperit o mică anomalie de funcționare, ne-am ridicat și ne-am dus glonț la tabloul electric decuplînd un consumator, fără ca procesul de fabricație să aibă de suferit. Exemple s-ar putea da multe, dar mai important este că multe uzine, urmînd

ICSITEEMR-ul pentru întocmirea bilanțurilor, și din efortul conjugat al specialiștilor din cercetare și producție rezultă deseori succesul acestei acțiuni. Bineînțeles, cu aceasta greutățile nu s-au încheiat. Dotarea cu aparatură a echipei de cercetători este insuficientă, ba chiar nici uzinele nu au destule aparate de măsură care să contorizeze energia. În plus, în întreprinderi, tehnologii secțiilor de producție trebuie să-si facă și bilanțul propriilor concepții, pentru că principul: „dă-mi combustibil și electricitate că eu produc marfă” este foarte nociv. Buna gospodărire a energiei este problema fiecărui om și nu doar sarcina responsabilului energetic! Totdată, unele întreprinderi privesc formal întocmirea bilanțurilor, încorporează niste cifre și acțiuni pe hirtie doar pentru a bifa ca realizată o sarcină, și apoi acest dosar se umple de praf într-un sertar. Inspectoratele energetice județene și celelalte foruri de control nu trebuie să lase să se impotentească în meandre de birocrațism aceste acțiuni de mare importanță.

Dealtfel, cînd cercetătorii de la ICSITEEMR au prezentat tovarășului Nicolae Ceaușescu bilanțul întocmit de ei pentru București, secretarul general al partidului, întînd rezervele existente și efectele unei mai bune gospodăririi a energiei, a trasat sarcina ca, în 1981 întreprinderile municipiului, cu toată creșterea de producție, să folosească aceeași cantitate de combustibili și electricitate, sarcină care s-a realizat. Cum din aceste cifre rezultă că ponderea mare în consumul energetic al Bucureștiului revine industriei (45% pe total și 63% la energie electrică), în acest sector trebuie acționat cu precădere.

FLORIN CONDURĂȚEANU

„E mai ușor să economisești un kilowat decît să-l produci!”

„Calculule noastre pe partea termică și electrică, — ne spune doctor inginer Marius Elefterescu —, ne-au tras de mîncă să vedem că gazele ies prea fierbinți pe coșurile cuptoarelor, că rețeaua de aer comprimat este o continuă supapă de pierdere a energiei, că unele transformatoare electrice sint subîncălcate și că noaptea unele din ele ar putea fi scoase din funcțiune, că la cuptoarele electrice pentru oțel s-ar putea preîncălzi șarjele, reducîndu-se consumul electric cu 30—40 la sută. Alteori, pentru ca fisele utilajelor să arate bine ca număr de operații efectuate, cuptoare gigant sau strunguri carusel sint puse să prelucrez piese prea mici pentru forțele lor, randamentul energetic fiind nepermis de mic. Ar fi fost bine, în aceste cazuri, să nu funcționeze toate cuptoarele, ci doar o parte dintre ele, încercate la capacitatea proiectată, înlăturîndu-se pornirile și opririle repetate care consumă mult gaz me-

impună cu noi traseul: bilanț — măsuri operative tehnice și organizatorice, au înregistrat substanțiale economii de energie. Citînd întreprinderile Vulcan, I.U.C. Grivița Rosie, I.U.C. Ploiești, întreprinderea de rulmenți Brașov, întreprinderea mecanică fină București, am menționat doar o parte din această listă de unități cu realizări în acest important domeniu.”

Drumul echipei de bilanțatori nu a fost lin, fără așorită. Unii nu vedeau cu ochi buni venirea din afară a unor specialiști, crezînd că ei vor face pe super-consilierii și că vor arăta superior cu degetul: faceți asta, schimbați acolo! Dar cînd s-au convins că cercetătorii și-au îmbrăcat halatele și au pus serios umărul la treabă, murdărîndu-se pe mîini ca și oamenii ce lucrează efectiv cu utilajele, și-au schimbat opțiua și colaborarea a mers ca pe roate. Dealtfel, multe uzine reinnoiesc anual contractele cu

ave la Rușețu. N-am să explic ce avantaje economice implică folosirea calcol, chestiunea e cunoscută, am să menționez însă că există, în Buzău, 16 000 de cai și, drept urmare, un număr crescut de atelaje. S-ar părea, nu-i așa, că problema e minoră, dar nu e. Deținem, la nivelul județului, 8 000 de atelaje, din care 5 000 în cooperativele agricole de producție, față de anii anteriori creșterea e ușor de depistat, dar mai avem, și în acest sector, multe de făcut. Situația numărului de atelaje e analizată trimestrial în Secretariatul Comitetului județean de partid, cu maximum de responsabilitate. Cînd e vorba de binele țării, de binele oamenilor, nu există probleme mari și probleme mici, ci numai probleme care trebuie soluționate. Revenind, aș menționa că ne-am preocupat pentru a produce în județ potcoave și caiele, la „Metalurgica” Pogoanele și, respectiv, la întreprinderea de sîrmă din Buzău.

— „Flacăra” a lăudat, într-un număr recent, inițiativa Buzăului de a prelua fabricația de caiele, de a nu lăsa producția respectivă, în exclusivitate, pe seama Medgidiei. E însă de datoria întreprinderii de sîrmă să fabrice caiele cît mai ieftine, prețul acestora fiind, desigur, unic pe ansamblul economiei. Acestea fiind zise, să mergem

mai departe. Ce s-a întreprins, ce se întreprinde la Buzău în ideea aprovizionării?

— Obiectivul numărul 1 rămîne, pe linia autoaprovizionării, realizarea și depășirea sarcinilor de plan în agricultură. Și la Buzău, un anume țaran ajunsese să se boierească, fiindu-i mai la îndemînă să consume decît să producă. O astfel de opțiă trebuie schimbată din rădăcini, dar cu tact și înțelegere pentru oameni. Locul țaranului e chiar la țară și, grație noilor orientări, a așezării pe baze stimulative a retribuiri muncii în C.A.P., agricultura județului a cîștigat, în citeva săptămîni, 4 000 de brațe. La C.A.P. Podgoria, de pildă, lucrau în mod curent 500 de cooperatori. Numărul lor s-a dublat. La Padina, la Berca, la Pîrșcov, peste tot, se semnalează o sporire substanțială a forței de muncă, ceea ce ne determină să anticipăm că și producțiile vor crește. La orase, am căutat și căutăm să dezvoltăm sistemul gospodăriilor-anexe și al grădinilor de zarzavat. N-a fost, la început, ușor, unii au mai strîmbat din nas, dar sămînta a început, și la propriu și la figurat, să incoltească. În prezent, nu există întreprindere din județ care să nu fi amenajat măcar o seră de legume și zarzavaturi. În Buzău, 47 de hectare au devenit, prin muncă voluntară, grădini

și se vor obține, în curînd, legume de pe locuri pe care, în urmă cu citeva luni, se depozitau gunoaiele. Numărul gospodăriilor-anexe în profil zootehnic a ajuns la 149 și e în creștere. Ele dețin porci, păsări, oi, iepuri de casă, vor avea, într-un viitor apropiat, și vaci de lapte, iar sistemul se va extinde și la S.M.A. și la I.A.S. Nu va trece mult timp și întreprinderile vor amenaja chioșcuri prin care vor desface produse proprii, o parte din acestea urmînd să fie drumul cantinelor muncitorești. Nimeni nu va mai apela la fondul de stat, despre care se mai crede, greșit, că e un sac fără fund.

— O ultimă întrebare, stimate tovarășe prim-secretar. Buzăul însuși, toate celelalte localități ale județului, fie ele urbane, fie ele rurale, arată ca vaste șantiere. E limpede că peste tot se construiește, cît, în ce ritm?

— În 1981, n-am rămas datorii față de plan cu nici un apartament. Am pus la dispoziția oamenilor peste 3 000 de noi locuințe, marea majoritate în blocuri, la oraș și la sat deopotrivă. La intrarea în Buzău dinspre București, a început să prîndă contur un nou cartier, modern, aerisit, al cărui prim tronson e ca și gata. La fel se prezintă situația și la Rîmnicu Sărat, oraș pe care, dacă nu l-ai mai văzut de 5 ani, riști să nu-l mai

cunoști. Înaltmă blocuri, s-au dat în folosință pe primul trimestru 500 de apartamente, conform graficului de predicție, dar nu neglijăm nici edificiile social-culturale, a căror lipsă se resimte la un moment dat. Sint în construcție noi case de cultură, la Berca și Nehoiu, noi moteluri, la Monteoru și Nehoiu, iar Sala sporturilor din Buzău urmează să primească, în citeva săptămîni, 2 500 de spectatori. Spitalul din Rîmnicu Sărat e prevăzut a fi inaugurat anul acesta, iar lucrările celui de la Nehoiu se află într-o fază avansată. Activității de partid acționează în strînsă colaborare cu cetățenii, ei se află, permanent, în mijlocul oamenilor, în întreprinderi sau în unități agricole. La rîndul lor, devotați, întreprinzători, buzoienii răspund cu promptitudine și responsabilitate tuturor chemărilor și, duminică, 75 000 de locuitori ai județului, îndeobste tineri, au participat la infumusețarea și gospodărirea localităților. Îndrăzneam să afirm că locul IV pe țară n-a avut darul să ne mulțumească și, spunînd asta, aveam în vedere tocmai rivna, ambiția și dorința de mai bine a locuitorilor județului. Aceștia sint conștienți că, înainte de a aștepta de la alții, ei înșiși își hotărîsc destinul și sint decizi ca, prin muncă și sudoare, să arate că pot mai mult decît pînă acum.

În Cîmpia Română, navigînd spre tărmlurile pîinii

Cît poate cîștiga un „braț activ de muncă”

de pe urma unui griu care a plecat frumos...

Pe tovarășul Chiru Zeca, președintele Uniunii județene a cooperativelor agricole de producție — Ialomița, l-am găsit abia seara. L-am căutat, sigur, mai întâi la biroul său din Slobozia, unde ni s-a răspuns simplu: „Nu e momentan, reveniți cam peste o săptămînă!” Bun, veți zice, atunci cum de l-ați găsit? Simplu, ne-am interesat care este zona agricolă a județului de care răspunde, apoi am făcut calea întoarsă spre Urziceni. Tovarășul Zeca, deci, cît este el de președinte al U.J.C.A.P. Ialomița, cu birou și secretară la Slobozia, răspunde în aceste arzătoare zile ale campaniei de primăvară de Consiliul unic agroindustrial de stat și cooperatist Girbovi, aflat la cîțiva kilometri de Urziceni, pe drumul spre Pogoanele... În sinea noastră ne-am mirat mai mult decît am arătat, nu-i așa, nu e frumos ca un reporter să nu fie la curent cu toate cele!, și ne-am dat repede seama că nu numai dinsul, tovarășul Zeca adică, se află la această oră „în teren”, ci mai tot aparatul de conducere al Uniunii județene, ca și o mulțime de alți factori de decizie la nivel județean. „A răspunde” înseamnă în fapt, așa cum aveam să constatăm, a participa la fața locului, zi-lumina, la tot ce se leagă de munca rodni-

cului pămînt ialomițean în aceste momente. Om matur, obișnuit cu funcțiile de răspundere, dar și cu sarcinile concrete, tovarășul Zeca privește și a-această postură, în care l-am aflat, cu aceeași responsabilitate, cu seriozitate. Și-a adus de acasă pînă și „puilul” de pernă fără care, cel puțin așa are impresia, n-ar putea dormi liniștit, deși dacă ar fi să ne luăm după oboseala unei astfel de zile, uneori nici patul n-ar fi cu totul indispensabil. Acum e totuși mult mai liniștit, asta pentru că toate urgențele din epoca I de semănat s-au încheiat, miine, poi miine, cînd va mai crește temperatura în sol, începe și semănatul porumbului, începe pentru a se încheia cel tîrziu în seara zilei de 15 aprilie, așa cum dealtfel e prevăzut. Ogoarele sînt toate discutate atent, au lucrat tractoriștii mai cu seamă în schimburi de noapte, lucru care dovedește cît se poate de concret felul în care a crescut gradul lor de cointeresare, odată cu trecerea lor în unitățile agricole, ale căror recolte îi interesează așadar mult mai direct. Acum, aveam să aflăm, utilajul conducător este semănătoarea, ea este uzina principală careia i se subordonează toate celelalte utilaje. Pentru păstrarea vitezei de însămînțare, la Gir-

bovi s-a asigurat din timp un permanent front de lucru, devansat cu o zi și jumătate față de grafic. Eroul Muncii Socialiste Dobra V. Marcel, președintele C.A.P.-ului, decorat cu același înalt titlu de la Girbovi, ne pune în față o listă de culturi deja însămînțate, 500 de hectare de sfeclă de zahăr, 246 lucernă, 60 ierbură perene, 30 borceag, 46 sfeclă furajeră, 50 porumb pentru pastă (hrană îmbelșugată pentru animale), 450 floarea soarelui, 12 legume, la care se vor adăuga curînd cele aproape 1700 de hectare însămînțate cu porumb, ca și cele cu fasole și soia, ceea ce de acum se cheamă urgența a II-a. Mai aflăm că se poate lucra încă de acum pentru recolta anului 1983, dacă luăm în considerare transportul îngrășămintelor ce se depozitează în capul cîmpului însămînțat cu sfeclă. Doi dintre șefii fermelor vegetale, Ion Petcu și Ștefan Dumitru, sînt totodată fruntași dar și fi ai satului, pe cel de-al treilea, e vorba însă de o femeie, Aurora Petcu, n-o putem numi fiică a satului decît prin adopțiune, dar o putem numi la fel de fruntașă.

„Aș vrea să subliniați, ne spunea președintele Dobra, că la noi cooperatorii au luat cu multă satisfacție cunoștința de îmbunătățirile aduse proiectului Legii privind retribuția muncii în agricultură, votată în recenta ședință a M.A.N. Astfel, față de anul trecut, un număr de 640 de oameni s-au înscris la muncă în cadrul C.A.P.-ului, aflînd că acum există posibilitatea acordării unei retribuții suplimentare, în natură, legată de depășirea recoltelor planificate”. Concret, în

condițiile date la Girbovi, unde un cooperator (sau un „braț activ de muncă”, așa cum zic specialiștii) are de lucrat un hectar de porumb, el poate lua în condițiile obișnuite, cele de îndeplinire a planului (6000 kg boabe), circa 500 kg de porumb care se va numi „partea lui”. Dacă însă planul e depășit, și el poate fi depășit, retribuția suplimentară se ridică la 45—55 la sută din cantitatea depășită. Așadar, dacă în loc de șase mii face șapte mii de kilograme la hectar, în hambarul propriu îi intră „brațului de muncă” între 450 și 550 kg porumb. Dacă depășirea planului este de două tone („și cam astea sînt condițiile la Girbovi!”, susține Marcel Dobra), primește între 900 și 1100 kg, plus drepturile obișnuite! Tot între 45 și 55 la sută din depășirea planului de producție se împarte, cu aprobarea adunării generale, între cooperatorii în cazul culturilor de griu, fasole și cartofi, în vreme ce la orz procentul e chiar de 60 la sută. Unde-s doi membri cooperatori din aceeași familie, desigur că hambarul devine de două ori mai plin. „Sînt măsuri care au adus multă satisfacție, sublinia și tovarășul Zeca, fiindcă ele asigură oamenilor exact ceea ce lor le trebuie, roadele cîmpului pe care îl muncesc. Și, puteți fi sigur, acum îl vor munci mult mai bine!”

Dincolo de toate acestea, nu ne mai rămîne decît să admirăm pe cîmp viitoarelor lanuri de griu, cultură despre care sîntem oficial informați că „a plecat frumos!” Într-adevăr, așa e.

DUMITRU GRAUR

Plouă, se mai oprește, reîncepe, dar oamenii nu obosesc de grija pămîntului

Luni dimineața, deși plouă în draci, Traian Radu din comuna Voluntari, în vîrstă de 55 ani, a plecat în Ștefănești să rezolve niște probleme cu sticla pentru răsăduri. În gospodăria a rămas pînă una alta noră-sa, Ioana Radu, țesătoare la „Tînașă Gardă” din Capitală și agricultoare de profesie, răbdută chiar, împreună cu soțul ei, Constantin, subofițer — atunci cînd au liber.

De Traian Radu știe întreaga comună, după cum își afirmă Ioana, „mai tot voluntarii cumpără de la el răsăduri!”, dar nu numai cei din Voluntari cumpără de la bătrîn, acesta vinde și în Obor. Muncеște mult, foarte mult, pregătirea răsădurilor, atunci cînd o faci cinstit, științific, cere muncă multă, răbdare și migală. Traian Radu aleargă dintr-o parte în alta, „nu are astimpăr, a nenorocit mașina, o DACIE-1300 tot cîrînd cu ea scinduri, bălegar, sticlă!” — îmi explică nora rîzînd.

Între timp ploaia a-mai stat, va începe însă din nou, se simte. Jerca Gheorghe, primarul comunei — împreună cu care vizitez străzi și gospodării — îmi explică, între două drumuri: „Noi avem doar gospodării individuale terenurile sînt mici și risipite. Majoritatea, ca în orice comună apropiată de marile orașe, sînt navetiști, după ce vin de la slujbă se apucă de lucru în ogradă. Există însă un plan care trebuie realizat și chiar și așa, pe scară mică — comparativ cu marile unități agricole învecinate — și noi tot în plină campanie de primăvară sîntem!”

Planul comunei Voluntari, despre care mi s-a vorbit, prevedea printre altele, contractarea la fondul de stat a 100 tone legume Prin activitatea conducerii comunei, a direcției școlii, deputaților etc., s-a reușit să se contracteze pînă în prezent 150 tone (în majoritate cu I.L.F. Bercești). Asta numai la fondul de stat,

pe întreaga comună urmează a se produce — și numai la legume — 1170 tone. Mi se arată, chiar în spatele primăriei, un teren proaspăt lucrat: este un fost teren viran, acum amenajat, pe care lucrătorilor consiliului li s-au repartizat loturi personale. Primarul, de pildă, a contractat 150 kg. legume; Ion Iliescu, secretarul biroului executiv, 100; vicepreședintele Socrate Olteanu, la fel, 100 kilograme (ieri, adică duminică, au lucrat aici împreună cu familiile: s-au pus ceapă, spanac, usturoi).

Pînă la ora actuală — mai exact pînă luni — gospodării din Voluntari au însămînțat, la „legume de cîmp” (adică în aer liber, deoarece în Voluntari mai există și solarii și sere, aproape că nu există o gospodărie care să nu-și fi amenajat și cite un solar), 40 tone de ceapă, usturoi, varză timpurie, morcovi, ridichi de lună,

verdețuri. Au rămas 10 tone tomate, pentru acestea încă este prea frig, vor fi și astea „pe rod” de cum va permite vremea, „nimeni nu așteaptă să tragi de el, să-l împingi la treabă!” — îmi spune Gheorghe Jerca.

„De o parte și de alta a „bulevardului Tudor Vladimirescu” (da, există un astfel de bulevard în comună, larg, tăiat drept, frumos ca la oraș), profitînd de intreruperea ploii, oamenii au ieșit să lucreze la parcelele amenajate între garduri și carosabil. E un bun și priceput deputat aici, Marica Pantelie, e prezent peste tot. Fiecare palmă de pămînt din Voluntari este folosită astăzi din plin, s-au preluat în circuitul agricol o mulțime de foste terenuri virane, cum e și cel de care am mai spus, din spatele primăriei, urmează a se dezafecta și o baltă existentă pe teritoriul comunei, curînd. În comună este poate greu să-ți faci o imagine globală a felului în care decurg lucrările actualei campanii, dar o realitate din aceste imagini nîmăi în aparență disparate, adică aceste imagini ale curților, străzilor în lucru, serelor și solariilor ce sclipesc, ude, prin ogrăzi.

Acum citeva zile — îmi povestește di-

rectorul școlii, Constantin Bichir — nu fost aici cei de la televiziune, să-i filmeze pe copii. Mai exact să filmeze ceea ce au realizat ei aici: un solar de 150 mp, din sticlă pe rame de țevi metalice, totul din materiale recuperate, un solar tip seră în care s-au plantat 500 fire varză timpurie și unde urmează a se intercala tomate apoi. Mai au făcut două răsădnițe cu vinete, varză de vară, ardei capia, gogoșari — circa 3000 de fire. Mai au un lot în cîmp, pe care se cultivă cartofi, varză, roșii și, mai ales, rădăcinoase pentru... iepuri. Crescătorii de iepuri a școlii — de asemenea realizată din materiale recuperabile, posedă la ora actuală 22 femele de reproducție gestante, lotul matcă. În anul acesta copiii și-au propus să dea circa 100 bucați rozătoare, crescîndu-și totodată fondul de reproducție. Acum sînt în vacanță, dar vin cu schimbul, îngrijirea prețioaselor animale necesitînd o atenție permanentă și, într-adevăr, totul sclipeste de curățenie și ordine. Iată, așadar, cum și școala s-a încadrat — și cu succes — în efortul întregii comune de a da rezultate peste cele planificate (iepuri cresc și gospodării din Voluntari, crescătoria școlii am dat-o doar ca exemplu — ne referim mai ales și acum la însămînțări, aceasta fiind preocuparea de bază deocamdată, altfel am putea vorbi și de contractările de animale către stat, dar asta e o altă poveste).

...Plouă din nou, se mai oprește, reîncepe, se oprește iar. Tîrziu în după amiază oamenii se înmulțesc la lucrul pămîntului. Este o „campanie” mai altfel decît cea pe care o poți urmări pe marile terenuri agricole ale unor organizații cooperatiste sau de stat. Totuși, și aici, efortul este vizibil, și sîmă nu uităm că munca acestor oameni — dincolo de venitul firesc pe care îl va aduce celor care o practică — contribuie, simțitor, la aprovizionarea cu legume (și fructe mai tîrziu) a Capitalei.

HORIA PĂTRAȘCU

Ora incolțirii prin orologiile primăverii

La Butimanu, într-o singură dimineață am trecut prin aproape toate anotimpurile: A urlat vîntul, a nins ușor, în spulberații, s-au prăbușit în citeva rînduri ploaie bezmetice, s-a înnoțat cu întuneric, a izbucnit soarele cînd nu ne mai așteptam, cerul a redevenit brusc senin și pretutindeni cîmpia semăna acum, în lumina crudă și verde a griului, cu un ocean.

Iată, cineva deschide o poartă care ni se pare grea, de templu gotic, cu lacăt mare. Poarta scrișnește din incuietori, scîrție lung, prelung, cu ecouri, lumina se prăvălește în hambar ca prin vitralii și inginerul șef Victor Mănăilă, un bărbat cu ochi cenușii, bronzat, cu fața spartă în fîndări de vînt, ne invită înăuntru.

Ieri, duminică, a plouat spre seară, a plouat adineci și apa încă nu s-a scurs în pămînt, bălțește. De aceea, cîmpul e plin de noroi, e moale, tractoarele nu-l mai pot străbate, lumina se odihnește parcă după intensitatea de ieri, cînd „am lucrat pînă tîrziu sub căderile de apă”. Semintele așteaptă o zi, o dimineață, o după-amiază în care podzolul să fie zvîntat și semănătoarele să poată naviga din nou prin cîmpul negru de podzol. S-a semănat pînă acum sfeclă-de-zahăr și sfeclă furajeră, s-a semănat floarea-soarelui și oamenii, acum, își pun roșii, ardei, usturoi, ceapă prin grădini, pe loturile personale, printre nori și ploaie repezi, își leagă gardurile cu nulele, sapă șanțurile, vîru-

iesc, deschid larg ferestrele să aerisească încăperile de peste iarnă. Undeva, într-un sat vecin, vîntul, venit cu peste 100 de kilometri la oră, a smuls citeva acoperișuri de case, de grajduri, a rupt garduri, a frînt pomi în pădure și pe margine de drum, a sfărîmat stîlpi de telegraf și a făcut să plutească prin aer citeva solarii dedesubtul cărora urmau să se coacă, în cultură forțate, roșii de piață.

În mod normal, continuă inginerul Victor Mănăilă, „ar fi trebuit să terminăm însămînțatul florii-soarelui și al sfelei-de-zahăr, dar pămîntul nostru reține apa în straturi, degradat de prea multe „experimente” și îngrășăminte aplicate greșit, de prea multe lucrări de ameliorare făcute alandala. Am arat în plină iarnă pe zăpadă, pe ger, am arat în vreme de ploi, nu l-am cruțat ca să se odihnească, să se refacă și acum încercăm să-l lăsăm să respire puțin, să se regenereze; altfel, recoltele sînt compromise și pămîntul ăsta care ne hrănește pe toți se macină, se face praf și pulbere”.

În ochii inginerului Victor Mănăilă s-a adunat tristețe și durere și înțelegere și încredere în vreme bună și căldură de om gospodar care-și iubeste pămîntul și speranță în recolta care vine.

Închidem semînțarii. Afară bate din nou vîntul. Mirabilele seminte își așteaptă încă germinarea în întuneric de templu al hambarului.

Între Bujoreanca și Cătunu dăm în cîmp de un fel de aerodrom pentru dirijabile. Pretutindeni, cit vezi cu ochii, de-a lungul a 33 hectare de pămînt, dăm peste solariile cooperatizei „8 Mai”, acoperite cu folii de polietilenă, semînînd, așa, rotunde și prelungi, cu fuselajele unor zepeline. 33 hectare dedesubtul cărora, ca în incubatoare iluminate și calde, nefiresc de calde față de temperatura aerului de afară, femei și bărbați adunați din „șapte saite”, seamănă roșii, varză și castraveți.

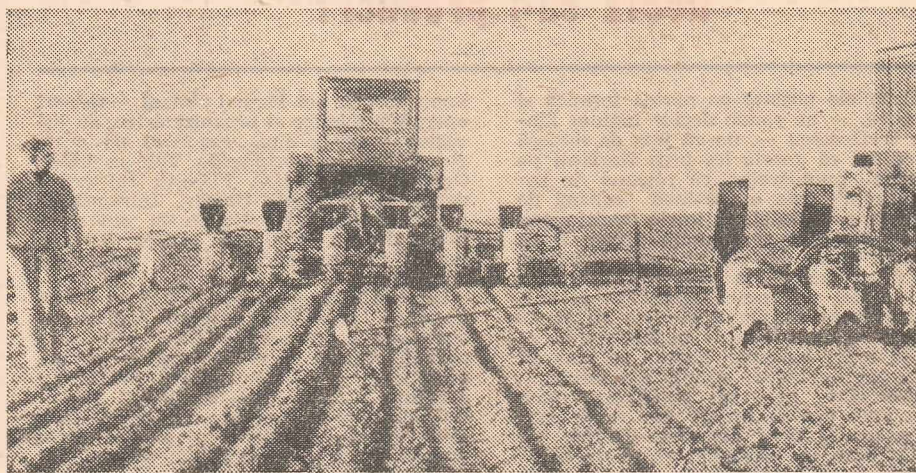
„Legumicultura e treabă migăloasă, de dantelăreasă”, spune inginerul șef al fermei, Gheorghe Chivu, fumînd o țigară adusă de un prieten și bind, împreună cu noi, o cafea fierbinte. Telefonul sună în încăperea rece și umedă ca în biroul împingutului de mișcare din Gara de Nord. Ingerul răspunde scurt, expeditiv. Da, e o meserie migăloasă, pentru că aici nu merge ca în cîmp, cu grînele semănate din belșug de tractoare și îngrijite din cînd în cînd. „Aici, fiecare plantă e semănată cu miinile și îngrijită anume, cu pricepere și sacrificiu. Cînd crești legume în cultură forțate nu mai ai timp nici să mînînce, nici să dormi, auzi și în somn cum incolțesc planta din sămînță, cum fognesc frunzele proaspete, cum urcă sevele prin rădăcini, cum devine totul clofofilă, cum se umplu legumele de vitamine. Mulți din oamenii noștri de pe-acilea au obiceiul de lucrează pe la Tirgovîște, Brazi și Ploiești și nu se mai ocupă de grădinarit așa cum au învățat de la moșii lor, decît pe loturile personale, e-

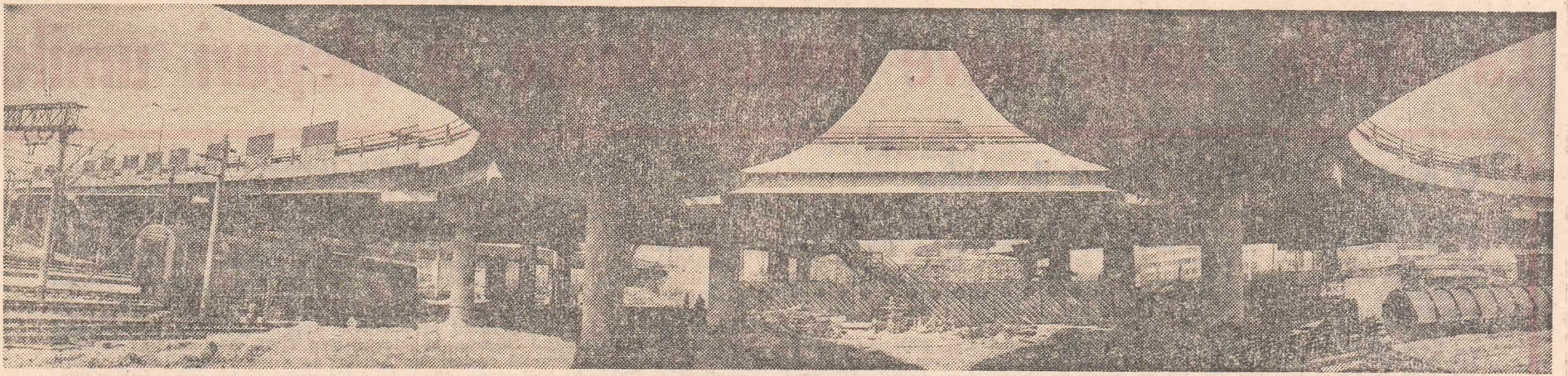
ventual (unii au solarii chiar pe loturile personale). De aceea lucrăm uneori cu mină de lucru intîmplătoare și necalificată, cu oameni care nu au încă dezvoltată o conștiință și un respect pentru pămînt și pentru plante. Trebuie să fim, noi, cei cîțiva care ne pricepem, tot timpul pentru oameni și să-i îndrumăm în operațiile (aproape patruzeci la număr) de pregătire a răsădurilor care sînt, destul de complicate, la operațiile de așezare în strat, de îngrijit, de udat, de copilit...”

Intrăm înăuntru unui „dirijabil” de la Cătunu-Bujoreanca și ne aflăm la temperatura ecuatorială. Auzim cum bate vîntul în foliile de plastic și cum se scutură ploaia deasupra, mai apoi cum se luminează la ivirea bruscă a soarelui și ne simțim ca sub o lentilă uriașă prin care razele cad spectral. E cald, aproape ireal de cald în preajma plantelor care transpiră în efortul fantastic de a da clorofilei sens, îngrijite ca niște broderii vegetale, de miinile pline de pămînt ale oamenilor.

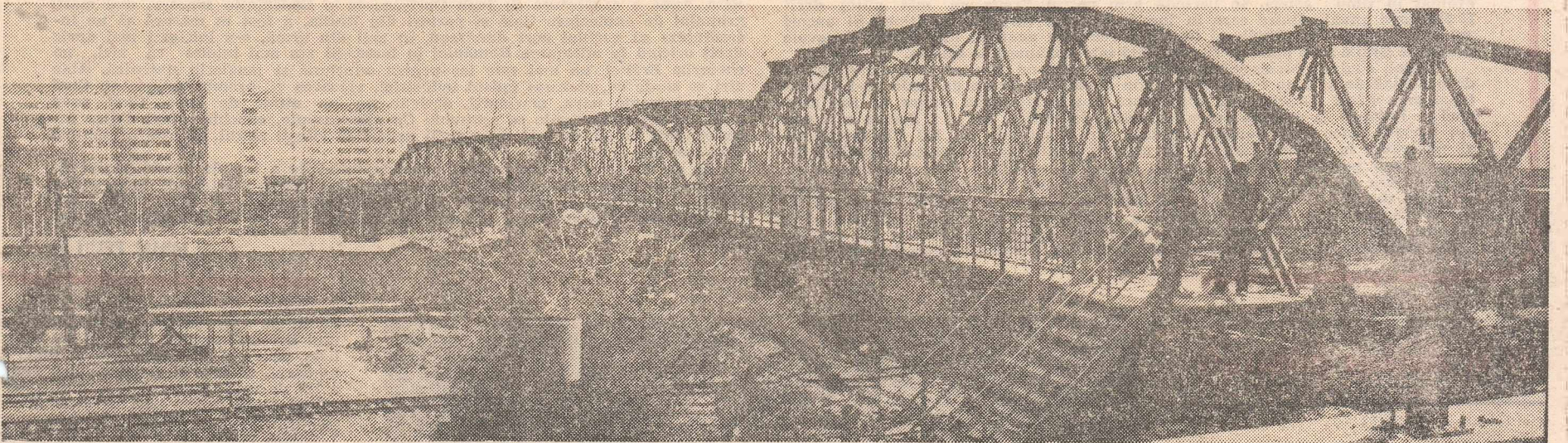
Decamdată, spune inginerul Gheorghe Chivu consultîndu-și ceasul, e ora incolțirii altor culturi, în cîmp, abia semănată, abia ascuse în pămînt. Și ne dăm seama că plantele, aici, la Bujoreanca sau la Cătunu, cresc după ceas, incolțesc la o oră exactă, ca într-o pictură mai veche a lui Constantin Piliuță, expusă cîndva în sala Dalles și care reprezenta pur și simplu citeva fire de iarbă sau de griu sub un orologiu fantastic, cu arătătoarele în poziție de solstițiu.

ADRIAN DOHOTARU

Ne bucură și ne încântă această nouă și modernă realizare arhitecturală care sporește frumusețea Bucureștiului

Dar, în același timp, cu firească nostalgie și îndreptățită grijă pentru istoria Capitalei noastre, ne întrebăm:

Ce se întâmplă cu vechiul Pod Grant?

Un pod de contemplat

Aflu cu mirare că vechiul Pod Grant, demontat acum și înlocuit de o civilizație și utilă construcție arhitectonică, deci află cu mirare că această relievă a tehnicii romantice urmează să fie topită și transformată în câteva zeci de kg de fier.

Recuperarea de metal pentru industrie este nesemnificativă, iar pierderea unei părți ce amintește de Bucureștiul de odinioară ar fi o sărăcire a farmecului acestui oraș.

Locul fostului pod se află mai degrabă undeva la Muzeul Tehnicii sau pur și simplu mutat decorativ pe malurile Dimboviței.

Un pic de vechitură romantică face întotdeauna șarmul unui oraș modern. Dacă maghernitele cu îndreptățire au fost dărimate fără drept la amintire decât acela al fotografiei, arcele de fier ale Podului Grant, prilej de romane și de un bogat folclor, trebuie conservate cu grijă și cu dragoste.

Fotografiile de epocă ale bunicilor dau frumusețe și romantism celor mai moderne apartamente.

Vechiul Pod Grant nu mai trebuie trecut, ci contemplat.

NICHITA STĂNESCU

„I s-ar putea găsi un loc într-o zonă cu activități specifice”

În mod inevitabil, o astfel de problemă „de viață și de moarte”, ne-a îndreptat pașii către unul dintre specialiștii reputați ai Catedrei de sistematizare din cadrul Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din Capitală. Este vorba de arhitectul Traian Miron Stănescu, care cu multă amabilitate a ținut să ne prezinte referitor la tema discuției noastre un scurt „memoriu tehnic justificativ” pe care îl reproducem în cele de mai jos.

„Podul Grant a constituit pentru Bucureștiul antebelic o rezolvare deosebită pentru satisfacerea unei circulații corespunzătoare etapei de început de trafic și relații în zone alăturate.

Ca rezolvare, ca structură, ca anvergură se situa în același climat de satisfacere a unei funcționalități de etape și nu conceput pentru a dura peste ani.

Intrat în tectonica locală ca element de reper — având în vedere și unicătatea, dacă o putem astfel numi — Podul Grant s-a constituit într-o foarte iubit partener al celor ale căror interese se dispuneau în vechiul „cartier Grant” și ale căror legături cu Gara și partea de nord-est a orașului puteau fi astfel și prin el asigurate.

Odată cu noua configurație a ansamblului Giulești—Crîngăși, cu noua calitate conferită acestui mare ansamblu de locuințe, zonă cu activitate economică deosebit de importantă și concomitent cu cerințele impuse de un trafic de o altă anvergură și calitate la care complexul feroviar se constituie ca principala unitate de măsură, hotărârea edificării unui nou sistem rutier care să poată sa-

tisface întregul complex de relații ale traficului se impunea... și iată-ne astăzi vizavi de beneficiarii ai unui pasaj denivelat care, pe lângă satisfacerea celor menționate, constituie o nouă imagine a orașului, contribuie și este mărturie unei civilizații edilitare de calitate!

Dar... ne punem întrebarea oare ce și cum am putea păstra și chiar pune în valoare unele mărturii ale trecutului urbei noastre, printre care apreciez că și vechiul „Pod Grant” ar putea fi considerat? De aceea gândesc că locul lui ar trebui să fie tot într-o zonă legată de activități specifice, folosit — mă gândesc — în special de cei ce lucrează nemijlocit în sistemul C.F. Poate că un bun prilej de a îmbunătăți și a conferi fluente mai mari de pietoni în locul pasajelor pietonale existente la Basarab sau la așa-numitul „Tremurici”.

Este greu de a face propuneri potrivite, acum odată cu cele câteva gânduri pe care le am despre această zonă și acest pod, dar consider că vom putea ca noi, cei care cunoaștem și iubim acest oraș, să facem propuneri pertinente și valabile care studiate apoi în amănunt să poată să fie luate hotărârea cea mai potrivită.

Personal, gândesc că și acest pod — făcând parte din istoria orașului nostru — să-l păstrăm cu grijă, cu dragoste și totodată ca pe încă unul din reperele dezvoltării Capitalei.

Topirea Podului Grant ar echivala în accepția mea cu aruncarea în Dunăre a podului lui Saligny!

„Nu pot să cred că celebrul nostru Pod Grant va fi dat la retopit, cum nu pot crede că vreodată parizienii și-ar retopi turnul Eiffel!”

Emblemă a unor vechi cartiere (Grant, Grivița, Giulești, Crîngăși), vechiul Pod Grant este amplasat (încă!) în raza administrativ-teritorială a sectorului 1. Arhitectul șef al acestui sector, Mihai Mițiu, în temă cu datele tehnice ale problemei dar și cu cele sentimentale legate de soarta crudă ce i s-a hărăzit simbolicului pod, ține să sublinieze că problema este într-adevăr complexă. Este complexă, dacă vreiți, gândindu-ne numai la faptul că cele trei tronsoane ale podului însumează o lungime de 126 metri și că grinzile metalice ale structurii sunt sudate și nu nituite, lucru ce îngreuiază manopera de dezafectare (se taie cu aparatul de sudură bucată cu bucată, lucru reclamat cu acuitate de către C.C.C.F., constructorul demolator).

Este complexă, dacă vreiți și pentru faptul că se ridică problema unui eventual nou proprietar, care și el, la rândul său, ar avea de rezolvat probleme de ordin financiar costisitoare legate de reamplasare, transport și remontaj (resudare).

Este complexă, dacă vreiți, și pentru faptul că ar fi destul de greu să-i alegi destinația nouă (dacă nu întreg, măcar un singur tronson din cele trei cite are podul) când te gîndești că ar putea fi un pietonal peste Dimbovița sau peste acumulara Străulești, machetă la scara 1:1 în „Muzeul tehnic al transporturilor” (pendinte de C.F.R.) sau exemplar de studiu

pentru studenții Facultății de drumuri, poduri și căi ferate.

Este complexă, dacă vreiți, și pentru că tot vorbind de restructurare urbană uităm mai întotdeauna să păstrăm simbolurile.

„Nu pot să cred că celebrul nostru Pod Grant va fi dat la retopit așa cum nu pot crede că vreodată parizienii și-ar retopi turnul lor Eiffel!” — iată vorbele unui sentimental arhitect șef de sector care cută în continuare soluții la o problemă complexă.

MIHAI PINZARU

Să nu dăm o sentință pripită!

Un vechi și cunoscut cîntec păstrează nostalgia aceluia pod peste care pașii multor generații au trecut, așteptându-și ecoul. Arc peste timp, mareț, sobru, învingător, ascunzînd în rigiditatea lui secrete și amintiri, Podul Grant, căci despre el vrem să vorbim și să sperăm că-l vom mai putea privi cînd amintirea vechiului București ne va invada sufletul, se află acum la sfîrșitul „carierii” sale. Dar el rămîne o punte de legătură între generații, un simbol al eternității, el rămîne mereu în așteptarea noastră.

Astăzi, datorită noii sistematizări, pe cit de frumoasă pe atît de necesară, podul este pe cale de dispariție. Uitarea începe să-l obosească. Hai să nu-l lăsăm să piară. Sentimental vorbind, după cum ne sugerează și unii cetățeni, Podul Grant înseamnă și trecut, și viitor. El trebuie păstrat și apărat de ravagiile ruginii. Sigur, în acest gigant zac tone de fier dar tot aici zac tone de amintiri și simboluri. Ar fi mare păcat ca generațiile viitoare să cunoască podul numai din poze și povești cu „a fost odată...”

Un pod își cere dreptul la bătrînețe. Să-l aminăm trecerea în tăcere definitivă (pentru că și podul vorbește dacă știi să-l ascuți), dîndu-i atenția meritată. Să-l ajutăm să-și poarte neuitatele iubiri așa cum știm să păstrăm ceea ce ne este drag.

Eu, copil de țaran din sudul Olteniei, care am trecut de nici zece ori peste Podul Grant, îmi doresc în copilărie să ajung în Capitală, să traversez Podul Grant și să merg la Grădina zoologică. Era un vis pe care am avut norocul să-l trăiesc. Dar miine, copiii de azi ai satului meu vor mai putea admira legăturile de metal pe care

miine îndemnatice le-au suprapus? Dați-i Podului Grant dreptul la existență chiar dacă rezistența lui a cam slăbit!

IOANA PROCA

Cine n-avea poduri vechi, și le-a cumpărat!

Știm, la un moment dat a devenit neîncăpător. Scurt și strîmb. Știm, așa nu se mai putea, trebuia făcut ceva. Podul Grant trebuia înlocuit și s-a petrecut o lucrare magnifică, supertechnică. Noul Pod Grant e o minerie. Noul Pod Grant e o frumusețe, e este plin de betonul său armat, de eficiența lui. Și noi, bucureștenii, la fel. Dar ce facem cu celălalt pod? Vechiul simbol al Bucureștilor. Podul acela mic, punctea, podișca pe care acum Marele-Pod-de-Beton-Armat o privește cu dispreț în șederea sa jalnică din partea de nord. Aplaudăm podul nou și-l ignorăm pe cel vechi. Ba, mai mult, îl topim, îl facem să dispară pentru totdeauna.

Știm, și vechea Anglie a făcut același lucru cu câteva poduri. Și au venit americanii și le-au cumpărat cu banii lor verdețeni și le-au dus în două de două linii perfect verticale. Și le-au dus pe ele, pe poduri, în tinăra America.

Știm, ni s-a spus, vechiul Pod Grant, cu scheletul lui ruginit, va fi topit. Ca și cum ne-am condamna la moarte părinții noștri bătrîni și inutilii care uneori ne chiar deranjează cu vechile lor boli. Și cită ce-nușă și cită putregai ne poate lăsa trupul unui părinte? Un pumn. Și la ce ne folosește? Părintele rămîne doar un simbol — al venirii noastre în viața aceasta. Tona de oțel, desigur folositoare, pe care bătrînul pod ne-o dă, nu poate totuși înlocui vechiul simbol al unui străvechi oraș. Să ne păstrăm deci, fără a comite un mare sacrificiu, bătrînul simbol strîmb și ruginit, fără a face din el un banal morman de fier — Podul, Vechiul Pod Grant! Să-l tratăm ca pe un părinte bătrîn, să-l respectăm, să-l așezăm undeva unde nepoții lui, nepoții noștri să-l poată admira măcar ca o urmă a trecerii multor generații pe pavajul său uzat.

Stimați edili ai Bucureștiului, vă implorăm, lăsați-ne vechiul Pod Grant. Găsiți-i și lui un loc în marea metropolă, așa, ceva ca o garsonieră confort-doi în care părinții și bunicii noștri și-au petrecut zilele. Vă implorăm frumos!

Inginer constructor GEORGE STANCA

La închiderea ediției

Miercuri la prînz cînd a trebuit să fac fotografii, poate ultimele, bătrînului Pod Grant cîțiva muncitori își croiau loc, cu tot felul de aparate, prin trupul și sufletul drumului de fier.

Cînd eram copil îi fredonam cînteculele care i-au fost dedicate. Adolescent, îi admiram dantelăria de metal. Mai tîrziu, în facultate, am învățat că acea dantelărie este o mare reușită a tehnicii românești. Era, ne spuneau specialiștii, chiar el, podul, un fel de profesor care știa să descifreze și să rezolve multe din tainele grinzilor cu zăbrele. Pînă nu demult era ca un profesor la pensie de la care aveai ce învăța. Bătrînul Pod Grant era o legendă. Dar astăzi, miercuri, 7 aprilie, cînd am văzut cum este distrusă o legendă mi-au dat lacrimile. Era o mare despărțire. Parcă și podul cel nou plîngea.

Inginer SORIN POSTOLACHE

La Brăila, între nave impunătoare și șlepuri umile

O mină de fier într-o mânășă de catifea

Cineva, înțelegând că am vrea să știm dacă mai există sau nu pe harta țării o Brăila pitorească, cu lupi de mare ieșiți la pensie și gata să-și debiteze povești fabuloase, ne-a îndemnat să descinderă la Corotîșca pe ulița Carantînei. Fără doar și poate, și-a bătut joc de noi, Corotîșca fiind o bombă ordinară, plină ochi cu bișnițari oacheși, de duzină, fără nici o relație cu portul și departarea. Și am revenit pe cheiuri, unde nu mai stă toată viața Brăilei, cum se întâmpla până mai ieri sau alaltăieri. Stă doar o parte din viața aceasta, nebetegită, ci adăugată, firese, și cu alte feluri de a trăi.

Dintr-un anumit punct de vedere, socotelile Brăilei sînt aceleași: aici, la 173 km de mare, sîrșește Dunărea maritimă. De la vărsarea Siretului, km 155, pînă la Vadul Oii, km 237, tot ce mișcă pe fluvia și pe brațele Măcin și Vilciu se supune căpitaniei cu cea mai întinsă zonă de jurisdicție de pe Dunărea interioară. Din punctul de vedere al traficului, în schimb, lucrurile au evoluat în timp: astăzi, se perindă prin portul Brăila nu mai puțin decît 10.000 nave anual, dintre care în jur de 550 sînt cargouri maritime. Și uneori nu este deosebit de simplu să împaci o realitate nouă cu una veche. E nevoie uneori la Brăila de o mină de fier învelită într-o mânășă de catifea.

Ciudat, cînd am stîns mina lui Nicolae Tutuianu, căpitan al portului Brăila de o duzină de ani, nu i-am simțit țaria autorității. Poate de unde nu-i cunoșteam prea exact domeniul de cuprindere. Sau poate mina devine de fier abia cînd se îmbracă în mânășa aceea simbolică de catifea. De ce? Pentru a rețea din pornire orice gust pentru tirgulă. Un remorcher de 150 CP intenționa să navigheze în amonte fără șef de echipaj. Scurt, nu se poate. Cargoul Agiamarina, sub pavilion cipriot, nu și-a presat și echilibrat tancurile înainte de desprinderea de dana de încărcare. Nu va ieși din port pînă cînd nu va pluti pe chilă dreaptă. Iusuf Captan, sub pavilion turcesc, a părăsit Brăila apt să navigheze, însă, pe drum, efectuînd o manevră riscantă, s-a scufundat. Din ferice, nu s-au înregistrat victime omenești. Expertii căpitaniei au convins că echipajul, pentru a mări bordul liber, a debalastat, destabilizînd nava.

Greșelile se plătesc, dar căpitania Brăilei nu răspunde pentru greșelile altora. În consecință, nici o unitate navală nu pleacă din port fără mijloace de salvare, de vitalitate, de stingere a incendiilor, stabilite de Registrul Naval Român în funcție de tonajul și destinația vaselor. Cit de bine gândite sînt aceste legi marinărești ne-o mărturisesc și reîntoarcerea recentă a cargoului Săhăteni în apele teritoriale ale țării. Echipajul spre cîntea lui, și-a salvat nava cînd a prădă flăcărilor doar cu mijloacele de la bord și a izbucit să revină acasă cu propulsie proprie. A fost o izbîndă care se poate trece, în parte, și în contul căpitanilor ce-și respectă menirea.

Dintre cei 16 oameni care asigură poliția în port, s-a întîmplat să ne însoțească spre punctele lui fierbinți căpitanul de rangul II Sevim Rustem. Așa am cunoscut echipajul harnic al micului șlep 11076. Așa am fost martorii plecării în cursă a marelui cargou Plopeni. Iar în drumul străbătut de salupa condusă de Gheorghe Nadoleanu, alte nave: Alexandroupolos, sub pavilion libezian, Serifos, sub pavilion cipriot, Odiseus și Fortuna, sub pavilion grecesc. Themar, sub pavilion panamez, Victoria, Vaslui și Sascut, sub pavilion românesc. Apoi, o convorbire cu Ioan Oprisencu și Constantin Ionescu, mai marii grupului de exploatare flotă și porturi din Brăila, a fost în măsură să ne încredințeze că vechiul port dunărean, în anii din urmă, s-a înhamat mai aprig decît oricînd la afirmarea României în lume. Și am mai înțeles că aici, pe cheiurile Brăilei, nu mai este loc pentru minciună și jonglerie statistică. Abia aici se simte cu adevărat pulsul industriei, vigoarea ei, promptitudinea ei. Cînd marfa așteaptă nava, marinarii, desigur, nu au nimic de spus. Cînd nava așteaptă marfa lucrurile se schimbă. Cu alte cuvinte, conchide unul dintre interlocutorii noștri, în port nu mai ai nevoie să citești ziarul. Și este o maximă care merită a fi reținută.

În ce ne privește, am rezistat eroic tentației de a inunda aceste pagini de reportaj cu cifre și am stăruit o zi încheiată lingă talpa marinăriei, lingă sufletul ei, limpezindu-l. Atît pentru noi, cit și pentru alții. Și între nave mari, impunătoare, și șlepuri mici și umile, ou întîmplător am întîlnit numai oameni destoinici.

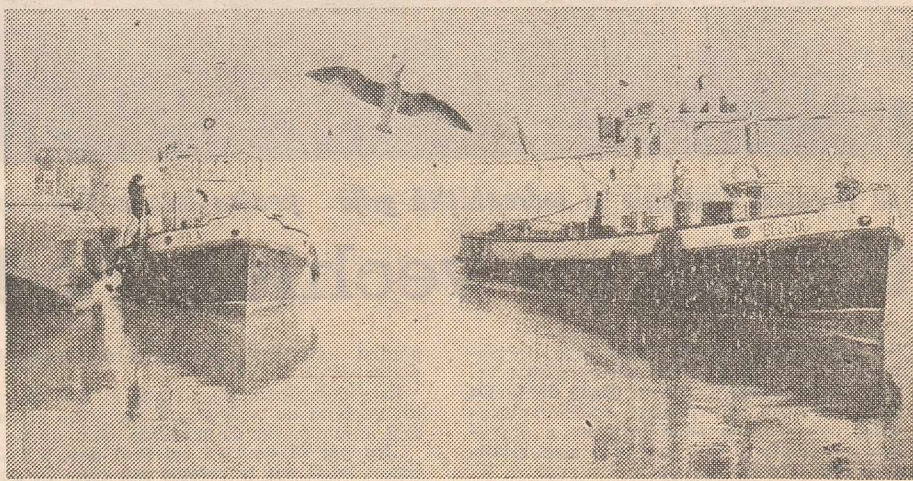
MIHAI PELIN

31 in căutarea primăverii

Plopeni urma să ridice ancora spre seară, la ora 6. Pînă atunci mai erau 6 ore. Dar cine crede că, înainte de plecare, pe puntea unui vas și pe scările care leagă compartimentele lui oamenii se vinzolesc de colo-colo spre împlinirea grabnică și de ultimă oră a cine știe căror îndatoriri, fără îndoială că se înșală. Un vas nu se pregătește, pentru o cursă lungă, în câteva ore. Pe Plopeni se aflau imbarcați 31 de oameni și comandantul Radu Dincă avea dreptate, desigur, să spună că nu exista nici un motiv ca ei să se vinture unii pe lingă alții pentru a părea că sînt mai mulți decît erau. Pe apă, anumite deprinderi ale uscatului se dovedesc a nu fi folositoare. De aceea pe puntea navei era liniște, mai degrabă, ca și cum închizînd ochii ai fi putut crede că ea a plecat demult și s-a lăsat înconjurată de ape fără nici o primejdie.

În ultimul voiaj, nava a plecat pe 10 decembrie. A dus mărfuri în Maroc, la Londra și la Anvers. De acolo a fost angajată în cont străin, a transportat mărfuri generale pentru un neamț pînă în Turcia. S-a întors apoi la Durres, în Albania, și-a încărcat aproape 4.000 tone de cărbune cu care a ajuns în țară pe 5 martie. Căpitanul Radu Dincă zice că a fost un voiaj greu. În cele trei luni de călătorie echipajul a avut parte numai de vreme 10 zile tinute. Iar orele cele mai pline de neliniște au fost, numărate minut cu minut, 12. În acele ore o defecțiune a obligat nava să meargă cu turajul cea mai redusă a motorului principal în timp ce furtuna o izbea cu „ciocanele de apă”, cu 6.000 kilograme-forță pe metrul pătrat. Plopeni a izbutit să se desprindă din încleștare și s-a retras în portul Alger, unde timp de 6 zile mecanicii Alexandru Soacăte, Negip Basri, Traian Balea și colegii lor au avut de lucru cit și-ar făcut poate de lucru niște mecanici de uscat vreme de-o lună. Și înainte ca nava să plece din nou pe drumurile ei de apă de-a lungul cărora alte furtuni s-au tot abătut asupra-i și-au lovit-o așa cum bate un fierar surd fierul pe nicovală, echipajul și-a găsit un răstimp scurt de liniște la Casa Blanca, unde a petrecut revoluionul. Atunci s-a primit și-o telegramă, din partea soției unui marinar: „Dragul meu, valuri mari să te-aducă acasă”. Primul a ris ofițerul radiotelegrafist Gheorghe Enache, care recepționase mesajul, apoi au ris cu toții, dar au ris cam pe jumătate. În felul acesta era de așteptat să vorbească poate numai soția unui contabil șef. Dar nava a fost adusă acasă, într-adevăr de valuri mari.

Plopeni e o navă bună, în care echipajul are încredere. A fost construită chiar la Brăila, în urmă cu șase ani, și chiar sub ochii căpitanului-secund Mihai Mănușu. Pe atunci el lucra pe Deva, un vas care tocmai intrase în revizie la șantierul naval. Mihai Mănușu are 33 de ani și s-a imbarcat pe Plopeni din august anul trecut. Din 1971, de cînd a devenit ofițer de marină, a lucrat pe Predeal, Deva, de care am amintit, Tirgu Jiu, Vulcan, Făgăraș și Alba. O navă numită Băilești încă nu există, din cite știe el, dar fără îndoială că dacă ar exista nu i-ar fi indiferent numele, pentru bunul motiv că el chiar la Băilești s-a născut și acolo se află casa părinților săi, ridicată din truda lor de țărani, din încovoierea lor asupra pămîntului iar nu din călătorii peste ape. Un an de zile, spune Mihai Mănușu, tatăl lui a fost supărat pe el că a reușit la admitere la marină, neînțelegînd cum se nimerise să sară așchia atît de departe de trunchi. Însă, cum tot n-avea încotro, a înțeles și-a încuviințat, gîndind că într-o cuprindere mai

largă a lucrurilor pînă la urmă chiar și apa gîrlei Balasanului, care trece prin Băilești, tot ajunge să iasă o dată și o dată la mare.

Cit să aflui toate acestea și să cobor în sala mașinilor ori să urc în camera de comandă, aproape că a venit timpul să-mi aduc aminte că un pasager mai vine dar mai și pleacă. Rămăseseră doar 4 ore și jumătate pînă ce Plopeni avea să-și înceapă marșul de 60 de zile. Soarele se mutase între timp de pe malul drept al Dunării, de deasupra zăvoaielor de sălcii, pe malul stîng, deasupra Brăilei.

Pe la 7 seara Plopeni nu se mai afla acolo, pornise la drum încărcată cu citeva mii de tone de laminate și cu citeva sute de fotografii de familie pe care marinarii le țîn cu aceeași grijă cu care păstrează instrumentele de bord între pereții capitonajului cu catifea vișinie. Pînă la mare, ne spusese șeful timonier Gheorghe Nicolae, sint 90 de mile, 10 ore de mers. Pe Dunăre se merge mai încet. Abia dincolo de Sulina Plopeni urma să-și pornească motoarele în plin și să se aștearnă la drum. În aerul sărat al mării, zgîrțitura pe care i-o lăsase pe obraz lui Mihai Mănușu fetița lui de un an și jumătate, Ioana Maria Mihaela, avea probabil să se vindece mai repede decît dacă el ar fi rămas acasă, oricum mai repede decît va trece, probabil, neazul că înainte ca nava să plece el nu izbutise să facă rost de 50 de kilograme de vopsea albă. Prietenul său, Nicolae Ivanoschi, ofițer de cart și gardă, în calitate de organizator al grupei sindicale de pe navă ne spusese la rîndu-i că în ședințe echipajul e nevoit să vorbească mai întotdeauna despre lipsa pieselor de schimb și-a materialelor de întreținere. Cu toate că, fără îndoială, dacă Mihai Mănușu nu reușise cu două zile înainte de plecare, cînd se repezise pînă la Galați, să facă rost de vopseaua cu pricina, cu atît mai puțin e de crezut că el sau altcineva din echipaj a putea rezolva problema într-o ședință finută, să zicem, în dreptul Capului Bon sau în timp ce Plopeni va înainta în slalom printre insulele Chefaloniei. Poate, am zice, este nevoie să se țînă și o ședință pe uscat, astfel încît altădată echipajul să nu se mai afle în situația de a considera o mare izbîndă faptul că a putut procura, de exemplu, un bidon cu vaselină pentru a unge șirmele și cablurile care susțin biga. Se-nțelege însă că la ședința aceea trebuie să se afle oameni care știu ce este și ce vrea să însemne cuvîntul „bigă”.

Drumul celor 31 de pe Plopeni înaintază tot către miazăzi, prima escază fiind La Valetta în Malta. Îndreptîndu-se către ținturii cu soare tot mai mult, s-ar putea zice că ei au pornit în căutarea primăverii. Cînd se vor întoarce acasă, primăvara va fi prins și pe-aici puteri și se va pregăti să-i primească la țarm.

D. CONSTANTINESCU

A iubit Dunărea și n-a uitat să stimeze radarul

Oriunde și-ar întoarce privirea în urmă, Dumitru Anghelato vede tot Dunărea, și-o vede de-aproape. La Galați, unde s-a născut, Dunărea l-a învățat mai întîi să înoate. Înotînd a văzut însă că n-or să-l țînă miinile și picioarele pentru a ajunge singur la capătul, care se tot îndepărta, al lumii de apă, și-atunci s-a hotărît să se imbarce pe orice fel de vas care ar avea calitatea minimă de a se mentine la suprafață. Cînd a ajuns la această hotărîre avea 16 ani, o vîrstă la care și-a putut îngădui să-i dea de înțeles tatălui său că el a fugit de-acasă. Și ca să nu fie întors, a coborît la Brăila, făcîndu-și de lucru întîi pe un șlep numit Ester și crezîndu-se marinar cu începere din ziua de 5 aprilie 1932. Și-a tot dus cu șlepurile, în sus pe Dunăre, cereale, pînă a împlinit 18 ani și s-a nimerit să poată duce, tot cereale, mult mai departe, în emisfera cealaltă, ajungînd cu nava Carpați a Serviciului Maritim Român tocmai la Rosario, în Argentina. Asta se întîmpla în 1934, lumea dansa tango, acesta era dansul la modă însă Dumitru Anghelato mărturisesc că n-a îndrăznit să joace chiar acolo de unde tango-ul pornise să cucerească lumea și să facă să înflorescă industria gramofonelor. Purta niște bocanci mari, cu talpă dublă, care i-ar fi îngreunat mișcările. În schimb încălțările acelea îi erau necesare acasă, unde în fața lui taică-său, Gheorghe, cazangiu la Galați în șantierul naval, avea nevoie să se arate că stă bine pe picioarele lui. Cînd s-a întors a descoperit însă că tatăl lui l-ar fi primit chiar dacă ar fi fost încălțat cu cipici, îl iertase demult, poate se arăta astfel fiind imbutat, cine știe, și de faptul că fiica lui, Despina, sora lui Dumitru Anghelato, fusese aleasă Miss Brăila în același an cînd băiatul călătorese pînă pe partea cealaltă a pămîntului și se dovedise că va fi un om de ispravă. Fiindcă altfel, bineînțeles, nimeni nu și-ar fi pierdut vremea să spună despre el că este un marinar bun sau cum ar fi zis și bunicul lui, Francisco, venit din insula Argostoli și împămîntenit ca meșter fierar, „ena naftis calos”. Însă abia după ce-a făcut și armata, în Divizia de Dunăre, la monitoroare, pe Bucovina, Catargiu și Lahovary, fiind lăsat la vatră cu gradul sergent-timonier, abia atunci Dumitru Anghelato a știut că ajunsese un marinar adevărat, unul de la care mai aveau și alții cite ceva de învățat, nu numai el de la alții. Zice că Gheorghe Vancă, sau Ion Cristea, sau Panait Popescu, toți a-junși căpitanii între timp, au fost într-o vreme elevii lui și e mulțumit că ei nu l-au uitat, nici ei și nici alții cu care a

lucrat pe aproape toată flota „Navrom”-ului Brăila, întocmai așa cum stă scris în lista pe care mi-a arătat-o și unde am numărat, de n-oi fi greșit cumva, nu e a 127 de vase. Și parcă ieri, zice, avea 18 ani și făcea primii pași în mașinarie pe șlepurile Ester și Marini, ale unui anumit Varnalis, care-i plătea 800 de lei pe lună și cite o ciorbă de burț pe zi la circiuma lui Dumitru Crețu, aflată la doi pași de intrarea în port. Bani a ajuns să aibă, cu timpul, mai mulți, dar dacă ar fi vrut să-i aibă mai din vreme s-ar fi imbarcat pe vasele străine unde marinarii români erau plătiți de trei ori mai mult, pe Noemiul'a, Mirupanu sau Verbormilia, care veneau cu ce veneau și plecau pline cu cereale de la Brăila, ori și-ar fi plecat urechea la încredințările unui misit care în cafeneaua marinarilor români de la Anvers îl îndemna să intre ca miner și-i garanta ca plată ispititoare sumă de 100 de franci belgieni pe zi. Era tînăr, avea 18 ani, chiar atunci se întorsesse din Argentina și-ar fi putut să încerce, de bună seamă, o muncă nouă, dacă mai puternică decît dorința de bani n-ar fi fost dorința de a se întoarce acasă, și de-a ajunge să se spună despre el că este „un marinar bun”. Și-acasă, printre multe lucruri despre care ar mai putea spune că i s-au întîmplat, își amintește că o vreme a continuat să creadă cu înverșunare că marinarii sînt sortiți să nu poată naviga prin ceață, pînă în ziua cînd a fost descoperit radarul. Și aceea parcă s-a petrecut, și ea, tot ieri, ca și tot ceea ce s-a gîndit și s-a întreprins, pe măsură ce el se apropia de anii de pensie, pentru modernizarea portului și a flotei și pentru ușurarea muncii marinarilor. Din 1974, cînd s-a pensionat cu 2.336 de lei, vede cum se adună parcă mai repede anii, nu mai e mult pînă să împlinească 70, îi vede cum se adună și umbra lor cade în urmă așa cum se lungeste umbra peste Dunăre, în serile zilelor cu soare, în dreptul morii Violașo și-n dreptul macaralelor uriașe de 10 și 15 tone. Și-atunci, cînd își reamintește că asupra lor el nu are altă putere decît să-i numere, își pune pe cap basca albastră, căptușită de el cu burete ca să nu-l tragă curentul, și parcă fără nici o grijă, poate chiar fără nici o grijă, fiindcă este încă sănătos, pleacă împreună cu nepotul-său, băiatul băiatului lui, Florian, să-i dea o prăjitură la cofetăria „Corso”. Fiereste, fiind liber să pună întrebări, nepotul pune întrebări iar bunicul atît așteaptă. La urma urmei, Dumitru Anghelato a iubit Dunărea tot atît de mult pe cit a știut să stimeze invenția radarului. Și acestea pot să fie un punct de plecare după cum pot să fie și un punct de sosire al unor cuvinte care vor să însemne doar atît, că el este unul dintre cei mai vestiți marinari ai Brăilei.

DUMITRU ELIADE

Șlepu 11076, șlepu unei imense răbdări

Cu o șapcă nemțească lăsată pe o ureche, cu restul hainelor ajunse nu prea departe de țărănie, cîrmaciul Nicolae Tutunaru ne primește într-o încăpere care nu s-ar deosebi prin nimic de încăperile obișnuite din satul Balta Verde, rămasă în urmă, în amonte adică, în Mehedinții baștinei lui. Aceleași preșuri pe jos, aceleași scoarțe sîroindu-și culorile din tavan spre podele, aceleași rame fistichii, gros boite, cumpărate prin țirguri de săptămîni, pentru fotografiile alor lui și ale neamurilor, aceleași șervete, brodate cu vorbe alese de alții: Mulți ani îi doresc, celui ce-l iubesc; sau Cînd femeia nu-i acasă, șorcii joacă pe masă. Totul (Continuare în pagina 21)

P. MIHAI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

— Cum ați ajuns, Malvina Urșianu, la vocația de cineast? Dar la formula filmului de autor? Și ce înseamnă, în cazul dv., această formulă?

— Nu am avut niciodată vocația punerii în scenă. Probabil că nu am structură artistică de regizor. Lectura unui text de calitate îmi dă bucurii de cititor și nu mă persecută deloc gândul „cum ar fi să-l fac film!” Literatura bună, capodopera în primul rând, trebuie lăsată în pace, crutate.

— Dar avem regizori care nu le-au cruțat! Și care n-au făcut din ele filme proaste.

— Da, avem cițiva regizori care au demonstrat că știu să transpună cu talent un roman clasic. Dar cred că e mai bine ca această capacitate creatoare să fie îndrumată spre o creație cinematografică originală. Nu pentru că o eventuală comparație ar fi în defavoarea filmului, dar pentru că această comparație nu trebuie să existe. Două domenii artistice, cu mijloace de expresie atât de diferite, nu trebuie comparate între ele. Vă mărturisesc că tremur pentru soarta citorva splendide romane și nuvele din literatura noastră clasică și modernă. Sper ca nimeni din cinematografie să nu-și aducă aminte de ele, astfel încit bucuria lecturii să ne rămână întreagă.

— E interesant ce spuneți, am consemnat... Deși cred că unii dintre colegii dv. n-o să vă împărtășească prea încântați opiniile. Dar să revenim. Vă întrebam cum ați ajuns la „filmul de autor” și ce înseamnă, în cazul dv., această formulă. Doar faptul că vă scrieți singură scenariile pe care le regizați?

— Eu nu îmi scriu scenariile, ci concep pur și simplu filmul. În general, nu mă pasionează epicul, anecdoticul, story-ul, sau cum vreți să le spuneti. Filmul îl trăiesc, în epoca lui embrionară, ca pe o stare de spirit, ca pe un fel de climat sufletesc din care iau naștere, și cu ințelul capătă chip, personajele mele. Mă simt, în tot timpul elaborării, ca dealtfel și în timpul turnării filmului, atât de legată de personajele mele încit trăiesc — așa zice — un veritabil mister al maternității. Îmi iubesc cu pasiune personajele, caractere bune sau rele, și mi-e greu să las pe altcineva să se ocupe de ele.

— Așadar, vocația de cineast?...?

— Vocația de cineast nu este altceva decât implozia vocației de cinefil. Ați observat oare că cineastii nu rămân aproape niciodată cinefili? Dacă v-a bazați pe mărturisirea mea, v-aș spune că, în ce mă privește, talentul meu literar din adolescență i-am interzis dezvoltarea firească, răstignindu-l dintru început pe spalierele rigorilor cinematografice. Astfel că, acum, nici nu mai pot scrie altfel decât în imagini de sinteză artistică.

— Care din elementele sintezei artistice e decisiv în cazul dv.? Scenariul, imaginea, regia, stilul povestirii?...?

— Decisiv nu poate fi nici unul dintre elementele sintezei artistice. Decisivă nu poate fi decât concepția de sinteză artistică. Credeți oare că în sinteza apei e mai important oxigenul decât hidrogenul? Important e ca elementele sintezei artistice să-și piardă aproape identitatea, transformându-se într-un produs artistic nou. Iar ca analist al acestui fenomen, ca să poți disocia elementele și ca să poți stabili interdependența lor, îți trebuie o știință tot atât de mare ca aceea a realizatorului.

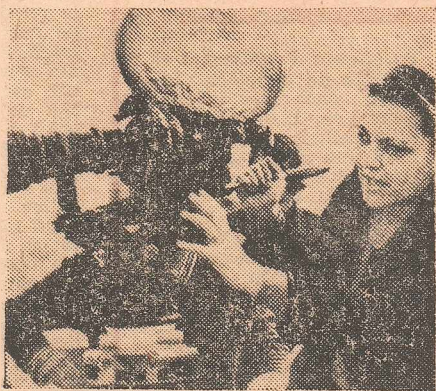
— Sarcină care — înțelegem — ar trebui să revină criticului. Apropo de asta, nu v-au derâtat, în cursul anilor, diagnosticile critice privind modalitatea dv. stilistică?

— De ce să mă deruteze?

— Cineva, de pildă, a găsit că stilul dv. excesiv de elaborat pe toate componentele sintezei artistice e un defect. Alt-

Malvina Urșianu:

„Nimeni nu ne cere să ne sacrificăm arta, devenind pedagogii...”

cineva consideră această însușire o calitate. Cum ați răspunde acestor aprecieri divergente?

— Eu nu mi-am ales și nu-mi aleg modalitatea stilistică a filmelor mele. Stilul este un dat, peste voința artistului. El te ia în stăpânire ca un fatum. Este rezultatul altor factori nativi și de cultură, care acționează după un metabolism imprevizibil, până se constituie într-un adevărat limbaj matern. Vorbind numai despre scriitura filmelor mele, adică despre modul cum concep cadrul, cum decupez, cum articulez fraza, pot spune că acest mod este replica cinematografică a modalității mele scenaristice.

— Unii critici zic că în filmele dv. toți actorii joacă „în aceeași cheie”, cu sacrificiul unor date din personalitatea proprie.

— Cum ar putea fi altfel? Stilul interpretării actorilor trebuie să se integreze stilului sintezei artistice, și, în primul rând, scriiturii cinematografice, modulului de a decupa cadrul: între interpretare și așezarea în cadrul a personajului dependența este totală. Cel mai subtil sau mai puternic moment de interpretare poate trece total neobservat dacă personajul nu se găsește, în acel moment, în cadrul apt să-l pună cel mai bine în valoare. Interpretarea actorului este numai o parte — o parte importantă, dar o parte — din creația de sinteză care compune rolul în film. Un regizor pune pecetea stilului său pe toate componentele sintezei artistice — imagine, sunet, decor, costum, interpretare — pentru că acestea toate sînt menite să se întâlnească într-o idee. Iar fără un regizor care să pună toate acestea într-o anumită cheie, dându-le o direcție convergentă, unitatea de stil sau convergența artistică nu s-ar produce. S-ar întâmpla ca în gluma cu construcția unei șosele: dacă cele două capete de la care s-a pornit lucrarea se întâlnesc, iese o șosea; dacă nu, o autostradă.

— Acest drum drept, geometric, între intenție și realizare, între idee și efect, pare să fie secretul unei formule ce, iată, ești pusă în discuție...

— Consimt că modalitatea mea stilistică e diferită de a multora dintre colegii mei. Dar ce e rău în asta? Dacă vorbim de stiluri și de modalități stilistice, nu

văd cum ar dăuna filmului românesc o oarecare varietate în acest sens. M-aș îngrijora mai curînd pentru realismul filmelor noastre.

— La ce fel de realism vă referiți?

— Sînt destule filme de un realism primar, naiv, asemănătoare picturii de gang cu struguri „de să-i mîncîci, nu alta”. Să nu mă înțelegeți greșit. În film, orice stil, orice modalitate este valabilă, cu condiția să realizezi unitatea sintezei artistice. Dacă ne-am dezbră de complexul de provincialism, am vedea că ceea ce reproșăm unor filme românești aplaudăm, snob, la filme străine. Ca să revin la ceea ce discutăm: eu îmi pot ameliora sau deteriora stilul, nu-l pot însă abandona, pentru că altul nu am. Odată cu viața, mi-au fost dați, probabil, și germeii acestui stil.

— Stil care, s-a zis, conduce la o viziune particulară asupra frumosului, la un anume ideal de frumos. În filmele dv. se observă, de pildă, o preocupare constantă pentru elaborarea ambianței în care evoluează personajele. O ambianță însemnă nu numai decoruri, dar și peisaje, care-s alese — s-a spus — la Malvina Urșianu. Unii critici s-au întrebă de unde scoateți astfel de ambianțe, pe care ei nu le văd. Sînt aceiași critici care vă impută că în viața de toate zilele oamenilor nu se îmbracă și nu vorbesc ca în filmele dv.

— Dacă acceptați un stil artistic, trebuie să acceptați și tot ceea ce decurge din el ca mod de a privi lumea. Oamenii lui Sadoveanu nu vorbesc ca aceia ai lui Rebreanu, dar niciodată nu s-a pus problema care dintre aceste personaje sînt viabile și care nu. Un artist vede în realitate elementele care-i susțin viziunea, aceasta însemnănd că realitatea oferă suport pentru oricare viziune. Și eu, la rîndu-mi, aș putea să mă întreb de ce unele elemente — și încă unele fundamentale — din realitatea noastră, înțelșă ca civilizație a acestei clipe, sînt sumar prezentate și chiar absente din filmele noastre.

— De pildă?

— Între filmele documentare, realizate de către Studioul „Al. Sahia”, și cele de ficțiune, realizate de către casele de filme, există o discrepanță, ținînd de felul în care cele două cinematografii prezintă imaginea țării și a societății noastre. Filmul documentar ne prezintă orase noi, foarte moderne, cu blocuri de locuit care presupun tot confortul, cetăți industriale de dimensiuni impresionante; noi înșine, cineasți sau spectatori, parcurgem autostrăzi și șosele asfaltate, trecem prin sute de așezări rurale cu case care vorbesc despre un anume grad de civilizație, școlile și casele de cultură pe care le vedem sînt cit se poate de moderne. De unde atunci imaginea cenușie, meschină, dacă nu de-a dreptul sordidă, din foarte multe filme artistice despre actualitate, uneori chiar în contradicție cu datele dramaturgiei? Există un veritabil curent care infierează frumosul, monumentalul, normalul chiar, etichetîndu-le drept formalisme, estetisme, și asimilîndu-le cumva stilului telefoanelor albe din cinematografia burgheză. Se uită însă că sordidul cu orice preț însemnează și el un anumit pitoresc și că nu reprezintă altceva, atunci cînd e folosit arbitrar, decît reversul aceleiași medalii a formalismului. Deci, tot formă de dragul formei. Un element al filmului, cum ar fi acesta, se judecă și se creează nu în sine, ci în funcție de ideea pe care trebuie s-o servească. Nu există nimic pe lume ce trebuie infierat în principiu, la un film. Orice, chiar și frumosul, chiar și telefoanele albe, pot avea un rol în construcția care se cheamă film. Se are

(Continuare în paginile 10—11)

ILIE PURCARU

Cugel, deci exist!

Gîndire și tradiție la Heidegger (III)

Alături de Sein und Zeit, apărut în 1927, cele mai cunoscute studii ale filosofului german sînt cele asupra poeziei. Uneori, și în mod eronat, se vorbește despre Heidegger ca despre filosoful existențialist și filosoful poet. E prea puțin. Am menționat într-un articol anterior unitatea intrinsecă a operei sale filosofice și am relevat unele aspecte ale celei de-a doua perioade de creație, numită Kehre, perioada în care Heidegger nu părăsește tematica din Sein und Zeit, ci o păstrează, tratînd-o din altă perspectivă. Discursul nu se mai poartă asupra lui Dasein (ființa umană), asupra banalității sau autenticității sale, ci asupra ființei însăși. Or, termenul Kehre exprimă tocmai această mutație: începînd cu Vom Wesen der Wahrheit (1930) și Einführung in die Metaphysik (1935). De aici, se definește proiectul unei noi metodologii realizate prin reapproprierea tradiției filosofice și, în primul rînd, cea a pre-socraticilor. Or, a-i înțelege pe vechii greci, înseamnă pentru Heidegger a „gîndi grecește” și, deci, a crea un alt limbaj filosofic, un alt raport față de limbaj, pînă într-atît încit subiectul discursului însuși devine limbă. Dar să nu ne lăsăm înșelați. Chiar și atunci cînd Heidegger analizează poemele lui Hölderlin, el vizează apropierea de limba elină, de semnificațiile uitate ale termenilor filosofici. Și cercul se închide — limbajul,

AL CINCIZECILEA POEM
HERACLITEAN

Din ce sunt făcute cuvintele?

- Tînărul: Heraclit, din ce sunt făcute cuvintele?
- Heraclit: scurt, putem spune, din Devenirea rostirii.
- Tînărul: nu pricep termenii: Devenire, rostire.
- Heraclit: atent, ascultă-mi faptele mergînd pe cap: Florile sunt făcute din fructele coapte, Făina, din piinea coaptă-n cuptor ca să dăsimpere foamea plugarului harnic. Somnul, din lumina zilei care cheamă la muncă, Templele, din ideea de vesnicie ce luminează și juplă și glad; Lumina soarelui vine din lumina pură a florii-soarelui. Cuvintele sunt făcute din germele Poemelor!

ION STROIE

în esență, rămîne supus problematicii ontologice.

Aceasta ghidează întreg parcursul perioadei Kehre, termen care în limba germană înseamnă întoarcere, cotitură, dar și direcție, drum. Iar a ieși din Kehre (aus der Kehre kommen) înseamnă a greși drumul. Pe drumul gîndirii noastre nu putem merge, crede Heidegger, decît întrebînd mereu, supunînd demersul nostru unei contiue interogări. Este condiția pe care el și-o impune, și aceasta în ciuda faptului că „într-o epocă în care nu este real decît ceea ce merge repede, a întreba apare drept ceva străin realității, drept ceva „ce nu merita”.

Deci o întoarcere către problematica ontologică. O întoarcere de la ce? De la cea axiologică și antropologică. După cum anunță Vom Wesen der Wahrheit, filosofia trebuie să valorifice tradiția. Interpretarea textelor lui Parmenide fundamentează noua perspectivă a lui Heidegger: Referîndu-se la fragmentul 8 (Diels-Kranz): „este același lucru a gîndi (noein) și în vederea a ce este gîndirea” Heidegger scrie: „Prima observație pe care trebuie să o facem este că această frază nu spune nimic despre om, cu atît mai mult despre omul ca subiect; nu este vorba de un subiect care să facă din tot ceea ce este obiectiv ceva pur subiectiv... Esența și modalitatea ființei umane nu pot fi deci determinate decît pornind de la esența ființei”. Tocmai spre deosebire de perioada existențialistă, problema ființei (Seinsfrage) nu mai este tratată pornind de la comprehensiunea ei de către Dasein (ființa umană), ci se produce o desubiectivizare; acum ființa umană este gîndită pornind de la ființa.

OLTEA JOJA

Vorbiri și scrieri românești

Sufixe buclucașe (II)

Așa cum am putut observa în analizele din articolul precedent, sufixele morfologice -ez și -esc sînt, uneori, purtătoare de sens.

Trebuie să remarcăm că, prin însuși sistemul limbii — în special-cel verbal — unele forme verbale nu sînt definitive (definitivate). Dimpotrivă, ele oscilează, sînt inconsecvente. Formele cu sufix sînt luate doar ca „simpli figuranți”, apărînd arbitrar, scăpînd unor constrîngerii formale cerute de normele gramaticale.

Firește, nu avem în vedere malitiozitatea populară care ne dă, uneori, ciudate forme cu valoare de imperativ. Cine n-a auzit, pe stadion, tonul poruncitor al cite unui spectator „microbist” către un jucă-

tor: **insistează, mă (bă)!** E o formă verbală care mărește expresivitatea, mai ales prin modul cum e pronunțată — uneori, și cu o atitudine ironică — în aceste circumstanțe. În celelalte situații, verbul are forma corectă **insist, insistă...** Tot aici e cazul să menționăm expresiile cu valoare de imperativ: **Ghici ghicitoarea mea!**, **Luci, soare luci!**, asupra cărora nu e cazul să insistăm acum.

Dar, aceasta nu înseamnă că nu există abateri sau greșeli (și încă foarte multe). De pildă, e corectă forma **(eu) semnez**, dar derivatul cu prefix oscilează: **insemn și insemnez**, forme provocate de sensurile multiple **(eu) insemn** = „aplic, pun un semn caracteristic de recunoaștere”, dar **insemnează** ne duce la „a avea o anumită importanță, o anumită valoare”. De exemplu: „Ceea ce nu însemnează că avem de-a face cu personaje lineare (liniare, variantă tolerată)”. Ce înseamnă **(in)semnează** asta? Oricum, unificarea ar trebui să consacre **insemn, insemnează**. Nici pentru verbul a degaja nu putem stabili o singură formă; alături de **(eu) degajez**, în limbajul sportiv circula forma **(portarul) degajă mingea** (îndreptarul

academic admite ambele forme). De altă parte, sufixul -ez apare greșit la unele verbe (de exemplu, **intîrziez, se încălecează**), ca și -esc (**mucegăiesc, încercuiesc**). Sîntem însă departe de a putea epuiza exemplele de acest tip.

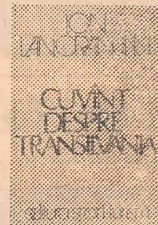
Implicația în scris o au însă forme care par agresive, mai ales în limbajul colocvial (în limba vorbită) sau regional. Mă întreb de ce unii scriitori și critici preferă forme greșite (deci, nemotivate din punct de vedere stilistic) ca: **tu jupuli, el invirte, el inventă** (la prezent), în locul celor corecte, cu sufixe **jumulești, invirtește, inventează**?

Așadar, sînt corecte formele: **dăruiesc, se năruie, întîrziu, se îngheșie, îngăduie, se lăfătește, se dilată, biruie, bijbie, se lăfătește, dezlăntie, dezvăluie, dib *e, gîtuie, jupoi, minuieste, mîdăieze, restitui, eu stăruie, el stăruie, substituie, chinuiesc, bicuiesc, ciufuiesc, drămuiesc, felguiesc; pămăruiesc, prăfătuiesc, se prăvălește, păcălește** etc. E ușor de observat că unele sînt cu sufixele -ez și -esc, altele fără.

GH. POALELUNGI

CARTE

Ion Lăncrănjan — „Cuvint despre Transilvania“

Un admirabil document sufletesc este acela produs de Ion Lăncrănjan în recentul „Cuvint despre Transilvania“ (Ed. Sport-Turism, 1982). Scriitorul, cunoscut prin romanele lui impresionante și printr-o proză ofensivă, analitică și justiliară, de felul romanului-document, ne dă acum o mică monografie a unui simțământ adine și imperisabil, dedus din propria biografie spirituală. „Cuvint despre Transilvania“ nu conține reportaje și nici o fută publicistică festivă, este în totul un jurnal discontinuu, plin de scurte meditații, de cugătări, de mai lungi, ici și colo, însemnări, ca într-un carnet de scriitor al cărui destin irepresibil este morala. Ion Lăncrănjan și-a împărțit materia în patru capitole mari: „Rapsodie transilvană“, „Melaguri natale“, „Patriotismul — o necesitate vitală“, și, în fine, „Cuvint despre Transilvania“. Mai mult sentimentale și, nu o dată, scrise admirabil aceste fulgurate și sublimăză, în capitolul final, într-o istorie în racursiu a Transilvaniei, întreprinsă, desigur, ca de un literat, nu fără o crescută proporție polemică, obligatorie atunci când obiectul (niște aberante păreri contemporane, cu originea apropiată în spațiul o cerea. „Cuvint despre Transilvania“ este, de aceea, un impresionant document moral; totuși, aci scriitorul ne-a dat câteva din paginile lui cele mai valoroase și este indiscutabil că prin aceasta avem a face cu o materie hotărât literară cu o repede recognoscibilă voce, cu unul dintre cei mai înzestrați prozatori ai momentului, spectaculos în adorație, în negație, cu o vină tare de polemist care se urmește greu, ca un fenomen natural.

Cele mai de seamă pagini din „Cuvint despre Transilvania“, hotărât memorabile, sint însă acelea imnice, de felul adorației solemne și extatice, imprevizibile totuși la un prozator cu neced gen, plin de idei, cu propozitii „erincenă“. Mai nimic din acestea aci, ba, dimpotrivă, Ion Lăncrănjan pare a fi absorbit cu deplin folos regimul frazei sadoxeniene, cu, însă, mai multă figurație. Ritmul solemn, căzind în mari draperii somptuoase, înfășurarea de grai vechi, întors arborescent, dau astfel de versete, pure, de felul aceluia din russoiana „Cintarea României“: „Pământ iubit, glia mea dragă! De cite ori nu te-am călcat și eu, de cite ori a-am simțit sub talpa-mi crăpata prospețimea de fată! De cite ori nu mi-au alintat nările miremele tale! Te năpădesc florile și ierburile primăvara, și-așa ti-s de grele bratele, vara, sub legănarea boldelor; toamna te mingie vinturii cu fosnete de bronz iar în decul iernii te sfichiuiesc vifornite cu pliesne de zapadă“. Imaginația este mereu grandioasă, prozatorul cîntă, cu o adevărată înzestrare lirică, plugarile, ciocirliia, cocorii, „ciuvica“, vidra, caprioara, într-o adevărată figurație biblică, cu însă mai multă senzorialitate, ca de romantice: „Dira luminoasă lăsată de vidra pe apă, nechezatul depărtat al unui cal, mugetul unui vitel cu părul moale și gălbior, ca spuma laptelui proaspăt... Picurul abia simțitelor tresăriri ale heldei ce se coace, sopotirea codului și trăgănarea doinei strămoșești... Vinturile iernii și dezghețurile primăverii... Mirosul pământului, cîntecul drag al locurilor natale și cărarea ce duce spre casa de sub deal... Toate te cheamă, toate te așteaptă!“

Ca într-o pictură de iconă pe sticlă prozatorul a văzut canonic și folcloric, ca într-o „Biblie“ interpretată țărănește, lumea cu toate ale ei, cu dihanțile rele și bune, cu meteorologia alegorică, în fine cu viața rurală, după un calendar călăuzit de căi astrale. „Vintul“ e la el un necaz, „vifornia“ — o nenorocire, lupii intruchipează maleficul, corbii sint satanici, „tîpfi“ stau ca niște păduri ucigătoare de oameni. Extazul s-a prefăcut subit în apocaliptic și „Vin flăcări pe riuri“ de exemplu, este o admirabilă schiță, din categoria terifiului, unde Ion Lăncrănjan și-a exercitat în chip superlativ talentul lui energetic. Dealtfel, nimic surprinzător, căci prozatorul este viguros și în admirație, și în contestare.

ARTUR SILVESTRI

Acces la esență

Alegind drept titlu al cărții sale ceea ce gazdăria refuză profesionistului ei, adică tocmai **accesul la esență**, Mirel Brates, ziarist la Timișoara, se eschivează subtil de la canoanele profesiei sale cotidene și ne propune o culegere de schite cu personaje reale în loc de reportaje cu personaje fictive. O opțiune — fie ea și ingenioasă — nu face însă literatură în absența unei alte calități pe care Mirel Brates o are prin vocație: voluptatea detaliului, a concretului semnificativ și refuzul moralei la care-l somează, fără surdina, gazdăria pe slujitorul ei. Fidelitatea față de această calitate bivalentă — fuga de gazetărisme rămîind însă în perimetrul gazetăriei, care este decupați din real — are rezultate generoase în

cărți. Imperturbabil, călătorul cu trenul sau cu tramvaiul poate citi un roman de aventuri sau de dragoste fără să acorde atenție zgomotului din jur. Încercăți însă a vă imagina în aceleași condiții un om care citește o lucrare de specialitate, un studiu sau un tratat de filosofie. Imposibil. Lucrarea de specialitate cere liniștea austeră a marilor biblioteci sau reculegerea de seară în fața propriei mese de lucru.

Închipuiți-vă acum ce s-ar întimpla cu un cititor oarecare, cînd ar ajunge la o bibliotecă cu fișierele încurcate sau aruncate în altă clădire decît cea destinată cărților. Din ferici-re, asemenea lucruri nu se prea întimplă. În schimb, se întimplă destul de des să intri într-o librărie impunătoare, cu spații largi de expunere, și să nu găsești cartea dorită expusă la vedere, lovindu-te doar de o liolă

CAP LIMPEDE

schita literară. Așa se întimplă și cu paginile pe care cu o astfel de ferici-tă inspirație Editura Facla i le-a publicat lui Mirel Brates în colecția „proză scurtă contemporană“. Din cele patruzeci de piese se desprinde și sil direct, cu decupație și schimbări rapide de tablouri, cu definiții exacte de oameni și situații, uneori în limbajul nervos și, aparent, dezordonat al scenariului cinematografic (Portret ca tehnică de virol), alteori condeit e lasat să afle-nece ca acul unui seismograf rebel desenînd, în final, topografia sufletescă a unei conștiințe tulburătoare, ca a bătrî-nului ilegalist din schița **Incursiune**, sau drama eroului din Ursul, cînd îi merge bine, se dă pe gheață și-și rupe un picior, care e povestea concentrată a unei experiențe nefericite la care se ajunge incurcînd planurile existențiale. Exemplele pot continua și enume-rarea lor ar înșira și tot atitea mijloace pe care le stăpînesc autorul acestei **insolite performanțe**. Ni-mic imaginat, născocit insolite performanțe. Ni-combinat; doar senzații, emoții și gânduri, cele mai directe, pînă la identifica-rea cu acelea ale unui constructor... (Vartan Arachelian)

de obiecte de artizanat și articole de papetărie. Întrebă, dacă mai întrebă. Pentru că, de obicei, cum-părătorul de cărți are cu totul altă psihologie decît cum-ărătorul de stofă sau de cămași. Dacă nu dă cu ochii de ceea ce caută, iese din librărie. Dar asta este o altă poveste, de întîlnit chiar în centrul Bucureștilor, unde, pe o rază de câteva sute de metri, funcționează cîteva librării și un anticariat.

Pe Calea Victoriei, urcînd, cum i s-a indicat, la etaj, un cititor insistent nu înfînește cărți, ci, me-reu, doar artizanat, pa-petărie. Și încă un anti-cariat. Dorița de a renunța îl încearcă înainte de a da primul colț. În sfîrșit, descoperă cartea abia la extremitatea eta-jului acestei impresionan-te „Case a cărții“. Și este firesc să se întrebă: de ce „Casa cărții“, de vreme ce nu înfînește acolo mai multe cărți decît într-o librărie de rînd? Ca să vorbim deschis, alte librării au fost mult mai eficiente concepute. Nu în-timplător, „Casa cărții“, la care ne referim, este tot mai greu frecven-tată...

Din acest punct de ve-de-re, o librărie micuță cum este „Alfa“ (afată vizavi de Teatrul Bulan-dra), prin competența in-vestită în expunerea căr-ților, ar putea oferi res-ponsabililor „Casei cărții“ un exemplu revelator. Și nu numai „Alfa“, dar și multe alte librării micute și „necentrale“, însă cu mare eficiență economi-că. (Ion Cetină).

Librărie și psihologie

Există, neîndoielnic, un mod specific de a te a-propria de carte, un mod specific de a alege și citi

FILM

Bărbații

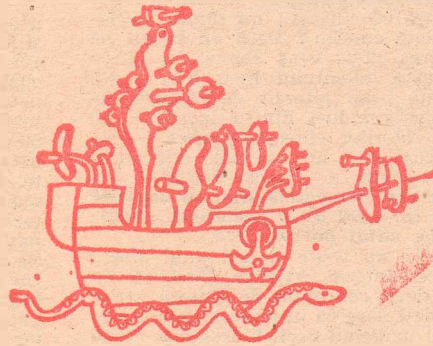
Femeia pe care pînă atunci o tratase ca pe o soție l-a părăsit. Siguranța cu care ea riscase gestiunea raionului de bijuterii al magazinului mare din Nichel n-o ajutase să înfrunte și realitatea a trei copii ne ai săi.

Bărbatul suferă despărțirea într-un gest teatral în fața ferestrei. În general, bărbații nu suportă ideea de a renunța fără suferință la nici unul din drepturile lor și tristețea pare a fi un drept pre-cumpăntor masculin.

Copiii se joacă, băieții. Fata, sora mai mare, se contemplă în oglindă. Fata lui din prima dragoste. Băieților nu le este tată. O adevărată epidemie în cinematografie această soră mai mare care nu vrea să renunțe cu nici un chip la frății ei din tați diforți. De data aceasta, tatăl se lasă „prins“ și cară după el în îndepărtatul nord minier doi băieți, o fată, fiica lui din prima dragoste, și un ciine pe care îi instalează nu tocmai comod în locuința celei de-a doua iubiri, gestionarea fugară. El suferă la fereastră. Băieții se joacă. Fata probează paltoaul nou în fața oglinzii. Picioarele subțiri de adolescență într-o adolescență chinută nu se vad în oglindă. Oglinda îi răsfînge doar chipul, ochii triști de căfel de pripas străluminăți de bucu-ria lăuntrică a copilăriei regăsite. Un copil-femeie. Femeia conservă trăsăturile mamei de curînd de-cedată. Prima lui iubire. Copilul este chiar el și bărbatul tresare. Picioarele lui. La fel de subțiri, la fel de caraghioase ca-n fotografia zdrentuită de pe măsuta bătrîniului mame. Paltonul are talia largă, cum se purta și pe vremea lui, același parcă din seara întîiei întîlniri cu ea, mama acestei fe-ție care reîncarnează deopotrivă copila îndrăgosti-tă de altădată și propria lui copilărie. Închide ochii și amintirea reînvie mirosul de frunze fume-gînde și glasurile prietenilor din uliță întrebîndu-se unde au dispărut ei, el și ea, copiii îndrăgostiți. Mai simte și acum în palme pielea aspră a genu-șilor ei băiețoi. Adulmecă parfumul de soc al odăii încălzite cu lemne ude. Tatăl, aspru și incrun-tat ca și el acum la fereastră. Ce s-a întîmplat în-tre timp? Cînd se produse această lentă desră-dăcinare? Unde este lumea aceea pe care o cre-zuse vesnică și cum de se reîntîrni ea acum, cînd el în personajul tatălui, cu ea sub înfășurarea acesteia fetițe care seamănă atît de mult cu nostal-giile lui? De-ar mai ninge măcar o dată peste glasurile copilăriei!

Refuză proiectia peste timp a minerului ursz răstîgnit într-un univers din care au dispărut re-perature dragi și pe care le crezuse imuabile, casa părintească, dojana blîndă a mamei, siguranța re-venirii lîngă ai săi odaia mirosind a soc, iernile, nămeții prietenoși, vara, cîmpul și bărbatul se re-fugiază din nou în imaginea fetei din fața oglinzii, picioarele subțiri, noduroase, genușii cu pielea băiețoașă, ochii triști, vesnicia regăsită, ce-a rămas din ea se reîntrepează lîngă, el ciudat și tulbu-rător. Ce-i rămîne lui decît s-o ocrotească? Ce bruscă răsturnare, ce miraculoasă decantare! Asta a fost tot? S-a zăbătut așita, a năzuit mereu înainte ca astăzi, cînd i se pare că nici nu se poate mai sus, să-și dea seama că viața este o continuă reîn-toccare ca și acest zîmbet din oglindă. Al ei, al fiicei lui, al lui, dar și al unei necunoscute, s-a mai născut o femeie, a mai dispărut un copil, moare o adolescență, apare o iubire, merou, me-reu... Timidă, extravagantă și minunată este a-cestă viață pare să soună această secventă tulbu-rătoare dintr-un film romantic și schematic.

NICOLAE CRISTACHE

„Nimeni nu ne cere să ne sacrificăm arta, devenind pedagogii...“

(Urmare din pag. 9)

cumva impresia că sordidul potentează dramatic filmul, atunci cînd acesta nu prea are substanță dramatică.

— Și nu-i așa?
— Ce eroare! Lumea, și nu numai cea din filme, e plină de drame mari, petre-cute în decoruri fastuoase.

— Să înțelegem că evitarea imaginilor „frumoase“ ale civilizației noastre afec-tează calitatea artistică a filmelor?

— A evita, în filmele noastre, imaginea noii civilizații industriale însemnează a lipsi dramaturgia acestor filme nu de un decor, ci de un conținut. Această civiliza-ție industrială, care reprezintă și binele, și răul lumii contemporane, poate fi și rădăcină, și fundal dramaturgic, mai cu-rînd decît imaginile acelea periferice, ne-concludente, care de cele mai multe ori nu explică nimic. Iar atunci cînd drama-turgia necesită kitsch-ul sau sordidul, a-cestea trebuie să primească și puse în lumi-nă ca atare, și nu acceptate ca o stare normală. Inhibiția pe care această con-cepție antiestetică a inculcat-o realizato-rilor noștri este dăunătoare dramaturgiei și nedreaptă față de un popor pe care filmul românesc îl prezintă prea adeseori necivilizat și necivilizabil. Or, în epoca noastră, un întreg popor muncitor a tre-cut și mai trece încă de la un tip de civiliza-ție etnografică la alt tip de civilizație, cea urbană. E un moment aproape cru-

cial în devenirea unui popor. Urmările pot fi, pe-plan material și spiritual, imen-se. A ajuta acest popor să găsească drumul cel bun către acest nou tip de exis-tență, fără să se rătăcească, pentru cîteva generații, pe căile umilitoare ale prostu-lui gust, însemnează să-ți asumi această istorie, să te implicii în ea, să te simți solidar cu realizările și să te simți responsabil de minusurile ei. Indife-rența cinică sau zîmbetul superior față de aceste probleme sint la fel de vinovate ca și o dezertare de pe front. Nimeni nu ne cere să ne sacrificăm arta, devenind cumva pedagogi. E necesar numai să fa-cem artă veritabilă. Restul vine de la sine.

— Revenind la întrebarea noastră, cu privire la ambianță: vi s-ar putea totuși imputa — vi s-a și imputat! — că nu vă place cotidianul, vă place mai curînd o reconstituire ideală.
— Eu nu reconstitui ceea ce există. În-terpretez doar, în funcție de idee și de personaj. Iar acest lucru este absolut nor-mal, nu? O imagine cinematografică, pei-saj sau decor, este nu o realitate obiec-tivă, ci o stare de spirit. S-ar pronunța unele critici cu privire la imaginea găii de nord din „Trecătoarele iubiri“, ca și cum așa fi construită gara pe platou, într-o sfidare totală a realității. Dar eu nu am făcut altceva decît ceea ce era de dato-ria mea să fac: s-o filmez din unghiul eroului care se imbarca nu „în direcția S'obozia — Cernavodă — Constanța“, ci

spre un tărîm de mare care era Cythera tîncereii sale. Nu fac reportaj și nici film epic. În filmele mele, fiecare cadru tre-buje să traducă un sentiment. Iar cine se asază, pentru analiza unui film, în exact unghiul opus celui propus de reali-zator, nu face altceva decît o crîcă în răspăr, nu una de substanță.

— Reproșuri asemănătoare celor făcute „Trecătoarelor iubiri“ s-au auzit, imi amintesc, și în legătură cu filmul dv. „Cicoanda fără suris“.

— Da, în legătură cu locuința eroinei, cu interiorul acesteia. Vă reamintesc că eroina acestui film e inginer-șef al unui vast complex petrochimic, persoană cu un serios statut social, ajunsă la o vîrstă a împlînirilor. Din ce se compunea acel dec-or? Două camere, mobilate, cu patru fotolii tip „Nora“ (700 lei bucata), din cele ce se găsește sau se găseau pe atunci la toate magazinele de mobilă (noi, la ACIN, avem în sala de ședințe vreo 30 de asemenea fotolii), un birou și un raft de cărți, provenite tot din comerțul de stat, și un divan acoperit cu ceva cu to-tul neutru. Un decor sobru, auster chiar, dar lipsit de orice vulgaritate, ca și eroina. Ce a putut deranja la un asemenea dec-or? Doar lipsa de vulgaritate și curățenia! Se poate dar nici una dintre trăsăturile de caracter ale eroinei nu răspundeau unor asemenea caracteristici. Dacă voi fi pusă viedată în situația de a trebui să reali-zez un decor vulgar, fiți sigur, că voi ști să fac și asta. Am ochi să observ și știu să caracterizez și în gama asta. Dar în puțina mea filmografie nu am avut încă prilejul s-o fac. Ca să închei acest capitol, cred că unui critic păcătuiesc anali-zînd nu atît filme, cît, pe autorii lor. În

cinematografie, ca și în literatură, „auto-rul își împiedecă opera“. Analiza unei opere nu poate fi perfect obiectivă decît atunci cînd se ignoră totul despre auto-rul ei.

— Dar cite n-am mai auzit și atunci!... Nu credeți?

— În ce mă privește, voi continua să lucrez după ideile mele în legătura cu funcția scenografică în film. Știu cu toții că atunci cînd un personaj e bine reali-zat, el nu se realizează ca prin miracol, sau prin simpla prezență a unui actor, oricît de mare ar fi acesta. Un rol reușit însemnează dramaturgie, plus interpre-tare, plus imagine (care însemnează, la rîndul ei, mai multe componente), plus dec-or, plus costum, plus machiaj, plus mon-taj, toate, dar absolut toate, în strictă concordanță cu datele personajului. Unul singur din aceste elemente în defect — și personajul amine într-un flou, contu-rurile de caracter nu se mai desenează pregnant. Citeodată costumul îi contrazice caracterul, alteori decorul, de multe ori toate laolaltă. În acest caz, un simplu spec-tator poate deduce, cum se și întimplă, că actorul a jucat prost.

— Lucrurile sint clare în ceea ce privește filmul de actualitate. Dar în ceea ce privește filmul istoric? De unde ați scos — pentru filmul dv. „Întorcerea lui Vodă Lăpusneanu“ — acea imagine inedită, surprinzătoare pentru mulți, a civilizației românești a secolului al XVI-lea, cînd e știut că nici epoca, nici literatura despre per-sonaj nu v-au pus la dispoziție decît puține documente? Pe ce bază ați recon-

TEATRU

„Act venetian“ pe scena Naționalului bucureștean

Teatrul lui Camil Petrescu a fost și mai este, poate, terenul unor dispute pasionale, în care sentințe nemiloase vin să înfrunte aprecieri și reconsiderări apologetice. Dar mai mult decât altădată gustul marelui public se instituie suveran și rezolutoriu. Pentru cititorul și spectatorul de azi, Camil Petrescu continuă să rămână un mare romancier și un neîntrecut critic și eseist, dar, la fel ca în urmă cu 50 de ani, și autorul unor piese de teatru investite cu o substanță intelectuală prețioasă, dar, din păcate, lipsită uneori de seducție. Scurgerea timpului și conștiința lucidă a veacului nostru conțed în această privință o judecată nepărtinitoare. Este ceea ce vine să demonstreze și ultima premieră a Naționalului bucureștean, chiar dacă prin datele unei versiuni regizorale inspirate (Mihai Berechet) se încearcă o exploatare maximă a resurselor ideatice și dramatice ale „Actului venetian“.

Piesa reia, în ambianța socială și politică a unei Veneții medievale, crepusculare, o temă predictă a autorului, infidelitatea conjugală, în care culpabilitatea femeii apare ca o fatalitate ereditară, ca o condiție inexorabilă a sexului. În rolul lui Pietro Gralla, bărbatul loial, de profundă și aspră bunătațe, regia s-a oprit la persoana lui Florin Piersic, actor de compoziție, înzestrat cu un pronunțat spirit de observație, foarte dotat în a reține și reproduce trăsăturile eroului contemporan, dar mai puțin potrivit, cel puțin de data asta, în pielea unui personaj a cărui construcție reclamă într-o mai mare măsură instrumentele fanteziei și introspecției. Bănuim și o insuficiență gestatică a rolului, din moment ce se insinuează ecouri din sirul unor personaje de film, interpretate de altfel excelent de Florin Piersic în ultimii ani, eroi de baladă, haiduci și mesageri ai revoltei populare, caractere subsumate unor concepte morale univoce, dar aceștia nu sînt Pietro Gralla, ale cărui ambiguități sufletești au fost netezite și rezolvate în grație.

Mai aproape de ceea ce a gândit și a scris Camil Petrescu ni s-a părut Cezara Dafinescu în rolul Altei, soția adulterină cu suflet de artistă, ființă complexă și complexată, condamnată social prin prejudecățile veacului, infidelă din porniri instinctuale, dar demnă totuși în fața morții imanente. Sînt pete de culoare, de umbră și lumină pe care le deslușim într-un caracter difuz prin forța de sugestie și jocul nuanțat al interpretului.

Marcello Mariani (Cellino), amantul de profesie și traficantul de favoruri, tânărul năpădit de păcatele unei societăți muribunde ce se descompune în zorii Renașterii, insul vicios dar capabil totuși de a-și revizui conștiința și de a îmbrățișa în final sentimente înalte ale camaraderiei, a găsit în persoana lui Mihai Niculescu un interpret ideal. Cellino a fost cel pe care ni l-am imaginat citind textul piesei, insul cu suflet gelatinos, bărbatul copil născut în alcovurile femeilor sususe, vinovat prin vina celor care i-au împrumutat modele de viață.

O interpretare corectă ne-a oferit Andrei Ionescu în Nicola, servul devotat, personaj tip a cărui obirșie poate fi urmărită pînă în teatrul antic. El alcătuiește împreună cu Fania, servitoarea-prietenă, un element de mare uzanță într-un teatru care, vreme îndelungată, a făcut din conveniențele legi de durată, dar care constituie prezențe paradoxale în opera unui scriitor de mare cultură, atât de aspru, de lucid și de adevărat atunci cînd scrie despre cei care scriu teatru.

Spectacolul a avut loc în sala Atelier, în atmosfera de plăcută și jenantă intimitate pe care o încerci în imediata vecinătate a actorului și unde, prin forța imprevizibilă, decorul este întodeauna redus la cîteva practicabile și elemente simbolice. Și de data aceasta, decorul somptuos imaginat de autor (au fost prevăzute, între altele, frontoane și lambriuri, sculptate, pardoseală de marmură, mobilier de inspirație orientală, jilțuri din scoala lui Palladio etc) a fost simplificat la maximum: cîteva fotolii, o oglindă și o platformă acoperită de plus, dar care s-au dovedit excelente elemente de sugestie și capabile de a incita sentimentele dispoziționale.

LIVIU MAIOR

De prin reviste

Tracomanie și tracofobie. „Lucafărul“ a început tipărirea unui studiu intitulat „Foilelor cuitural sau despre tracomanie și tracofobie“ semnat de Adrian Riza. Un studiu care se anunță extrem de interesant, prin încercarea (vădită încă din primul episod, publicat în numărul din 3 aprilie al revistei) de a depăși prejudecățile curente asupra tracomaniei, ocupîndu-se și de versantul problemei, care este tracofobia. În investigarea temei, A. Riza pleacă de la cercetarea sensului cuvîntului „dor“ și a interpretării lui de către diverși autori. De aici, el vrea să ajungă la descoperirea unor locuri comune, a unor judecăți gata moștenite privitoare la noțiuni fundamentale

care, în viața generației de scriitori și artiști a lui M. B., a însemnat, ni se spune, un eveniment dintre cele mai importante. Interviu se ocupă și de alte chestiuni care frămîntă viața artistică. De pildă, M. B. respinge teoria „taberelor“, ca pe o teză contrazisă flagrant de realități. Cu o pudoare pe care nu i-o știam, interviu uita însă să ne spună cine lansează și susține această teză.

M. B. dovedește un pronunțat spirit critic atunci cînd se ocupă de structurile organizatorice care prezidează și controlează lumea artiștilor plastici. El face observația că, în timp ce preturindenii în țara noastră structurile organizatorice s-au înnoit în chip democratic, structurile de care depinde viața artiștilor plastici sînt înghețate de 30 de ani, sub aparenta unei false democrații.

Ceea ce combate, cu

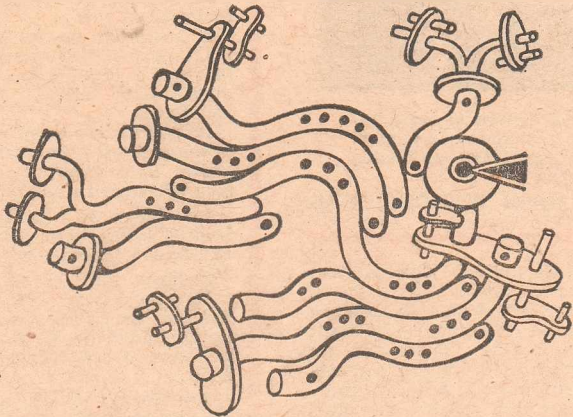
• CAP LIMPEDE

ale istoriei culturii noastre. A. R. ne propune o discuție de metodologie, dar și o discuție aplicată asupra tracologiei, tracomaniei, tracofobiei, asupra „pornirilor anti-tracomanie“ ale lui Ion Barbu și a substratului lor etc. Studiul, cu un evident caracter polemic (e analizată, între altele, cartea lui Z. Ornea „Tradiționalism și modernitate în deceniul al treilea“), tinde, după cite ne dăm seama, să percurgă toate aspectele mari ale problemei. Așteptăm cu interes continuarea.

Confesiunile lui Mihai Bandac. În ultimul Supliment literar-artistic al „Științei tineretului“, pictorul Mihai Bandac acordă un interviu îndrăzneț ca idee și ca vibrație artistică. Interlocutorul Marianei Brăescu subliniază, printre altele, importanța relației dintre artiștii plastici și literați, oprîndu-se asupra Cenuclului „Nicolae Labiș“, condus de Eugen Barbu, cenuclu

argumente irefutabile, Mihai Bandac este și parodia electorală din viața U.A.P., la care participă, vrînd-nevrînd, ca alegători, artiștii, atunci cînd sînt chemați s-o facă; parodie care, zice M. B., îi scoate pe aceștia din șelul de lucru, transformîndu-i în altceva decît ceea ce sînt sau ar trebui să fie: artiști preocupați de profesia lor. Electoralismul este denunțat ca o boală a mediilor artistice, boala întreprinsă de persistența unor structuri care afirmă M. B. se cer adoptate noilor necesități ale vieții artistice și noilor comandamente artistice și politice ale momentului. Transcriem — ca semnificativ pentru demonstrația lui M. B. — titlul interviului: „Ne trebuie în breasla noastră o structură cu adevărat democratică, în care să nu mai poată exista artiști șefi, artiști și artiști adjuncți, artiști și artiști adjuncți“.

(I. Purcaru)

PLASTICA

Expresia corpului uman

Expoziția de grafică, fotografie, sculptură, pictură și obiecte patronată de Cenuclul Tineretului al Uniunii Artiștilor Plastici și de Institutul „Nicolae Grigorescu“ la Sala Kalinderu se cheamă „Expresia corpului uman“. O manifestare ca aceasta, cu artiști din cele mai tinere generații și, ce-i mai important, cu o temă atât de sesizantă trebuie, în principiu, încurajată. Dacă încurajarea — care-i, de fapt, un act de supralicitare și o investiție de speranță — se legitimează în cronică lucrului de artă, e oportun, uneori, să și descurajezi, să numești, adică, slăbiciunile unei selecții ori ale unei opere, să cauți a dovedi vidul unei întreprinderi artistice, să faci proba inadecvării mijloacelor la țel.

Că la Kalinderu e vorba de o acțiune, care — în ciuda rigorilor temei — n-are și susținerea potrivită, nu-i greu de demonstrat. Dacă ațișu nu ne-ar lămurii că didactica ansamblului e spre ilustrarea „expresiei (a expresivității) trupului uman“, ar fi foarte dificil să-i aflăm un nume. Sigur, nu-i tocmai lesne să faci o expoziție atât de ambițioasă. O întimpinare teoretică, o clarificare a motivelor și a nădejdlor ei estetice ar fi fost absolut necesare. Un proverb spune că o problemă bine pusă e pe jumătate rezolvată. În multimea pieselor prezentate la Kalinderu sub semnătura unor debutanți dar și sub aceea a unor sculptori, indeosebi, de tot interesul nu întrezărim și o cauză. Sau dacă există, e una mărginașă, în subordinea mării cauze a „expresiei trupului uman“. Adevărul este că la Kalinderu se întimplă deodată trei sau patru expoziții de conținut divergent. Prima cuprinde sculptură și e de calitate. Cu lucrările unor Leonard Răchită, Corneliu Tache, Ioan Bolborea, Elöd Kocsis, Nicolae Flessig, Ion Iancu, Dinu Rădulescu, Narcis Teodoranu, Gheorghe Adam, Nicolae Golici și Florentin Tănăsescu sîntem în teritoriul ideii. Pentru un sculptor, trupul uman e încă măsura tuturor lucrurilor. Piatra, bronzul, lemnul și ipsosul obligă gîndirea artistului la o anume monumentalitate. Or, monumentalul este un ideal prin excelență uman. Pare, nu-i așa?, destul de straniu să vorbești de statuarea unui ideal de vigoare, să elogiezi umorile vitale ale unui tors de bărbat și echilibrul unor soluții constructive cînd destule plănse primprejur se istovesc în banalitate și snobism, cînd una din ședințele cu proiectii ce trebuie să completeze tema se cheamă „Corpul uman între sacral și nedemnitățe“. Ce ar putea să însemne oare „nedemnitățe“ corpului uman? Naturalul este întodeauna demn. Sînt nedemne unele acțiuni și gînduri ale omului, dar fibra umană în alcătuirea ei e numai necesitate și adevăr. Cusurul principal al multora din lucrările expoziției de la Kalinderu este acela că se smeresc la nonsensul cultivat de o seamă de plasticieni europeni și americani de toată mina. Ce poate să fie propriu într-o manifestare de tip „body art“, la Galerie Krinzinger din Innsbruck bunăoară, cu vedete ale direcției, precum Urs Lüthi sau Arnulf Rainer, este impropriu dacă nu cumva comic, la Kalinderu, în regia și interpretarea lui Radu Procopovici. Nu acțiunea, în sine, e criticabilă, fiindcă — la urma urmei — îi e îngăduit oricui să se uimească de expresivitatea trupului propriu, ci puținătatea motivației, precaritatea spectacolului și a explicației sale scrise. Un profesionist al mișcării, cum este balerina Raluca Ianegic, va ști să fie mai convingător chiar și atunci cînd programul lui nu va voi altceva decît să arate un chip al expresivității, în scenă, a trupului uman.

De fapt, nu atât valoarea sau lipsa de valoare a lucrărilor din această expoziție trebuie discutată, cît rostul lor în întreg. Excesele viscerale din planșele și picturile semnate de Dodi Teodorescu Romanai, Dan Stanciu, Ion Isăila, Tudor Lucian Georgescu, Andreea Popa ori Peter Csehî pot fi atribuite, fără nici un păcat, neliniștii anilor de formație, numai că este o exagerare să alcătuești, cu ele, o expoziție în seama „Expresiei corpului uman“. Obiectele Emiliei Drăgan Chirilă, sculpturile lui Gheorghe Covaci și Marin Zidaru găsesc întodeauna spațiu într-o expoziție de sculptură mică — în cele găzduite anual de pildă — la Casa de cultură „Friedrich Schiller“, dar aici, la Kalinderu, ele nu dovedesc nimic.

Cenuclul Tineretului al U.A.P. face eroarea de a propune parte ca întreg și eroarea, evident, costă.

TUDOR OCTAVIAN

stilit portretele personajelor și lumea lor?

— Am făcut și studii de arheologie și am dobîndit, grație lor, capacitatea de a deduce un întreg dintr-un fragment. Nu era greu de dedus civilizația moldovenească a secolului al XVI-lea. Greu a fost de realizat. Dar așa cum apare ea în filmul „Întorcerea lui Vodă Lăpușeanu“, această civilizație poate fi socotită doar o ipostază cinematografică, civilizația moldovenească din epocă fiind mult mai bogată și mai complexă decît poate cinematografia noastră, cu mijloacele ei actuale, să o oglindească. Am încercat să concep un stil cinematografic sculptural, epurat de pitoresc, bogat în sugestii și lipsit de amănunte decorative. Culoarele costumelor — ați observat? — se maturizează pe nesimțite, odată cu personajele: linia acestor costume nu se schimbă, se schimbă doar culoarea lor. Am vrut ca privirea spectatorului să nu se rătăcească pe detalii scenografice inutile — obiectele sînt cele strict necesare acțiunii — astfel ca atenția toată să se concentreze asupra eroilor și fiecare gest, fiecare replică să cîntărească, în consecință, foarte greu. Nu altfel procedez la filmul de actualitate. Detest orice lucru de prisos în preajma eroului.

— Decorurile dv. sînt, într-adevăr, extrem de epurate...

— Adică sculpturale. Îmi place să construiesc mai mult din lumină, să creez din ea un fel de alveolă în care să cuprind personajul. Am avut și norocul unui strălucit operator ca Al. Întorsureanu. S-au făcut deseori remarci eronate (o clipă, mi s-a părut că și întrebarea dv. le conține, dar cele ce-ați spus acum despre deco-

ruri m-au liniștit...) asupra fastului din filmul „Lăpușeanu“. Cum de nu a observat nimeni tocmai austeritatea acestui film? Singurul element somptuos era lumina, care avea menirea să creeze un alt decor în decorul arhitectonic. În „Lăpușeanu“, ca și în alte filme pe care le-am lucrat cu Întorsureanu, iar mai înainte cu N. Girardi, lumina era mai mult decît o realitate obiectivă, era uneori o stare de spirit, alteori o aură a personajului. Lumina poate fi chiar dramaturgie pură, de vreme ce la ultimul meu film, „Liniștea din adincuri“, a existat o foarte importantă secvență de exterior pe care n-am putut-o realiza, fiindcă niciodată lumina nu a fost cea strict obligatorie. Sînt dramele filmărilor în exterior, unde bietul artist stă sub puterea vremii. De aceea îmi plac filmările pe platou, unde se poate obține acel univers de lumină pe care îl port în imaginația mea, dureros de precis, încă din clipa în care gîndesc filmul. Chimatul acela de care vorbeam ceva mai înainte însemnează, în primul rînd, o anumită lumină. Unde e producătorul care mi-ar îngădui să aștept, în locul potrivit, clipa de lumină potrivită? Așa că e mai bine să-mi construiesc eu și locul, și clipa.

— Să înțelegem că producția de filme nu favorizează întodeauna o bună întîlnire între clipă și loc?

— Da, fiindcă filmul, fiind un produs industrial, are toate serviciile producției

industriale, începînd cu dificultățile organizatorice și de materie primă și pînă la procesele tehnologice deosebit de complicate.

— Ultimul dv. film, „Liniștea din adincuri“, a stîrnit opinii controversate. Ce spuneți de criticile care vi s-au adus?

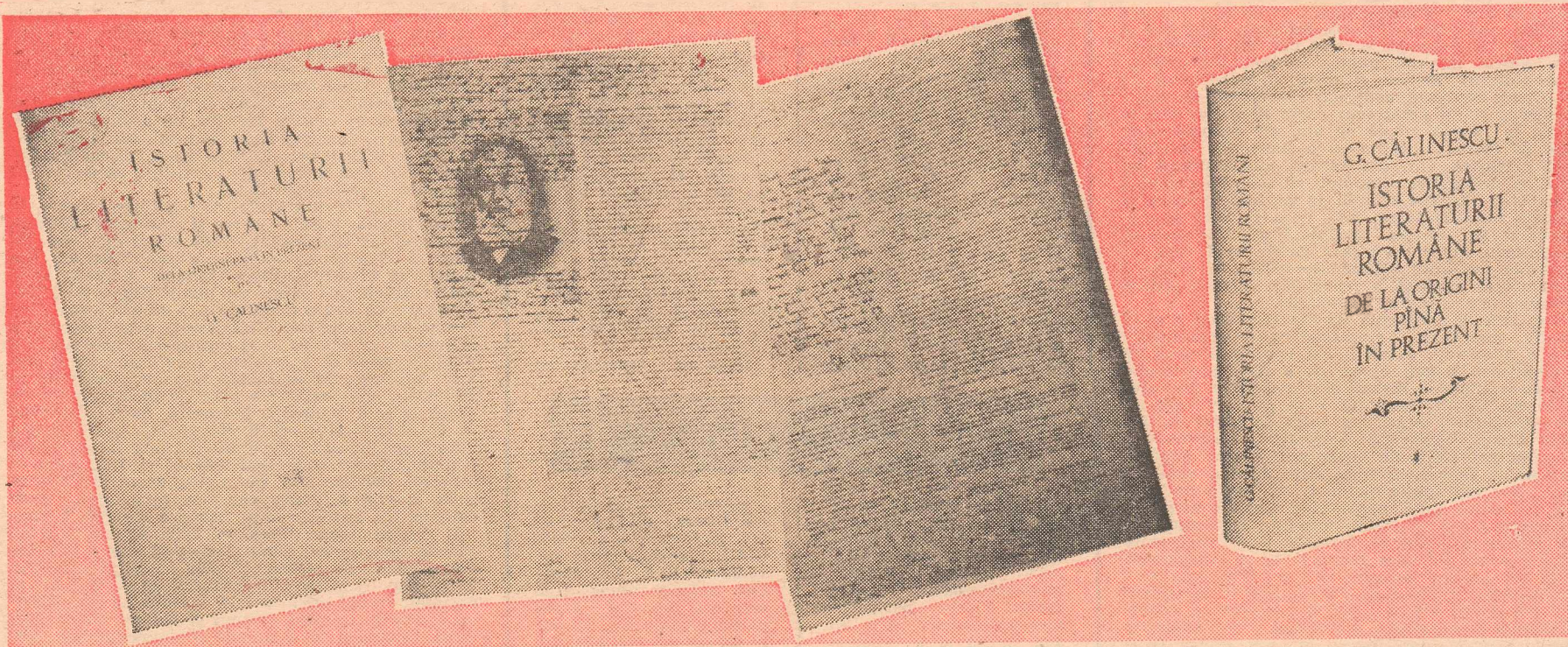
— Orice operă destinată publicului implică, pentru realizator, riscul de a fi interpretat în fel și chip. Este riscul profesiei. După cum și cei care analizează, sau numai comentează, un act artistic, își asumă riscul lor. O operă se așază în timp și în spațiu. Ce se va confirma, ce se va infirma?... Vorba romînilor: Om trăi și om vedea. Lipsa de înțelegere față de un stil, față de o modalitate de a face film, se mai poate cumva accepta, deși, la urma urmei, numai artistul are dreptul de a fi subiectiv. Ceea ce nu se poate însă înțelege, nici scuza, este lipsa de informare privind lucruri, sau chiar domenii întregi, asupra cărora cineva se pronunță, dînd sentințe. Cum să înțelegi faptul că un critic socoteste obiectul milenar al omului de la țară — și nu numai al lui — de a face fîntînă pentru mort, drept o „raritate etnologică locală“? Sau ignorarea faptului că, într-un regim capitalist, cel ce deține marelui capital reprezintă un stat în stat, o putere guvernînd peste guverne și legi! Și multe, multe altele. Nu i-am văzut însă nicicîdată pe astfel de critici reproșînd, de

pildă, unor filme istorice prezența masivă de obiecte sau de elemente arhitectonice mai tinere cu 400 de ani decît epoca filmului în cauză. „Nu ne pricepem“, mi-a declarat un critic. Păi de ce să nu se priceapă? Realizarea, ca și analiza unui film, cer, pe lingă o cultură „de specialitate“, și o cultură generală, care să te introducă fără dificultate în misterele sintezei artistice. Crisparea unui realizator, ca și crisparea unui critic, în fața unor realități care nu sînt perfect identice cu cele pe care le frecventează toată ziua, cele una dintre cauzele unui veritabil dogmatism în critica de film. Un critic trebuie să vină în întimpinarea unui film, nu să-l aștepte, cum se întimplă de prea multe ori, la colitură. Trebuie să facă efortul generos de a-l înțelege, dezbrăcat de orice orgoliu sau idee preconcepută. Trebuie să aibă și capacitatea de a despărți, într-un film, limitele realizatorului de limitele unei cinematografii. Cinematografia noastră traversează un moment economic dificil, și, într-un asemenea moment, capitalul cel mai de preț pe care îl putem avea ar fi climatul. Un climat bazat nu pe toleranța criticii, dar nici pe ignorarea totală a dificultăților noastre de producție. În film, exprimarea unei metafore sau a unei idei însemnează bani, tehnică, disciplină, cadre medii foarte calificate. Si aceasta permanent, pe toată durata realizării filmului, și nu numai din cînd în cînd, depinzînd de hazard sau de hațurul cuiva. Am, de multă vreme, senzația că, în mare, critica noastră nu e pregătită să primească filmul românesc. Ea îl așteaptă parcă undeva, într-un loc anume, la poartă cetății, iar el, filmul românesc, vine pe altundeva, pe alt drum, peste dealuri, dacă n-o fi intrat cumva demult în cetate.

flacara

PENTRU MINTE, NIMA SI LITERATURA

SI ASTFEL SE RESTAUREAZA MARILE NOASTRE MONUMENTE

Incredințăm tiparului stările de ultimă oră privind noua ediție a Istoriei literaturii române de la origini până în prezent, de G. Călinescu: tirajul total va fi compus din două serii a câte 30.000 exemplare; prețul unui exemplar — 300 lei; se apreciază că primele 5.000 de exemplare vor fi puse în vânzare începând cu mijlocul săptămânii viitoare; în fine, criticul și istoricul literar Aurel Martin, directorul Editurii Minerva, ne-a declarat că editura are în vedere și publicarea Istoriei în limbile franceză și germană. Dar, deocamdată, vă prezentăm coperta primei ediții, apărute în 1941, două din numeroasele pagini asupra cărora G. Călinescu însuși a revenit, în ideea unei noi ediții, și, în ultima imagine, supracoperta actualii ediții, acest veritabil monument al literaturii române. (Victor Niță, fotografii de Gh. Căuș)

La mulți ani!

Nu, fotografia de față nu surprinde momentul în care Fănuș Neagu și soția sa, Stela, ar fi ieșit de la oltterul stării civile (acest eveniment a avut loc la timpul potrivit), ci clipa în care, colegii de breaslă, scriitorii, l-au sărbătorit pe Fănuș Neagu la împlinirea a 50 de ani de viață

Fotografie SORIN POSTOLACHE

Un sculptor român în Muzeul Hermann Oberth

O fotografie și un articol, publicate recent într-o gazetă din R.F. Germania, elogiază lucrul sculptorului Justin Năstase. Întimplarea nu-i neobișnuită, fiindcă artiștii români, care să se fi bucurat de buncele oficii ale presei și ale criticii de artă de pe aiurea se cunosc și se vor mai cunoaște. Oarecum neobișnuite sînt însă circumstanțele în care Justin Năstase și-a profesat, o vreme, arta pe alte meleaguri. Românul a plecat în călătorie ca invitat, la muzeul din Feucht dedicat vieții și

operei lui Hermann Oberth, „unul dintre marii oameni de știință ai secolului nostru și unul din primii pionieri ai zborului cosmic, urmaș strălucit pe această temă — cum remarcă acad. Elie Carafoli — al lui Conrad Haas și Johann Valahul, strămoșii săi compatrioți din Sibiu“.

Dă fapt, invitația i-a fost adresată de Hermann Oberth însuși, doritor să aibă în muzeul ce i s-a consacrat un bust, iar la stingere, cînd va veni sorocul, o piatră de mormînt, ambele tăiate în piatră de mîna unui artist „din patrie“, din Transilvania copilăriei și tinereții sale savante, din locurile pe care nu le uită pentru că nici un om onest, indiferent cît de vestit

ajunge și în ce țară cîștigă celebritatea, nu-și uită țarina și vatra.

„Chiar despre țarină și despre vatră e vorba — spune Justin Năstase — intrucît venerabilul profesor de 87 de ani nu pierdea nici un prilej, în lungile convorbiri pe care le-am purtat, de-a se interesa cum e vremea „pe acasă“ și dacă sătenii din preajma Sighișoarei nătaie și-au pregătit cămășile pentru iarnă. M-a uimit, la început, și m-a emoționat la profesor nostalgia plaiului românesc. De altfel, în locuința sa află la tot pasul semnele acestei nostalgii. El obișnuiește să spună în toate discuțiile că „patria rămîne patrie“. Într-una din camerele de zi se găsește o tapiserie, avînd pe ea inscripția „Transilvanie, dulce patrie“. În dormitor păstrează, de asemenea, o tapiserie cu o imagine a burgului Sighișoarei, iar la intrarea în casă străjuiește un vitraliu cu cele „7 cetăți din Transilvania natală“. Adesea, Hermann Oberth mi s-a adresat în românește, evocînd de-a dreptul mișcat momentele din iunie, 1972, cînd rectorul Universității din Cluj-Napoca, a acelei universități de unde Hermann Oberth a primit diploma de absolvent la vremea studiilor sale, i-a înmînat titlul de Doctor honoris causa în științe fizice.

Hermann Oberth își exprimă recunoștința pentru președintele României, Nicolae Ceaușescu, în numele căruia, la Salzburg, în anul 1974, în cadrul Congresului internațional de astronautică ce-i era închinat, i-a fost înmînat ordinul „Meritul științific“ clasa I.

Dezvelirea bustului s-a petrecut cu tot fastul cuvenit unui fapt de artă notabil, în prezența a cîtorva sute de oameni, cu numele României rostit în nenumărate rînduri. Aici s-a făcut, odată cu remarcă meritelor sculpturii, a fidelității de spirit izbutite, sublinierea că o variantă urmează a fi expusă la Muzeul tehnic din București.

Am fost foarte fericit — spune Justin Năstase — să constat ce nume mare are știința românească în lume și ce adînc există în sufletul lui Hermann Oberth, omul de știință de statură mondială, simțămîntul patriei“.

TUDOR OCTAVIAN

Contemporanii mei

„Stea fixă“

(Gh. Pituț)

Ochii săi au profunzimea și melancolia catifelată a zimbrilor rătăcitori prin păduri bintuite de mister.

Robust și aparent moale în mișcare, calm ca un lac neatins de vînt, are fibrele vii, nervii săi sînt încordați ca niște strune și receptivi la tot ce se întîmplă în jur.

E suspicios ca un perceptor financiar... A fost pădurar-sef și, din această zonă a vieții sale, mai aventuroasă decît s-ar crede, posedă amintiri fabuloase.

Poezia lui e o nucă rotunjită în prospețimea coji ascunzînd miezul cu miros dulce-amar de toamnă credincioasă coaceru depline.

Îmi place să-l necăjesc uneori, irîndu-l inutil, și el (actor de rasă!) îmi răspunde făcîndu-mi jocul.

E țaran sfînt și nealterat. Visul lui e să aibă cîteva sute de oi și o casă zvîrlită pe cîmul unui deal ca o Nădejde păzită de brazi, cîini credincioși, vervețe și schipirea eternă a Stelelor fixe!

Am dormit de cîteva ori în aceeași cameră de hotel și i-am urmărit „comportamentul matinal“.

MIRCEA MICU

Pe la cinci, în zorii-zorilor, se ridică în sezut cu minile sprijinite de saltea privind, năuc, undeva dincolo de ziduri, așa cum privește țaranul român ziua, cercetînd-o prin geamuri, ascultînd aerul, tremurul frunzelor și distînd mirosul pămîntului.

Mîncîcă domol, mestecînd rar și metodic. Taie cu nelipsita-i brîscă bucatele, în duminicate mici, savurîndu-le cu sfințenie.

Cînd scrie, o cută adîncă i se naște între sprîncene ca o cicatrice.

Perseverent ca un tren migrînd într-o singură direcție, sufletul său e curat precum un ștergar de paști.

Ocrotitor ca un vultur neagresiv, își păzește tribul (trei copii superbi, nevăstă și soacră) cu aripile larg deschise dar gata de atac. Are și o mașină pe care nu știe cui să o vîndă: lui Fănuș Neagu sau lui Ion Baieșu?

Cînd rîde, curg riuri de lapte, și fața sa de copil inocent și veșnic mirată strălucește ca luna cercetată de ochii îndrăgostiților.

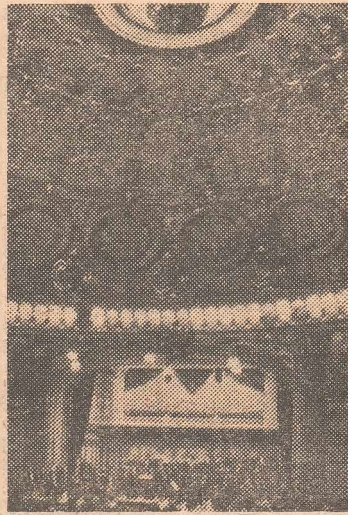
Prieten cald și adevărat, mă primește uneori la pieptul lui de gorun singuratic, revitalizîndu-mă.

N-a scris mult. Dar Poezia sa e perla hrănită de carnea scoicii suspînd în adîncuri albastre și eliberînd-o benevol spre INAFARA...

Pînă la urmă, ne vom înnădi sărăcia, și tot vom cumpăra oile visate de el. Cite? Nu se știe!

Sînt curios, cine le va mulge și, mai ales, cine le va bea laptele...

JOI SEARA LA

Sub cupola Ateneului Român trăiești cu sentimentul că muzica și-a durat un templu, că arhitectura s-a născut mai întîi în lumea sunetelor și numai după aceea a coborît pe pămînt.

Violoncelistul Andrei Csaba se pregătește să atace acordurile Concertului pentru violoncel și orchestră numărul 1, opus 107, de Dmitri Șostakovič.

Varujan Cosighian, tilarmoniciei, muzicii derea pentru „cural Mircea Cristescu di plină de patos rom care invăluie și ilu

Apel către un infractor :

Taragotul pe care l-ai furat e, într-adevăr, aur curat.

Dar numai în mîna lui Dumitru Fărcaș!

După orele 12 din noaptea lui 22 spre 23 martie, în fața hotelului „Capitol” din Brașov, lui Dumitru Fărcaș i s-a furat din mașină — în afara unor alte lucruri, dar valoarea lor pălește motivat — taragotul său, unul sau mulți hoți de ultimă speță au lipsit pe acest mare, bun și inegalabil artist de instrumentul cu care a început să se construiască și să construiască, în sufletele noastre, casa dorului și a cîntecului popular, de peste două decenii.

Desigur că Mitru Fărcaș mai are și alte taragoate, dar acesta l-a însoțit, zi și noapte, de 21 de ani, în drumurile sale pe care le-a făcut ca ambasador al folclorului românesc și doctor în doină transilvană, timp în care a călătorit, a dat parte cu parte din suflerul său, din sănătate, știind fiind printre instrumentiștii suflători vorba că aceștia n-o să poată săruta niciodată cum și-ar dori o femeie, fiindcă au buzele crăpate, adesea însingurate, lucru pe care spectatorul nu trebuie să-l vadă și nici nu-l va vedea. Există o discreție nobilă și în această meserie, ridicată la puterea a doua, atunci cînd este vorba de Dumitru Fărcaș.

De ce sint astfel patetic? Fîndcă el a colindat lumea și a cîntat colinzi, a cîntat doine și a adus acest instrument la starea de a avea grai, de a șopti cuvinte, picurate din bolta sa de lemn, iar unul sau mai mulți care nu cred că l-au auzit cîntînd și plîngînd printr-o prelungire de suflut, care-i este acest instrument, i-au devalizat mașina, i-au furat o parte din suflut, cu care a călătorit în peste 30 de țări ale lumii, a susținut mai mult de 1200 de spectacole... și să facem operații de aritmetică, simplă, de înmulțire și împărțire, să ne fie respectul mai mare pentru OM și truda sa, supărarea mai adîncă. Să socotim numai 30 de minute de fiecare spectacol (fără să adăugăm orele de repetiții, ceasurile din zi ori noapte, cînd a cîntat pentru prieteni, și prietenii lui sint în număr de multe milioane) ca să ajungem la concluzia simplă că Dumitru Fărcaș a cîntat adunate cap la cap, într-o neîntrerupere de excepție — vreo 25 de zile, la care să adăugăm altele — tot de ordinul miilor în țară, și avem aproape 100 de zile și nopți cu taragotul în mină și suflutul la buze.

Prin acest gest abject sintem lipsiți de o bucurie pe care o considerăm ca făcînd parte în chip necesar din ființa noastră și vrem din toată inima ca Mitru Fărcaș să-și recapete prima sa dragoste, care în cazul lui nu numai că nu se uită, dar la care nici nu se renunță, fiindcă este însăși definiția lui completă, de om și artist.

În altă parte, asigurările l-ar fi recompensat pentru pierdere, dar el nu s-a gîndit să facă așa ceva la el în țară, pe noi nu ne caracterizează ladroneria oarbă și orbetii ladroni, fără doar și poate dacă cei care i-au spart mașina habar nu au cine este, ce este și cum cîntă.

Poate cei în cauză — mare minune dacă sînt dedați cititului — vor ajunge la rîndurile mele — vor avea, o singură dată în viață curajul, bărbăția și noaptea, să-i restituie instrumentul, să-l trimită pe adresa revistei „Flacăra” pe numele poetului Adrian Păunescu, care va ști cum să-l restituie și anuște restituit — chiar și așa pătat cum e — ori pe adresa Studioului de RTV Cluj, str. Donath, nr. 160, cod 3400 Cluj-Napoca pe numele celui care a scris aceste rînduri de scrisoare amară.

CORNEL UDREA

Adrian Păunescu

El e bărbatul care nu și-a făcut din sine biserică la care nu se mai roagă nimeni. Dintre poeți, el este deci Poetul, v-o spun deschis eu care intîi am și fost, egreta mea și-a regăsit egretul. „La răsăritu-i falnic se-nclină-al meu apus” Am zis-o și am spus. Cînd se-ncrețește cerul de nouri-trecători e fulgerul o icră depusă peste vers de peștele cel mare numit și Univers, pe care Adriane îl ții numai în toi, căci tu ești toiul inimilor noastre, albastre, nealbastre, singerii, iubitele de neibuit, cînd vîi la noi nu cu pahare ci cu glastre, în care, de avem vreuntrandafir, cu ghimpi cu tot îl punem nu pe cruce, cucule, o drag de cuce, Ce-ți pui oul în neștiri. De ești urit la chip așa e frumusețea, dacă ești gras la trup așa e frumusețea, S-o spună cei ce l-au văzut pe Sadoveanu chiar cu ochii de nu ești tu feciorul babei Dochii Cu tine noi împănăm un-vultur al verbului român cînd substantivul nu-l mai scutur și și poet al țării mele mai rămin. Mă-nțorc și zic : de-o fi vreunul decît mine

sub acest negru univers suris, la răsăritu-i falnic se-nclină-al meu apus. Risipă facem astăzi de sori care răsar, de sori care apun, pe versul tău ce-a devenit cleștar cite de ceruri se depun ? Tu, Adriane, ne-ai despovărat cerindu-ne povara de nevastă în castitatea ta iconoclastă și-al verbului ce-i ești un împărat. Au vrui toți proștii ca să te belească dar nu erau înveșmîntați ca tine în tandra noastră omenime mai jos de cer deci subcerească. Au zis de tine că bați cîmpii, ai herghelii de cai și știi ce bați, tu știi că împăratul n-are capul rețezat ci numai roți — în inime de frați — Tu ești mărș, tu ești penibil pentru amescuțai pentru aceia care nu-nțeleg și n-or să înțeleagă că doar lumina stelele le leagă și bezna numai le dezleagă. „La răsăritu-i falnic se-nclină-al meu apus” Păzește-mi și rupe-mi orizontul cum unu numai de un unu se va frînge fără vărsare de sînge ci numai și numai și numai c-un unghi.

NICHITA STĂNESCU

Citită la Cluj în toamna anului 1980 în aula Universității.

După cum, poate, cititorul revistei „Flacăra” a putut observa, de la venirea mea la conducerea acestei reviste în paginile ei nu a apărut nici o recenzie despre cărțile mele, și asta nu pentru că nu aș fi foarte tentat să-mi văd numele lansat într-o revistă destul de populară, și asta nu pentru că nu aș fi avut destule motive să răspund prin „Flacăra” unor atacuri apărute în unele pagini ale presei literare, ci pentru că am crezut că e moral ca în revista pe care o conduc să evit a face publicitate cărților mele. Totuși astăzi, la aflarea veștii că marele meu contemporan, poetul Nichita Stănescu, pe care nu l-am văzut și nu îl văd cu anii dar căruia îi port o dragoste neșturmărită, mi-a dedicat în 1980 o poezie pe care a citit-o în aula Universității clujene și apoi a încercat fără succes să o publice în revistele noastre, fac o excepție.

Găzduiesc într-un colț de pagină al revistei „Flacăra” un poem care mă emoționează și mă obligă, un poem al celui dintii mare poet al noii renașteri românești, un poem al celui care, aproape concomitent cu bunele sale cuvinte despre mine, îl omagiam ori pe unde ajungeam. Mulțumesc, dragul nostru Nichita, și să credem în continuare că și din aceste gesturi unitatea lumii literare și a spiritualității noastre în genere va exista cu adevărat.

Apusul tău, zici ? Dar tu răsari, Nichita Stănescu, de o mie de ori, pentru noi toți !

ADRIAN PĂUNESCU

te este și cu ce ginduri
it la drum noul director
ei române din Cluj-Napoca

Noul director al Operei române din Cluj-Napoca, instituție de mare prestigiu internațional, se numește Ionel Pantea. Om de teatru, actor desăvîrșit, voce atent cultivată și șlefuită de bas, cîntăreț de operă și de lieduri, prezență distinsă în orice distribuție și în orice concert, profesor de canto la Conservatorul „Gheorghe Dima” și director de scenă cu o viziune modernă asupra spectacolului de operă, Ionel Pantea face parte din tinăra generație de artiști ai Clujului care s-a impus după anii 60. Cîștigător al laurilor citorva festivaluri internaționale de canto și interpret strălucit pe scenele țării, precum și la radio și televiziune, posesorul unei vaste culturi muzicale și al întregii tehnici de organizare a unei instituții de spectacol are prestația și competența profesională să conducă atît de complex ca acela al operei și să împlinească și ambiții.

Noastră de spectacol, care definește la ora actuală ansamblu, trebuie să devină într-un viitor mai puțin îndepărtat, un etalon de calitate și respect profesional de înalt nivel și de competitivitate în așa cum a fost zeci de ani. Gîndul nostru este imposibil. Am pornit la realizarea acestui derind toate valorile artistice ale ansamblului, acele cele mai adecvate pentru creșterea aportului fiecăruia în parte, pentru elaborarea unor specifice artistice, receptate pozitiv în plan estetic ori. Din păcate o mare parte a ansamblului este realizărilor profesionale de tinută și de aceea reușita unor reprezentații elevate este limitată. Trebuie să se afle corul, restrîns ca număr și îmbătrînit, ansamblul de balet a cărui vîrstă medie este de ansamblu trebuie întinerit, spectacolele să redevină interesante, pentru ca publicul să ne onoreze cu prezența, mai receptivă. Pînă cînd vom reuși să facem aceste schimbări, ne străduim să ocupăm cele câteva momente absolut necesare din schemă cu elemente valoroase și mai scurte. Urmează ca pînă la sfîrșitul sezonului toate spectacolele și toate distribuțiile pendentele ce se impun și, chiar, pentru a renunța la sub estetic și sub nivelul exigențelor, prin înlocuirea de pe afiș a unor spectacole degradate. Pentru spectacolele acele public care s-a îndepărtat de om improspăta distribuțiile, vom pune în scenă opere de interes, vom ține ușile larg deschise de prestigiu. În acest sens, de curînd, opera de Mozart a fost reintinerită prin distribuție, se reluăm baletul de mare succes Don Quijote de face în luna mai opera Boema de Puccini cu o distribuție de valoare, vom reconsidera spectacolele de Strauss, vom oferi publicului o nouă prezență Spărgătorul de nuci de Ceaikovski și vom relua staff de Verdi.

ARON DOMIDE

ENEUL ROMÂN

Maestru experimentat de concert, aceeași primă vioară a devins, pe umerii căruia a căzut de nenumărate ori răspunderea al perfecțiunii” (sus). Eleganță și precizie Simfonia a doua în re major de Brahms, muzică în curgere limpede, în revărsare torențială, amplă, și care se încheie patetic și exaltat în Allegro-con spirito.

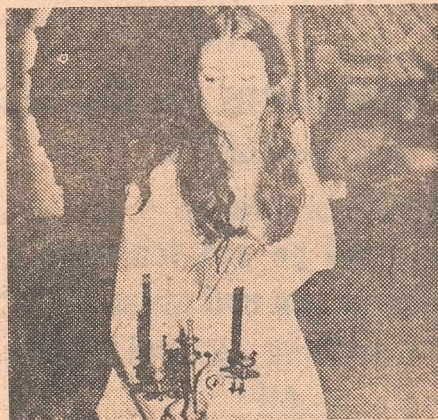

Fotoreportaj de ELENA GHERA

225 DE REPREZENTAȚII

„Fata din Andros” este, așa cum s-a mai spus, un spectacol în spectacol, o aventură teatrală șocantă, dar nu lipsită de farmec, colectivul regizorului Grigore Gonța încercînd modernizarea și esențializarea comediei lui Terențiu prin mijloace neașteptate, între care, la loc de cinste, pantomima și acrobația.

Spectacolul a fost prezentat anul trecut la Festivalul de teatru de la Edimburg unde s-a bucurat de un mare succes. Iată câteva extrase din presa britanică : A nu vedea „Fata din Andros”, scrie Frances Owen în „Festival Times” înseamnă „să pierzi o reprezentație care atît în ceea ce privește piesa cit și spectacolul este pe tot parcursul ei surprinzătoare. Și plină de haz și nesupusă barierele de limbaj și deosebirilor de cultură”. „Interpretarea dată unui text antic, al autorului latin Terențiu, nu este nici seacă și nici rigidă, și (românii — n.r.) sint singura trupă care depășește într-adevăr bariera limbii”. („Evening News”). „Spectacolul lui Grigore Gonța este remarcabil prin farmecul lui plin de grație ca și prin energia lui artă în elevnerii” (Allen Wright în „The Scotsman”). În „The Guardian”, următorul titlu : „Michael Billington despre cel mai bun spectacol al festivalului : Am murit de ris”. „Fata din Andros vine de pe scena Atelier (secția experimentală a Teatrului Național din România) și se situează drept cel mai plin de viață și mai tineresc punct de pe programul oficial al festivalului (Irving Wardle în „Times”). (L. Timbus).

„Ifigenia” în Valea Jiului

Regizorul Aureliu Manea din Cluj-Napoca a pus în scenă Ifigenia în Taurida de Johann Wolfgang Goethe pe scena Teatrului de stat din Valea Jiului : „Spectacolul nostru este experimental. Elementele codului teatral alcătuiesc un ceremonial prin care noi aruncăm o privire îndărăt spre secolul lui Goethe dar avînd în spatele nostru axa morală a secolului ce urmează după noi. Se creează o punte deasupra unei prăpăstii. Ifigenia ne conduce și ne învețe tainica iubire de țară și de semenii”.

În mod normal, un teatru care joacă întotdeauna „cu casa închisă” ar trebui să fie rentabil. Rentabil în plan economic și mai ales rentabil în timp, prin transfigurare, în plan afectiv, în plan cultural și artistic, în plan moral, educațional. Un teatru care este oglinda vieții, care reprezintă viața adevărată din epicentrul conflictelor ei, nu o viață falsă, confecționată, are toate șansele să fie rentabil în măsura în care actul artistic al spectacolului și ideile emise de pe scenă innobilează omul, îl fac să gândească mai profund asupra lui însuși, îl determină să mediteze mai sensibil asupra existenței, asupra lumii în care trăiește, și îl fac să acționeze în sensul progresului.

Orice spectacol este un unicat. El trăiește la nivelul de condiție al efemerului. Nu poate fi repetat în aceeași dimensiuni și cu aceeași amplitudine în alt moment al vieții noastre. Orice spectacol reprezintă un consum biologic (în primul rând) extraordinar. Un actor se consumă în timpul unei reprezentări precum muncitorii siderurgici în timpul unui schimb la care se adaugă starea de emoție, de stress, alchimiiile petrecute în sine, nivelul ridicat al hipertensiunii arteriale, nivelul concentrării cerebrale, cantitatea de bioxid de carbon inhalată în sala de spectacol etc. Un teatru consumă în timpul de respirație al unui spectacol o mare cantitate de energie electrică, de apă, de recuzită, lemn pentru decoruri, stoffe, pentru costume, o imensă investiție de inteligență, de imaginație, ca să nu mai vorbim de faptul că o instituție de spectacole trebuie îngrijită, trebuie întreținută ca un monument de artă. Toate acestea reprezintă, în fapt, fața nevăzută a unui spectacol. Fața care implică buget de timp și chiar buget în sens... financiar. Un spectacol costă bani!

Teatru se poate face, desigur, și cu mijloace restrinse, cu bani mai puțini, cum se spune. Se mai poate renunța la un decor exagerat care poate fi eventual sugerat, se mai poate renunța la o costumație costisitoare apelând la convenție, la puterea de reprezentare a spectatorilor, dar nu se poate teatru fără lumină, fără reflectoare, nu se poate teatru fără sonorizare, nu se poate teatru fără actori, fără regizori și, evident, fără ardere interioară, fără dăruire, fără talent. Nimeni nu-i cere teatrului să renunțe la ceea ce a cistigat prin instituțiile sale de spectacole; i se cere doar să devină mai eficient atât în plan spiritual (ceea ce se și întâmplă), cât și în plan economic și financiar. Ceea ce se poate întâmpla.

Unde și cum poate deveni un teatru mai eficient, ținând cont de faptul că actul artistic al spectacolului este, după cum am văzut, un mare consumator de bani, de energie, de recuzită, de fantezie și chiar al unor destine

excepționale de artist? Totul depinde de măsura în care teatrul respectiv are ecou și interesează publicul cetății în care își desfășoară activitatea. Dacă politica de repertoriu nu e racordată categoric la nivelul de cultură, de receptivitate a spectatorilor săi posibili, teatrul respectiv devine falimentar. Evident, publicul nu trebuie privit cu neîncredere, cu indulgență și superioritate. Nimeni nu ne dă acest drept, chiar dacă sintem inițiați în tainele artei spectacolului și, în acest fel, sintem într-un fel specialiști cu înaltă pregătire. Publicul simte atitudinea teatrului față de el și face „fenomen de respingere” atunci când e subestimat, când i se servesc surrogate, false adevăruri sau puneri în scenă ermetice, echilibristice. Publicul poate rămâne indiferent, poate rămâne pasiv, poate părăsi sala în timpul spectacolului și poate fi pierdut pentru arta spectacolului vreme îndelungată dacă e trădat, dacă e mințit, dacă e tratat cu suficiență. În acest mod, teatrul nu poate deveni niciodată rentabil!

Un teatru adevărat trăiește și își poate acoperi mare parte din buget dacă e viu, dacă e în permanență în contact cu viața imediată, dacă e la curent cu tot ceea ce se întâmplă în arta spectacolului, dacă e deschis ideilor noi și dacă înregistrează ultrasensibil mutațiile produse în planul existenței launtrice, în planul frământărilor și preocupărilor omenesti. Un teatru rupt de realitate e gol, e pustiu, e trist. Într-o societate albit de vie ca a noastră, atât de dinamică, un teatru care nu spune nimic e un nonsens. E necesar un spirit mereu tânăr, revoluționar în teatru, ca și în artă, în general. Un spirit treaz, de veghe, mobil, neliniștit, plin de imaginație, care să inventeze mereu noi modalități de comunicare cu publicul, care să reușească încandescent interesul pentru teatru, să ofere spectacole incitante, spectacole care să bucură, să lumineze, să vindece, să doară, să usture, să zmulgă din inerție, să-l facă pe om mai frumos pentru ziua de mâine. Acesta este spiritul care trebuie să domnească în teatru, nu spiritul mic-burghez, obtuz, timorat, conservator, plietisit, placid. Altfel, teatrul devine într-adevăr nerentabil atât în plan spiritual cât și în plan economic și financiar.

Teatrul trebuie să rămână o instituție deschisă, așa cum opera de artă trebuie să fie o operă deschisă.

Pornind de la exigențele impuse de eficiența activității instituțiilor de artă, ne-am gândit să inițiem o dezbatere privind rentabilitatea și eficiența teatrului. Dezbatere care rămâne, la rindul ei, deschisă tuturor celor care vor să o onoreze în coloanele revistei noastre.

Anchetă realizată de ADRIAN DOHOTARU

PAMFIL MATEI, directorul

Teatrului de Stat din Sibiu:

„Eficiență înseamnă rentabilizarea fiecărui spectacol”

În cultură, eficiența muncii este strins legată de categoria de valoare, înțelegând ca valoare politico-ideologică, valoare cultural-educativă și valoare estetică a actului de cultură. Ceea ce trebuie să ne preocupe îndeosebi este durabilitatea actului artistic și, prin aceasta, să ajungem la eficiență economică. De aceea, sintem preocupați de asigurarea unei eficiențe culturale-educative și financiare reale, pornind de la ideea că nu este atât de important câte spectacole dăm într-o anumită perioadă, ci care este valoarea lor. Acest deziderat este realizabil printr-o serie de măsuri concrete, pe care noi am început deja să le aplicăm în activitatea noastră curentă. Una dintre ele este creșterea frecvenței spectacolelor cu fiecare premie, adică prelungirea vieții spectacolelor. Dacă în 1978 media de reprezentare a unui spectacol era de 17, acum am depășit deja 40! O altă cale de rentabilizare a muncii noastre este atragerea unui număr cât mai mare de spectatori pe bază de abonamente, contracte, organizarea de spectacole în colaborare cu amatori sau cu alte instituții de artă și cultură. Dorim, de asemenea, să mărim numărul de spectacole organizate la sediul matinee și serale, cât și numărul de spectacole în cadrul stagiunilor permanente pe care le avem la Copșa Mică, Medias, Cisnădie, Agnita, Sighișoara, Sebeș, Alba Iulia, Deva. Realizăm în teatru și spectacole cu distribuții paralele, ceea ce ne permite să dăm reprezentații concomitente, cu același text, în săli diferite.

Sigur că rentabilizare nu înseamnă creșterea la infinit a numărului de spectacole, ci, mai degrabă, o creștere a veniturilor per spectacol, deci rentabilizarea fiecărui spectacol. Un teatru rentabil nu poate exista fără o reducere substanțială a costurilor de montare și a unor cheltuieli de producție, prin adoptarea de soluții scenografice cât mai economice — rămânând, firește, în limitele valorii estetice — prin folosirea materialelor, costumelor, recuzitei existente deja.

FLORIAN PITTIȘ, actor, președintele comitetului sindical al

Teatrului Bulandra:

„Când pe ușa teatrului scrie „nu mai avem bilete” înseamnă că acel teatru e rentabil”

Totul depinde de comunicare. De măsura în care găsim un limbaj comun cu spectatorii. Devenim rentabili numai în măsura în care îi respectăm pe spectatorii noștri de fiecare seară, în măsura în care ne facem purtătorii lor de cuvânt, în măsura în care îi reprezentăm pe ei în fața vieții și a timpului. Când pe ușa unui teatru scrie „nu mai avem bilete”, înseamnă că teatrul respectiv știe cum trăiesc oamenii urbei în care își desfășoară activitatea, că fac parte din oamenii cetății. Degeaba construiești un spectacol care nu are aderență la public sau care e scris pentru un alt public, un public aflat la mare distanță de teatrul în care se joacă reprezen-

tația. Degeaba construiești un spectacol la care nu ai acces decât citiva inițiați dintr-un oraș, și îl programezi în sala mare a teatrului. Evident că un asemenea spectacol lucrează în pierdere. Degeaba construiești un spectacol numai pentru ca să vină cronicarii din București să se mire de performanță, numai ca să fii invitat la un festival național din moment ce pe oamenii din oraș nu-i interesează acest spectacol. Sint reprezentații care trebuie gândite pentru săli de o anumită capacitate și pentru un anumit public pregătit să recepteze undele emise de interpreți. Nu pledez aici pentru un teatru destinat elitelor, dar nici nu pledez pentru un teatru destinat oamenilor incultii. Teatrul trebuie să fie o școală de cultură și o școală a vieții. La noi, oamenii au o astfel de pregătire culturală încât nu se poate spune că ne putem adresa, undeva, unor spectatori incapabili să absoarbă mesajul nostru. Dar trebuie să știm când și cum să programăm un anumit spectacol, să cunoaștem pulsul vieții, să ne reprogramăm permanent în funcție de evoluția societății și a cronicii evenimentelor internaționale. Teatrul trebuie să fie ca o sculptură cinetică, în continuă mișcare și schimbare, să pară publicului mereu altul, mereu nou. În felul acesta teatrul e și eficient și rentabil și profitabil și cronică a vieții pe care o trăim. Spectacol de teatru se poate face oriunde, se poate improviza în cele mai neașteptate condiții, dar asta nu înseamnă că, având în vedere scopurile sale educative atât de nobile, atât de importante, poate fi făcut într-adevăr oriunde și de către oricine. Comunicarea se poate rupe dacă nu e ținută cu grijă, dacă nu ne învățăm unii alții limba, dacă nu avem încredere unii într-alții.

DINU SĂRARU, directorul

Teatrului Mic din București:

„Sint pentru rentabilitatea reală a faptului de cultură”

Primordiala rentabilizare este de ordin spiritual. Când celebrul Old Vic a fost închis la Londra, nu știu dacă subvenția economică a ajutat guvernul britanic să salveze proiectul Concorde și cea mai frumoasă pasăre a aviației civile rămâne să se retragă învinsă în inimaginabilele ei hangare. Nu-mi pot imagina cit a produs Shakespeare pentru salvarea de la recesiune a economiei britanice de azi, dar știu că fără marele Will lumea — și nu numai britanică — ar fi mai săracă. Să nu fetişizăm astfel ideea rentabilității în cultură, nici să o reducem la imediatele avantaje financiare. Un lucrător socialist este mai productiv dacă e învățat la școala lui Caragiale — sau și la școala lui Caragiale — fiindcă nici în învățămînt seral nu poate egala lecția din O scrisoare pierdută, dacă și japonezii au ajuns să se recunoască în satira farsei electorale sugerate de număratoarea steagurilor lui Pristanda.

Aici e locul să ne gândim dacă nu cumva ajungem și noi să numărăm, ca Pristanda, steagurile beneficiilor culturale, punând de două ori la socoteală pe cele de la primărie. Asta nu înseamnă deloc că nu e cazul să privim cu mai multă luciditate chivernisirea bugetului cultural, atita cit e, pentru că, dacă e să numărăm cinstit vom observa că economia cea mai rentabilă ar rezulta din așezarea în cultură a oamenilor potriviți la locul potrivit, astfel încât fiecare leu să devină — cultural vorbind — leu valută. Unde nu facem noi economie e la generozitatea, ca să o numesc așa, cu care câteodată punem „la cultură” pe cine cu gîndul nu gîndești, ca și cînd cultura nu ar fi o chestiune de specialitate. De aici ar trebui de fapt să începă autentică economie și chiverniseala financiară autentică în cultură: de la politica, virgulă, a cadrelor.

Cine să mă convingă pe mine că în toată România nu a fost găsit, vreme de cinci ani, un director la Teatrul Bulandra, perpetuându-se improvizatii devenite proverbiale, timp ce un mare teatru apunea, spre stupeora generală? Cine să mă convingă pe mine că în cinematografie nu se poate realiza, totuși, un dialog competent, astfel încît nici Festivalul de la Varna să nu ne lase indiferenți? Cine să mă convingă pe mine că nu e mai important și financiar, și sub raportul prestigiului, un spectacol de teatru capabil să concureze, la Paris, Comedia Franceză măcar, decît un premiu la Agrigento pentru dansatorii de la Horezu? (Dau acest exemplu ca să nu se supere alte județe).

Rentabilitatea în cultură începe nu numai de la economia de mijloace materiale și financiare, ci mai ales de la inspirata lor exploatare, ca să se ajungă, real, la economii.

O experiență teatrală bogată, pe care nimeni nu o poate infirma, mă învață însă și că ani la rînd am considerat bugetul cultural un sac fără fund și că, lipsiți de obligația de a da socoteală, am ajuns să credem că în socialism cultura ține de Crucea Rosie și fie că avem succes, fie că nu, statul plătește la nesfîrșit. Sigur, „scenografia săracă”, capabilă în Occident să exprime o nouă estetică teatrală, nu e un ideal, dar nici să nu ignorăm meritele ei în domeniul așezării artistului cu picioarele pe pămînt. Dar, în acest domeniu, dialogul rămîne deschis, el trebuie încurajat și, mai ales, trebuie acceptat și respectat cuvîntul specialiștilor autentici, fiindcă (am mai spus-o) nu ne putem valida în fața viitorimii numai cu statisticile contabile, ci se mai cer și opere, singurele care fac istoria culturii. Încă n-am văzut o Istorie a registrelor contabile care să țină loc de istorie a literaturii sau de istorie a teatrului. Sint însă și eu, în cultură, un om zgîrcit, în cel mai curat sens al cuvîntului, pentru că m-am convins de mult că, în socialism, domeniul culturii s-a bucurat dintotdeauna de o generozitate confundată adesea cu risipa. Ce pretînd eu aici e să nu lăsăm sticla de bere să concureze prin dumping prețul biletului la teatru, iar în prețul biletului la teatru să numărăm de fiecare dată anii de rezistență culturală autentică și notabilă, cu care să ne validăm în fața viitorimii.

ALEXANDRU DINCĂ, directorul

Teatrului Național din Craiova:

„În teatru, rentabilitatea trebuie să se constituie ca un concept ideologic”

Din punct de vedere economic, autofinanțarea presupune ca orice activitate să-și asigure mijloacele materiale necesare funcționării în cele mai optime condiții. Rentabilizarea unei activități impune și realizarea unui beneficiu

Înțelegînd comandamentele economice naționale, noi, oamenii de teatru, încercăm o seamă de măsuri pentru a diminua subvențiile acordate de stat instituțiilor noastre, pentru a reduce efortul financiar al statului în vederea întreținerii acestor foruri iradiante de cultură. Avem, desigur, resurse, avem, desigur, posibilități să dăm dimensiuni sporite activității noastre în planul programului ideologic și estetic și în planul calității reprezen-

tațiilor, pentru a face ca veniturile proprii să sporească și, concomitent, să se reducă, pe cit posibil, cheltuielile. Sporierea veniturilor e posibilă pe două căi: prin accelerarea frecvenței numărului de spectacole și prin creșterea numărului de spectatori. Supraaglomerarea orarului de reprezentații nu ne aduce decît beneficii neînsemnate, deoarece cheltuielile pe care teatrul le face pentru desfășurarea unei reprezentații se ridică aproximativ la 80 la sută din încasări. Cheltuielile de regie ale teatrului, în care intră consumul de energie, consumul de apă, cheltuielile legate de salubritate, la care se adaugă impozitul pe spectacol, drepturile de autor, drepturile de traducător (dacă e cazul), drepturile de compozitor, drepturile colaboratorilor, recuzita consumabilă, fac, deocamdată, ca, dintr-o reprezentație, teatrului să-i revină aproximativ 20 la sută din încasări. Creșterea numărului de spectatori poate determina într-adevăr ridicarea veniturilor pe spectacol. Numai că această soluție, a creșterii numărului de spectatori, are și ea o limită. La Craiova, procentul de utilizare a sălii de spectacol este de 75—80 la sută. Prin eforturi de program și de calitate vom încerca să ridicăm acest procent. Dar nici în aceste condiții nu se poate ajunge la creșteri substanțiale de venituri, ci doar la creșteri neînsemnate. Totuși, ele pot diminua într-o oarecare măsură subvenția acordată de stat. Cu toate acestea, organele de decizie economice și financiare au operat deja reduceri ale subvențiilor fără o analiză concretă a posibilităților reale ale instituțiilor în planul realizării veniturilor proprii, nesocotindu-se volumul cheltuielilor dimensionat în funcție de programul repertorial și anume: cheltuieli de montare, cheltuieli de producție, de pregătire și de reprezentație, precum și cheltuieli administrative-gospodărești. Cred că e cazul ca să întreprindem o analiză diferențiată pentru fiecare instituție de spectacole în parte, în funcție de programul ei, de nevoile pe care le reclamă, între altele, chiar întreținerea clădirilor. Pentru că, de pildă, Teatrul Național din Craiova e adăpostit de o clădire care reprezintă un monument arhitectonic, cu spații vaste, și cred că nu e în interesul nimănui să se degradeze un astfel de monument. Crearea administrațiilor comune și, mai ales, a atelierelor comune nu s-a dovedit pînă acum eficientă, deși la noi, la Craiova, funcționează de doi ani. Pentru că ideea creării unor ateliere care să lucreze pentru instituțiile de spectacol din Craiova și să desfășoare, în același timp, activități pentru terți sau pentru particulari, e de fapt imposibilă. Atelierele, aflate în condiții improprii pentru o activitate atât de diversificată și specializată (de artă) nu permit și alte colaborări, pentru a cîștiga o parte din fonduri prin comenzi externe.

O „soluție” a „rentabilității sigure” a teatrelor — „soluție” pe care unii nu se sfîesc s-o propună! — ar fi „șuşanele”, adică acele spectacole cu „rețetă sigură”, mizînd pe apetența unui anume public față de spectacolul „amuzant” sau „interesant” la modul facil. Dar ce facem, în aceste condiții, cu programul estetic, cu programul educativ al teatrului? (Mai cu seamă cînd acest teatru se mai cheamă și „Național”!)

Aș sugera ca problema rentabilizării scenelor noastre să se pună pe un plan mai larg, vizînd domeniul, adică ansamblul instituțiilor teatrale, și nu fiecare instituție în parte. Un teatru cu profil de comedie sau de revistă poate avea, în majoritatea cazurilor mai multe șanse de a fi rentabil decît un teatru obligat, prin profil, să monteze și piese cu „rețetă sigură”, dar și piese necesare îndeplinirii unui program sau unui deziderat educativ.

Cei patru lorzi ai revoltei

The Beatles

În 1956 cei mai mulți tineri din Anglia erau entuziasmați de noul gen de muzică american denumit rock-and-roll. Filmul „Blackboard Jungle”, al cărui generic sonor era cîntecul „Rock around the clock” cu Bill Haley făcea ca puține scaune din sălile de cinematograf să rămîină întregi; auzind muzică rock-and-roll, tinerii uitau de tot și începau să danseze. Elvis Presley a însemnat amplificarea acestui entuziasm, în special cu cîntecul „Heartbreak Hotel”.

Nimic nu mă impresionase pînă cînd am auzit „Heartbreak Hotel”, spunea John Lennon.

În Liverpool, oraș-port, se dansa după cele mai recente discuri, aduse de marinarii de peste ocean, sau pentru o perioadă, după imitații ale cîntecelor la modă, muzica „skiffle”.

Pentru a cînta muzică „skiffle” era nevoie de o chitară (simolă și ieftină era de ajuns), de instrumente improvizate (o coadă de mătura cu o coardă putea fi bas, o scindură putea fi toabă) și o voce, fie și lipsită de calitate muzicală. Nu era nevoie de talent pentru „skiffle”; oricine putea să încerce. Lonnie Donegan chiar ajunsese în top cu un cîntec în acest stil.

John Lennon și-a întemeiat un astfel de grup în 1956, pe cînd era elev la „Quarrybank Grammar School”. Avea o chitară ieftină și ca mulți alți tineri, cînta pe undă avea ocazia cu grupul său „The Quarrymen”.

John se născuse în 1940, la 9 octombrie, în Liverpool. Tatăl său, Fred Lennon, i-a pus numele de mijloc Winston, ca semn de apreciere a atitudinii luate de primul ministru de atunci al Marii Britanii, Winston Churchill, împotriva nazismului; apoi, curînd, dispărură cu meseria lui de marinar pe un vas. A reapărut două mai bine de 20 de ani, cînd John ajunsese cunoscut în toată lumea, dar acesta, în felul său caracteristic, i-a trîntit ușa în nas, explicînd gestul: „Nu-i datorez nimic. Singur am ajuns aici”.

Mama lui John, Julia, s-a dovedit incapabilă să-l crească și l-a lăsat în grija sorie ei, Mimi Smith. Sotul ei, George, era proprietarul unei lăptării. Mimi era o femeie practică și, străduindu-se să-l crească pe John „cum trebuie”, disprețuia încercările lui artistice. John protesta: „Mă arunci poeziile, ai să regreti cînd o să ajung celebru”. Totuși, ea i-a cumpărat o chitară, avînd grijă să-i aducă aminte din cînd în cînd că „n-am nimic cu chitara, dar n-ai să poți niciodată să-ți câștigi existența cu ea”. Lui John, însă, chitara era singurul lucru care-i aducea plăcere; îi mai plăcea să scrie poezii și să deseneze. În rest nu-i plăcea nimic, mai ales școala.

La 15 iunie 1957 John cînta cu grupul său cu prilejul unei sărbători cînd i-a fost prezentat Paul McCartney, un alt chitarist amator, cu un an și jumătate mai mic decît el (s-a născut la 18 iunie 1942). Paul a cîntat atunci cu „The Quarrymen” și lui John i-a plăcut vocea lui, precum și versiunea lui proprie a unui cîntec la modă. L-a mai impresionat faptul că Paul știa pe dinafară cuvintele cîntecelor, pe cînd el nu reușea să le învețe și trebuia să le improvizeze.

Cei doi băieți s-au împrietenit și Paul a devenit unul din „The Quarrymen”. În interviul lui Jan Wrenner, din 1971, John spunea: „La început Paul și eu mîine vroiam să fim Goffin și King al Anieliei. E vechea poveste, fiindcă Goffin și King erau la modă atunci și noi am hotărît, ei bine, sîntem mai buni ca ei, așa că am hotărît să fim asta. Dar întotdeauna am vrut să fim mai mari decît Elvis, fiindcă el era primul”.

În 1958 Paul îi prezintă lui John un prieten de-al lui, George Harrison, care, la fel ca ei, cînta la chitară și din voce. George era mai mic decît amîndoi (se născuse la 25 februarie 1943); prezența lui l-a iritat la început pe John: „Ce se tot ține pustiu asta după noi?”. Dar George Harrison era unul din membrii grupului în august 1959 cînd au început să cînte în clubul „Casbah”, aflat în subsolul unei clădiri cu magazine.

Alt membru al grupului era Stuart Sutcliffe, coleg și prieten cu John; amîndoi studiau atunci la „Colegiul de artă”. Stuart câștigase un premiu pentru o lucrare caracteristică și cumpărase o chitară bas și se alăturase grupului lui John. La baterie era Pete Best, fiul proprietarului clubului. „The Quarrymen” aveau noroc cu el. Existau puțini bateriști pe atunci fiindcă instrumentul costa foarte mult. Uneori cîntau și fără baterist: Paul spunea proprietarilor de cluburi „n-avem nevoie de baterist, ritmul se află în chitară”. Cum mulți foloseau scinduri sau baterii improvizate, era cîntec.

Tinerii „Quarrymen” au încercat apoi cîteva nume pentru grupul lor: „Johnny and the Moonshiners”, „Moonshiners”, „Silver Beetles”. În cele din urmă au rămas la „The Beatles”.

Întrebați, mai tîrziu, de unde vine numele grupului, spunea: „Ne-a apărut odată un om, ieșind dintr-o clădire flambantă, și ne-a zis «de-acum o să vă numiți Beatles cu un a». O mică parte din succesul lor publicitar era determinată de hazul și spiritualitatea lor

în răspunsuri, cu ocazia interviurilor. În realitate, Stuart Sutcliffe sugera numele „Beetles” (beetle = gîndac, goangă, dar și ciocan), amîntînd de Buddy Holly și de grupul său „Crickets” (cricket = greier) și în același timp sugerînd puțin zgomet cum se potrivrea timpului și personalității lor. John, cu mult talent la calculuri, înlocui un e cu a, pronunția rămîind la fel, dar numele mai câștigă puțin originalitate: avea un a în loc de e.

În 1960, sub numele Beatles, John Lennon, Paul McCartney, George Harrison, Stuart Sutcliffe și Pete Best au început să cînte la clubul „Indra” din Hamburg. Nu era primul grup venit în R.F.G. să cînte în circuliile din porturi.

Paul: „În Hamburg pur și simplu munceam 8 ore pe zi, era o zi plină ca într-o fabrică. Cînd începeam nu era public, așa că trebuia să ne zbatem să atragem lumea. Noi cîntam pe scenă, iar la mese nu era nimeni. Trebuia să facem în așa fel ca cei care apăreau pe la ușă să intre și să comande bere. În cele din urmă clubul era plin și ne-am dat seama că va țese ceva din noi”.

La sfîrșitul anului s-au întors la Liverpool și au reluat micile lor concerte în diferite cluburi. La unul din ele — „Cavern” — au început să cînte din martie, 1961. Aici au început să aibă admiratori care aveau ocazia să asculte, pe lingă reluări de rock-and-roll, și compoziții originale ale lui John și Paul. Faima lor locală a crescut spre sfîrșitul anului cînd s-au întors din nou în Liverpool după ce au petrecut vara cîntînd la Hamburg. De data aceasta reușiseră să înprime la casa de discuri germană „Polydor”. E drept, Tony Sheridan era cîntărețul vocal și el era din grupul de acompaniament; totuși vocele lor se auzeau îsi-colo și numele Beatles apărea prima dată pe un disc. Lucrul acesta se află în Liverpool. Tinerii începură să înțybe de cîntecul „My Bonnie” cu Beatles, în magazinele de discuri. Un astfel de magazin avea Brian Epstein. De fapt, era magazinul părinților, dar Brian, actor ratat la 26 de ani, și-a pus toată energia în el și se mindrea că poate onora orice cerere de disc. Nu auzise de „My Bonnie” sau de „The Beatles”, însă află ușor că grupul care înregistra pe un disc în R.F.G. putea fi văzut în fiecare zi la „Cavern”.

Brian se duse la „Cavern” de mai multe ori. Era o apariție ciudată între acei tineri, făcea purta costum închis la culoare, cravată, geantă deșnată și, spre admirația tuturor, afară își lăsa un Paul Zelig. Membrii grupului Beatles erau onorați să aibă un asemenea admirator.

Simînd că Beatles putea avea succes dincolo de „Cavern” sau Liverpool, Brian hotărî să devină impresarul lor, înainte de sfîrșitul anului în discuția la o parte, nehotărîrea și timiditatea — țara de unde ori cineva se ulla fix la el — și la urma să se ofere să le devină impresar. John a fost de acord, Paul l-a întrebat dacă lucrul acesta va duce spre independența asupra muzicii pe care o cîntau, dar Brian i-a răspuns că nu, Beatles îl acceptară ca impresar, apoi mîntua Mimi, care rămăsese impresionată de „Iubirea bună” din care venea Brian și de bucuria lui mînture.

Vestea că proprietarul unui magazin de discuri se ocupa de un grup pop ajunsese cînd la urechile unui director de la casa de discuri Decca. Acesta trimise un tipar redactor la Liverpool, să-i rapoă pe Beatles cîntînd la „Cavern”. Și, auzîndu-l, redactorul n-a ezitat și i-a invitat pentru o audiere la Decca, în Londra. Fixă ziua de 1 ianuarie 1962.

(va urma)

G. DUNESCU

Ioana Proca

Cutii de cretă

Pădurile înzîi planetare
ceal capetelor înguifoare
roștopolite unde rătăcesc
îndrăgostiții

Cumpărăm mere, sumane, femei,
sentimente preambalate și
cutii de cretă
întrînd tîrgul
ca un balans bratele curioșilor
invită la sălbăticie.

Trafic de priviri între soare și iarba
uimită de intensitatea dezolării
în timp ce pîntecul femeii
răsturnat ca un hoinar
cu buzunarele goale
inseninează rînilor.

Astentăm nîmele căruțe
cu var și nisip
noi, cumpărătorii ce-ne-ntunecăm
la urechea podului.

Saibaticie de rouă

Arborii învață pîeralul
din goliciunea grădinilor
împingînd sîerul
spre înflorire.

Ia-ți flanela roșie,
cade zăpada,
mineca scurtează distanța
dintre noi.

Definiții

Poemele mele,
femei intrate în ospiciul fatalității

umbrate de somnolența anesteziecelor
trăiesc în convalescență
pînă la reducerea concediilor
și deblocarea hotilor apărute în societatea
de larg consum în subnațiile
și inolenșivetele incubatoare.

Poemele mele,
Tiesite cu viermîșori conservatoristi
ca și scuibatul oficioșului aruncat
peste gardul ce-l separă

de restul curioșilor
se lasă adulmecate de iepurii spînzurați
de-un amorev și înscrși în necroloagele
cioplite în marmură de Rușchita.

În poemele mele,
surde și oarbe la tipătul balerinci
împudică și fără simțul realului,
respiră femeia ce pofteste
un măr ionaian.

Teleofat

La neante născute cu valeri și frînghii
înlimidează fragilitatea înierelor
pe cînd cîntărea termometrelor
o singură mîșcă pe care simțim
n-o poate seurtă.

Ceasul zgirie fieținea distro iubire
și melodramă
îngelînd ansoși rațiunii
unde încă se pietefeste
ca la un priveghi neapropiat
la ordinea zilei

Neastîmpărul din îmegerirea liliacului
e împărăția în care d' puezem
și-a înfiat gheara de-afară nă-țiseală
făcîndu-ne să ne reîntoarcem la
audito-ri-ii ce știșiasse asfințitul
ca un teleofat.

Sa nu îți vinzi

Așa cum, niciodată, stringîndu-ți-l la piept,
copilul nu-ți vei vinde pe-un altul mai deslept,
să nu îți vinzi nici țara speranței pe valută,
chiar dacă te mai doare, vreo rană neștiută!

Așa cum, niciodată, n-ai mamă ca s-o schimbi,
chiar dacă nu-i o lady și nu știe trei limbi,
să nu îți schimbi nici țara tarabelor străine,
oricît ar fi, pe-afcea, un loc și de mai bine!

Așa cum, niciodată, n-ai tată de schimbat,
deși, albit de doruri, întirzie-ntr-un sat,

să nu îți schimbi nici țara pe-o dulce sărbătoare,
chiar dacă adevărul, pe-acasă ne mai doare!

Așa cum, niciodată, nu îți vei vinde frații
— ciți abeli și ciți caini aflăm prin alte nații —
să nu îți vinzi nici țara pe-afise de reclamă,
chiar dacă și pe-afcea, statui se mai destramă!

Așa cum, niciodată, iubitei n-ai să-i vinzi
nici chipul stîns, nici țara, uitatelor oglinzi,
să nu îți vinzi nici țara, oricît de mare-i pretul,
na sint pe lume ecouri s-achite Voroneșul!

POMPILIU CRISTEA

Închinare la Putna

Măria Ta
stă Tara vespie în anul iubirii Tale
dar ne mai doare o durere
porunca legii din adine
la Putna pasul Tău măsoară pîzind
a vremii aspră vale prin care
Tara-și trece anii cu semnul vicții
la obline
dar ne mai doare o durere
Privirea Ta tot săgetează
prin inimile noastre zarea
hofarelor zidite-n dor
la Putna
clopote înalte mărturisese și priveghează
și noi ne-mpărtășim
din slava și din rostul neodihnei lor
Venim din patru zări de Tară
acestor vîșnice affare
să zăbovim o clipă-n gîndul în care Tu
Te-ai înălțat
și raza Ta ne înveșmîntă
adine și sfînt luminătoare
dar ne mai doare o durere
și-n suflet clopotele bat

GEORGE L. NIMIGEANU

Dilemă

Computerete lumii-au arătat
cuprinse de o stranie sfîșieală,
căci de la minus la plus infinit
au alergat și-acum stau ca-ntr-o boală
a minții lor mecanice, directe,
fără meandre, adînci și complicații.
Stau inutile firmele selecte,
fără vreun rezultat în timp și spațiu
Cețule electronice zăc bete,
încinse de travaliu necurmat
și n-au aflat formulele secrete
pe care, să le știu, le-am programat.
Computerete lumii au murit
nedezlegînd o stranie problemă:
„Mă mai iubesti sau nici nu m-ai iubit?”
Bolnav rămîn de strania dilemă...

NICOLAE PETRE VRANCEANU

Scrisoare de pe-front

Iubita mea,
în loc de „te iubesc”
prînește glonțul
Ce gîndul meu spre tine
l-a oprit.

DAN DEVOVIA

ESKILER INTERAN

Constalam că sint foarte numeroși oamenii care, animați de tot felul de motive, scriu poezii, poezii, poezii. Preocuparea în sine este, fără doar și poate, folositoare, dacă ne gîndim, de exemplu, la faptul că infurmușează, în ultimă instanță, simțirea celui ce se-numește să-și aștearnă gîndurile în alt de dificilă și complicată haină a versului. Se-nîmplă, bînuim, acest lucru, chiar dacă mîrturisirea se materializează prin versuri ca: „Tu și fost o durere / Care m-a ferit de țară / Îmblînzind a ropșii vrede / Cînd fiori pornea să cearnă”, cum ne scrie Diana Mla. Sau, ca să mai dăm un exemplu: „Linștea de codru vine. / O privește cu gînd de pace. / Trece dincolo de mine. / Se oprește și-apoi țare. // Mă voi să-mi lasă-a cale / Să cunosc palatul ei...”, cum ne scrie George Teofil Cîrpița. Dar în clipa în care apare și pretenția de a publica astfel de versuri, singurul nostru răspuns nu poate fi altul decît acel neplăcut decandată un. Versuri incoercive asemănătoare ne-au mai trimis George Paul, George Camelia, Popescu Mireea, Săndulescu Emil, Ion Marian Parîșoș, Luca Luminița, Stan Anelisa, Ștefan Hie, Alex. C. Crijeșcu, Toma Camelia, Mihai Bodeleanu, Prigoi Marineta, Bobocș Ionela, Elisabeta Iovan, Hies Ecaterina, Lăușana Dan, Spînu Doru, Vasile Constantin, Cojocaru Florea, Laurențiu Spîțaru, Zamfir Andu, Daniel Brînzaru, Carmen Săunaru, Maria Neagra, Valerica Giorgi. Altoru, mai dedată cu verificarea, învățați să ocolim stîncile, li se pare că starea de ambiguitate și agn-zis modernism sint suficiente pentru a forța un publicării. Astfel, Ștefan Bîrînghe compune: „Edonici fapțură o rată ce vibrează / Pe arpa rokșe (sic!) în năcștea de lîncă / El, lie riciul, stărește din trupul său alena / S. b. degetul ce-și face un semn pe haina deasă”. În acest caz, situația este ceva mai gravă, în sensul că, de la un oarecare hobby, menținut în limitele normalului, s-a ajuns la o periculoasă beție de cuvînt care, în final, ar putea să zdruncine starea psihică a pretendentului nostru. Dar, ca să nu ne limităm numai la aceste modele negative, iată și cîteva versuri ce ne-au atras atenția: „Unde se dec clepsidrele cînd mor? / În care lumi? Spre ce hotare? / Doar amîntîrile rămîn în urma lor / Sfîrșitul lor sînd un strîgăt de îndurare”. Din păcate, fără o știință a meseriei de-a scrie versuri, poemul își pierde din savoare. Asadar, Mireea Șoculescu, poate că data viitoare vom spune „da”. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

VICTOR NIȚA

flacara

PENTRU MINTE, NIMA SI LITERATURA

Reflecții despre suris

II.

4. Poate că nici un pictor nu suride în autoportrete pentru că nici un artist adevărat n-a fost un înțelept. Și poate că, în principiu, arta însăși nu poate fi înțeleaptă.

La urma urmei, ce este înțelepciunea? „Nici să iubești, nici să urăști: iată jumătatea oricărui înțelepciunii. Nici să nu spui nimic, nici să nu crezi nimic: iată cealaltă jumătate”, era de părere Schopenhauer. Și dacă aceasta e înțelepciunea, e limpede că un artist adevărat n-are acces la ea. Mai mult: lui îi lipsesc chiar toate condițiile pentru a fi înțelept, începînd cu prima. Or, cînd iubești, nu ești inclinat să surizi. Faci asta cînd îți amintești că ai rubit, cînd visezi că vei iubi sau cînd vrei să uiiți și una și alta.

Marc Aureliu zicea că înțelept este cel care trăiește în fiecare zi ca și cum ar fi ultima. Dar cum să ți-l închipui pe Leonardo pictînd Gioconda cu gîndul că pînă seara trebuia să termine tabloul, deoarece ziua aceea putea fi ultima? Și care nu s-a născut arta tocmai din neputința noastră de a ne consola, din incapacitatea de a ne opri la ceea ce ni se oferă sau ni se ia?

Poate că artistul rămîne artist doar cîtă vreme are tîria să nu fie un înțelept. Leonardo nu-i contrazicea pe cei în serviciul cărora se afla și îi uimea pe oaspeții ducelui de Milano prin ingeniozitatea cu care îi regiza serbările, dar din fericire uneori a lăsat toate la o parte și a fugit în refectoriul minăstirii Santa Maria delle Grazie unde picta Cina cea de taină. Mintuirea artiștilor care au avut vocație de înțelepți a fost, se pare, ratarea înțelepciunii lor. Căci din înțelepciune arta n-a cîștigat, cel mai adesea, decît abandonuri și jumătăți de măsură, în vreme ce nebunia de a rîvni imposibilul a împins-o înainte.

5. Sigur, după ce privești multă vreme statuile grecești începi să pricepi de ce surid zeeii. Cînd surizi, toate se așază parcă la locul lor. Nimic nu te mai aținge. Te împaci, brusc, și cu tine și cu lumea. Totul e să reușești. Dar în cazul unui artist lucrurile se complică. El nu vrea atît să-și vindece rînille, cît să le înțeleagă.

Și ce sint zeeii, de fapt? Răspunsul lui Goethe nu mă satisface. „Cu cît te simți mai mult om, cu atît ești mai asemănător cu zeeii”, spunea el. Și sint inclinat să cred că adevărul e tocmai pe dos. „Vrei să știi ce sint zeeii? mi-am zis într-o zi, la o clepsidră și privește-o atent. Urmărește firul de nisip care curge. El e clipa. Te poți recunoaște și te poți oglîndi în el. Nisipul care a căzută e plin de amintiri, de regrete. În schimb, cel care așteaptă să cadă îți încetează privirea cu speranțe. Și sparge apoi această clepsidră. Nisipul care se revărsă din clepsidră sporită nu mai are nici trecut, nici prezent, nici viitor. El a încetat, să mai fie timp. E zeu.”

Și era normal, cred eu, ca omul să spargă uneori clepsidră, să se vizeze într-o lume în care să existe nu numai moarte, ci și eternitate, nu numai limite, ci și nemărgi-nire. El avea nevoie să facă grăuntele de nisip să suridă după ce l-a urmărit cum cade. Apoi, tot el a descoperit, ca grecii, că i-a imaginat pe zeeii pentru a pune pe buzele lor cuvintele sale. Și că, vrînd să fie asemănător cu zeeii, a aflat doar ceea ce îl despărțea de ei.

Atunci, surisul a devenit melancolic.

6. Nu e greu să ne-o imaginăm pe Gioconda printre stîncile din care a fost cioplit și Sfinxul de la piramide. Și totuși, de unde atîta liniște pe chipul ei, trînd într-o lume care știe atît de ușor să ridă și atît de puțin să suridă?

Da, atît de puțin. Căci nu e vorba aici de surisul fotografic, care ține de o cută facială, nu de o cută a sufletului. Redus la fiziologie, surisul nu mai înseamnă nimic. Sau înseamnă, dar înseamnă exact contrariul surisului adevărat. Acesta n-are nevoie de martori. Nu vrea să atragă atenția, să cîștige bunăvoința și să placă, așa cum vrea surisul pur epidermic. În realitate, nici nu știm dacă Gioconda sau Sfinxul vîd ceva. Sau dacă vor ceva. Au renunțat, probabil, la orice dorință, obținîndu-și tocmai astfel libertatea de a dori orice. Un paradox? Dar nu trăim într-o lume de paradoxuri?

7. Iată încă unul. M-am întrebat dacă nu cumva Timpul, nu un sculptor, a creat misterul Sfinxului, așezîndu-i pe buze un suris metafizic pe care Sfinxul nu l-a avut, poate, inițial. Și nu cumva Venus din Milo este mai seducătoare fără brațe decît va fi fost la început? Poate că brațele mutilate accentuează și mai mult frumusețea ei. Poate că abia brațele mutilate au făcut această frumusețe să strige. Căci surisul Venerei din Milo triumfă într-un fel și asupra brațelor mutilate.

Ce vreau să spun? Că Gioconda suride undeva între triumf și eșec.

Și că surisul însuși e și triumf și eșec. În clipa în care își anunță victoria, își recunoaște și înfrîngerea. Buzele vor să murmure parcă. Apoi renunță. Zîmbesc. Undeva între vorbă și tăcere înflorește ceva care e și început și sfîrșit.

Dar dacă e adevărat că abia cînd ne înțelegem pe deplin limitele atîngem nemărginirea, acesta e, probabil, momentul în care suride Gioconda.

OCTAVIAN PALER

Simple note

O polemică din alte vremi...

...sau bucuriile și dezamăgirile cercetătorului, reprezenta mai fidel titlul întreg și cuprinzător al celor ce vor urma.

Parcurgeam cu interes și eu rîozitate, documente și scrisori rămase de la Mihail Antoniadă, asupra cărui subiect mă aplicasem ca să-i scoi la lumină aducerea aminte și meritele, năpădite de bălăruile uitării. Și dau neste acest text dactilografiat, iscălit cu cerneală, de mîna profesorului C. Rădulescu-Motru și îl redau integral, respectîndu-i sublinierile:

Noua Revistă Română București Boulevardul Ferdinand 55

25 ianuarie 1910

Stimate Domn,

În nr. 12 din NOUA REVISTA ROMANA, colaboratorul nostru domnul Eugen Porn, a scris un articol de critică literară intitulat UN POET: P. CERNA. Mai mulți tineri literați, membri ai de curînd întemeiatei Societăți a Scriitorilor Români, au găsit că acest articol este „ANTIROMÂNESC, că prin el se „INSULTĂ TOATA MIȘCAREA LITERATURII NAȚIONALE DE ASTĂZI” și au înaintat o petiție Corpurilor Legiuiltoare, în care cer Domnilor membri ai Parlamentului să respingă pentru aceste motive cererea de împămintenire a d-lui Porn, care trebuie să vina zilele acestea la ordinea zilcii.

Dorind să cunosc părerea Dv. asupra acestui caz, am onoare a vă ruga să binevoiți a-mi răspunde la următoarele întrebări:

1) Merită articolul colaboratorului nostru calificativele date de acei domni membri ai Societății Scriitorilor Români?

2) Ce credeți despre mijlocul la care au recurs aceiași domni literați, cerînd sancționarea Parlamen-

Iubirea de frumos

1907

S-au implinit șaptezeci și cinci de ani, o viață de om, de cînd mîi de văduve și orfani, prin lacrimile lor împreunate cu singele bărbatilor și părinților lor, au înălțat pînă la ceruri vilvataia suferinței acestui neam de atîtea ori călcat în picioare dar niciodată înfrînt, niciodată deznădăjduit, ridicîndu-și mereu mai drept și neprihănită înfașisarea după statura Logosului intrupat în istorie.

O societate care recurge la masacre în masă pentru a supraviețui în loc să implinească nevoile vitale ale oamenilor după pravila dreptății este sortită pieririi. În 1907 s-a văzut limpede că e strîmbă rînduiala asupra acestui neam, că poporul cel mult este înșelat și nedreptățit, că roada cea dulce a pămîntului nu ajunge pe masa celui

Din jurnalul de călătorie

al dr. Grindei

În Nord (XVII)

Călătoria din Kiel-ul nordic spre inima germană, prin Hanovra și mai departe, este o alergare lină și sigură a trenului printre pădurile de brazi și mesteceni. Viteza face să nu mi simți frecarea și scrișnetul metalic al roților. Este o alunecare lină și continuă, parcă ar fi alunecarea bărcilor cu pinze albe pe apele fiordului, în după-mesele cu mare fără valuri.

Și sufletul s-a potolit, curge și el lin și alb, fără nici un obstacol și fără nici o oprire. Sint în matca lor sigură toate cele trecute, care s-au așezat bine, fiecare la locul lor, tot ca o mare fără valuri. Cit e înainte și cit este înapoi în alunecarea calmă a sufletului nu mai e o întrebare. Timpul scurgerii vieții noastre poate deveni același, egal și unic, ca o singură trăire. Cee ce vor veni își vor găsi loc sigur, s-a vor așezate și ele și se vor modela ca toate care au fost

tului într-o chestiune de critică literară?

Primiți vă rog Stimate Domn, asigurarea deosebitei mele considerațiuni.

Director, C. Rădulescu Motru

Declar, de la început, că nu cunoșteam episodul acesta și nici polemica stîrnită, cu toate că altele și pentru alte trebuinți, am cercetat colecția diversilor ani din Noua Revistă Română, fondată și condusă de C. Rădulescu-Motru, care avusesse două perioade de apariție, cea inițială, bi lunară, de la 1 ianuarie 1900 pînă la 15 ianuarie 1902, cînd își încetăză existența și care va fi reluată la 12 octombrie 1903, ca săptămînal, și va continua pînă la 24 iulie 1916. În locul ei, după primul război mondial, mai exact de la 22 iunie 1919 la 1 iulie 1923, Rădulescu-Motru va scoate Ideia Europeană.

Se vede, însă, că nici un interes și nici o verificare nu-mi erau legate pînă acum, în mod expres, de anul 1910 al Revistei și am luat drumul Academiei să văd dacă Mihail Antoniadă da un răspuns și ce răspuns anume, chestionarului și solicitării fostului său profesor, căruia îi fusese și asistent.

Nu l-am găsit consemnat în Noua Revistă Română — și faptul pare plauzibil și normal, fiindcă Panait Cerna, Eugen Porn și frații Const. și Mihail Antoniadă erau foarte buni și notorii prieteni de fiecare zi, pe care îi știa ca atare toată lumea literară de la noi — și așa, căutîndu-l pe Mihail Antoniadă, am căzut peste polemica purtată, cu mai bine de șapte decenii în urmă, în tînsă pe mai multe numere succesive, de care eram cu desăvîrsire străin și care arată deopotrivă oameni și mentalități, cu luminile și întunecimile lor, orbii de patimă și de ură unii, senini și anorați în judecări în luciditate și în obiectivitate alții. Dar citeva deslușiri, înainte de a intra propriu-zis în temă, se impun cu precădere. Eugen Porn, italienistul, ajuns mai apoi profesor la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale, evreu de obîrsie, era cronicarul literar și teatral de la Noua Revistă Română, iar în epocă, pentru evrei, indiferent dacă erau născuți aici sau nu, „imobilitizarea”, „naturalizarea” ori cetățenia cum se spune astăzi, se dobîndea de la caz la caz, individual, printr-o lege obligatoriu să

ce îl muncește, ci pe masa cîtorva străini de neam pentru care păstrarea averilor adunate din suferințele și munca altora era mai presus de viața cuiva pentru care își îngăduiau și crima. Există un drept natural al omului mai presus de dreptul civil care poate să alunece în defavoarea omului la un moment dat, adică omul este mai important decît o lege care se arată a nu-l mai sluji pe om și care trebuie abandonată pentru a-l salva pe om, nu a o întoarce împotriva omului.

Există acel drept natural al oamenilor, al țărănilor, adică să nu lezi gura boului care treieră, cum spune textul vechi de două milenii, că cel care stoarce mustul se cuvine să se împătășească dinții din grăsimile vitei și holda pămîntului și pentru acest drept natural al omului, al țărănilor s-a ridicat tîncărul avocat Marx în vestitul proces al țărănilor germani care în cap de iarnă n-aveau voie după dreptul civil să stringă lemnele uscate din pădurile grofilor, există un drept natural al omului care îi

și care trăiesc undeva, în acele adînci, pe care nu le mai tulbură nimic din afară. A dispărut teama de ce va mai fi, căci s-a așternut total și blind liniștea peste cele ce-au fost. Se adună aici și cele de foarte curînd, limpezi și calde, și cele grele în severitatea lor, ca în după-masa aceea cu vînt aspru de la marea nesfîrșită cu nisipuri mișcătoare ce-nconjură orașul Labbe, care înseamnă locul cel mai nordic al coastei germane. Acolo se termină pămîntul cîmpiei germane și începe marea. Cele văzute acolo să le filtrez prin calmul sufletului de-acum și cel din ultima zi de azi-dimineață, cînd ceața despărțea soarele de apă. Se filtrau razele prin perdeaua diafană și făceau să strălucească într-o mișcare de argint valurile abia simțite. Și eu să reușesc aceasta și să devin așa cu toate cele din mine, să fiu argint curat iluminat de razele propriului meu spirit cu filtrele lui sigure. Să nu străbată zgure neagră a orașelor și nici întrebările mele grele despre rostul și semnificatia vieții oamenilor atît de greu de descifrat. Cîci pîndește tentația absurdului mișcării lor inconștiente,

sfîrtecătă de contradicțiile ce-i măcină mereu.

Dar tentația întrebărilor să se oprească, căci s-au oprit și gîndurile. Este numai alergarea egă peste cîmpia netedă, acum, în deschiderile spre sud, din cînd în cînd cu perdele de copaci, din luncile de-a lungul apelor. Sint trei numai ochii și cuprînd totul. A dispărut chiar și chinuitoarea nevoie de a cuprînde și de a păstra toate cele văzute. Se-așază simplu cele înscrise pe retină.

Oh, de-aș putea ca toate cele văzute să le pot reproiecta din mine în forma lor cea mai simplă și cea mai curată, ca și cum nu aș fi o ființă omenească subiectivă care să le priceapă și să le claseze în judecata și imperfecțiunea sa! Ele să trăiască în frumusețea lor absolută, necontrolată de eul meu. Căci cit putem reda noi din frumusețea lumii, noi, care ne chinuim de urîtenia și răul lumii?

(Va urma)

STEFAN BERCEANU

fie votată de Parlament, alcătuit atunci din Camera și Senat.

În 1910, Editura „Minerva” îi tipărește lui Panait Cerna volumul Poezii — singurul, dealtfel, pe care ni l-a lăsat — cu care a intrat, ca poet, în istoria noastră literară pentru totdeauna, indiferent cite ediții s-au tras din el, comentate, critice și adăugite, după pînă timpuria lui moarte. Și Eugen Porn, în Noua Revistă Română, îi consacră un amplu studiu analitic, temeinic argumentat, care începe cu o filipică la adresa unei anumite poezii care se practica. Citez: „Era firesc, ca într-o vreme cînd simțul pentru adevărata poezie e tocit și pervertit de o poezie mărunță, de toate zilele, fabricată la porunceala directorilor — și de alte întreprinderi literare, — era firesc, ca într-o astfel de vreme un poet atît de adinc ca simțire, atît de înalt ca cugetare, atît de adevărat poet ca Cerna, să fie primit cu răceală și să apară neînțeleș celor mai mulți.” Ceva mai departe, Eugen Porn adaugă: „Considerații străine de artă, peticenii personale ori interesele mîci „bisericești” precumpnesc în aprecierile criticilor. De aceea, nu mă miră că un poet ca Cerna, care a rămas izolat de toată această agitație exterioară, care nu și-a fărîmițat talentul pentru vreo protecție „binevoitoare” a vrucneia din aceste grupări, furnizînd la comandă cite coloane de versuri se cereau — este rîu privit de o sumă din „pontifii” criticii noastre.” Și Eugen Porn își încheie cronică așa: „Acesta e poetul pe care cei mai mulți îl primesc cu răceală și indiferență ori „nu-l înțeleg”, pe care, însă, o cîntă intelectuală îl gustă și îl admiră ca pe cel mai puternic, ca pe cel mai poet dintre poeții generației de astăzi.”

Am reproduis din critica lui Eugen Porn părțile cele mai acide. Și întreb: ce este „antiromănesc” în cuprînsul ei și de ce acuza că „insultă toată mișcarea literară națională de astăzi”, cînd el n-a făcut decît să denunțe o stare de spirit precară și să semnaleze practici și moravuri reprobabile? Atît. Dar a fost destul ca să declanșeze focul și să fie atacați și Eugen Porn și Rădulescu-Motru și Noua Revistă Română și, de aici inversuna, a polemică, de care mă voi ocupa în „Flacăra” viitoare.

L. KALUSTIAN

ingăduite să ia acele lemne care în loc să putrezească pot încălzi leagănele pruncilor din casele țărănilor și ori de cite ori acest drept natural al ființei umane este călcat în picioare, omul este în drept să-și ridice fata din pulbere spre flacăra înălțîmăta a Luceafărului de ziută. Ca și răscoaia lui Horia și a lui Tudor, cea din 1907 nu este răzmeriță, ci o îndreptare a lucrurilor. Cînd evlavia și cinstea unui om, cînd munca lui nu mai are nici un preț, cînd rînduiala tradiției viețuirii sale sint nesocotite, cerurile se răzbură prin fiii pămîntului.

Să ne aducem aminte de jertfa părinților noștri de la o mie nouă sute șapte, să-i cinstim prin dreptatea noastră înfăptuită zi cu zi întru propășirea omului, această podoabă a universului față de care avem datoria de a-l ajuta să se desăvîrșească prin pilda viețuirii noastre.

IOAN ALEXANDRU

flacăra PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

„Eu sint sigur că totul va merge bine“

Deși atât de asiduă pînă la începutul anului 1918, de la 5 ianuarie corespundența lui Take Ionescu se întrerupe pe neașteptate, urmînd să fie reluată abia la 25 iulie, de la această dată înainte ea avînd să fie expediată de la Paris.

În ianuarie 1918 Iasul a fost puternic frământat de situația politică și militară a țării, guvernul, în urma încheierii armistițiului ruso-german, fiind silit să se gîndească și el la un armistițiu și apoi, evident, la o pace separată, Take Ionescu s-a opus împreună cu aderenții săi din cabinet, s-au opus însă cu toată îndrîjirea acestei soluții, cerînd ca lupta să continue pînă la ultima zvicnire de viață a României.

Miniștrii takisti au demisionat astfel cu toții din guvern. Aceasta a atras demisia întregului cabinet, la 29 ianuarie constituindu-se un guvern prezidat de generalul Averescu cu misiunea de a continua politica armistițiului și de a sonda înamicul asupra condițiilor de pace. Îndată ce au început aceste discuții, Take Ionescu s-a hotărît să părăsească țara pentru a continua lupta la Paris pe baricadele diplomației și propagandei. Ceea ce îl preocupă în acest moment era teama de a nu cădea prizonier în minile germanilor. Primul său plan a fost de a ajunge la Paris, prin Japonia și Statele Unite. În cel din urmă, generalul Averescu refuzînd să semneze pacea propusă de germani și aliații lor, s-a tornat la 5 martie 1918 un guvern prezidat de Alexandru Marghiloman, care rămăsese la București în timpul ocupației germane. Cerîndu-se de către germani expulzarea din țară a lui Take Ionescu și a principalilor săi colaboratori, s-a ajuns la aranjamentul ca takistilor să le fie permisă plecarea printr-un tren ce urma să treacă prin teritoriul ocupat al României, prin Austro-Ungaria, și apoi prin Elveția pentru a ajunge la Paris. Trenul respectiv s-a numit „trenul Take Ionescu“. Odată cu Take Ionescu a plecat și Nicolae Titulescu, doctorul Ion Cantacuzino și numeroși alți antantisti. Cu același tren au părăsit țara și ministrul Italiei, baronul Fasciotti, precum și al Serbiei, D. Marinkovici.

La Ploiești, organizată de autoritățile de ocupație, i s-a făcut lui Take Ionescu o monstruoasă și vulgară manifestație de ostilitate.

La 22 iulie 1918 el, împreună cu fidelii săi, avea să sosească la Paris. Aici urma să înceapă cea mai grea etapă din activitatea sa politică, scopul urmărînd fiind de a convinge guvernul francez și celelalte guverne aliate despre situația grea în care s-a găsit România, cînd a fost silită să încheie pacea separată — pace care nu era însă dorită și recunoscută de poporul român, și care nu avea să fie ratificată de regele Ferdinand. Aceasta a fost una din cele mai nobile acțiuni din viața lui.

La Paris se găseau atunci numeroși parlamentari, profesori și ziariști români care înființaseră în capitala Franței și un ziar, La Roumanie, prin care se protesta vehement împotriva păcii lui Marghiloman. Take Ionescu, cunoscut și apreciat mai dinainte la Paris, a intrat fără întârziere în contact cu președintele cabinetului francez, Georges Clemenceau, care avea să joace un rol hotărîtor la conferința păcii, cu ministrul de externe Et. Pichon, și apoi cu bărbății de stat ai Angliei, motiv pentru care, însoțit de Nicolae Titulescu, s-a deplasat la Londra. În această luptă el a căutat să atragă marile ziare franceze și engleze, Le Temp, Times, cărora le-a acordat mai multe interviuri, și altele, și a intrat totodată în relații cu numeroși oameni politici și diplomați.

VASILE NETEA

Insomnie lingă destinele țării

„A sancționa nu numai războiul, dar chiar și pregătirea lui, ar face cu neputință orice război de agresiune“

Este meritul lui Nicolae Titulescu că — într-o epocă în care, în ciuda pașilor importanți și concreți făcuți pe linia anulării războiului ca instrument legal de rezolvare a diferendelor internaționale, folosirea forței era încă acceptată într-o serie de cazuri și sancționată ca atare prin autoritatea legii și practicii internaționale — a pledat cu toată autoritatea gândirii și experienței sale pentru degrevarea mentalității juridice și politice a vremii sale de o asemenea concepție care i se părea a fi o adevărată infirmitate. Se impune a sublinia în mod deosebit faptul că insistînd pentru scoaterea războiului în afara legii, el a relevat exigența de însăși pregătirea războiului să fie considerată ca un act ilicit și condamnat. Afirmînd că nici un considerent nu poate susține și justifica apelul la forță în relațiile internaționale, Nicolae Titulescu are meritul de a fi introdus și promovat în dreptul internațional orientări cu adevărat innoitoare.

Apreciînd că un rol însemnat în preocupările și eforturile pentru eliminarea războiului din viața internațională îl putea juca definirea agresiunii și agresorului, înțelegînd semnificația și implicațiile principale și practice ale adoptării unor instrumente juridice internaționale în materie, Nicolae Titulescu a primit cu deosebit interes propunerea Uniunii Sovietice de definire a agresiunii și agresorului, a susținut concretizarea acesteia într-un document internațional angajant, considerat ca un pas concret spre asigurarea securității colective, cu atât mai necesar și salutar în condițiile creșterii pericolului fascist și revizionist. Realismul politic l-a făcut să depășească orice reticență de ordin ideologic și să vină în întîmpinarea unor asemenea propuneri de deplină receptivitate. Evocînd acest moment, Nicolae Titulescu avea să scrie cîțiva ani mai tîrziu: „Sintem la Geneva, într-una din acele dimineți cenușii, care caracterizează așa-zisa primăvară a acestui oraș. Deodată, Litvinov se ridică și propune o definire a agresorului, care orice s-ar spune, este cea mai bună dintre cele care au fost date pînă în prezent. Nu sint jucător de tenis, dar am simțit că o minge atînge racheta mea de om politic. Am aruncat-o imediat înapoi, spunînd spre uimirea generală, căci Litvinov și cu mine eram pînă atunci adversari ireductibili: România acceptă definirea agresiunii așa cum o propune domnul Litvinov.“ Contribuția adusă de Nicolae Titulescu la această operă avea să fie recunoscută în primul rînd de omologul său sovietic, Maxim Maximovici Litvinov, nu numai la vremea respectivă, ci și mai tîrziu, ea și de o serie întreagă de juristi de marcă. O expresie a aceleiași înalte aprecieri este și faptul că tratatele de drept internațional și dicționarele politico-diplomatice inseriu adesea convențiile de la Londra, din 3-5 iulie 1933, pentru definirea agresiunii și agresorului, sub formulele „convențiile Litvinov-Titulescu“ sau „convențiile Titulescu-Litvinov“.

Nicolae Titulescu a pledat convingător pentru ideea de arbitraj și conciliațiune în viața internațională, afirmîndu-și convingerea că nu există diferend, latent sau declarat, indiferent de natură sau părțile implicate, care să nu-și poată găsi rezolvarea pe baza legii internaționale, prin procedurile de arbitraj și conciliere. Adept al unor asemenea puncte de vedere, Nicolae Titulescu s-a pronunțat, în cadrul diferitelor organisme ale vieții internaționale, pentru completarea și perfecționarea procedurilor existente, în scopul asigurării unei acțiuni mai prompte și, deci, mai eficiente.

GEORGE G. POTRA

Iași, sîmbătă, 23 (dec.), 5 ianuarie 1918

...Să revenim la tine, la Paris. Tu vei avea destul timp pentru ați aranja lucrurile pînă la sosirea mea. Aceasta va fi în curînd. S-ar putea întâmpla ca eu să vii, în mod forțat, prin Statele Unite. În acest caz călătoria va dura puțin mai mult. Eu nu o doresc deloc, fiindcă un asemenea drum ar fi mai lung și mai costisitor. Aici totul e pe sfîrșite. Eu nu vreau să fiu prizonier al germanilor și trebuie să evit cu orice preț o asemenea nenorocire...

Paris, joi, 25 iulie 1918

...Am început a lucra la orele opt. Am terminat scrisoarea către ziarul Le Temp (mare cotidian francez, nr.) pe care ți-l trimit împreună cu alte jurnale. Am dat două interviuri ziarului Times (principalul cotidian englez, n.r.), altele la doi ziariști americani și la alți doi ziariști japonezi, și totodată, unul pentru agenția Havas. Ele nu se aseamănă prea mult.

Am văzut români, mulți români. În fond sint cu toți oameni cumsecade. Am văzut și pe Drăghicescu¹⁾, pe care l-am dojenit aspru. Este un fapt. După aceasta totul va merge bine timp de cîteva zile. Am dejunat astăzi la familia Bénéac cu Jules Cambon, fost ambasador al Franței la Berlin. Noi avem atît de multe amintiri comune. Amîndoi l-am cunoscut bine pe Kiderlen²⁾.

M-am reintors acasă la orele patru (16) și am avut apoi unii vizitatori și din nou cîțiva români. Am scris zece scrisori pentru a cere întrevederi. Am cinat într-un cerc invitat de Alexis Catargi³⁾ și soția sa. Au fost acolo și dr. Madge⁴⁾ și Jean Pangal. După cină am primit pe un deputat englez și pe Crețeanu⁵⁾... Eu voi mai vedea printre alții pe Pichon⁶⁾. Presa este mulțumită de mine. O cred fără rezerve... L'Illustration (revista) a trimis să mă fotografieze. Mi s-au luat patru poze.

Sîmbătă, 27 iulie, 1918

...Astăzi am fost de am văzut pe Pichon și pe Clemenceau, de la care m-am întors acum. Eu sint sigur că totul va merge bine, deși cu Clemenceau va fi mult de lucru. Eu o voi face cu tactul cuvenit. Joi dimineața voi pleca în Engliera. N-am putut merge mai înainte.

Pichon a fost mai mult decît cordial. Clemenceau, excelent pentru mine personal. Îți voi spune la întîlnire și altele. Am fost foarte de dimineață la Clemenceau, și astfel am putut profita de zece minute pe care le-am avut libere și m-am dus să văd Piața Pantheonului înaintea școlii mele de drept. Cîte amintiri nu mă leagă de ea.

Să știi că soțul tău este cel puțin aici apreciat la adevărata lui valoare. Personal mi se arată o cordialitate și un res-

pect pe care nu mi le-a arătat nimeni la noi unde am fie admiratori, fie detractori, dar nu și judecători obiectivi...

Le Havre, 1 august 1918, joi.

...Ți-am scris în această dimineață o scrisoare de la Paris. Ți-am scris și de aici și îți voi mai scrie încă... Voiajul a fost foarte plăcut. Țara de pe malurile Senei este foarte frumoasă. A trecut mult timp de cînd eu n-am mai văzut cîmpii verzi, păduri, așezări unde civilizația umană a lucrat timp de secole. Ah, cum aceste frumoase peisaje m-au înveselit în această dimineață de mizeriile pe care mi le fac liberalii. Călătoria mi-a readus bucurii mari, frumuseți eterne și totodată adevăruri eterne. În voiaj am întîlnit un francez, un profesor care s-a bucurat mult aflînd că are de a face cu mine. Am sosit aici după o oră de la plecarea din Paris, am dejunat, am privit marea și apoi în camera de la hotel am corectat notele discursului pe care le-am trimis la Paris. Acesta nu mai este discursul meu, dar este un lucru apropiat. El va apărea în La Roumanie⁷⁾ și tu îl vei citi cu plăcere.

Acum este ora șase (18) și eu îți scriu fie. La masa mea, la ceai, se află și Titulescu cu Madge care vorbesc. Eu nu-i aud. Vom pleca la opt (20) după ce vom fi cinat, și miine vom fi la Londra. Dacă totul va merge bine noi vom sosi acolo către ora 11 dimineața și eu îți voi telegrafia îndată... Voi descinde la Hotelul Hyde Park...

¹⁾ Dimitrie Drăghicescu (1875-1945), profesor la Universitatea din București, emigrat la Paris. A publicat acolo numeroase scrieri cu privire la revendicările și politica României: **Intervenția României în războiul mondial** (1919), **Transilvania** (1918), **Problemele naționale ale Austro-Ungariei**. Aderent al lui Ion I.C. Brătianu și adversar al lui Take Ionescu.

²⁾ Kiderlen Waecter, fost ministru al Germaniei la București, fost ministru de externe al imperiului german, decedat în 1914.

³⁾ Consilier de legăție; a publicat în presa engleză o serie de articole intitulate „Dreptate pentru România“; compozitor. Întreținea la Paris un cerc de muzică.

⁴⁾ Fost medic al reginei Maria.

⁵⁾ Diplomat român.

⁶⁾ Et. Pichon, ministru de externe al Franței în cabinetul Clemenceau.

⁷⁾ Ziarul românilor de la Paris, organ al emigrației, editat de Pavel Brătianu și de Emil Fagure.

„Dar se va spune: nu există soluție judiciară obligatorie pentru toate problemele juridice, avînd în vedere domeniul labil al rezervelor, și nu există instanță recunoscută pentru a rezolva definitiv conflictele de natură politică.

Cît despre prima obiecție, sint gata să recunosc că domeniul în care acționează rezervele ar putea să reducă pentru moment sfera de acțiune a arbitrajului internațional referitor la problemele juridice. Spun pentru moment, căci evoluția stă mîrturie că ideea de arbitraj capătă în relațiile internaționale o tot mai mare importanță. Și, dealtfel, chiar criticii autorizați care ridică această obiecție acceptă ideea că se va putea ajunge, în urma unor noi eforturi, la soluționarea pasnică, prin arbitraj, a tuturor problemelor juridice și la executarea aproape certă a sentințelor pronunțate.

Dar nu pot să admit că nu există o instanță recunoscută pentru judecarea conflictelor de natură politică. Afirm, dimpotrivă, că nu există conflict posibil, că nu există conflict pe care ni l-am putea închipui, nici actual, nici viitor, că nu există nici măcar un singur conflict latent sau declarat care să nu-și găsească judecătorul în virtutea unei legi internaționale, acceptată și pusă în practică de către imensa majoritate a statelor; acest judecător este Societatea Națiunilor.

Dar tocmai felul cum este organizată aceasta constituie ținta criticilor: Societatea Națiunilor este incapabilă să soluționeze și deci cu atît mai puțin să prevină conflictele; ea este în orice caz paralizată de proasta calitate a dreptului pe care este chemată să-l aplice.

Dar unde am ajunge oare dacă am pune fiecare în locul judecătorului acceptat de comunitatea internațională pe cel preferat de noi, iar în locul dreptului care guvernează comunitatea internațională dreptul preferat de noi? „Tratatul ce am semnat astăzi are o importanță considerabilă.

La un moment cînd pe urma atitor evenimente situația internațională este mai curînd confuză, într-o vastă regiune a lumii, și anume tocmai în aceea în care se credea că pacea este mai fragilă, s-a stabilit în chipul cel mai armonios obligația absolută și perpetuă de neagresiune.

Dar tratatul pe care l-am semnat este mai mult decît un simplu pact de neagresiune.

Așa cum am susținut întotdeauna, agresiunea este interzisă chiar de Pactul Briand-Kellogg și ceea ce importă nu este atît de a repeta o obligațiune deja luată, dar de a preciza în chip cit mai concret posibil în ce consistă această obligațiune.

Sint mulți ani de cînd în lucrările noastre de la Geneva ne-am străduit să găsim o definiție acceptabilă a agresiunii și trebuie să mărturisesc că rezultatele nu au corespuns întotdeauna eforturilor noastre (...)

Delegației sovietice îi revine onoarea de a fi precizat pentru prima dată în viața internațională cu curaj, franchețe și claritate definiția agresiunii.

Eu nu revendic pentru țara mea (...)

decît meritul de a fi înțeles (...) din primul ceas în care definiția dumneavoastră a devenit publică, toată importanța ei pentru menținerea păcii generale și de a o fi susținut din toate puterile noastre în dezbaterile de la Geneva.

Cu cit această definițiune va fi acceptată de un mai mare număr de state, cu atît se va fi lucrat mai mult pentru consolidarea păcii generale.

De aceea iau act cu satisfacție de declarația dumneavoastră că guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste este gata să încheie cu celelalte națiuni convenții similare aceleia pe care am semnat-o în calitatea noastră de vecini.

Fac cele mai sincere urări pentru ca această invitație la pacea generală să fie încoronată de cel mai mare succes.

Dați-mi voie să adaug că tratatul ce am semnat astăzi are o semnificație specială pentru țara mea.

El constituie o primă și importantă etapă pe calea care duce la normalizarea raporturilor noastre.

România și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste sint vecine și istoria nu a înregistrat un război între națiunile noastre.

Aceasta înseamnă că ele sint sortite să fie prietene.

Nu am nici o îndoială că, în munca ei neobosită pentru menținerea păcii generale, România va face tot ce depinde de ea și am toate rațiunile să cred că guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste va face la fel pentru ca cele două națiuni să realizeze pentru cel mai mare bine al lumii poruncile geografiei și istoriei.

„Am socotit întotdeauna o datorie de a aduce un omagiu guvernului Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste pentru importanta contribuție la pace pe care o constituie participarea ei la această mare operă.

A definii cu precizie agresiunea ca fapt pur și simplu independent de orice considerație teoretică, a preciza cu grijă noțiunea teritoriului asupra căruia agresiunea nu s-ar putea exercita, a se angaja cu fermitate de a nu face operă de agresor, oricare ar fi rațiunile de ordin internațional sau intern care ar putea-o justifica, înseamnă a substitui vagilor aspirațiuni de ideal care au stăpînit pînă astăzi eforturile națiunilor și ale conducătorilor lor o bază practică și solidă, care constituie punctul de plecare al unei întregi vieți noi.

N-am nici o falsă modestie a vă spune că m-am consacrat acestei opere din toate puterile mele și într-un elan de desăvirșită sinceritate (...).

Definiția agresiunii n-ar avea însă importanța pe care i-o atribuim, dacă, odată pusă pe picioare, ea n-ar fi acționat cu o idee forță și dacă ea nu ne-ar fi dus la o a doua etapă a muncii noastre: după ce am circumscris rîul, să găsim mijlocul de a-l împiedica.“

Ciortea Ioan, 77 de ani, str. Axente Sever nr. 18, Teiuș: Interveniți să se ambaleză crema de ghele în diverse cutii. Acum există numai cutii mari, care favorizează uscarea. De asemenea, în județul Alba nu se găsesc capsule pentru autosifoane.

C.A.P. Cîrjoaia, comuna Cotațari, Iași: Cheltuielile de școlarizare ale petiționarului Tîrgovățu M. Maria vor fi achitate Liceului agroindustrial Iași imediat după deschiderea finanțării pe acest an.

I.T.A. Hunedoara - Deva, pare autobuze: Tov. Manase Izidor din Daia Română a avut dreptate. Acum, circulația pe traseul Brad - Ciungani se desfășoară normal, cursele de călători efectuându-se după grafice.

Dominte Grigore, Bd. Păcii nr. 11, bloc P8, scara 6, apartament 227, sector 6, București: De 36 de luni bat asfaltul către Cooperativa RADIO-PROGRES, unitatea 50, din Bd. Păcii. De peste trei ani aparatul meu „Victoria” așteaptă să fie reparat, iar eu îl aștept acasă.

Procuratura municipiului București, pentru Asociația locatarilor din str. Lucrețiu Pătrășcanu 9, sector 3: Menționăm că soluția comunicată, inițial verbal, președintelui asociației — anume o soluție de nerumărare — s-a datorat unei erori. În aceeași perioadă fusese soluționat un alt dosar privind o altă asociație de locatari, dintr-un bloc având aceeași inițială Y2, ca și cel din str. Lucrețiu Pătrășcanu 9.

Vlad Ștefan, str. Muntele nr. 2, Alba-Iulia: Am împlinit 60 de ani, am lucrat 40 de ani, dar nu pot să mă pensioneiez fiindcă nu am acte doveditoare pentru toată perioada. Îmi lipsește intervalul 1948-49-50, lucrat la șantierul Vințu de Jos, în calitate de șofer. Cine mă poate ajuta?

Subsemnatul Teodor Ion din Pîrsova, județul Buzău, și aduce la cunoștință că după ce ați publicat apelul meu în revista Flacăra nr. 9/5.03.82, către Cartea prin poștă, numita librărie nu s-a deranjat cu nimic, „Gimnastica medicală în terapia cardiovasculară” mi-au trimis-o însă doi oameni de suflet, ing. Ivan Emil din București și un altul, fără să spună cine și de unde e. Le mulțumesc.

Ardelean Pavel, Aleea Liliacului, bloc 4, scara B, Caransebeș. De la 1 octombrie 1981 plătim apă caldă dar I.G.O. nu ne-a dat-o nici o zi.

Mihai C. Trușculescu, muncitor la C.P.L. Drobeta Turnu-Severin: Podul abia construit în punctul Igrioaș, peste apa Husniței, s-a rupt pe trei sferturi. Am sesizat Direcția drumurilor din Mehedinți, dar nu s-a întreprins nimic.

Comitetul Uniunii Sindicatelor din comerț și cooperatie, pentru Tasică Alexandru din Tîrgu Jiu: Măsura luată de conducerea cooperativei Constructor este abuzivă și nelegală. Veți fi reînscris imediat ca maestru.

Darie Costică, str. Albinei 1, Tîrgu Bujor, județul Galați: Impulsionați trimiterea micelilor de ciuperci de la B.A.I.A. Ilfov către cei ce le-au plătit, între care mă aflu și eu.

Combinatul de utilaj greu — Iași: Tovarășul Sasan Constantin care v-a scris a primit un apartament cu două camere în cartierul Tătărași.

Locatarii căminului Întreprinderii Clujana: Nu ne funcționează de mult timp instalațiile sanitare și electrice, portar nu există, administratorul nu-i de găsit, lenjeria nu ni se schimbă cu lunile, la conducere se știe că nu avem probleme și că organizăm dese activități sportive în clubul căminului. Unde-i clubul?

Diaconu Ilina, 63 ani, str. Prejbei nr. 6, Sibiu: Pe 9.01.1982 am plecat cu trenul personal de Piatra Olt pînă la gara Strejești. Toate vagoanele au fost înghețate, iar eu am ajuns boala. M-am îmbolnăvit și abia am mai ajuns la Grădinar, la cuminată-mea. Ea l-a chemat pe dr. Trandafir Ana și Duțulescu Constantin, de la dispensar. M-au făcut bine repede. M-aș întoarce la Sibiu, cum or fi vagoanele? N.R. E primăvară iar.

Comitetul sectorului 5 al P.C.R. pentru Minea Șerban, str. Dumea Rădulescu nr. 34, sectorul 4: Pînă la data de 31 martie se vor construi trei piezometre suplimentare în zona Dumea Rădulescu — Mărășești, iar întreprinderea Metroul va exploata în continuare puțurile de aren.

Manea Marin, Bd. Constantin Brîncoveanu nr. 81, bloc 27, scara A, apartament 1, sector 4, București: Am fost la cofetăria „Continental”. Am comandat patru înghețate. La plată

Scrisoare comentată

Povești de liniștit... gestionarii

S-a deplasat un tovarăș Imputernicit. Al forului tutelar. Ca „urmăre scrisorii adresate dv. și înregistrate sub nr. 793/26.1.1982 de către Georgescu Ana din Pitești”. Forul tutelar este Uniunea centrală a cooperativei de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor — CENTROCOOP. Imputernicitul Marin Penece, „în urma cercetării celor sesizate”, a depus la conducerea Uniunii un referat. Nu știm dacă acesteia i s-a părut complet și corect, iar problema încheiată (și rezolvată), nouă însă NU!

Nici nu putea să fie, intrucit nereguli atât de grave și de numeroase (cite au fost sesizate în scrisoare și mai cite au fost numite cu acceleratorul în chiar sus-numitul referat de către sus-numitul imputernicit) nu se pot cerceta și rezolva într-o zi, în ziua de 18 februarie, cînd „m-am deplasat în județul respectiv”. Oricît ar fi fost de competent!

„Tovarășa Georgescu Ana, gestionară la un chioșc de mărfuri industriale, a fost înlocuită din funcție prin Decizia... ca urmare a indicațiilor primite de la procuratură (n.n. — altfel nu ?), deoarece respectiva a prezentat de mai multe ori lipsuri în gestiune și are antecedente penale...”

Dar cine a încadrat-o de atîtea ori (cel puțin de 3 ori în posturi mereu mai bune, numai în cadrul Cooperativei oraș Pitești), încălcînd legea ?!

„In ce privește celelalte persoane care au fost reclamate că ocupă funcții gestionare și au antecedente penale situația se prezintă astfel...”

Urmează o listă, nu prea scurtă, cu persoane a căror situație se confirmă și persoane a căror situație nu se confirmă. N-o reproducem, rostul comentariului de față fiind altul, vizînd principiul. În același mod (superficial) trec cu vederea și referatul, și răspunsul CENTROCOOP (semnat de un vicepreședinte), momentul în care au fost descoperiți gestionarii cu antecedente. De cită vreme sînt bine acoperiți și de către cine? Să nu uităm că uniunea județeană are propriul său corp de inspectori financiari, iar CENTROCOOP, de asemenea, are C.F.I., corp de inspectori, ca și corpul de control al președintelui.

Drăghici Elian, Dumitrescu Mihail, Anghel Maria, Ion Chelu, Pavel Tudor, Constantin Fratea... sub firma cooperativei își aranjează afacerile personale, fură ca în codru, păgubesc avutul obștesc, înșală cetățenii, iar imputernicitul face doar... constatări și ușoare recomandări.

Nimic despre obligațiile conducerii Uniunii județene, nimic despre felul cum își face datoria președintele respectivei cooperative, despre eradicarea climatului periculos de infracțiune ce domnește în unitatea piteșteană. Aici nu este necesar să se petreacă nici o schimbare ?

CICI IORDACHE

mi s-au pretins 40,50 lei pentru o porție, deși înghețate Tutu-Frutti îi lipseau și lichiorul și ananasul, aflătoare doar în rețetar. Cînd am plecat șeful de unitate ne-a umilit spunîndu-ne, mie și soției, „Mai cereți bani lui tătăcul cînd veniți la Continental”.

Am primit la redacție scrisoarea unei femei din Constanța, Elisabeta Maxim, văduvă cu doi copii, care începînd din septembrie 1979 încearcă pe toate căile să-i fie reparat tavanul în cele două camere ale apartamentului situat la ultimul etaj al blocului E5 din str. Aleea Lupeni nr. 2.

Nenumăratelor sesizări adresate I.C.R.A.L.-ului și rămase fără rezolvare le-au urmat altele. În apartament, cu fiecare ploaie și ninsoare, apa se infiltră sub planșeu de-a lungul firului electric. Umezeala se simte în încăperea iar igrasia pe tavan a lăsat urme serioase. De multe ori, apa se prelinge din tavan incit impropovizarea unui hamac din plastic a fost singura soluție pentru a nu le ploua în cap.

În tot acest timp, din 1979 și pînă în prezent, odată cu apa din planșeu au curs și adresele; citînd teancul de răspunsuri primite în urma sesizărilor făcute de Elisabeta Maxim ne-au surprins nu numai numărul adreselor și inutilitatea lor, atîta timp cît îi plouă omului în casă, cî mai ales lipsa de răspundere și neseriozitatea răspunsurilor, tonul și formularea lor. Cu o bunăvoință, aș zice chiar cu o candoare cel puțin deplasată I.C.R.A.L.-ul Constanța trimite Elisabetei Maxim și scrisoarea sa către ziarul „Dobrogea Nouă” prin care anunță succint că va fi recomandat cazul la fondul de urgențe trim. II, pentru ca, apoi, în paragraful următor, mult mai detaliat să citim: „Pentru colaborarea și sprijinul ce ni-l acordați vă rugăm să primim mulțumirile noastre, totodată restituindu-vă scrisoarea petiționarului cu mențiunea că cele specificate au fost comunicate și locatarului”. (Elena Ghera)

Bociariu Effimie, str. Trandafirilor 54, bloc 6/7, scara B, Baile Herculane: A rugărit lăcătul la librărie din zona „blocuri”. N-a mai fost deschisă din decembrie '81, dar lu-

mina arde acolo permanent.

Sectorul agricol Ilfov, pentru Dumitru Nicolae din comuna Petrăchioaia: Cele sesizate sînt juste. Actele sînt la noi, la Cooperativa de consum din Brănești. La cerere se pot elibera. Pentru drepturile de pensionare adresați-vă oficiul de pensii al sectorului agricol Ilfov.

Mozolea Tudor, str. Vasile Lupu 83, bloc B1, scara B, apartament 13, Iași: Acum zece ani am plantat împreună cu alții, în spatele blocului nostru tei, garduri vii, salcîmi, o adevărată grădină. Acum, unii umblă ca s-o defrișeze, vor s-o transforme în spațiu de parcare. Ajuțați-ne să rămînem cu acest minunat colț de natură.

ROMVARED, pentru Popescu Vespasian Aurel, Calea Griviței 236, bloc H, scara A, sectorul 1: Vi s-au repartizat trei camere în str. Dreptății 5, bloc M22 A, scara A, apartament 17, sector 6.

Bilciurescu Ion și un grup de nefumători de la I. I. PROD-EXPORT: Sănătatea ne este primejdioasă, forța noastră de muncă scade, din cauza fumului de la țigările colegilor noștri de birou, care nu se duc pe coridor ca să nu li se spună că trag chiulul. Rugăm să se interzică fumatul acolo unde se lucrează! Apoi mă întreb: de ce nu se restrînge cultivarea tutunului, fabricarea și comercializarea lui, de ce nu se interzice vinzarea lui la tineri și chiar la copii?

Asociația locatarilor-garsoniere I.T.B., str. Anghel Moldovan nr. 39, 40, 41, sectorul 4, București: Blocul are 114 garsoniere locuite exclusiv de muncitori la I.T.B. Avem 80 de copii, între 1-5 ani. Blocul e dat în folosință din martie 1981, chiria o plătim din februarie 1981, dar recepția nu-i semnată nici azi. La gaze n-am fost racordati, gătîm pe rezoruri, instalația electrică nu rezistă și se defectează de 5-6 ori pe seară, canalizarea este un permanent pericol de infecție, apa și căldura-s ca și inexistente, primul telefon este la 3 km...

Georgescu Gheorghe, str. Pahova 227, Brăila: Ați scris despre „Medicament împotriva stărilor de surmenaj”. La farmaciile din Brăila nu s-a auzit de el. N.R. Nu din vina noastră, desigur.

C.P.M.B. — Direcția generală comercială, pentru Constantin Constantinescu, str. Vizantea 33, sector 1: Cele semnalate se confirmă. În 1981, furnizorii de cărbuni au livrat în mod repetat marfă necorespunzătoare. Am intervenit la furnizori și la forurile lor tutelare.

Ministerul Finanțelor, Serviciul impozite și taxe, pentru Popescu Gabriel, str. Barbu Mumuleanu 11, sector 2, București: Problema solicitată a fost rezolvată în sensul de a scădea

taxa de timbru în sumă de 33 lei.

Aiudorei Rada, str. Chitila Triaj nr. 7, sector 6, București: Am o fetiță de 4 ani și șase luni. De 4 ani și șase luni tatăl ei nu mi-a plătit pensia de întreținere pe care tribunalul a fixat-o la 400 de lei lunar. Cum îl dau în judecată (dosarele 1253/1980, 976362/1981) se internează în spital și astfel scapă de urmărirea penală. Ce să mai fac? Tatăl evazionist este Postolache Maricel, str. Mistrețului 32, sector 6, prelungirea Gheneea.

Ungureanu Constantin, comuna Breaza, județul Suceava: de 1 an de zile caut calea, n-am găsit în nici un magazin din județul nostru. Am foarte mare urgență, unde să mai caut? Încercați la Buzău ori la Medgidia, acolo se fabrică.

Consiliul popular al municipiului Tîrgu Jiu, pentru Rasoaveanu Olimpia din același oraș: S-a luat legătura cu I.C.S. Rovinari și ni s-a comunicat că au posibilități ca să asigure familiei respective un apartament cu 3 sau 4 camere în orașul Rovinari.

Etiođi Dragoș Mircea, Șantierul VI Miboești, Cîmpeni, județul Alba: Am fost dotat cu mașina de găuri 6GCO-40, seria 9691, produsă la F.M.U. Elieș. Mașina ni s-a livrat fără nici un fel de accesorii despre care cartea tehnică susține că se livrează numai la comanda specială a beneficiarului. Am fost personal cu această comandă la fabrică. Mi s-a spus că accesorii nu se livrează decît pentru export. Fără accesorii mașina nu poate fi folosită. În actuala situație înseamnă că beneficiarii externi lucrează, iar cei interni umblă după accesorii.

Consiliul popular al sectorului 4, pentru Dobre Dumitru, om al muncii la I.M.G.B.: Situația locativă vi s-a rezolvat. Aveți apartamentul cu trei camere nr. 54, în blocul 100 de pe Oltenitei.

C.P.M.B. — D.G.D.A.L. — Întreprinderea pentru construirea și vînzarea locuințelor: Întreprinderea de specialitate a reparat ascensorul blocului 430, din str. Măgura Vulturilor 89, sectorul 2, București.

Lațcu Petre, str. Sportului, bloc 2/A, scara 5, apartament 10, Reșița: În 1980, în condica de sugestii a hotelului PARC din stațiunea Buziaș ceream ca acest minunat hotel de categoria I să aibă și un mijloc de locomoție adecvat, bolnavii să nu mai fie nevoiți să-și care bagajele în mîini, cate de 2 kilometri. În 1981 situația era neschimbată. Cum va fi în 1982?

M. Alecsandru, bloc 9, apartament 5, etaj II, Cîmpina, județul Prahova: Pe 12 martie „Naționalul” Bucureștean a prezentat la noi „Gimnastica sentimentală” a lui V. Voiculescu. Spectatorii au dat năvală crezînd că actorii anunțau pe a-fise vor putea fi văzuți și pe scenă. N-a fost așa. De ce se crede în continuare că în provincie merge povestea aceea cu gardul și cu leopardul?

Oaic Ion, 84 de ani, sat Negruștii, comuna Bărbulești, județul Vâlcea: Cu prelejul executării liniei de 110 KV Căzănești — Horezu de către I.R.E. Ploiești au fost scoși din pămînt — și îngropați fără să mi se dea posibilitatea să recuperez ceva din materialul lemnos — următorii pomi roditori: 6 (șase) nucii cu grosimi de 45, 50, 27, 40, 29, 30 centimetri; 2 (doi) meri ionathani, 6 (șase) pruni. Dacă stilțul liniei era mutat cu 5 (cinci) metri alături se puteau salva toți pomii. Nu-i păcat? Am cerut despăgubiri. Mi s-a promis că-mi vor fi acordate pînă la 30 septembrie 1981. N-am văzut pînă azi, 13 martie '82, nici un ban.

Cu intervenții! M. Achim, str. Săgeții nr. 9, sector 2: „În urma intervenției dv. la I.C.R.A.L. Colentina pentru a se respecta devalul la vopsitul băii și al lemnișiei, I.C.R.A.L. și-a făcut datoria. Vă aduc mulțumirile mele pentru sprijinul acordat”.

Fără intervenții! Marinescu Nour, președintele asociației blocului 82, Aleea Sinaia 4, sector 2, București: „De 6 ani Grupul 2 de șantieri din cadrul C.C.M.B., D.G.D.A.L., I.C.R.A.L. Colentina și Centrala de construcții-montaj prmit că vor executa lucrările restante la blocul nostru. Vă rugăm din suflet pe dv., ajutați-ne să...”. Să fie-ntr-un ceas bun!

Lt. col. (r) Mușat Dumitru, Bd. 1 Decembrie 1918, nr. 35, bloc L20, scara A, apartament 10,

Constanța: Anul trecut eram abonat la șase publicații. În 1982 nu mi s-au rennoit abonamentele la FLACĂRA, SPORTUL și PENTRU PATRIE. Tovarășul Tătaru, șeful difuzării presei din municipiul Constanța, mi-a spus că astea sînt dispozițiile. Oare ?

Cați Gheorghe, str. Prutului nr. 17, Arad — Micălaça: Pe 25 mai 1981 am cumpărat o mobilă „Zefir”, dar în loc de bucurie numai necazuri mi-a adus. După un timp mi-a spus că au trimis ce trebuie la depozit, cu avizul 1114/30 decembrie, dar depozitul spune că n-a primit nimic. Sînt plimbat de colo-colo. De ce ?

Niță Constantin, str. Magdolnei 126, sector 2, București: În mai 1980 I.C.R.A.L. Colentina ne-a spart trotuarele plătite de noi ca să-și execute o lucrare. Și-a făcut treaba dar a uitat să îndrepte și ce-a stricat. Am intervenit peste tot, am scris, am fost în audiențe, degeaba. Unele foruri au fost dezinformate că lucrarea ar fi gata, că s-au consumat pentru asta atîtea mașini de beton, dar realitatea-i că străzile cartierului nostru arată jalnic, din cauza I.C.R.A.L. Colentina.

Spre a putea fi salvat, copilul Daniel Georgescu, în vîrstă de 14 ani, aflat în stare septicemică la Spitalul clinic Colentina, are nevoie de urgență de 2,5 grame de Gamavenin. Cine poate să-l ajute să supraviețuiască să se adreseze neîntîrziînd la spitalul Bucureștean sau familiile Luca din București, Sos. Sălaj nr. 259, bl. 4 Bacău, et. 8, ap. 51, telefon 80 54 19

Pagină realizată de MIRCEA BUNEA

Poșta redacției

Dobre Istrate — Moara Vlășiei: Alocația de stat pentru copii se acordă numai oamenilor muncii cu contract de muncă pe durată nedeterminată. **Carnea Ionescu — Tg. Jiu:** Numai dacă este de acord conducerea întreprinderii. **Nicolae Orășeanu — Galați:** Nu am primit copile după hotărîrile judecătorești. **Iosif Gînter — Sighișoara:** Încadrarea în grupa I sau II de muncă în vederea pensionării este reglementată de către Ministerul Muncii, Consiliul Sanitar Suprior și Consiliul Central al U.G.S.R., nu de către întreprindere. **Mircea Alexandru — Iași:** București: Se poate, dar numai cu procură. **Ion Birzan — Piatra Neamț:** Încadrarea s-a făcut conform legii, ați avut întreruptă activitatea mai mult de 90 de zile. **Grup pensionari C.A.P. — Storbăneasa (Teleorman):** Pensile și celelalte drepturi de asigurări sociale se plătesc integral cooperativei din unitățile C.A.P. care depun în totalitate contribuția la fondul de pensii și asigurări sociale. La celelalte unități drepturile se plătesc proporțional cu contribuția depusă, dar nu mai puțin de 80% din sumele cvenite lunar cooperativei. **Caragea Popescu — Predeal:** La notariatul local. **Ion Alexandru — Izvoru (Argeș):** TV își alocuiește programele, deci adresați-vă acolo. **Ștefan Voinescu — București:** Pentru a primi răspunsuri corecte, reveniți cu amănunte. **Henuța Soceanu — București:** 1) Vă trebuia certificat medical; 2) În ce localitate se află imobilul?

Ștefania Petrescu — Domnești (Argeș): Urmăriți „Viața studentescă”. **Maria Onica — București:** Răspunsul a fost corect, trebuie să mai muncii încă un an. **Constantin Crăiniceanu — Turburea (Gorj):** Avem un amplu răspuns al forului în drept, spațiul nu ne permite să-l publicăm, cînd aveți timp treceți pe la redacție. **Gavriță Țipeea — Motru (Gorj):** Vă așteptăm la redacție, secția scrisori, probleme cetățenești.

MARGA NEDELEA

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Dreptul la replică

Vă rugăm, judecați-ne!

Drept răspuns la articolul „Ei Capulet, ei, Montague, vedeți...?” apărut în numărul 4 din 29 ianuarie 1982 al revistei noastre, familia Vlăduț și Maria Bocșaru din Rm. Vilcea ne-a trimis o scrisoare, sustinând că cele relatate de redactorul nostru sunt neadevăruri și calomnii, apoi ne-a acționat în judecată. Înfațișăm opinii publice, spre a medita și trage concluziile de rigoare, replica celor vizati precum și ultimele două scrisori, din cele cinci, primite de la tânărul Corneliu-Dan Bocșaru.

Tovarășe redactor șef,

Subsemnații Bocșaru Vlăduț și Bocșaru Maria din Rm. Vilcea, str. Col. Bădescu nr. 12, am luat cunoștință de articolul publicat în rubrica „Flacăra la dispoziția dvs.” și intitulat „Ei, Capulet, ei, Montague, vedeți...?” din revista Flacăra nr. 4 din 29 ianuarie 1982, și declarăm următoarele:

Articolul sus-menționat cuprinde relatări neadevărate și proferează calomnii la adresa noastră de natură a ne vătăma interesele legitime, a ne știrbi demnitatea și prestigiul social și profesional (...)

1. Nu este adevărată relația potrivit căreia familia Bocșaru din Rm. Vilcea se împotrivesc la căsătoria fiului cu tinăra din Constanța, pentru că noi am fi intelectuali, iar părinții tinerei muncitori.

Niciodată și nicaieri nu s-a pus o asemenea chestiune și nu a trecut prin gândul nostru. Oponerea noastră a fost motivată de comportamentul necorespunzător al tinerei Silvia Pădurariu, care a manifestat neseriozitate, o situație școlară din cele mai proaste, fiind declarată repetentă în anul școlar 1979/1980, corijentă în anul școlar 1980/1981, iar în sesiunea de iarnă a anului 1981/1982, s-a prezentat la 3 examene fiind declarată respinsă, iar la cel de al patrulea nu s-a prezentat (...)

Încă din luna iunie 1980 am atras atenția lui Silvia Pădurariu în prezența mamei sale și a rudelor că nu are nimeni cu ei de a se căsători dacă doresc, da, în primul rând trebuie să-și termine facultatea. Cu acest punct de vedere a fost de acord atât mama, cit, și rudele lui Silvia Pădurariu. Le-am atras atenția la amândoi că el își termină facultatea în anul 1982, iar Silvia Pădurariu va trebui să rămână în continuare, la București, cel puțin 3 ani de zile; or, în aceste condiții, am considerat normal să-și termine mai întâi studiile.

2. Este inexactă relația din articol, potrivit căreia, noi, i-am sechestrat fiului nostru certificatul de naștere fără de care nu poate legaliza căsătoria și că noi am fi exercitat trafic de influență la Consiliul popular al municipiului Rm. Vilcea, pentru a nu i-se elibera fiului nostru un duplicat.

Fiul nostru nu ne-a cerut niciodată certificatul de naștere spre a se putea căsători (...)

Am fost informați că a cerut duplicat de pe certificatul de naștere la Consiliul popular municipal din Rm. Vilcea, care i-a fost eliberat. De ce nu l-a folosit nu putem ști.

3. Nu este reală consemnarea din articol cum că cele două familii nu s-au văzut

niciodată, că noi nu acceptăm să cunoaștem copilul, ca și pe mama acestuia și că noi am fi afirmat că băiatul nostru poate veni acasă oricând, dar singur.

Contrariul celor consemnate, cunoaștem pe mama Silviei. Tatăl său este decedat de multă vreme. Am fost la domiciliul mamei sale din Constanța de mai multe ori, am discutat principial, ne-am înțeles și am fost cu o identitate perfectă de vedere cu privire la necesitatea ca copiii să învețe, să-și termine facultatea și că este normal să se căsătorească după aceea, s-au în ultimul an de studii al Silviei. Atii noi cit și mama Silviei am apreciat ca inoportună căsătoria mai înainte (...)

Rm. Vilcea, 12 februarie 1982. Bocșaru Vlăduț, Bocșaru Maria, str. Col. Bădescu 12. Semnături indescifrabile. (Sublimerile precum și gramatica în care este redactată scrisoarea din care am redat esențialul, ea fiind foarte lungă, aparțin petenților — n.r.).

„Către redacția revistei „Flacăra” — tovarășei redactor Cici Iordache. București, 20. II. 1982.

Subsemnatul Bocșaru V. Corneliu-Dan, născut în anul 1968, luna februarie, ziua 15, în municipiul Rm. Vilcea, cu domiciliul (stabil) în str. Col. Bădescu nr. 12, Rm. Vilcea, actualmente student la Facultatea de planificare și cibernetică economică din cadrul Academiei de Studii Economiche București, anul IV curs-zi, vă aduc la cunoștință cele ce urmează:

În ideea obținerii certificatului de naștere pentru căsătorie — paralel cu apropierea față de părinți — am fost împreună cu Silvia Pădurariu (cea care dorește să treacă să-mi fie soție, mama copilului meu) la mine, la Rm. Vilcea, în două rânduri. Odată, cu ocazia Revelionului (după depunerea plingerii la dumneavoastră, la 10 decembrie 1981, dar înainte de publicarea articolului). Cum am fost primiți n-aș putea spune pentru că, de fapt, văzându-ne pe amândoi, au plecat ei și am rămas noi (acasă). Cit despre situația noastră în general și despre certificatul meu în particular... liniște deplină! (Au venit abia pe 3 ianuarie, tocmai în momentul cind noi plecam la București).

Vă rog mult, insistent, vă rog să mă ajutați să ies din impas.

În adevăr, după publicarea articolului, lumea ne privește cu simpatie, dar toți întreabă, parcă mașinal: „Ei, ce-ați făcut, așa-i că vi l-au dat (actual)?” Vrem, trebuie, este dreptul nostru să ne căsătorim în afara prejudecăților oricui; și nu mai fim privați drept concubini, să nu ne mai amenințe gazda că nu ne mai tolerază așa, să putem primi dreptul copilului (alocăția), să nu mai fim tot mereu tracasăți (cum de peste doi ani tot sintem) doar doar ne om despărți, să ne putem — peste ani — privi copilul drept în ochi, să fim demni de noi, de el, să avem și noi un dumnezeu al nostru...!

Vă solicităm, vă rugăm mult să ne ajutați, intervenind pe lângă Consiliul popular să ne elibereze, în sfârșit, acel act!

Publicăm totodată adresa Consiliului popular al municipiului Rm. Vilcea, Sectorul administrației locale de stat nr. 1865 din 15 aprilie 1981.

„Către CONSILIUL POPULAR AL SECTORULUI I, Starea civilă — municipiul București.

La adresa dv. nr. 30547/1981, prin care solicitați eliberarea unui certificat de naștere privind pe Bocșaru Corneliu-Dan, vă comunicăm următoarele: Până la data actuală i s-au eliberat două certificate din care ultimul la data de 29 iulie 1980. Părinții numelui Bocșaru Corneliu-Dan au făcut cunoscut că ambele certificate de naștere se găsesc la respectivii, la domiciliu. P. ȘEF SECTOR, ss/indescifrabil. L.S.; REF. ST. CIVILA, ss/indescifrabil.”

Copie conformă cu originalul, cu ștampila Consiliului popular al sectorului I.

NOTA REDACȚIEI:

Cititorii au în față ADEVĂRUL. Să-l aprecieze și să tragă concluziile, dar și învățămintele convenite. Pot să aprecieze cine proferează calomnii și la adresa cui. În consens, facem precizările că potrivit legislației noastre în vigoare anul întâi de studii universitare nu poate fi repetat, dacă studentul n-a promovat datorită situației la învățătură. Silvia Pădurariu l-a repetat, având certificat medical (recidiva unui accident de circulație); apoi, repudiată de părinții soțului, purtând o sarcină și, mai târziu, având de îngrijit sugarul, probabil că n-a putut obține la examenele de an note foarte mari. Dacă „se complăce prin a lipsi de la facultate pentru a se distra prin stațiuni, a locui pe la diverși cunoscuți prin București” știe cel mai bine fiul familiei Bocșaru, soțul ei, care se arată nu numai surprins, ci mîhnit și chiar jignit de asemenea afirmație. Cititorii pot să judece în ce măsură este sau nu „inportună” dorința tinărului Corneliu-Dan Bocșaru de a clădi o familie adevărată, cu toate drepturile legale, micuțului Mihai-Alexandru Bocșaru, care, totuși, s-a născut, trăiește, există, chiar dacă bunicii, pe parcursul îndelungii scrisori, au amintit o singură dată, în treacăt, de prezența sa în viața fiului lor. Să crească demn, să trăiască o viață curată, deschis, nu pe ascuns, nu pe furate, ci în spiritul valorilor noastre morale. Prejudecățile și arivismul să nu-i deformeze caracterul, să nu se perpetueze (fie și la nivelul izolat al unei familii) din generație în generație.

CICI IORDACHE

Post scriptum

După ce am redactat pagina de față, primim la redacție încă o scrisoare de la Bocșaru V. Corneliu-Dan, cu următorul conținut:

„Stimată tovarășe redactor Cici Iordache, ...Vă mulțumim foarte mult pentru sprijinul ce ni l-ați acordat, făcînd public cazul nostru în pagina „Flacăra la dispoziția dumneavoastră” (Revista „Flacăra” din 29 ianuarie 1982, rubrica „Scrisoare comentată”).

Grație dumneavoastră, problema noastră a fost rezolvată; vineri, 19.03.1982 a avut loc oficierea căsătoriei noastre civile. Încă odată multe, multe mulțumiri și — cu sinceritate — cele mai bune urări!!!

Cu deosebită stimă, ai dumneavoastră Silvia și Cornel-Dan Bocșaru.”

(De asemenea, le-am respectat sublinierile și ortografia).

Mihai Vicol trebuie ajutat

O editură bucureșteană i-a publicat deja primul volum de versuri, iar o alta e pe cale de a-i scoate de sub teascuri și-al doilea volum; mai multe publicații centrale și locale, ziare și reviste prestigioase, i-au primit cu legitim interes stihurile inspirate și i le-au tipărit. Cenacurile literare locale se bucură că-l au în rîndurile lor...

Dar nu, nu atât despre devenirea poetului scriem acum, cit mai ales despre modul cum își asigură existența.

Biografia lui e simplă și scurtă. După ce și-a terminat cu bine liceul, s-a înscris la un curs de calificare la locul de muncă. Intenționa sincer, era ferm hotărât să devină strungar cu înaltă calificare, dar un accident stupid îi spulberă visurile și este pensionat medical cind nici nu împlinise douăzeci de ani.

Au trecut așa opt ani groaznici de invaliditate și tirziu, printr-un extraordinar efort de voință, a devenit iar apt de muncă, însă cu potențialul fizic mult diminuat, datorită anchilozării parțiale a miinii stîngi. Treptat își redobindește definitiv încrederea în sine și în oameni, renaște în el dorința de viață.

Ei, de-acum să vedem ce-i de făcut? se întreabă el ambițios și deloc descurajat de primul impas grav prin care trecuse. Cum pot să mai scriu, dar mai ales cum pot să muncesc, să-mi asigur onest existența mea și a familiei? ! Ca, între timp, omul s-a căsătorit și a devenit și tată a doi copii care trebuiau hrăniți, îmbrăcați și crescuți cum se cuvine. Soția, ocupată și ea o vreme cu învățătura, apoi cu treburile casnice, nu și-a putut găsi momentan un loc stabil de muncă. Neputînd să-și reia meseria la strung și nereușind la facultate, tinărul cap de familie a început să citească tot mai multă literatură, a învățat singur citeva limbi străine. A scris multe, foarte multe versuri.

N-avea însă o calificare, o profesie de bază, atestată. Și a devenit anticar. A acceptat și a luat în primire gestiunea anticariatului din Birlad, singura unitate de acest fel din municipiul. Însă aici, încă de la început, datorită lipsei unor condiții elementare de lucru (iarna, de pildă, era nevoit să lucreze pe un ger de minus 15 grade !), dar mai ales clientelei care devenise din zi în zi mai puțină, produselor de papetărie greu vandabile pe care era obligat să le desfacă, treburile n-au mers deloc bine. Cu toate încercările de a merge prin instituții și pe la casele oamenilor, s-a poticnit și n-a reușit să-și realizeze planul; anticariatul n-a devenit rentabil, motiv principal pentru care conducerea C.L. Vaslui l-a desfăcut contractul de muncă.

...Pe Mihai Vicol l-am găsit acasă, la Birlad. În micul apartament pe care-l ocupă cu familia sa în str. Sterian Dumbrăvă nr. 4, tinărul pipiriu, cu alură încă adolescentină, ne-a depănat pe îndelete, cu mîhnire, povestea unei vieți care ne-a răscolit. Un calvar, calvarul omului devenit de prisos. Abia într-un tirziu, l-am auzit spunînd printre suspine:

— Sint un om fără pine. Am, iată, doi copii, unul de patru și altul de doi ani și șase luni, și o soție fără serviciu. Am fost anticarul municipiului. Am fost popularizat la ziar pentru activitatea mea profesională, am fost citat la ședințe de C.O.M.... Am fost... Acum nu mai sînt decit o gură care mestecă restul milei mamei lui pensionare !...

— N-ai mers să cauți un alt loc de muncă?

— Da' unde n-am mers? ! Am solicitat un post de om de serviciu la Casa de cultură, rupător de bilete la un cinematograful, am cerut să mă recalific într-un loc de muncă, oricare ar fi. Umerii au fost ridicati în înalțimea ochilor mei și cu un gest de indiferență mi s-a spus doar atit: n-avem! „Prietenii” de la C.L. aprind fitile pretutindeni unde merg. Și mersul meu drept le este urit pentru că ei nu văd decit groapa slăbiciunii lor. Ei au însă alocații, drept la concediu, la vechime; eu nu am nimic altceva decit bobirnacele destinului...

— Dacă nu mă înșel, și s-a oferit un post la muzeul local.

— Vorbe. Doar vorbe goale! Directorul n-a fost de acord. Dumnealui mi-a spus franc în față că n-are nevoie de mine, ci vrea un muncitor necalificat, bun să care moloz și cărămizi, să frece parchetul...

— Și s-a oferit încă ceva și la Intreprinderea „Vigonia”.

— Teoretic, da. În fapt nici aici n-am fost primit, pentru că mi s-a desfăcut contractul de muncă cu articolul 130 din Codul muncii.

— Concret, știi ce înseamnă asta?

— Necorespunzător din toate punctele de vedere. Adică: nu mi-am îndeplinit planul, m-am certat cu o clientă, fapt pentru care am și fost amendat de comisia de judecată cu 1200 lei, am ieșit lipsă citeva sute de lei la ultimul inventar... Ce mai, sint vinovat și trebuie să sufăr!

MIHAI STĂNESCU

P.S.: ...Încerc să discut și să lămuresc definitiv cazul la judef, intrucit argumentele furnizate de directorul C.L. nu mi s-au părut nici suficient de plauzibile și nici suficient de convingătoare. În lipsa vicepreședintelui cu problemele de cultură, care nu m-a putut primi pentru că se grăbea în dimineața aceea să ajungă la o ședință, am profitat de bunăvoința șefului secției propagandă a comitetului județean de partid de la care am aflat cu încredință, dar și cu oarecare surprindere, că Mihai Vicol se bucură de o bună apreciere, că însuși primul secretar al comitetului județean de partid a dispus să i se găsească neîntirziat un loc corespunzător de muncă.

GEORGETA ȘTEFANESCU

S-a întimplat la Filipeștii de Pădure

Băiatul s-a prăpădit cu zile — scrie mama. Dacă doctorița din comună și-ar fi făcut datoria de medic, dacă l-ar fi ținut permanent sub control, dacă nu ar fi întirziat prea mult cu trimiterea lui la spital, dacă... Oricum, copilul ar fi avut o șansă în plus să trăiască. Mai avea puțin și împlinea 14 ani. Învăța bine, se comporta normal. Cu doi ani în urmă fusese operat de apendicită. Cițiva medici i-au spus că, de fapt, de la ea i s-a tras moartea. Cine mai știe?! Specialiștii spun că nu. Dar ea ce să mai creadă cind și despre doctorița Bîntu — care continuă să facă naveta zilnic în comuna lor, Filipeștii de Pădure, Colegiul de disciplină al medicilor din Prahova a stabilit, cu ocazia anchetei, că nu poate fi acuzată de greșeală de diagnostic, de lipsă de solicitudine sau superficialitate în acordarea asistenței medicale, scoțînd-o basma curată. Mai mult chiar, a fost evidențiată „pentru luarea tuturor măsurilor posibile responsabilității medicale, a urgenței chirurgicale, procurînd singură un mijloc de transport din comună, însoțind bolnavul pînă la spitalul Băicoi, unde familia copilului indicase preferința pentru internare, identificîndu-se astfel cu întreaga suferință și responsabilitatea unui asemenea caz” (din „Referatul Colegiului de disciplină al personalului sanitar, județul Prahova, către Direcția sanitară”).

Mama, State Steliana, din Filipeștii de Pădure, știe cum au stat, de fapt, lucrurile. Știu și vecinii. Durerea nu și-o strigă pentru a fi compătimită, ci o strigă ca pe un avertisment, pentru a nu se mai întimpla așa ceva nici la Filipeștii de Pădure nici în altă parte, lipsa de solicitudine însemnînd, în asemenea situații dramatice, neacordarea acelei șanse vieții. Cere lumină în acest caz, cu toate că de la moartea lui Jenel a trecut mai bine de un an de zile.

Pe 8 decembrie 1980, într-o zi de luni, băiatul s-a trezit în zori, cu dureri foarte mari de stomac. „Eu, ca mamă neștiutoare, mai întâi i-am descintat, apoi i-am făcut un ceai de sunătoare, apoi la 7,00 am sunat spitalul Băicoi. Mi s-a explicat

prin telefon că trebuie trimitere de la circumscripția sanitară comunală”. La 8,00 sună la dispensar; la 8,30 o găsește pe dr. Bîntu. O roagă insistent să vină să vadă băiatul. Nu poate — i-a răspuns — are prea mulți pacienți — lucru adevărat, la acea dată era singurul medic din teritoriu. Abia pe la 11,00 după numeroase insistențe, sosește. Îl consultă și îi pune diagnosticul (fără a o anunța și pe mamă de el): a) infecție acută de căi respiratorii superioare și b) abdomen dureros cu suspiciunea unui debut de hepatită epidemică. Îi face copilului o rețetă (care rețetă nu o dă gratuit, cum ar fi fost normal!) și pleacă. A doua zi, avînd program în alt sat al comunei, nu mai trece pe la pacienții. Vine doar sora care-i face injecțiile. Ziua a 3-a, în zori, reîncep durerile insuportabile. Băiatul se umflă vizibil. Apelurile numeroase la dispensar rămîn fără ecou. Abia în jurul orei 12,00 sosește doctorița Maria Bîntu care, dîndu-și seama de gravitatea situației — de această dată recunoscind fără dubii o peritonită acută ce necesita intervenție chirurgicală, hotărîște spitalizarea. Nu ea face rost de mașină — cum scrie în declarație și cum preia situația Colegiul de disciplină — ci mama! Șoferul însuși mărturiseste că nu avea cum să-i solicite mașina dr. Bîntu, din moment ce nu îl cunoștea. Era doar un vecin al familiei State, săritor la nevoie. O pornesc cu mașina spre spitalul Băicoi, cu toate că doctorița știa că la acest spital nu exista anestezist, că oprirea acolo însemna o întirzire zadarnică. Mai mult, odată ajunsă în gară, oprește mașina, coboară ea să prindă trenul de navetă, doar la 5 minute distanță de gară se afla spitalul. Deci, nu a însoțit bolnavul, ci s-a folosit doar de ocazia ivită pentru a prinde trenul!

Nu putem afirma că moartea băiatului s-ar fi datorat doctorei Bîntu, dar că a răpit o șansă acestui copil este neîndoielnic. Dacă l-a suspectat la prima vizită de hepatită, mai ales că în acel moment existau cazuri de acest fel chiar în clasa lui Jenel, avea obligația, dacă nu i-a făcut spitalizarea imediată, să-l țină

sub supraveghere zilnică. Iar în ziua a 3-a cu toate insistențele pe fir, și-a făcut apariția abia în jurul prinzului. Colegiul de disciplină este ceva mai „drastic” analizînd acest aspect, „atenționînd-o asupra responsabilității oricărui caz în care inițial nu se poate stabili diagnosticul precis și asupra obligației de a urmări personal asemenea cazuri și a nu se rezuma la informațiile date de familie sau de cadrele în subordine”.

A fost operat de două ori în cursul unei săptămîni de ocuzie intestinală. Poate dacă ar fi ajuns mai devreme, poate, zicem (și nici un specialist nu ne-a contrazis) Jenel ar fi fost salvat. Nu sintem în măsură să infirmăm referatele specialiștilor că doctorei Bîntu nu are nici o culpă medicală în acest caz. Una morală are însă cu siguranță.

Nu am găsit-o la dispensar în ziua vizitei noastre. Lăsase fetelor o hirtuță cu 6 nume de copii de 0-1 an pe care urma să-i viziteze în satul minier (cu toate că, în acea zi avea program de dispensar, nu de vizită în acel sat). Numai că nu trecuse, nici pe acolo. Cinci din cele șase adrese le-am urmărit. Nu trecuse. La o familie aflăm că nu fusese niciodată — cu toate că băiețului făcuse o lună și jumătate. Cind am întilnit-o — la mai bine de două săptămîni de la ancheta noastră — a încercat să ne convingă că fusese, dar la un singur copil. E ușor de ghicit la care din ei. La al șaselea, la care noi nu ajunseserăm. Ar fi trecut deci prin 3 sate ca o nălucă. Și tot o nălucă, probabil, o semnă în acea zi în conдика de prezență. Care conдика este ținută la consiliul popular comunal din cauza „unei crase indisciplină care domnește la dispensar”, în fruntea listei primarului comunei, Ion Dușu, trecînd-o pe doctorei Bîntu.

Iată deci încă un exemplu la zi care obligă luarea unor măsuri drastice. Mai ales că la Filipeștii de Pădure, comună de mîneri cu 11000 de suflete — 15000 cu navetiști cu tot, dispensarul existent se află într-o stare atît de jalnică, pe teritoriul comunei nu este nici un medic care să nu facă naveta, incit, numai starea de fapt obligă la măsuri urgente.

Maricica Puică:

„Am crezut mereu în munca mea, acum cred și în forțele mele!”

— Maricica Puică, îți propun să începem dialogul cu o scurtă recapitulare. De la 6 martie la 4 aprilie, în 5 săptămâni, ai adunat în dreptul palmaresului dumitale o medalie de argint la campionatele europene de sală de la Milano în proba de 3000 m, un titlu de campioană individuală la Crosul Balcanic de la Atena, completat cu cel al echipei, titlul de campioană mondială la cros, obținut la Roma și, în sfârșit, pe cel național, câștigat duminică la Galați în fața vicecampioanei mondiale Fila Lovin. Te-am ruga să ne spui cîte ceva despre fiecare dintre succesele acestui mini-sezon, ordinea cronologică nefiind obligatorie. Te ascultăm.

— Titlul de campioană mondială mi-a adus, firesc, cea mai mare bucurie, din sezon și din întreaga carieră, pentru că este o senzație cu totul specială să te simți cel mai bun din lume. „Argintul” de la campionatele europene a venit la primul meu concurs — după mai bine de un deceniu și jumătate de atletism — pe teren acoperit. M-a întrecut italianca Possamai, care a câștigat, nu exagerez, mai puțin cu picioarele și mai mult cu coatele. Era însă la ea acasă, ne-am dat seama că nu avem nici o șansă dacă facem contestație. Au făcut-o pentru noi alții, dar fără rezultat. Victoriile de la Atena și Galați par, să spunem, normale, dar, dacă mă gândesc bine, acolo am avut cele mai grele curse, în special — nu zămbiți — la Galați, pe terenul propriu, cum se zice, al Fetei Lovin. La Roma a fost, pare, cel mai ușor, și nu sînt o viteză după război! După ce am depășit-o pe norvegianca Grete Waitz (4 victorii consecutive la Crosul Mondial) și i-am luat 50-60 m, mă simțeam atît de bine, mi se părea atît de ușor, încît îmi spuneam că nu mă mai poate ajunge nici cu mașina! M-am răzbușat la Roma pentru Milano, dar încă îmi pare rău că am ratat un „pătru din pătru”, adică un mic „mare șlem” al sezonului de iarnă pe care nu-l visam la începutul anului, chiar dacă îmi propusesem să urc pe podium la fiecare din starturile amintite.

— Oricum, această recoltă de scră, să-i spunem așa gîndindu-ne că recolta mare se stringe tot după sezonul de pistă, acest debut de sezon este peste tot ce a obținut o semifondistă română într-o perioadă de timp similară, deși în ultimii 10-15 ani nu ne-au lipsit nici vedetele

*Cel mai bun rezultat al sezonului
Pe scapate și promisiunea
de noi succese*

și nici performanțele. Titlul mondial și celelalte vin după un sezon 1981 pe care specialistii l-au socotit drept cel mai bun din întreaga dumitale carieră. Nu ne vom întoarce la performanțele anului trecut, dar ne amintim că unii contrași te comparau cu... Sebastian Coe, ceea ce ni se pare, nu te supăra, o exagerare, în timp ce alții nu te alegeau pe lista primelor 10 sportive române ale anului. Cum îți explici?

— M-a necăjit mult acel clasament. Am avut, realmente, cel mai bun an, dar Universiada a cîntărit, se pare, mai mult. Prea mult, zic eu, fără să comentez nici clasamentul amintit și nici performanțele altora.

— Unde ți-ai fi inseris numele pe un buletin de vot?

— Cred că meritam un loc între prim-lele 10.

— Care anume?
— Știi eu? Să spunem opt.
— Îți dorim să fii prima anul acesta. Un titlu mondial nu mai poate fi omis...
— Nu glumiți, chiar mi-am pus în cap să fiu prima. Am răzbit greu în atletismul de vîrf, fiecare palmă de teren cîștigată, fiecare zecime, au fost plătite cu mii de kilometri de alergare. Am muncit mai mult decît alții pentru a ajunge sus. Cînd nu mi se recunosc performanțele mi se pare că cineva își bate joc de munca mea.

— Știm ce ai muncit mult. Ai ajuns sus. Ești o vedetă. Omul de pluton de ieri este astăzi campion mondial. În atletism nu prea se întîmplă, destinul „se vede” din primii ani, așa-i?
— Poate, dar nu cred. Dacă vrei cu tot dinadinsul, reușești. Mai ales la semifond și fond, unde talentul se cheamă în primul rînd muncă. Eu am vrut și am tras de mine pînă în limita puterilor, iar în iarna care a trecut mai mult decît oricînd. Și cînd mă gîndesc că era cît pe-acîs să nu am acum nici o medalie, nici de la Milano, nici de la Roma...

— Cum adică?
— În cantonament la Băile Felix (3 antrenamente pe zi, zece de kilometri dimineața, la prînz și seara, uneori la minus 10-15 grade), pe la sfîrșitul lui ianuarie, am alunecat pe terenul înghețat. Am simțit dureri mari la gamba piciorului stîng, dar s-a crezut că e o contractură. Mi s-au recomandat împachetări cu parafină și unguenți. Am continuat să alerg, dar durerile nu treceau, ba dimpotrivă. N-am mai putut, am venit la București, la Centrul de medicină, mi s-a diagnosticat o ruptură fibrilară la mușchii gemeni. Am făcut pauză totală 10-12 zile, abia la 21 februarie am reluat antrenamentele, progresiv. N-am mai putut alerga în sală o cursă înaintea „europenelor” și, dincolo de coatele italienei, cred că, în primul rînd, din această cauză am pierdut titlul. N-am știut, la toate concursurile amintite, dacă piciorul va rezista. Și acum mă mai doare și acum gamba stîncă este mai voluminoasă, alerg mereu cu bandaj.

— Prologul sezonului a depășit așteptările. Ce va urma? Am vrea să-ți știm proiectele pentru lunile de vară.

— O medalie, poate un titlu, la Atena, în septembrie, la campionatele continentului și — dacă se va putea — un record mondial la 3000 m (n.n. 8:27,2). Am mai multă încredere în mine acum. Am crezut mereu în munca mea, știam că răsplata va veni, acum cred, iertat-mă dacă par lipsită de modestie, și în forțele mele.

— Și noi credem și îți dorim succes!

VLADIMIR MORARU

România - R. F. G.: 60-18

Echipa de rugby a României, sub conducerea antrenorilor V. Irimescu și Th. Rădulescu, a înfîlțit duminică 4 aprilie a.c. pe stadionul Ciulești, în cadrul „Cupei F.I.R.A.”, echipa R.F. Germania, învingînd-o cu un scor substanțial, așa cum, dealtfel, o făcuse și Franța (53-18), folosind însă formația sa secundă, dar și Italia, cu un categoric 23-0. După această suită lamentabilă a vest-germanilor, pare surprinzător rezultatul lor anterior: R.F. Germania - U.R.S.S.: 10-7!

Jocul de la București, supus arbitrajului concesiiv și de largă înțelegere pentru învinsii prostați de francezul Guy Mauret, ar fi putut marca un scor și mai categoric, dar românii nu dovedit și de astă dată o „pornire” lentă — pentru a cita oară în competițiile de vîrf!? — permițînd jocul în propriul teren și gresînd adesea, ceea ce a determinat ca patru din cele șase lovituri de pedeapsă transformate de fundul Brand să fie acumulate numai în prima repriză! Aceasta este o eroare pe sinasivă a jucătorilor noștri, care nu se lasă angrenați total în joc din primul moment. Terribile noastre „fina-

luri de joc” au venit de multe ori prea tîrziu și nu se vede încă nici un remediu!

Satisfăcător e faptul că punctele înscrise nu au avut ponderea în loviturile de pedeapsă executate (2), ci în escurile marcate (10) și transformările lor (7), folosindu-se activ ambele compartimente. Treisferturile au înscris prin Aldea, Lungu și Paraschiv, cite două escuri, și prin înaintașii Rădulescu, Enciu, Bucan și Caragea — cite un escu. Uvertura Podărescu are o bună lovitură de picior și s-a dovedit util, totuși preferințele noastre la deschidere sînt pentru încercatul Dumitru Alexandru, mult mai orientat în jocul de ansamblu.

Deși, după cum s-a văzut, antrenorii noștri încearcă o nouă formulă, înținerită, a naționalci, socotim ca pripită eliberarea din lot a unor jucători valoroși, de talia unor Muraru, Munteanu, Marin Ionescu și Fuicu (toți de la Steaua), precum și talentatul sprinter constantean Vărzaru. Centrii folosiți în acest meci, Lungu și Beches, au reale calități fizice și mobilitate eficientă, dar comit faze stereotipe, telegrafiate adversarilor și sînt interceptabile, ceea ce constituie un permanent pericol agravat de execuții

tehnice deficitare și de o deschidere zăbovită a lui Podărescu.

Intercalarea fundășului Florea și pasa cu devansarea unui culoar este făcută automat și fără elementul surprizei, ba încă neglijîndu-se acoperirea acestui atac supranumeric, lăsînd spațiu contra atacului.

În privința gramezii, ea a activat destul de bine în atac, cu excepția unor molumi inutile care-l regrupau pe adversar, dar cu un repliaj lent, critică, dealtfel, adusă întregii echipe. Din linia a treia de grămadă, s-a evidențiat iarăși Enciu Stoica și ne-a plăcut participarea lui Marin Guraș, înlocuitorul lui Bors. La Al. Rădulescu am observat însă același propriu menajament în jocul la margine sau la grămadă ordonată, participînd parțial și așteptîndu-și „faza lui” de afirmare, ceea ce prejudiciază echipei. Mi-am permis a face, chiar după un joc cîștigat în asemenea manieră, unele observații critice redutabilului nostru „cincisprezece”, pentru că duminică viitoare, la Rogio, avem o importantă confruntare cu Italia, în cadrul aceleiași competiții europene și bine ar fi să dovedim o „prezență” nu numai fizică ci și victorioasă.

TUDOR GEORGE

Cronica șoselei

Un gest de profundă omenie!

„Bariera era închisă de vreo 10 minute. Fac drumul asta de ani de zile și știu că în jurul acestei ore trece acceleratul de Drăgășani. Îmi venea în minte că de fapt cu acest tren trebuie să sosească de la Sibiu și nepotul meu Doru. Ca să vezi, uitasem! La bariera de la Gâncasa se string de obicei multe mașini, așa că nu era nimic deosebit faptul că din sens opus, dinspre Craiova, se apropia o autodubiță. Neobisnuit era altceva: mașina venea cu viteză mare și dădea continuu semnale sonore, iar farurile îi erau aprinse”. Mai avea doar 100 de metri pînă la barieră și viteza dubei, în loc să scadă, creștea. Au rămas fără frine, mi-am zis. Cobor repede din mașină să văd ce se întîmplă. La ultima curbă, înainte de trecerea peste drumul de fier, viteză mare a autovehiculului îl împiedică pe șofer să se înscrie în viraj. O ia de-a dreptul peste șanțul șoselei, pe care îl sare întocmai ca un schior, fîșnit de pe o trambulină, trece ca o năluca printr-o vie, apoi din nou peste niște șanțuri, după care parcurge o vale, nu prea mare, dar destul de înclinată ca să sporească și mai mult viteza mașinii.

Omul, coborît din mașină, și el șofer profesionist, la o unitate de transport din Baș, reușește să observe sfîrșitul aventurii. „Am crezut că dubița se va

înfișe în taluzul căii ferate și se va răsturna.

Aidoma unui avion care capotează la o aterizare forțată, dar nu s-a întîmplat așa. La capătul pantei, a dat peste o ridicătură de pămînt ce a avut rolul să propulseze autovehiculul exact pe terasamentul căii ferate... Ascultîndu-l pe Gheorghie, nu puteam să nu remarc precizia și acuratețea limbajului, fără divagații și detalii de prisos, așa cum poartese în cele mai multe cazuri marțorii oculari ai unor fapte. Și șoferul își continuă relatarea, parcă de necrezut... „Curios, nimeni nu părăsește autovehiculul. Nu cumva s-ar fi deschis ușile și ocupanții au fost semănați pe traseul parcurs. Oricum nu-i timp de întrebări și de formulat ipoteze. Pericolul ca duba să fie lovită de tren și spulberată e iminent. Gheorghie își leapădă haina, o întoarce iute pe dos, gîndindu-se că albul cîptușelii e mai ușor de observat și o ia la fugă pe terasament, în direcția din care venea trenul”. Nu-i ușor să fugi printre traverse, pe piatră spartă. N-ai același spor ca atunci cînd fugi pe iarbă. M-am împiedicat de vreo două ori, am căzut, mi-am zdrelit genunchii, fugeam mereu pentru a reuși să opresc trenul, la distanță cit mai mare de obstacolul ivit, atît de neașteptat, pe calea ferată. A apărut și trenul. Era și timpul! Semnalele care le făceau nu păreau a fi înțelese de mecanic. Nu-i simplu să oprești un tren care aleargă cu 100 km pe oră. Nu mai e nimic de făcut, mi-am zis. Părăsesc terasamentul și cobor spre un ogor semănat cu griu din apropiere, privind cu groază la ce se va întîmpla. Scrișnetul puternic de frine întii mă sur-

prinde, apoi începe să-mi dea speranțe. Pînă la autodubă mai sînt circa 300 de metri, 200, 100, trenul încă rulează destul de repede. Apoi, parcă după un teribil efort, reușește să oprească la cîțiva metri de dubiță. Mecanicul coboară de la postul său. Între timp, abia trăgîndu-mi sufletul, ajung și eu la locul cu pricina. Culmea, mașina e plină de oameni care continuă cu disperare să tragă de ușile blocate, probabil din cauza trecerii peste hîrtoape — pentru a se elibera din capcana în care se află. Ca ajutorul unei bare de fier, care ne-o dă un ceferist reusim să-i scoatem din mașină pe șofer și pe cei 12 pasageri ai săi. Nu le vine să-și creadă ochilor că sînt în viață. Îl îmbrățișează cu toții pe salvatorul lor și pe mecanic. Plîng, rîd, vorbesc toți odată. Unul mai litru, care își revine printre primii, după teribila încercare spune „V-am zis că fiind 13 la număr, o să avem ghinion, uite așa s-a întîmplat”.

Mecanicul se apropie de Gheorghie, se vede că a început să-și revină și el după cele petrecute. „Tovarășe, nu știu cum te cheamă, ce meserie ai, dar află că ești un adevărat erou”. Gheorghie C. se îmbrăjorează ușor la față, vîdit stînjinit. „Exagerați, tovarășe mecanic, n-am făcut nimic deosebit. Oricine proceda la fel. Poate că fiind și eu șofer, mi-am dat mai ușor seama de pericol”.

Un accident grav cu tot cortegiul lui de urmări a fost evitat. Viața a 13 oameni a fost salvată datorită unui om simplu, mic de statură, dar cu suflet mare, care, printr-un gest de profundă omenie a prevenit o catastrofă.

VICTOR BEDA

OMUL CARE JOACĂ

Noul „Bonatrape”

La începutul fiecărui an — după ce la sfîrșitul celui precedent anunță pe baza voturilor adunate de la corespondenții săi pe cei mai buni jucători ai continentului — prestigioasa revistă „France Football” publică și ierarhia reprezentativelor europene, sud-americane și africane, după un criteriu obiectiv și anume, rezultatele obținute în jocurile întîriri din anul care a trecut. Dacă în prima anchetă se poate accepta existența unei doze de subiectivism, în cea de-a doua răcaala inatabilă a cifrelor care scriu palmaresule anulează orice dubii. În numărul din 5 ianuarie, „France Football” aruncă pe masa circulației de discuții libere ale fotbalului și un tablou extrem de sugestiv al locurilor ocupate în respectiva anchetă în ultimii 20 de ani de fiecare țară europeană. Este și el mai mult decît captivant, n-avem cum să-l contestăm și fără să vreau simt din nou multe din realitățile roștile curajoz în paginile de unică ale unei din cele mai bune cărți rechizitoriu a fotbalului nostru scrisă de Ioan Chirilă. O știți, nu poate fi ignorată, este... „Cu cărțile pe față...”

Așadar, ne aflăm după recapitularea tuturor locurilor pe poziția generală 19. avînd 11 ani în care liniuța trasă în dreptul nostru sugerează că nu am venit în primii 15!

Dar să revenim la zilele noastre. Scorurile anului trecut ne-au așezat pentru prima dată mult mai jos decît ne-am fi putut închipui, și anume pe locul 26, în urma noastră nemaifiind decît Norvegia, Finlanda și Malta iar Albania, Ciprul, Luxemburgul și Turcia împart în continuare echitabil locul 30... Trist dar adevărat.

Perspectivile rezultatelor pe care le vom obține așa după cum se conturează programul jocurilor tricolorilor anunțate deocamdată, mă face să cred că s-ar putea să avem unul din cei mai sumbri ani pe care îi poate cunoaște fotbalul nostru. Iată cîteva argumente necordite dar inevitabile care mă fac să am asemenea presimțiri. Una din primele constatări pe care le-a făcut la instalare actualul vicepreședinte al F.R.F., director tehnic al echipelor naționale, antrenor al divizionarei Corvinul Hunedoara, jucător de final de meci al aceleiași echipe și săritor de două ori în horele organizate fără sens unei selecționate pe meleagurile Americii Latine fotbalistice diletanțe — în care a confiscat tricourile propriilor jucători schimbate după jocul cu Honduras, pentru că „H”-așul de pe piept poate însemna și Hunedoara, și e nevoie... — a fost că nu știm să ne descurcăm în jocurile disputate acasă. În consecință, a perfectat numai în primele șase luni, atunci cînd este firesc să pregătească și să verifice echipa și ideile cu care o va trimite în luptele oficiale, nici mai mult nici mai puțin decît 6-7 meciuri în deplasare!?

Trebuie să îl și înțelegem cît de cît. După ce vom inghesui și înspăimînta Ciprul la Hunedoara (altfel nu vine înținea unei programări tocmai pe acele meleaguri, cu care n-am absolut nimic, le admir, dar mi se par cam naive...) și vom bate probabil Suedia la Deva, și spunem, ceea ce vom aduna din celalalte show-uri-hobby, nu prea mai are unde să ne dărime. După noi nu va mai fi nici potopul ca să mai spele cite ceva...

Cel care încearcă să ne convingă că Hunedoara a fost pentru el un Brienne și un Toulon, ne mai asigură într-un interviu bine făcut că toate încercările și zbuiciumul conceptual la care se supune sînt menite să ne demonstreze că „sistemul 4-4-2, cu Balaci un fel de Breitner, ni se potrivește ca o mînușă”. În primul rînd, să-i readucem aminte noului director tehnic că fotbalul, oricît am vrea noi să furăm ochii copilăroșilor noștri jucători antrenîndu-ne astăzi ca Manchester City și poimîne ca United, a cunoscut deocamdată doar două sisteme: W.M.-ul lui Chapman la Arsenalul anilor '30 și cel cu 4 fundasi. Deci, „4-4-2”-ul sistematizat de noul tehnician al fotbalului nostru este, de fapt, o simplă variantă a sistemului definitivului cu 4 fundasi. Confuzia nu este gravă, este de iertat, e doar naivă necunoașterea sau, și mai ușor, neatenția. Dar ca să-i vezi pe Balaci făcînd ceva din dispeceptul altruist al lui Breitner este mult prea grav, este afront la meserie. Sigur, și gafele sînt omenestii, iar noi, colegii săi de generație, trebuie să fim primii care să lertăm posibilele neprevăzături în care ne poate purta și chiar compromite aventura pe care a început-o. Este greu și pentru el. Trebuie să pavoazeze elementele pe care sustine că le-a promovat, să-și savareze lovitura parcă de „19 brumar” prin care cea mai mediocră federație de fotbal pe care a creat-o i-a cîmîntat puterea, să se împartă între funcții și drumuri mai ales acum, cînd mîntea care l-a condus este cam departe, iar ochii propriei imaginații nu-l pot ajuta să simtă că ceea ce au făcut cîțiva tehnicieni inteligenți în deceniul trecut și ceea ce fac livi la Anderlecht și Lattek la Barcelona acum vor duce definitiv în acest „Mundial” la confirmarea supremației definitive a dinamicii de joc în detrimentul schematicului ordinii cifrice a sistemului și a variantelor sale.

CORNEL DINU

Lumea în care trăim

Un film și un studiu...

Filmele de groază nu mă mai... îngrozesc. Au, în general, schema lor fixă, un amestec de intrigă incilicită, în care momentele de spaimă și coșmar se succed sistematic, în care nu lipsesc nici decorurile sinistre și nici prim-planurile macabre, și, firește, ele sînt pigmentate și cu puțin amor și cu împuscături din belsug, care întretin „suspansul”, urmînd ca finalul să aducă biruința asupra spiritului rău. Am văzut multe asemenea filme. Imi amintesc o zi petrecută la New York în fața televizorului în care scenele de groază păreau să invadeze micul ecran, și cînd, în acțiunea lor, defilau tot felul de personaje unul mai cutremurător decît celălalt.

Filmul de groază nu este o noutate. Generații întregi de cinești au creat pelicule de această factură, unele chiar interesante. Iar generații întregi de spectatori le-au urmărit cu răsuflarea întretăiată, cu emoții și spaimă. Bineînțeles, desuți producători și-au umplut buzunarele cu bani, aruncînd pe piață filme submediocre însoțite însă de o teribilă publicitate.

N-am intenția să fac o incursiune în istoria cinematografului și nici să evoc soarta acestui gen de filme care își are publicul său. Mi-am amintit însă de filmele de groază pe care le-am văzut la New York atunci cînd am citit despre o proaspătă producție prezentată în două nopți la rînd la televiziunea americană. Un ziarist spaniol arăta că „între reclama pentru securi, creme cosmetice și ultimele tipuri de automobile” telespectatorii au urmărit desfășurarea și deznodămîntul final al... celui de al treilea război mondial.

S-a vorbit și se vorbește mult despre posibilitatea unui asemenea război, despre pericolele pe care un asemenea război nuclear le-ar reprezenta pentru întreaga planetă. Riscurile ni le imaginăm. Fiecare potrivit fanteziei și cunoștințelor pe care le posedă. Dar producătorii filmului de la rețeaua televiziunii americane „N.B.C.” au transformat această idee morbidă într-un coșmar. Cele patru ore de film au reținut atenția nu numai prin calitatea interpretărilor sau prin scenariu, ci prin faptul că au prezentat opiniei publice riscurile și grozăviile de neimaginat ale distrugerii nucleare a omenirii.

De obicei, filmele evocă războaie trecute, consumate cu secole în urmă sau în timpuri mai apropiate. Filmul în cauză nu aduce pe ecran, nu evocă nici măcar al doilea război mondial. Obiectivul său este altul. A prospecta viitorul imediat, a atrage atenția asupra ceea ce se poate întîmpla dacă un război ar izbucni astăzi sau mâine. Nu ne interesează amănuntele filmului, cine s-a comportat corect și cine nu, cine a apăsat pe butonul distrugerii și care a fost reacția adversarului său. Amănuntele acestea plătesc tribut unei realități imediate. Nu aceasta este problema. Esențial este faptul că situația înfățișată este pe deplin credibilă, că „mesajul final este la fel de dezolant ca o bombă atomică care funcționează perfect” (corespondentul Agenției spaniole, E.F.E.).

Rămîne, firește, reacția oamenilor. Filmul poate să șocheze deoarece atrage atenția asupra riscului unei posibile distrugerii catastrofice. Oamenii pot să privească ca într-o oglindă a viitorului, ceea ce se poate întîmpla dacă rațiunea ar fi eclipsată. În același timp, există un risc pe care îl semnala același ziarist spaniol: acela ca oamenii, telespectatorii, să se „obișnuiască” cu ideea războiului atomic. Adică riscul de a se „obișnui” la fel cum s-au obișnuit și cu scrierile în care abundă criminalii și detectivii. O „obișnuință” periculoasă, pe care însă conștiința nu are dreptul să o îngăduie. Ar fi jalnic dacă perspectiva aceasta, a distrugerii planetei, i-ar lăsa pe semenii noștri insensibili. Pentru că nu este vorba doar de un scenariu cinematografic ci de o posibilă realitate cu același deznodămînt.

Știrea despre serialul de patru ore de la televiziunea americană se asociază unei alte informații, tot din Statele Unite, în care înfîlmim tot ideea războiului nuclear mondial. De astă dată nu mai este vorba despre un film. Nu mai avem de-a face cu scenariști, cu regizori, cu actori și producători. De această dată atenția ne-a fost reținută de un studiu științific elaborat de o corporație și finanțat din banii contribuabililor americani.

Continuînd parcă ideea din filmul de groază de la televiziune, autorii studiului au cercetat posibilitatea supraviețuirii după un atac nuclear. Ce se va întîmpla cu radiațiile nucleare? Studiul realizat de „Union Carbide Corporation”, pretinde că persoanele în vîrstă ar trebui să fie primele obligate să părăsească adăposturile, după un atac nuclear, pentru a absorbi radiațiile. Bătrînii ar urma să consume alimentele cele mai contaminate, să înlăture cadavrele și dărîmăturile, să procure hrană și apă pentru ceilalți care ar continua să rămînă în adăposturi. Bătrînii ar trebui să fie cobaii dramei atomice. Soarta lor nu mai interesează pe nimeni. Dacă ar supraviețui — șansa lor. Dacă nu — lacrimile sînt de prisos. Un specialist japonez de la Comisia națională Hiroshima-Nagasaki spunea că dacă acest plan ar fi pus în aplicare „persoanele în vîrstă s-ar transforma în adevărați sclavi nucleari”.

Tristă soartă rezervată unei generații față de care avem mereu datoria recunoștinței.

Un film și un studiu. Tragedia războiului nuclear înfățișată în imagini și cuvinte. Dar și imaginile și cuvintele sugerează, deopotrivă, tabloul războiului atomic în toată grozăvia sa. Supraviețuirea nu trebuie căutată însă în utilizarea bătrînilor, în folosirea lor drept cobai.

Supraviețuirea omenirii trece prin înlăturarea definitivă a pericolului de război. Este singura cale acceptabilă. Și pentru bătrîni, și pentru tineri. Pentru întreaga omenire.

AL. PINTEA

Lacoma mușcătură a războiului

Intr-adevăr, variola a dispărut. A fost nevoie de cîteva decenii de luptă istovitoare și anonimă și de un munte de petiții adresate unor organisme internaționale pentru ca meterezele sănătății să se poată consolida pe un front de cîteva milioane de kilometri pătrați.

Boala teribilă și, în măsura în care se poate spune așa ceva (și se poate!), anacronică, variola a dispărut contra 83 de milioane de dolari. Altă costată programul decenal al O.M.S. de eradicare a acestui flagel. Un bombardier strategic din seria ultimelor generații este mai scump. Deci variola s-a dovedit mai ieftină decît un bombardier. Și, totuși, a fost necesar un deceniu întreg de dramatică și intensă concentrare pentru ca în pușcuțuța „batalioanelor albe” să se adune această sumă modică...

Malaria, teribilă și ea, anacronică și ea, rămîne mai scumpă decît variola. Costul dispariției ei este mai impozant. În orice caz se cunoaște: 450 de milioane dolari. Este un preț la îndemîna celor care minuișc bugetele de înarmare: echivalentul a mai puțin de 12 ore de edificare a unei esecalade despre care auzim, pe drept cuvînt, des.

Malaria care zdrobește sute de mii de destine omeniești ca o bombă nimicitoare a mizeriei, malaria care se absteinează să existe în pofda formidabilelor resurse ale omenirii continuă să-și proiecteze

schijele pe spații întinse ale globului, pentru că banii care ar trebui să-i fie virafii, în contul decisei sale aruncări peste bord, întirzie să fie adunați și aceasta pentru că banda rulantă a bugetelor militare funcționează navalnic și pedant într-o singură direcție: în finalizarea gropii comune a Terrei.

Masați în bunkere și mițați cu un bici care nu se vede, dar mai usturător decît toate bicele istoriei, savanți și ingineri, muncitori de înaltă calificare și experți în cele mai diverse domenii asudă din greu pentru ca războiul viitorului să atingă perfecțiunea în dauna imperfecțiunilor de tot felul ale păcii prezente, precare și mizere.

Am în față o instructivă broșură editată de O.N.U. și intitulată, vai, cit de sugestiv, „Cursa înarmărilor sau cursa vieții”. Citez un pasaj: „Aproximativ 60 milioane de oameni pretutindeni în lume continuă să fie angajați în activități cu caracter militar. Peste 25% din potențialul științific al lumii este implicat în activități cu caracter militar. Orientate în scopuri constructive, cercetările acestor oameni de știință ar putea contribui la soluționarea multor probleme ale omenirii — presentele probleme privind mediul înconjurător și energia care confruntă țările industrializate; elaborarea unor metode de obținere a hranei și a unei categorii largi de substanțe minerale din mediul acvatic; elaborarea unor metode de evaluare a factorilor de mediu dăunători sănătății; cercetări meteorologice. Ar putea de asemenea pune la punct metode de purificare a

aerului, de creștere a producțiilor agricole, de extindere a sistemelor de transport și comunicații; ar putea, de asemenea, contribui la îmbunătățirea stării de sănătate și igienă, valorificarea surselor de energie existente în lumea a treia. Acestea sînt doar cîteva din apăsătoarele probleme care confruntă omenirea în momentul de față. Lăsați în așteptarea soluțiilor corespunzătoare, toate aceste probleme sînt surse potențiale de conflict”.

Expectativa se dovedește (a cîta oară?) premiza unor pași înapoi, a unor pași uriași pe terenul alunecos al unei păci care impune un șantier ferm de redresare a lumii, de curățare și plivire a ei într-un moment cînd buruieni navalnice și sufocante izbucnesc din toate ungherele.

Bomba malariei depozitată pe meridianele subdezvoltării așteaptă să fie dezamorsată. Stergerea cu buretele a acestui coșmar trimis contemporaneității ca un blestemat și insidios cadou de preistorie presupune o jumătate de zi de pace în fațe și nu de pace în vorbe cum se întîmplă zilnic de la încheierea celui de al doilea război mondial cînd omenirea a avut naivitatea exuberantă să creadă că a izbucnit pacea.

În bunkere războiul a continuat, s-a dezvoltat, a ajuns să cotopească liniștea omenirii, să-i jefuiască resursele și să-i conserve bolile seculare sau de ultimă oră...

Războiul ascuns mușcă lacom din draperia fragilă a păcii. Variola a murit, malaria încă trăiește!

RADU BUDEANU

El Prado

La Palatul Congreselor se consumă, una după alta, înfîlîniri pentru finalizarea lucrărilor reuniunii general-europene. Termenul convenit este în curs de epulzare dar sînt puține indicii că pe măsură ce timpul trece el ar putea aduce și consemnarea răspunsurilor așteptate în dreptul atitor rubrici rămase suspendate în dosarul conferinței de la Madrid.

M-am aflat nu de mult în capitala Spaniei, în calitate de corespondent de presă la reuniunea pentru securitate și cooperare.

La cîteva kilometri distanță de locul reuniunii, pe aceeași împunătoare arteră madrilenă se află Muzeul Prado.

Aș încerca să evoc două din momentele care se întîlnesc pe traseul cunoașterii acestui muzeu bine știut în toată lumea. La parter, acolo unde au fost așezate operele lui Goya, poate fi văzut ciclul de desene reunit sub titlul „Dezastrele războiului”. Nu mai puțin de 4 vitrine a 15 lucrări, conturînd din diferite unghiuri desfășurarea conflictelor între oameni, cortegiul de nenorociri pe care le antrenează, chipul suferinței compus din fragmentele reduse la formatul pinzei. Sînt, după cum ne putem da seama, ororile aceluia război dus cu sabia și toporul, cînd atacatorul își prinde adversarul de grumaz, îl tăvălește fără-necutare, cu gîndul și speranța că celălalt va sfîrși prin a se recunoaște învins. Săizeci de tablouri puse unul alături de celălalt, încropind un cu-

tremurător indemn la abandonarea oricărei situații de terfelire a demnității umane, de rănire fizică și sufletească, de înclăstare, de ură și dispreț. Războaiele ce-i provocau coșmaruri marelui pictor au intrat de multă vreme în albumele cu amintiri, balauri cu șapte capete ne priveșc cu ostentație astăzi prin vizoarele submarinelor nucleare, a bombardierelor și rachetelor de tot felul. Punerea lor în mișcare ar însemna dezastre pe care mintea refuză să le evalueze.

Un alt artist de geniu, Pieter Breughel cel Bătrîn, expune la Prado, la primul etaj, un tablou humil fără echivoc „Triumful morții”. Datează de 400 de ani. În chenarul incendiat de culori, moartea vine din toate părțile — din aer, de pe pămînt, din apă. Mormane de trupuri fără viață, harnice personaje în simbria

neființei string cu osîrdie rezultatele unui carnagiu neidentificat în timp și spațiu. Moartea nu alege, vrea să spună pictorul, așezînd în poziție egală pe împărat, cardinal, pe călătorul anonim, bărbăți și femei, copii și virstnici.

Mă gîndeam și mă gîndesc la lungul și anevolosul drum pe care îl cunoaște adoptarea unui document final al reuniunii general-europene ce se desfășoară la Madrid.

Mă gîndeam și mă gîndesc la cit de timpuriu a înțeles omenirea să se sperie de moarte și de războiul aducător de moarte.

Și cit de greu cîștigă teren adevăruri elementare care privesc viața noastră, ființa umană și neființa ei.

NEAGU UDROIU

ABONAMENTE LA REVISTA „FLĂCĂRA”

INCEPîND DE ASTĂZI PUTETI FACE ABONAMENTE LA REVISTELE FLĂCĂRA ȘI REBUS FĂRĂ NICI UN FEL DE RESTRICTIE ! PERSOANE AUTORIZATE DIN M.T.C. NE-AU INFORMAT CĂ OFICIILE POSTALE DIN ÎNTREAGA TARĂ VOR PRIMI DISPOZIȚII PENTRU A NU REFUZA NICI UN SOLICITANT CARE DOREȘTE SĂ SE ABONAZE LA ACESTE PUBLICAȚII. AȘADAR, CEEA CE MULȚI DINTRE DUMNEAVOASTRĂ V-AȚI DORIT ÎNTOT-DEAUNA FĂRĂ SUCCES, ASTĂZI SE POATE REALIZA: ABONAȚI-VĂ LA FLĂCĂRA ȘI REBUS !

Mondo umano ?

Retro

„Orient-Express”

Din Atena, luni 29 martie a.c. o agenție internațională de presă transmite o depeșă de 12 rînduri anunțînd că „Orient-Expressul, celebrul tren al „anilor nebuni” a sosit luni dimineața la Atena venind de la Londra cu circa 450 pasageri, între care numeroși ziaristi. Trenul, compus din vagoane autentice, renovate, va face de acum, regulat, legătura între Londra și Atena pentru nostalgicii bogătași ai marii perioade a trenurilor de lux. Noul Orient-Express a plecat spre Londra luni, la prînz, fără pasagerii săi care au revenit la Londra cu avionul”. Din motive pe care le voi explica la sfîrșit mă opresc cu citarea știrii înaltea ultimelor ei rînduri.

Acum să facem loc poveștii primei călătorii a adevăratului „Orient-Express”. Pentru aceasta cu circumspecțiile de rigoare, recurg la Jean des Cars care a semnat o carte — „Sleeping Story” în editura pariziană „Julliard”. „Joi, 4 octombrie 1883. De-a-jungul unui peron al gării Strasbourg — numiți mai tirziu Gare de l’Est — el este acolo. În spatele locomotivei și tenderului două vagoane de dormit, un vagon restaurant și două pentru bagaje (!?) compun primul tren Express al Orientului. Primul dintre marile expresuri. Primul tren de lux. Primul palat de sine. Este ora 7,30 seara. Ușile se închid. Călătorii, doar bărbăți (!?) descoperă universul pe care-l vor împărți timp de — în principiu — 80 de ore, perioada care va lega Parisul de Constantinopol”. Mai departe, ni se spune cum călătorii au fost serviți în vagonul restaurant considerat mai curînd „un vis” iar trimișii speciali ai ziarelor „Times” și „Le Figaro” erau foarte lirici în a descrie atmosfera. Ni se oferă chiar lista unui menu-tip. Cît privește somnul, el nu este deloc deranjat de zgomotul roților de tren devenit „o melopee vagă și monotonă la urechea celui culcat servindu-i de cîntec de leagăn. Ziua, peisajul statelor străbătute defilează în fața privirilor averse ale unor călători plecați în croazieră. Din cînd în cînd pana lui Jean des Cars comite și inexactități fie pentru că citează opinii fanteziste ale unui călător cu mintea zburdanică fie pentru că nu verifică un nume propriu. Pentru el, traseul primului Orient Express se încheie „la Giurgevo — azi Gurigo (!?) — mic port romanesco”.

Dar, în final, primii 3186 kilometri ai Orient-Expressului s. dovedesc a fi de vis; pentru că în viitoarele călătorii aveau să intervină atîtea evenimente firești sau nu. Oricum, nici un alt tren „n-a fost mai încărcat de poezie, atît de bogat în aventuri, atît de impregnant de atmosfera incîntătoare a expresurilor care merg foarte departe”. Dar, cînd, marți, 20 mai 1977, la ora 20.07 s-a dat liber ultimului „Orient-Express” Paris — Istanbul, imediat presa anunța plecarea trenului în căutarea amintirilor sale.

E adevărat, poate interveni neprevăzutul ca în cazul cursei din 29 martie cînd, „pe ultima parte a traseului, între Salonic și Atena, o falsă alertă cu o bombă a obligat convoiul să oprească două ore”. Sînt ultimele rînduri ale știrii de început dar într-o vreme în care dispar tot mai multe lucruri de tradiție eu salut acest Orient-retro!

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După „Eulenspiegel” R.D.G.

De la cine cumpărați oata de rezervă?

Orice om de bună-credință, atunci când se oferă spre vânzare așa-zise obiecte de ocazie, adică sub prețul real, înainte de a se lăsa tentat de avantaj își pune în mod firesc întrebarea: „Oare ce-l determină pe individ să-mi vândă mai puțin?”

Există, evident, și situații de excepție unde suspiciunile de incorectitudine nu sînt justificate, acestea fiind apreciate de la caz la caz cu discernămint și responsabilitate civică.

Iată, însă, că Miliția județului Sibiu se află încă o dată în fața unui caz care merită din plin atenția și oprobriul opiniei publice (în anii trecuți au mai fost desoperite și cercetate fapte similare).

Alarmată de rezervă de la autoturismele proprietate personală, conducerea miliției județene a inițiat măsuri corespunzătoare care au implicat eforturi suplimentare în partea cadrelor pentru executarea de

verificări, patrulări și pînă de timp de noapte în vederea depistării hoților de roți de rezervă, numărul reclamațiilor pentru astfel de furturi ajungînd în perioada decembrie 1981-martie 1982, la circa 40 numai în municipiul Sibiu.

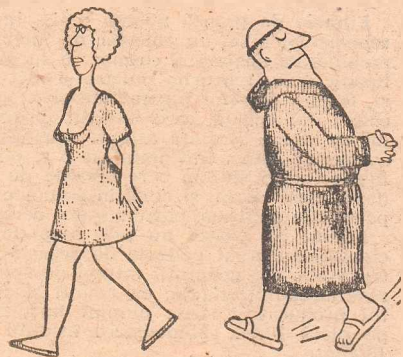
Măsurile întreprinse au avut efectul scontat - autorii furturilor de roți de rezervă fiind prinși în flagrant, iar prin adincirea cercetărilor, stabilindu-se întreaga lor activitate infracționistă; 41 de fapte penale.

Redăm în aceste rânduri cîteva din datele lor biografice, mai ales pentru a oferi posibilitatea celor care i-au cunoscut să-și reconsidere părerea și atitudinea față de ei, desprinzînd, eventual, învățămintele utile pentru situații similare. Ei sînt Augustin Cozma, 47 ani, domiciliat în Sibiu, cartier Hipodrom, bloc 47, ap. 42 de profesie șofer, cunoscut cu antecedente penale. Apropo de nărvul din fire...; Constantin Radu, 33 de ani, din comuna Poiana, tot șofer, fără antecedente penale; Viorel-Mihai Cozma, 21 ani, din comuna Perişani, județul Vilcea, de profesie ospătar, dar neincadrat în câmpul muncii; Ion Trasca, 22 ani, domi-

ciliat în comuna Tomşani, județul Vilcea, forjor la I.P.A. Sibiu, fără antecedente penale și Alexandru Groza, 30 de ani, din Cluj-Napoca, bobinator la „Cooperativa „Ardeleana“.

Să revenim însă la ceea ce enunțăm în primele rânduri ale acestei relații: oare dacă unul dintre cetățenii cărora li s-au oferit asemenea obiecte ar fi dat dovadă de o elementară îndatorire civică anunțînd miliția că Radu sau Cozma sau Trasca vind roți de rezervă în condiții dubioase, nu s-ar fi stopat o asemenea activitate infracționistă mai devreme? Nu și-au pus însă astfel de probleme de conștiință civică nici Nicolae Dobrotou, maistrul la „Independența“ Sibiu, nici Mihai Bot, maistrul la „Întreprinderea „Drapelul roșu“ tot din Sibiu, nici Emil Mureșan, ospătar la restaurantul „Continental“ din Cluj-Napoca și nici alți chilipirgii față de care, în numele păgubșilor al celor care nu-și precupețesc eforturile pentru descoperirea autorilor faptelor antisociale, în spiritul corectitudinii ce se cultivă în societatea noastră, opinia

MIHAI GROZAVU

NICOLAE IONIȚA

Umor american

În California examenele pentru permisul de conducere sînt cele mai ușoare. E suficient să știi să dai înapoi printre două pietre așezate în spatele mașinii.

Un șofer amator din Connecticut accidentat își revine la spital și întreabă: — Sînt oare în cer? — Calmează-te scumpule, îi spuse soția sa. Vezi bine că numai eu am ajuns acolo.

Fiecare om privește politica pe baza celor acumulate în decursul anilor. Se uită în buzunar, apoi votează.

În timpul unei excursii, doi locuitori ai statului Rhode Island trec pe lângă o cîmp. „Griu frumos”, spuse unul după o lucrare de două zile. Tovarășul său de drum continuă să tacă pînă seara cînd se opresc pentru popas. Înainte de a adormi, el mormăie: „N-a fost griu, a fost ovaz”. Trezindu-se a doua zi de dimineață, vede că tovarășul său a plecat, lăsînd o notiță fixată de un copac: „Plec. Prea multe discuții”.

Traduse de ILIE VALENTIN

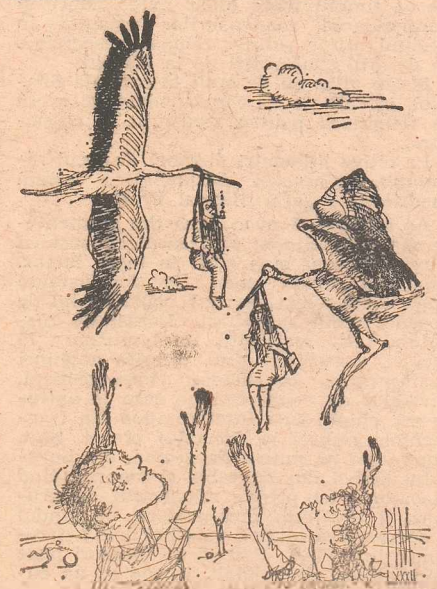

OCTAVIAN ANDRONIC-ANDO

Colaj de SORIN POSTOLACH

Fotografate de: Nagy Zoltan

MIHAI PINZARU-PIM

Crisea Sufletului

O frunză de stejar

Greu să rostuiesti aducerile aminte cînd timpul pe care ai încălecat se pierde pe toate faetoanele în ceață... Încerci, te uzești sau nu, și de-ți dă mina pui strechină sufletului, bătrîn și el, să se mai îmbărbăteze în pulberea trecutului. Navigînd pe atitea întemperi era firesc să luneci pe copcă; mai ales că oamenii nu ți-au srunit dorul bucuriilor, ce să-ășluia în tine, cu care te născuseși. Lumina de smarald, pe care ai încrustat noian de reverii în primăverile ce s-au dus, ca și cum n-ar fi fost - paloare muribundă - urme de colb, în care, ca un copil, te joci cu degetul... Plaivasul te ascultă și nu prea, mai ivește cite un nu-mă-uita de iubire, însă ca cel ce-a fost nici gînd. Timp și spațiu s-au călătorit cu tine spre mormint, și-n neghioabia tu nu ți-ai dat seama. Un nechezat de Ducipal îți întărită cravașa... Te-ai trezit acum, cînd îți dă viața în amurg, să refaci cavalcada care a fost și, hotărît, nu mai este. O față cînd nu mai ai mult să-ți pierzi potoavele. Păienjenii gîndurilor incurcă vrute și nevrute, și exacitatea te muștră, așa cum nu s-a întimplat pe parcurs cînd strivești în picioare o biată floare. Ar fi trebuit ca nelegiuirea să constituie o muștrare a întregii vieți. Nepăsător, ai păstrat ca un talisman rodul harnicelor albine pe talpă, la fel peți, exact o frunză de stejar, cu care era însemnat Puiu Iancovescu pe spate, în dreapta. Citînd în ea, o renumită prezicătoare, la Paris, îi anticipase fulminanta carieră. (Tînăr, îi

dusese Ventura, care credea orbește în preotesele cărbunilor aprinși.) Celebra tragediană adora marea și cu toate că-i dădea mina să-și facă vacanța la Biarritz ori Deauville, prefera Eforia. Afirma că nu exista mare ca a noastră - din cauza felului cum bate soarele - și graia pescărușilor dobrogeni citi în îngăduia activitatea Casei lui Moliere. Dacă se poate să-ți treacă de o asemenea cuprinzătoare făptură, hai să zicem că lui Puiu îi trecuse de ea. Își durase palatul marin - o singură odaie ce înainta în plaje și o spălau valurile, la Balcic. Un fel de Robinson Crusoe, întărit de țicneala soarelui torid, de creta dealurilor, de răgetele măgărușilor și de o slăvită inimă ce plutea pe azurul valurilor ca o geamandură... Nu contează ce an era, dar mi-aduc aminte că, în timp ce-l însoțeam pretutîndeni, umbră credincioasă, acțivam la trei ziare. La unul, corector; la altul, reporter; și la al treilea, secretar de redacție de noapte. Chemîndu-mă la cafenea, mi-a dictat:

— Dai dracului totul! Mergi cu mine la Balcic, să-mi scrii memoriile. Probabil cunoști, Christos a avut evangheliști... Așa și eu. Gîndesc că te-am ales bine; să-mi meriți încrederea.

N-am clipit, intrînd pe dată în fericita ocazie, ca viermele în fruct.

A continuat, cu dulcea lui retorică, fulgerătoare:

— O să fie o carte nemaipomenită! Ne împlem... I-am găsit și titlul: „30 de ani de nebunie” sau oameni văzuți cu binoculul de-a-ndoaselea. Fă-ți valiza, poimiine dimineața o ștergem.

N-am mai dat pe la gazete, cum face totdeauna tineretea, neghioabă. Nu mi-a fost greu să fac imediat contractul cu o proaspătă editură, care urma să se pună pe picioare cu aceste memorii, scontat năucitoare de duh. Și infundîndu-mi valiza cu caiete și creioane, m-am rupt de

București. Am făcut-o cum caută orbul lumina.

Ajunși la destinație, a trecut o zi-două - mi-am zis de acclimatizare. Marea era superbă, turchestanii un deliciu, guvizii și mai și. Pe negîndite, pînă una alta, Puiu a luat în primire cafeneaua lui Mamut. Cu toți cei de față, Miracovici, Lucică Grigorescu, Constantinescu-Iapă... Și aroma cafelelor, gingirlii, cu tot Orientul în unda lor. Strașnică întînsă șuetă, pe tipicul celei bucureștene, de la Capșa, Corso. Zăpăcea soarele uitarea, perora duhul iancovescian, și nenorocitul de mine așteptam să începem. Cînd, exasperat, după o săptămîna, am cutezat să-i subliniez că abordasem marea cu un anumit scop, m-a pus la punct cum făcea, la teatru, cu finalele de act.

— De unde te-a apucat pretenția asta?... Surprins peste măsură, întîrziînd răspunsul, pur și simplu mi-a trîntit cortina în cap:

— Nu cumva ți-o fi incolțit ideea să-mi strici odihna?... Marea înseamnă lene, pentru dulcea de ea am venit. Nu, oh!... nici pomeneală să mă inebunești tu cu întrebări, ca să ți le notezi pe hîrtie. Spor că ai înțeles, odată pentru totdeauna!

În continuare, timpul nu se tîra, galopa, cu bateriile lui de cîmpi... La cafenea, pe malul mării, la birt, în plimbările cu prietenii. Noaptea, cu ușa de perete, tot el vorbea, eu ascultam... Ne reîmproșpăta briza cu miros de scoici, de alge; și ne scîntea în priviri infinitul mării argintate de lună, drum al năstrugniciei lui și al argonauților plecați să cucerească lîna de aur...

— Dacă ai lăsat tot și ești aici cu mine, fură ce poți... mi-a șoptit într-o' ațare noapte.

Toamna, ne-am înapoiat la București; el cu o tîpsie ornamentată măiestrit, eu cu caietele fără să fi scris un rînd, cum le cumparasem de la papetărie.

GABY MICHAILESCU

Invitație la hipodrom

A patra reuniune hipică, desfășurată pe hipodromul din Ploiești, duminică 4 aprilie 1982, a marcat o evoluție bună a cailor, evoluție datorată în mare parte și condițiilor meteorologice. Este adevărat că strălucirea soarelui și pista foarte bună au fost de bun augur celor 18 cai ce și-au îmbunătățit timpul în această reuniune. Iată că a sosit în sfîrșit primăvara și pe hipodromul din Ploiești, păcat că ploieștenii nu profită de faptul că orașul în care muncesc și în care se

pot deconecta, deține unicul hipodrom din țară, pentru care locuitorii multor orașe îl invidiază. Majoritatea numerosului public de pe hipodrom o formează totuși bucureștenii, ei rămînînd fideli calului. Reuniunea de duminică, comparabilă cu vechile reuniuni hipice bucureștene, a constat dintr-un număr mare de alergări - 10, un număr mare de cai - 105 cai foarte valoroși, într-o excelentă prezentare estetică. Curse în dispute puternice, curse de totală emoție, caii se pare că și-au intrat în formă, evoluînd chiar peste așteptările publicului și arbitrilor. Se dezvăluie secretul unui antrenament foarte serios. Reuniunea a beneficiat și de intrarea în curse a unor

vedete ale turfului: Rodion, derbystul de anul trecut, Hemeius, unul dintre favoriții derbyului din anul acesta, Palicar, Hogar, Trucaj - toți scoțînd timpuri bune. Alergarea cea mai frumoasă a zilei, alergarea a șasea, a fost cîștigată de Faleză II, cu recordul de 1'28"7, de asemenea o pretendentă la derby. În cursa cailor de trei ani, cursa a patra, 10 din 11 cai și-au îmbunătățit substanțial recordul între 2" și 5". Iată o generație cu mari promisiuni. Dar, păcat, nu mai sînt suficienți iubitori ai calului, promisiunea unor mari recorduri așteaptă priviri și aplauze.

ELENA ȘTEFĂNESCU

La Brăila, între nave impunătoare și șleperi umile

(Urmare din pag. 8)

este aproape la fel ca acasă. Iar dincolo de peretele dinspre soare-răsare, sub acoperișul marinarului Dumitru Vasiliuță, același decor. Deși femeia nu este acasă, aici aici șoarecii nu joacă pe masă. Numai atunci cînd ciocănești cu degetul în doi în perete înțelegi că tot ce se află jur-împrejurul tău sună a tablă, a gol. Iar dacă apucă răgazul să se imbarce pe șlep și nevestele, și Maria lui Nicolae Tutunaru, și Maria lui Dumitru Vasiliuță, cade pînă și gîndul acesta ciudat, de a ciocăni cu degetul în doi în perete. Nu-ți mai vine, nu te mai sîcîie. O femeie, și aici, umple și împlinesc lumea.

Și ar mai fi o deosebire: grădinile nu stau aici nici în dreapta, nici în stînga, nici în spatele casei, ci de-a dreapta pe acoperișul ei fără apă, dat cu smoa-lă, cu razele încinse în briurile de cauciuc ale unor anvelope de tractor reformate. Dar se sapă și se plivesc întocmai ca oricare altă grădină și fala le-o fac zarzavaturile știute: roșiile, castraveții, ardeii, mărarul și pătrunjelul. Nu au a se teme niciodată de secetă, apă fiind destulă în preajmă. Și spre toamnă așază amîndoi murături în borcane și putini, călătorînd cu grădina și murăturile după ei, spre Belgrad, Budapesta și Viena, pînă la Regensburg. Altfel ar fi

mult mai greu, altfel nu s-ar ajunge. În sfîrșit, poate că și hambarele lor sînt ceva mai încăpătoare decît ale altora: încărcă pînă la 110 vagoane rase. Cereale, cărbuni, lemne, ce se nimereste, cumpărinindu-le și chitindu-le greutatea după scările gradate de pescaj, șase la număr, picțate pe un bord și pe altul. Și apoi, dacă au ape mari, viața nu e chiar ticăloasă, e doar monotonă. Oglinda ei fiind jurnalul de bord, din care ciupim însemnări de un laconism fără margini: așteptat descărcarea, început descărcarea, terminat descărcarea, așteptat încărcarea, așteptat remorcher, așteptat mult la Comarno, așteptat și mai mult la Regensburg. Sau, în marș: aval ziua și noaptea; și asta tot răbdare, înseamnă, de fapt, însă o răbdare trează. Încît, răsfoind cu atenție filele acestui jurnal, înțelegi repede că viața unui șlep curge printre picăturile unui ocean de răbdare. Este o viață din care așteptarea, nesățioasă, rupe hălci mari și uscate, fișînd stîns, ca hîrtia răscoaptă.

Șlepul 11076, șlepul unei imense răbdări, a fost lansat la apă în '73, la șantierul Dinamica din Drobeta-Turnu Severin, și jurnalul lui de bord, bineînțeles, nu-l va răsfoi nimeni înainte de un nfericît accident. Dar cîrmaciul Nicolae Tutunaru bate în tablă: n-a avut parte. El s-a lansat la apă în '64; marinarul lui, Dumitru Vasiliuță, s-a imbarcat, abia în urmă cu opt ani. Curajul, în satele de vaporenii înșirate pe Dunăre, între care Balta Verde nu este nici primul și nici ultimul, are culoarea stînsă a răbdării. Între Regensburg și Ismail, de o parte și de alta a

fluviului, se încing patimi, se liniștesc, se schimbă guverne, se sparg bănci, se rup sau se reiau tratative, se pun bombe, se pun și cătușe, cade șilingul, urcă marca în timp ce ei, Nicolae Tutunaru și Dumitru Vasiliuță, poartă grija grădinii din creștelul lor și protocoale murăturile, pîzînd ca pe ochii din cap o încărcătură de nerăsucupărat nici prin truda lor de un veac. Cînd Viena se îmbracă în fracurile sculptoare ale unei alambicate diplomatiei, ei orbescîie trîgînd un furtun prin bezna de sub Reichsbrucke, să-și facă plinul de apă. Cînd la Budapesta, la Mathias Pinze se lasă în arcuș orchestrelor de țigani, ei răsucesc timona spre dreapta, să nu năpustească 110 vagoane în piciorul subțire al podului Margareta. Și cînd zierele Regensburgului strigă un atentat, ei umblă din băcînie în băcînie după o piine de rînd. Și nici asta n-o fac dacă au nevestele lîngă ei: dau dracului totul și răscolesc în cambuză, unde oricum au păstrat și un sac cu făină. Și femeile sînt, indeobște, cu ei, au acest privilegiu, să nu se prea sinchisească de o lume care-și caută pricină cu tot dinadinsul.

Și este lesne de înțeles că nu toate întimplările vieții de șlepar se trec în jurnalul de bord al șleplului 11076. Nici măcar întimplarea că Nicolae Tutunaru și Dumitru Vasiliuță, odată, au izbutit să nu ajungă acasă, la Balta Verde, preț de opt luni încheiate, iar la anul, după zece ani de serviciu, șlepul 11076 va fi urcat pe cală, pentru revizie. Ei se vor urca pe alt șlep.

L-au cunoscut pe Ștefan Odobleja

Poetul Valeriu Armeanu: Povestea unui interviu

Era într-o toamnă, cam prin 1972, când am cunoscut pe Ștefan Odobleja; mic statură, ochi vioi, pătrunzători, mai mult tăcut decât vorbăreț, îmbrăcat modest, chiar foarte modest. Avea un pariu gri, ponosit, în picioare niște tenisi colorați, care, probabil, fuseseră alștri când îi cumpărase din magazin. I mai știu dacă afară era o seară frumoasă de toamnă ori o seară cu burniță, ploaie și frig. La urma urmei ce importantă ar avea acest amănunt? Știu doar că ne aflam împreună la sediul cecului literar „Danubius” din localitate, unde distinsul om de știință fusese invitat să vorbească despre cartea sa „Psihologia consonantistă”. Era tare incurcat seara aceea de faptul că trebuia să ne sună într-o oră ceea ce gândise într-o ață. Ce făcea, nu intra în obișnuința sei, cum se spune. După ce s-a terminat ședința, cineva ne-a apropiat, i-am strins mâinile. Spre rușinea mea, i auziseam până atunci de cărțile sale. În acea seară ne-am întâlnit mereu: în piață, la teatru, la ședințele cenaclului, ori pe stradă.

Cîteva luni după aceea ne-am revăzut ședința cenaclului, era jovial, dispus chiar ne-a citit niște versuri — cîteva din cele subtile la adresa vestimentației feminine. La un moment dat, discuțiile au pătat o cu totul altă cale, trezindu-mi iriozitatea. Ne mărturisise cum că întilnise în „Cibernetică” lui N. Wiener foarte multe idei, preluate în spirit și mai puțin în literă, din „Psihologia consonantistă”. Înainte de a ne risipi fiecare pe casele noastre, i-am spus că intenționez să facem un interviu, dacă, bineînțeles, este dispus să mi-l acorde. M-a surprins. După cîteva zile l-am întâlnit din nou, din nou l-am abordat, i-am spus că se vorbește prin oraș că nu ar fi adevărat ce susține legătura cu plagiatul... Domnule Armeanu, mi-a tăiat-o scurt, de ce nu vrei să mă lași în pace? Cui crezi că ar mai fi interesat de adevăr și mai ales cui ar mai veni? Chiar la noi în țară sînt foarte mulți adepți ai lui N. Wiener. Mi i-așece dușmani pe toți. La ce bun? Eu i-am împăcat cu soarta și cu lumea. Ce i fac dacă așa mi-a fost dat? Eu am studiat principiile ciberneticii într-o cameră, finanțat de greutăți și de griji, Wiener a studiat în laboratoare, finanțat de Rockefeller și împrejmuit de tot felul de colaboratori pe care i-a plătit bine. Igar că dreptatea va fi de partea celui mai tare. Te rog foarte mult, lasă-mă să am în un anonim. Mi-ar face o mare plăcere. Nu-mi pune lumea în cap, acum nu mă am cine știe cît de trăit. Am suferit foarte mult. Nu mai vreau.

Să fi trecut două săptămîni, poate trei, e cînd nu ne mai văzusem. L-am întâlnit întâmplător și în cursul unei scurte promenade mi-a spus: Crezi că mi-a fost ușor cînd am văzut că truda mea de-o viață este pusă la stîlpul infanției și scîlpată de tot felul de nătărăuri care nu știu bine nici tabla înmulțirii? Pe felul meu, am fost un copil necăjit, ărinții mei erau oameni săraci, n-am avut bonă și nu m-am născut în casă cu ian și bibliotecă. Ne-am despărțit la un olt de stradă, eu cu un gust amar în gură, doctorul cu promisiunea că miine la ora zece ne vedem în fața Casei de cultură pentru a realiza interviul.

Interviul a mers deștul de greu din cauza firii sale dificile și mai ales a faptului că nu reușise să își pună ordine în articolele cu care venise. Din cite imi mintesc, plictisit și hărțuit de întrebări, i-a propus chiar să renunțăm la acest interviu care „presimte că îi va aduce numai necazuri”. Pînă la urmă a cedat ugamîntilor mele de a continua. După ce pusese pe două coloane citatele din „Cibernetică” și „Psihologia consonantistă”, abia atunci am avut revelația delință a unui mare savant. Odată scris i bătut la mașină, am convenit cu rectorul șef al revistei „Tribuna”, scriitorul D.R. Popescu, să-l trimit respectivului publicații pentru a fi găzduit în unul din numerele sale. S-a publicat abia după cîteva luni. Așa se face că am așteptat pînă în vară, cînd într-o zi de zineri, ducîndu-mă la chioșcul de ziare lin colț, nu mică mi-a fost bucuria, răs-cîind revista clujeană, care din acea zi avea să pună în circulație numele unui mare om de știință pe care l-a dat universalității un sat mic din Oltenia, Ștefan Odobleja. Am cumpărat mai multe exemplare pe care i le-am dus acasă într-un suflet. Nu-mi mai trecusem niciodată pragul casei, de fapt nici n-o văzusem, decît de vreo două-trei ori, în reacție; o casă mică, țărănească, năpă-lită de bălării. Am bătut la ușă. De îndeva mi-a răspuns o voce, ca dintr-o cavernă. I-am spus cine sînt și a deschis. I-am întins două exemplare și am strigat, victorie. Nu-i venea să creadă. Se ocura ca un copil care primise un dar pe care și-l dorea de mult. Cu o anume sovăială, pe care abia peste cîteva clipe aveam s-o înțeleg, mi-a făcut semn să intru în casă. În prima încăpere cîteva lăzi vechi, sparte, pe jos pămînt, un ghi-don de bicicletă, ruginit, hîrtii îngălbenite de vreme, cirpe, cărți, șoșoni, teniși rupti, o roată, niște pantofi purtați, o haină ruptă, trîntită peste un sac cu rumeguș și multe alte lucruri aruncate de-a valma. În cea de-a doua cameră în care locuia și în care scria, lucrurile nu stăteau deloc pe roze: un pat, un fel de-a spune

pat pentru că în realitate era o improvizatie din patru tăruiși infipți direct în pămînt (pe jos același pămînt galben, ca și în camera de alături) pe care înșirase cum se pricepuse niște scînduri, o saltea de paie, o pătură cazonă, o pernă. Spre perețele dinspre sud al camerei avea un taburet, o spirtieră, o lampă cu petrol, hîrtii, multe hîrtii. Am observat că nu avea în casă nici un bec la care să-și scrie gîndurile. Mi-a spus că de mai mulți ani încercă să tragă două fire dar la cererile sale insistente nu a primit nici un răspuns. E destul de neplăcut, imi spune cu părere de rău, uneori simt nevoia unei încălziri calde. Nu o am. Din cînd în cînd imi mai permit „luxul” de a servi prînzul pe la cite un bufet expres. De foarte mulți ani trăiesc la periferia evenimentelor, duc viață de pustnic.

Dar redescoperirea lui Ștefan Odobleja abia începuse și aici e locul să amintesc că cei care au semnalat în repetate rînduri destinul tragic al savantului severinean, relevînd în cadrul unei veritabile campanii de presă marea importanță a „Psihologiei consonantiste”, au fost în mod constant redactorii revistei „Flacăra”. Prin mijlocirea acestora, începînd cu primăvara lui 1974, doctorul Ștefan Odobleja a ajuns să cucerească interesul specialiștilor din România, care au început să studieze și să revendice prioritatea ei absolută în domeniul ciberneticii.

O zi cu semnificație aparte a fost și aceea din vara anului 1975, cînd l-am întilnit întâmplător pe stradă. Era îngîndurat și chiar supărat în acea zi. Mi-a spus că vine de la redacția ziarului local „Viitorul”, unde dusea un articol în care critica manualul de psihologie care se preda în licee. Părea dezamăgit. Printre altele mi-a spus că „specialistul” redacției în probleme de psihologie și pedagogie, care în acea perioadă era student la f.f., în anul III, i-a spus că nu e posibil ca manualul respectiv să aibă erori, intrucît este elaborat de oameni deștepti. În fața unui asemenea argument, Șt. Odobleja nu a mai avut nimic de spus. În anul următor, Editura „Scrierile românești” de la Craiova, l-a prins în planul de lucru cu o carte care se vrea o sinteză a gîndirii sale. Din motive al căror mister nu l-am dezlegat niciodată, apariția acestei lucrări a fost aminată pînă în anul 1978. Trei ani. Neîngăduit de mult. Exasperat de faptul că este dus cu vorba, savantul m-a întrebant într-o zi dacă nu cumva editura face glume pe seama lui. Nu am știut ce să-i răspund, însă acum cînd conturile s-au încheiat, vin și spun cu mîna pe inimă că Șt. Odobleja merita mai multă osteneală din partea acestei instituții. Este dureros să afli că nici măcar pe patul de moarte nu i s-a pus în palmă cartea-semnal.

1978, vara e pe sfîrșite. Cîte-o pală de vînt aduce dinspre Dunăre miros de iarbă trecută. Mă întilnesc cu ing. Șt. Odobleja jr. care imi spune că bătîrul a fost tîntuit la pat de o boală gravă, că a întrebant de mine și că ar vrea să mă vadă. A doua zi m-am infiintat la poarta casei, am bătut în ușă dar nu mi-a răspuns nimeni. Fusesem avertizat că nu se poate scula din pat, așa că am intrat în liniste, am crăpat și ușa de la camera în care un om mic, uscat de boală și suferință, zăcea întins pe același pat improvizat și insalubru. Era galben ca o lămie. Dormea. Am închinat-și ușa cu griji, să nu-l trezesc și am plecat. Peste vreo patru sau cinci zile a sosit Ing. Valeriu de la revista „Flacăra”, care m-a rugat să-l însoțesc pînă la casa marelui om de știință, fiindcă ar vrea să stea de vorbă cu el. Auzeam că e bolnav. A mai binevoit să ne însoțească și ziaristul Ion Serban Drincea de la ziarul local. Datorită faptului că Șt. Odobleja nu mai primea pe nimeni în ultima vreme, din motive lesne de înțeles, i-am lăsat în curte pe oaspeții și am intrat în casă pentru a-i cere permisiunea să-l primească pentru cel mult o jumătate de oră. Cînd m-a văzut a tresărit. Ce bine că te vad, domnule. Am vrut să-ți mulțumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine. După cum vezi, mai am foarte puțin de trăit, probabil două sau trei săptămîni. Am cancer la ficat. Mi s-a distrus celula hepatică. Firește, mi-am dat seama că totul e pierdut. Ce vorbe de incurajare poți să-i mai spui unui om care își calculează pînă și moartea? În sfîrșit, i fac să înțeleagă că afară așteaptă Em. Valeriu de la revista „Flacăra” și o cunoștință comună. Imi spune că nu îi poate primi, că ziaristii se lungesc la vorbă și se simte epuizat. I dau asigurări că nu va dura mai mult de o jumătate de oră.

Intrevederea nu a durat mult și nici musafirii nu l-au obosit cu întrebări, dîndu-și seama că nu e bine să îl sîcîie. S-au mulțumit mai mult să noteze în fugă ceea ce interlocutorul spunea. Începuse, la un moment dat, să ne povestească anumite întâmplări din război, destul de interesante prin dramatismul lor. Ne-a destăinuit o întimplare cînd a fost la un pas de a fi împușcat, scăpînd cu goana printr-o porumbiște. Am fugit desculț prin zăpadă, ne spunea, cum vreo cinci-șase km. Nu știu cum am putut să fac atîta efort. Am crezut că voi muri, dar n-am avut nimic.

Am părăsit camera, deși doctorul ar mai fi vrut, probabil, să ne povestească încă mult peripetii din viață. În drum spre hotel am hotărît să povestim totul

tovarășului prim-secretar, Iulian Ploștinaru. Ceea ce am și făcut în aceeași zi.

A doua zi dau piept în piept cu profesorul Fl. Vlădica. E supărat foc pe mine, dar mai ales pe Em. Valeriu, căruia îi atribuie cuvinte pe care hîrtia n-ar putea să le suporte, oricît de aspră ar fi ea. Ni se impută că i-am scurtat viața lui Șt. Odobleja cu două săptămîni. Încerc să-i explic cum am stat lucrurile, dar el nimic, tună și fulgeră despre importanța lui Em. Valeriu de a teroriza ceasuri întregi un muribund. Pleacă de lingă mine cu un cortegiu întreg de amenințări. Nu știu ce să mai zic. Dealtfel n-am înțeles niciodată optica acestui Fl. Vlădica. N-am înțeles de ce ajunsese pînă acolo încît să pună monopol pe publicitatea Șt. Odobleja. Cu aproape un an înaintea morții, vrînd să mai scriu cîte ceva despre ideile acestui om de știință, savantul mi-a spus că i-a interzis tov. Fl. Vlădica să mai dea vreo relație, intrucît în presă se face prea mult scandal. „Dumnealui a promis că o să-mi rezolve situația pe cale oficială, fiindcă presa nu a făcut decît să supere niște oameni care ar fi putut să mă ajute”. Mă întreb, ce interes a avut Fl. Vlădica să speculeze naivitatea și buna credință a acestui om, al cărui nume, să fim serioși, tot presa română l-a scos din praf și mucegal și nu referatele și promisiu-

nile lui Fl. Vlădica. Ce-ar fi să recunoaștem deschis că fără dăruirea, împinsă uneori pînă la patimă, a poetului Adrian Păunescu, astăzi numele lui Șt. Odobleja ar fi fost în continuare necunoscut publicului. Pesemne ar mai fi trecut cîteva generații pînă cînd opera sa a fi fost pusă în drepturi, așa cum se cuvine. Și nimic nu mă nedreptățește să cred că ar fi fost tot atît de posibil ca numele său să rămînă un strigăt, un mare strigăt în pustiu.

Șt. Odobleja s-a stins din viață în toamna anului 1978. A plouat mult în ziua aceea, dar de ploii și de moartea acestui admirabil om, nu vreau să-mi mai amintesc.

★

P.S. Am citit de cînd că într-un oraș din apusul Europei pare-mi-se Lugano, se va infiinta o academie care va purta numele lui Ștefan Odobleja. Lecția merită toată atenția din partea noastră, dacă ne gîndim că în orașul în care a trăit o viață, nici măcar o stradă nu-i poartă numele.

Dealtfel nu e singurul păcat pe care îl purtăm în privința lui Odobleja. Să nu uităm, există indivizi care au intrat în Academie, însăînd povesti despre cibernetica, în vreme ce fondatorul ei nu a călcat nici măcar pragul acestei instituții.

Publicistul Ion Stroe-Oancea: Crîmpeie de viață

Strămoșii lui au coborît din genunchiul carpatic în Țara Mehedinților.

Se naște în casa tatălui său Ștefan, țăran mijlociș. La șapte ani avea să treacă pragul casei părintești cu primele buchii sorbite la școala primară din satul Valea Izvorului.

Liceul lui Costescu avea să-l boteze în apele vii-ale învățăriei. Absolvă la cursuri de zi clasele gimnaziale.

Lipsit de sprijin material este nevoit să rămînă la vatră păsînd, cu cartea-n mînă, vitele lui tăline-său, pe culmea dealului Balotei și pe rărișul pădurii Bistrița. Se înscrie și apoi termină cursul superior liceal. În cartea sa „Psihologia consonantistă și cibernetică” avea să scrie: „Începînd din cls. a 2-a (VI) de gimnaziu am putut citi cărți în limba franceză, ceea ce a contribuit mult la lărgirea orizontului meu de cunoaștere. Metoda prin care am învățat franceza m-a condus spre metodologie și cibernetică... Am avut ca profesor pe V. Chiriac. El ne-a pus să aruncăm manualele și să ne cumpărăm în schimb dicționare și cărți franceze pe care să le traducem singuri. Această metodă de meditare mi-a folosit mult și am practicat-o cu entuziasm, reușînd, în scurt timp, să-mi însușesc cuvînte. În clasă, profesorul organiza o întrecere în viteză și calitate: el scria pe tablă cîteva fraze, pe care elevii le traduceau. Am participat cu mult elan la această întrecere. Cumulasem, de timpuriu, multe noțiuni de logică și psihologie...”

De la ședințele săptămînale ale cenaclului drobetan „Vlahuță”, plecam în doi ca-ntr-o altă dezbateri pe prelungire pînă la casa din Decebal 72. Ne aminteam de întilnirea dintre noi de prin anii 1949—1950. Eram atunci doi naufragiați ai soartei: el în casa părintească din Valea Hotului, eu cel din cerdacul vici Gerveropolului de pe dealul Balotei.

După 1964 îl surprind la bibliotecă „I. G. Bibicescu” citind sau scotocind la un teanc de cărți științifice, dar nu mi se destăinuie nici atunci ca și altădată că avea lingă cartea sa de căpătîi „Cibernetica generalizată”, „Fonoscopia” și alte importante broșuri tipărite pe cont propriu, publicații cu caracter științific-profesional. Abia prin 1968 cînd îl revăd tot la bibliotecă județeană cu două volume în franceză și le predă directorului V. Pirvănescu imi deapănă odiseea ciberneticii sale.

Încă din 1929 „metoda de transonanță cu aplicare în toată semiologia” etala principiu de bază al ciberneticii în medicină. Explică lezile transonantei și le enumera.

În preajma războiului și-n plină conflagrație (1938—1939) apare cartea „Psihologia consonantistă” și este trimisă în țările europene și ale Americii — primul set din cele două volume. Restul rămase în depozitul tipografiei lugojene de sub auspiciile editurii pariziene Librairie Maloine, pînă la achitarea sumei tiparului.

E de reamintit faptul că în vara anului 1938, fiul tipografului Schilinger din Lugoj, venit de la Londra, să-și petreacă vacanța lingă părinții săi, fiind economist, i-a plăcut cartea (primul volum), recomandînd-o călduros cercurilor intelectuale londoneze. Iar medicul Joseph Neumann, de la Paris, originar din Lugoj, cu care dr. Ștefan Odobleja se consfătuise, în vara anului 1937, după congresul internațional de medicină militară, ținut la București, asupra titlului cărții Psihologia consonantistă, aflată în manuscris, acesta i-a sugerat un altul... La congresul militar, unde Odobleja prezentase „Fonoscopia”, obținînd premiul „Dr. general Papiu Alexandru” pe 1935, i s-a promis transferarea de la Lugoj la Spitalul militar București.

Coșmarul războiului, căderea Austriei, prigoana evreilor, instituții prăbușite omenire învălmășită. Doctorul Odobleja prins hainei militare va trebui să se pregătească de front. În cinci ani fusese purtat prin garnizoane: Soroca, Bălți, Rădăuți,

apoi Dej, Cluj, Tg. Mureș. Intre timp apar recenzii atit în revistele românești de specialitate cit și în America, asupra Psihologiei consonantiste, recte cibernetica generalizată. Ele, gîndurile, ideile și experimentele din această carte, mocneau în laboratoarele din Harvard. Ca, odată, pustiu războiului să înceteze, ele renasc sub denumirea de Cibernetică, elaborate (sic) de către un grup de specialiști în frunte cu matematicianul Norbert Wiener, în anul 1948.

Tîrziu, cînd valul ciberneticii bate dincoace de Atlantic (1966) și-și vede Odobleja ideile în cartea lui Wiener, autorul Psihologiei consonantiste, insinguraticul iese din chilia sa din Decebal 72, rupe crusta tăcerii. La cîteva scrisori adresate unor personalități științifice românești nu are nici un răspuns. Doar în presă și-au găsit ecoul plingerile sale. Ba s-a găsit un Nicolae Mărgineanu, fost student al lui Wiener la Harvard să-l complezeze și mai mult. Alții să-l deruteze.

Se uitase și de Psihologia consonantistă, recenzată încă din 1938 (la primul volum de reviste românești — între care și „Insemnări leșene” IV/1938, vol. X nr. 5, p. 402—403; și străine printre care „Psychological Abstracts” (S.U.A.) nr. din ianuarie 1941 p. 59—60, sub semnătura lui S.M. Strong, cu precizarea că recenzentul deși nu citise lucrarea lui Odobleja în original, a scris articolul după alte semnălizări recenzuale.

Reflex al zbaterilor lui Odobleja pînă la Congresul internațional de cibernetica și sisteme ținut la București în 1975 apare și conținutul unei scrisori din partea surorii dr. Joseph Neumann, anume Marika, profesoară la Timișoara: „Vă comunic adresa fratelui meu dr. J.N., 43, rue Gazan 75 014, Paris. Fratele meu s-ar bucura, dacă dvs. i-ați scris. Vara trecută ne-a povestit de dvs. și mi-a spus că psihologia dvs. a deschis drumul spre aplicarea metodelor moderne de cibernetica în acest domeniu și că este prima lucrare în acest sens. Data, 3 martie 1975. ss. M. Neumann”.

De asemenea, posedăm o altă scrisoare din partea dr. Ion Negru din București: „Mult stimat dr. Odobleja, neamțul din Lugoj, pe numele său complet dr. Iosif Willer, a fost un intelectual muzician pasionat, bine cunoscut și cu Enescu (e vorba de George Enescu), cu întinse relații în lumea germană. El semnează cu titlul de doctor articolele sale de critică și cronică muzicală, dar nu am putut afla dacă a fost medic sau avocat (în Transilvania și avocații aveau obiceiul să se impodobească astfel: pe timpul unguirilor se spunea că din zece intelectuali aflați la o masă, cinci erau doctori). Dacă Willer a fost medic este imposibil să nu fi luat cunoștință de cartea dvs. apărută la Lugoj. Dar chiar dacă nu ar fi fost doctor (medic) Lugojul cu tipografiile sale (mi se pare că funcționau două atunci cînd a apărut cartea dvs.) a fost un centru de iradiere culturală germană, cu ecou permanent și sigur și în bibliotecile Vienei.

După conferința pe care ați ținut-o la noi la Istoria Medicinii eu sînt convins că lucrarea dvs. a ajuns în minile ciberneticienilor apărutei ulterioare. Dar din păcate pentru cultura noastră românească (ca și la Paulescu, cu insulina și ca Aurel Babeș, reținem Victor B. n. N.) cu citodiagnosticul cancerului colului uterin) dvs. nu ați avut norocul să beneficiați de rețeaua de relații și mai ales de propaganda de stil american, foarte întinsă și foarte bine minuită de străini. Cu distinsă prețuire (ss) I. Negru”.

Cu ocazia octogenatului nasterii savantului român despre care prof. dr. doc. V. Săhleanu scria în „Flacăra” că la „virsta optimă a creației Șt. Odobleja își tipărea ampla lucrare enciclopedică Psihologiei consonantiste la 36 ani, punînd în felul acesta — după cum se știe — bazele ciberneticii” atit la Lugoj cit și la Drobeta-Turnu Severin s-au deschis o serie de conferințe, iar simpozionul se va ține în ambele orașe în septembrie anul acesta.

Gala Flacăra 500 continuă

În noua cetate a oțelului

Continuând seria de manifestări incluse în Gala 500 Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C., condus de poetul Adrian Păunescu, a fost oaspetele iubitorilor de muzică și poezie din noua și marea cetate a oțelului românească, municipiul Călărași.

Noul turneu din Gala 500 a început de fapt în momentul cînd în autocarul aflat în fața Redacției Flacăra au sosit următorii membri ai cenaclului: Vasile Șeicaru, Ștefan Hrușcă, George Nicolescu împreună cu soția sa Geta Nicolescu, Duce Bertzi, Mircea Vintilă, Gil Ionita, Arpad Domokos, Victor Socaciu, Gil Dobrică, Marian Corjos, grupul „Ecol” (Sorina Feier și Magdalena Finna), „Mesaj” (Lucian Popescu, Dan Coveianu, Serban Chiasan și Ștefan Richard), „Continental” (Nicolae Enache, Alexandru Zărnescu, Teodor Mazilu și Romeo Beianu). Ajunși cu înfriziere la sala sporturilor membrii cenaclului, ca întotdeauna, și-au cărat și montat în grabă aparatura de sunet, reușind ca în mai puțin de 25 minute să asigure începerea spectacolului exact la ora anunțată, adică 18,00.

Pentru că în ultimele cronici ale manifestărilor noastre s-a scris pe larg despre repertoriul membrilor cenaclului nu voi face și acum o trecere în revistă a conținutului fiecărei apariții în scenă. N-au lipsit, desigur, cîntecele și poemele care, lansate de tinerii creatori — membri ai cenaclului — și devenite bunuri de larg consum în circuitul de valori al muzicii, tinzînd spre o „Fonotecă de aur” a Cenaclului Flacăra. Chiar în această seară grupul feminin „Ecol” a lansat două excepționale piese a căror carieră — după cum apreciau unii membrii mai vechi ai cenaclului — vor îmbogăți lista de aur a cîntecului tinăr. Să consemnăm deci azi, 3 aprilie 1982, lansarea cîntecelor „Din coșlărie” și „Ciresul” (amîndouă pe versuri de Adrian Păunescu și muzica scrisă de Sorina Feier și Magdalena Finna) și vă propunem să urmărim împreună, în timp, drumul lor în lunga listă a topului muzicii tinere.

Un moment deosebit al spectacolului — prin reactualizarea în memoria celor prezenți a citorva fapte de spirit l-a constituit omagierea spontană în cadrul Cenaclului Flacăra a tovarășului Alexandru Ionescu, actualmente secretar al Comitetului județean Călărași al P.C.R. care, în perioada cînd a fost director general al Radioteleviziunii române, a arătat o reală înțelegere față de arta tinărar, promovată consecvent în emisiunile Radioteleviziunii. Dealtfel atît de urmărită emisiune Radio Cenaclu a muzicii tinere s-a născut atunci. De asemenea acestei permeabilități la spirit i se datorează reactualizarea în patrimoniul cîntecelor de masă a unor cîntece pe nedrept lăuate uitării, dar păstrate cu sfințenie de unele coruri sătești cum ar fi cele de la Bocsig, Buteni (jud. Arad) și Finteușul Mare (județul Maramureș).

Cu un tren de seară — frecvenții noștri cititori au și înțeles deja — a sosit actorul Mihail Stan, reintregind lista membrilor cenaclului, dar și un spectacol care nu poate fi inclus decît între cele foarte bune. La orele 22,45 a debutat în cenaclu învățătoarea Polixenia Ionescu care cu o voce curată și plăcută a interpretat „Valsul rozelor” și „La Suceava în cetate”, cîntece din repertoriul lui Tudor Gheorghie.

Multumim și pe această cale pentru șansa pe care ne-au oferit-o de a ne întâlni cu prietenii muzicii și poeziei din aceste locuri, ospitalierelor noastre gazde, Comitetului județean Călărași al P.C.R., primului secretar, tovarășul Vasile Martin. Un cuvînt bun pentru tinerii reprezentanți ai organizației de tineret de aici care desi au avut puțin timp au reușit să organizeze și să creeze un cadru fericit, acestei manifestări. Din dragostea față de oamenii acestor locuri și din respectul față de munca și eforturile lor pentru a face din municipiul Călărași unul, din orașele de referință ale industriei românești, spectacolul a început cu cîntecul „Colindul Dunării”, cîntat de Vasile Șeicaru (versuri Paul Tuteușiu) și s-a încheiat pe acordurile cîntecului „Oțelul” cîntat de toți membrii Cenaclului Flacăra:

Ca să vă fie miine bine vouă
Ni-i nouă uneori mai greu acum
Ca țara să miroase-a casă nouă
Noi astăzi mai răbdăm miros de fum

VICTOR SOCACIU

„Bun venit, aprilie!”

Să-mi fie iertată îndrăzneala de a fi copiat, pentru un subtilu al cronicii de cenaclu, titlatura unui cîntec pe care l-am ascultat la radio marți dimineața, în deschiderea emisiunii „Curierul melodiilor”. Dăr cîntecul m-a frapat din primele clipe ale derulării sale, atît prin nevinovăția aceluia care l-a „gîndit” și l-a așternut pe portativ, cit mai ales prin incredibilă naivitate a unui text (dacă-l putem numi și așa) căruia „avizații” în materie i-au acordat girul pentru a fi difuzat spre bucuria mai multor milioane de ascultători suficient de răbdători. Și chiar dacă măiestria prezentatoarei a suplinit, parțial, „robul colaborațiunii” dintre compozitor și textier, nu mi-am putut stăvili gîndul că prea lesne se dă cale liberă unui tren ce transportă balade pe o linie de cale ferată principală, în timp ce trenurile de marfă sînt așteptate pretutindeni în gări, nevoite fiind să treacă bariere ce uneori se ridică anevoie.

Să revenim însă, să spunem bun venit aprilie, cenaclul nostru a pornit din nou

în primele zile ale acestei luni, pe drumuri limpezite de ploii și luminate de soare, a venit, sau a revenit printre prieteni, a străbătut distanțe mari, ce au culminat în aceste zile cu lungul drum pînă la... Slobozia! Și dacă slobozii oameni din acest oraș atît de primitiv s-au dovedit a fi receptivi la fiecare cîntec, în fiecare clipă, de ce să nu promitem că îi vom vizita din nou, cu aceleași gînduri bune pe care la rîndul lor le-au exprimat în cuvinte puține așternute pe file ruse din agende, pe colțuri de ziar și chiar pe biletele de intrare. Iată, de pildă, conținutul unui asemenea bilețel adresat conducătorului cenaclului, poetului Adrian Păunescu: „Azi, 4 aprilie, se împlinesc 33 de ani de la primul bombardament îndreptat asupra Țării Românești. Exact după 33 de ani, Cenaclul Flacăra aduce cel mai autentic omagiu păcii.” V. Mihai

Dar bilețelele au fost multe, iar cîntecele la fel. Ceea ce ar fi de consemnat în mod special, ar fi însă faptul că în cenaclu și-au aflat locul cuvenit atît creații aparținînd muzicii tinere, cit și române, cîntece populare, colinde, cîntece

prezentate în limba maghiară, în ebraică. De pildă, după momentele de profunză emoție pe care acrită de rară sensibilitate Rosina Cambos a reușit să le creeze în spectacolul din 4 aprilie, a mai scris un bilețel: „Ascultînd-o pe Cambos („Salom Alehem” (N.N. „Pace tuturor”) faceți public faptul că inima mea este alături de toți evreii care au avut de suferit în război în special alături de Oliver Lustig, fostul Häftling de Birkenau. Ne bucurăm că avem libertatea să luptăm ca lumina să învingă întunericul. Gheorghe Constantinescu.”

Oare ce-și poate dori mai mult o inimă după al cărui ritm își reglează pulsul alte citeva sute? Și nu e păcat să spunem, în final, cu o dezarmantă simplitate „bun venit, aprilie!”

CONSTANTIN BALACIU

Galați 500. Bis!

Dunărea încărcată de gînduri și flori furate la sparlul nopții aduce lin, și valurile născute din mingierca lumii noutăți ale cuvîntului și inimii iubite, fericite, nu totdeauna, în vâlmașie cîntecului și frumusețea cu miros moldav. Pornind încărcată de vreme, cei 28 de mușchetari ai ordinului dăruirii totală față de cultură și actul artistic mărșăluiesc prin colbul timpului, către locul de înscăunare al celui mai măreț dintre Moșatini, Domnul a toată Moldova, Ștefan cel Mare.

A cita oară la Galați? De cite ori le este oamenilor foame de înalt, de cite ori tinerii sînt tineri și viața va fi învățată în lumina ei firească „Pentru cei din fața și din înăuntru dumnezeoasă, priviți în jurul omului, veți descoperi în albastrul timpului alți nerezii un cîntec, o glumă, o baladă, snoavă... un om. Un om bun care nu și-a umplut inima decît cu voi, un om care nu va gusta nicicînd amarul suc al bătrîneții, un om care nu va uita niciodată „micuța” Sală a sporturilor și culturii în încărcată cu castele vo stre suflute. Bun venit în castelul nostru!”

Este minunat! Este formidabil cum sînt tinerii noștri, cum sînt acei elevi a liceelor „Al. I. Cuza” și Filologie-Istorie cossacii, oțelarii, furnaliștii Combinatului siderurgic și toți oamenii Galațiului care au așternut cu simfîria lor cuvintele de slavă, pentru ei înșiși și a ceea ce se făcu restu în noi.

Ritmul inimii se conjugă fericit la toate timpurile cu genurile diverse ale muzicii și poeziei, care înfloresc frumos mirosor în culori cum numai primăvara știe să le brodească.

Fișa personală a Cenaclului Flacăra din această seară, 6 aprilie 1982 cînd ziua cocotată pe virfurile copacilor, năuc încă, se lasă greu alungată, este simplă omenească, deschisă la citire oricui.

Sala sporturilor din Galați este acum o grădină în care roadele crescute sînt între 3 și 60 de ani, vîrstă la care nimeni — și nu este o intimplare — nu cere pensionarea pentru limita de vîrstă. Ea mai mult, ciocîni de participanți, din de ce apucă, unii chiar de parașute, care la un moment dat devin amenințătoare: „Stimate tovarășe Păunescu, sîntem un grup de parașutiști care la fiecare intimplare din Galați am fost nevoiți să ne batem pentru locurile pe care stăteam. Și n-au fost de fiecare dată fantastic de comode. Cel mai lejer am stat pe scări! (Seaua nici măcar nu îndrăznim să visăm). Despre bilete nu mai vorbim, pentru că am alergat cu 5-6 zile înainte. Ținem să vă aducem la cunoștință că dacă... următoarea intimplare nu va avea loc pe stadion ne vedem siliți ca pe viitor să ne înghesuim mai departe în Sala sporturilor.”

Intimplările de muzică și poezie au o primăvară perpetuă și sînt inconjurate de însăși iubirea tinerilor, de dorința lor de a exista în Lumină, Luptă, Libertate.

Dunărea poartă ceața istoriei, învăluind miinile bătrîne de adevăr ale întregii Moldove, cu susur de lacrimă baladă, fir bălan țesut la eternitatea locului de veci al lui Ștefan cel Sfinț, la Putna. „Doamne a toată Moldova, / Nu te-am făcut de rusine, / Sufletul nostru te cheamă, / Are nevoie de tine. / Iată-ne aici toți plăieșii / Iar un poet mai îngînă / Tragic din clopotul Putnei / Tainica doină română.”

La Galați, grupul „Ecol” a prezentat în primă audție cîntecele: **Tubeste-mi mîinite**, versuri Elena Farago și **Cîntăm pentru voi**, versuri Adrian Păunescu, primite în furtună de aplauze.

Ora 2,21 ziua de 7 aprilie a anului 1982 Se sting triste luminile Sălii sporturilor din Galați. Spectacolul s-a terminat.

GIL IONITA

(Ați citit cronicile 518, 519, 520)

George Necula și Dorin Ivan sau ce urme mai lasă cenaclul

Cei doi sînt George Necula și Dorin Ivan, bine cunoscuți fotoreporteri din Buzău. După recentul spectacol al Cenaclului Flacăra în acest municipiu, din partea ultimului am primit scrisoarea de mai jos:

Vă trimit aceste fotografii din seara petrecută la Buzău, împreună cu cîteva precizări:

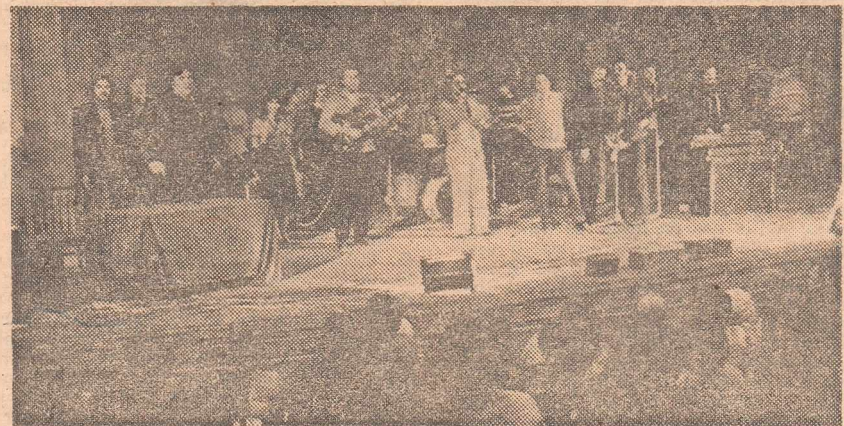
1. George Necula este „fotoreporter” avînd din partea gazetei „Viața Buzăului” delegații permanente și paginile ziarului deschise.
2. G.N. vrea de fapt funcția-scaunul de fotoreporter.
3. Prin diferite mijloace caută să mă discrediteze și în mare parte a reușit.
4. La primul spectacol, cînd el vă fotografia, eu eram la Conferința municipală de partid, neputînd fi prezent.

Tot ce vă pot zice este că frazele spuse de dumneavoastră cu privire la „fotoreporterul” George Necula (de altfel bun artist fotograf) mi-a produs mari neplăceri în momentul în care mă pregăteam pentru examenul de la ziaristică.

Vă mulțumesc și vă felicit pentru succesul avut la Buzău! Cu stimă, Dorin Ivan, fotoreporter la gazeta „Viața Buzăului”

Publicînd două din fotografiile trimise, așteptăm cu interes replica părții nerului de întrecere

Gala Flacăra 500 continuă!

După o scurtă intrerupere GALA 500 continuă după următorul program: IAȘI - 9 aprilie, BOTOȘANI - 10 aprilie, PUTNA (orele 12) și SUCEAVA (orele 18) - 11 aprilie, FALȚICENI - 12 aprilie, PAȘCANI - 13 aprilie, ROMAN - 14 aprilie, PIATRA-NEAMȚ - 15 aprilie, BACAU - 16 aprilie.

În afara celor anunțate, toate spectacolele vor începe la orele 18,00. Manifestările de la PUTNA și SUCEAVA vor fi dăruite zilei de 12 aprilie cînd se vor împlini 525 DE ANI de la ridicarea lui ȘTEFAN CEL MARE pe tronul MOLDOVEI.

Flacăra Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică și științifică-economică Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Eliade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) - 14 57, 25 66; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) - 26 00, 25 60; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Iordache, Marga Nedelca, Mircea Bunea, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) - 25 58, 21 30; Secția reportaj, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Ioanitoaia, Dan Bîlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgescu, Gheorghe Amuza, George Cușnareanu, Elena Ghera, Aurel Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu, Sorin Postolache) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIE - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tipar executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU